

Q/3

בנק הפועלים

תמצית דוחות כספיים רבעוניים
ליום 30 בספטמבר, 2011

4	דוח הדירקטוריון
4	תיאור ההתפתחות הכללית של עסקי קבוצת הבנק
4	פעילות קבוצת הבנק ותיאור התפתחות עסקיה
5	נתונים עיקריים בקבוצת בנק הפועלים
7	מידע הצופה פני עתיד
7	הון הבנק ועסקות במניותיו
8	חלוקת דיבידנדים
9	הון והלימות הון
10	דירוג הבנק
11	סקירה כלכלית ופיננסית
13	מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים
16	גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים
17	רווח ורווחיות
25	הרכב והתפתחות נכסי והתחייבויות קבוצת הבנק
43	תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות
43	מידע כספי תמציתי על מיגזרי פעילות
46	מיגזר משקי הבית
52	מיגזר הבנקאות הפרטית
58	מיגזר עסקים קטנים
64	המיגזר המסחרי
70	המיגזר העסקי
76	מיגזר ניהול פיננסי
78	אחרים והתאמות
79	פרטים נוספים אודות פעילות במוצרים מסוימים
88	חברות מוחזקות עיקריות
89	פעילות קבוצת הבנק בחו"ל
97	מידע כללי ונושאים נוספים
97	מצב הניזילות וגיוס המקורות בבנק
99	יעדים ואסטרטגיה עסקית
100	ניהול הסיכונים
124	באזל 2
137	גילוי על המבקר הפנימי
137	פועלים בקהילה - מעורבות חברתית ותרומה לקהילה
139	קיימות ואחריות חברתית
140	עניינים אחרים
143	בקורות ונהלים
144	סקירת הנהלה
144	תוספת 1 - שיעורי הכנסה והוצאה
154	תוספת 2 - חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית
162	תוספת 3 - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק
165	תוספת 4 - חשיפות למדינות זרות
169	הצהרת המנכ"ל
170	הצהרת החשבונאי הראשי
171	דוחות כספיים
171	דוח סקירת רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ
172	תמצית מאזן מאוחד
173	תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
174	תמצית דוח על השינויים בהון
184	תמצית דוח על תזרימי מזומנים
186	ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

בישיבת הדירקטוריון, שהתקיימה ביום 29 בנובמבר 2011, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים הבלתי מבוקרים, של בנק הפועלים בע"מ והחברות המאוחדות שלו, לתקופה ינואר-ספטמבר 2011.

להלן פרטים על ההתפתחויות והשינויים העיקריים שחלו בתקופת הדוח:

תיאור ההתפתחות הכללית של עסקי קבוצת הבנק

פעילות קבוצת הבנק ותיאור התפתחות עסקיה⁽¹⁾

התפתחות עסקי קבוצת הבנק

הרווח הנקי של קבוצת הבנק המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 בכ-2,074 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של כ-1,488 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 הסתכמה ב-12.4% בחישוב שנתי, בהשוואה ל-9.6% בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי הבסיסי למניה בת 1 ש"ח ערך נקוב הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 ב-1.56 ש"ח, בהשוואה ל-1.12 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי של קבוצת הבנק המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ברבעון השלישי של שנת 2011 בכ-471 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של כ-518 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק ברבעון השלישי של שנת 2011 הסתכמה ב-8.5% בחישוב שנתי, בהשוואה ל-10.0% ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח הנקי הבסיסי למניה בת 1 ש"ח ערך נקוב הסתכם ברבעון השלישי של שנת 2011 ב-0.36 ש"ח, בהשוואה ל-0.39 ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

סך נכסי קבוצת הבנק ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכמו בכ-342.0 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-321.1 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2010, עלייה בשיעור של 6.5%.

סך האשראי לציבור, נטו ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכם ב-244.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-225.3 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2010, עלייה בשיעור של 8.6%.

סך פקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכם ב-242.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-234.0 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2010, גידול בשיעור של 3.8%.

סך ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכם ב-23.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-22.6 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2010, עלייה בשיעור של 2.3%.

יחס ההון הכולל ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכם לשיעור של 13.6%, בהשוואה לשיעור של 13.9% בסוף שנת 2010.

(1) בעקבות יישום חוזר המפקח על הבנקים הודן בהנחיות והבהרות בדבר חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים בדרך של יישום למפרע (ראה גם ביאור 1(ג)4) לתמצית הדוחות הכספיים, הוצגו מחדש יתרות נכסים והתחייבויות מסוימים וכן סעיפי רווח והפסד רלוונטיים. בהתאם לכך, הנתונים המתייחסים לתקופות קודמות וההסברים לשינויים הינם לאחר ביצוע ההתאמות הנדרשות כתוצאה מיישום החוזר.

נתונים עיקריים בקבוצת בנק הפועלים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
30.09.2010	31.12.2010	31.03.2011	30.06.2011	30.09.2011	
במיליוני ש"ח					
					רווח ורווחיות
2,053	2,133	2,252	2,142	1,750	רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי
*1,186	*1,315	1,275	1,224	1,207	הכנסות תפעוליות ואחרות
*3,239	*3,448	3,527	3,366	2,957	סך ההכנסות
290	100	14	327	498	הוצאות בגין הפסדי אשראי
2,064	*2,310	*2,122	2,013	2,033	הוצאות תפעוליות ואחרות
*516	701	*890	711	470	רווח נקי מפעולות רגילות המיוחס לבעלי מניות הבנק
2	12	1	1	1	רווח מפעולות בלתי-רגילות, לאחר מיסים, לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
*518	713	*891	712	471	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

לשנה שהסתיימה ביום			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		
31.12.2010	30.09.2010	30.09.2011			
במיליוני ש"ח					
					רווח ורווחיות
7,775	5,642	6,144			רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי
*5,052	*3,737	3,706			הכנסות תפעוליות ואחרות
*12,827	*9,379	9,850			סך ההכנסות
1,030	930	839			הוצאות בגין הפסדי אשראי
*8,291	*5,981	6,168			הוצאות תפעוליות ואחרות
*2,185	*1,484	2,071			רווח נקי מפעולות רגילות המיוחס לבעלי מניות הבנק
16	4	3			רווח מפעולות בלתי-רגילות, לאחר מיסים, לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
*2,201	*1,488	2,074			רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

30.09.2010	31.12.2010	31.03.2011	30.06.2011	30.09.2011	
במיליוני ש"ח					
					מאזן-נתונים עיקריים
*302,826	*321,089	*319,682	323,808	341,993	סך-ככל המאזן
220,665	225,288	229,835	234,069	244,577	אשראי לציבור, נטו
28,935	31,604	28,932	27,701	27,789	ניירות-ערך
217,554	233,965	231,769	233,237	242,931	פקדונות הציבור
25,920	27,608	28,295	29,962	32,050	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
*21,779	*22,561	*22,434	22,732	23,076	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
16,145	14,895	-	-	-	סך-הכל חבויות בעייתיות כפי שדווח בעבר
-	14,575	13,590	13,263	13,233	סך סיכון אשראי בעייתי לפי ההוראה החדשה**
-	8,316	7,840	7,530	7,170	מזה - חובות פגומים מאזניים בניכוי הפרשה פרטנית

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011. עיקר השינוי בסעיפי הכנסות תפעוליות ואחרות, הוצאות אחרות והון המיוחס לבעלי המניות. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1(ג) לתמצית הדוחות הכספיים.

** בניכוי הפרשה פרטנית והפרשה לפי עומק פיגור.

נתונים עיקריים בקבוצת בנק הפועלים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
30.09.2010	31.12.2010	31.03.2011	30.06.2011	30.09.2011	
					יחסים פיננסיים עיקריים
101.4%	96.3%	99.2%	100.4%	100.7%	אשראי לציבור, נטו לפקדונות הציבור
90.6%	86.1%	88.4%	88.9%	88.9%	אשראי לציבור, נטו לפקדונות הציבור כולל אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
*7.2%	*7.0%	*7.0%	7.0%	6.7%	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק לסך המאזן
*7.9%	*8.0%	*7.9%	7.9%	7.7%	הון ליבה לרכיבי סיכון
*8.7%	*8.9%	*8.7%	8.7%	8.5%	הון רוברד 1 לרכיבי סיכון
*13.7%	*13.9%	*13.9%	14.1%	13.6%	הון כולל לרכיבי סיכון
2.65%	2.61%	2.62%	2.64%	2.55%	מרווח מימוני מפעילות שוטפת ^(א)
*63.7%	*67.0%	*60.2%	59.8%	68.8%	הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות
0.47%	0.45%	0.02%	0.55%	0.80%	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה מסך האשראי לציבור ^(א)
*10.0%	*13.3%	*17.0%	13.2%	8.5%	תשואת הרווח הנקי מפעולות רגילות המיוחס לבעלי מניות הבנק להון ^(א)
*10.0%	*13.5%	*17.0%	13.2%	8.5%	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון ^(א)
*0.39	0.54	*0.67	0.54	0.36	רווח נקי למניה בשיח המיוחס לבעלי מניות הבנק - בסיסי
*0.39	0.54	0.67	0.53	0.35	רווח נקי למניה בשיח המיוחס לבעלי מניות הבנק - מדולל

לשנה שהסתיימה ביום	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		
31.12.2010	30.09.2010	30.09.2011	
2.59%	2.60%	2.58%	מרווח מימוני מפעילות שוטפת ^(א)
*64.6%	*63.8%	62.6%	הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות
0.49%	0.51%	0.45%	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה מסך האשראי לציבור ^(א)
*10.3%	*9.6%	12.4%	תשואת הרווח הנקי מפעולות רגילות המיוחס לבעלי מניות הבנק להון ^(א)
*10.4%	9.6%	12.4%	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון ^(א)
*1.66	*1.12	1.56	רווח נקי למניה בשיח המיוחס לבעלי מניות הבנק - בסיסי
*1.65	*1.11	1.55	רווח נקי למניה בשיח המיוחס לבעלי מניות הבנק - מדולל

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011. עיקר השינוי בסעיפי הכנסות תפעוליות ואחרות, הוצאות אחרות והון המיוחס לבעלי המניות, לפרטים נוספים, ראה ביאור 1(ג) לתמצית הדוחות הכספיים.

(א) מחושב על בסיס שנתי.

(ב) מחושב - רווח מימוני מפעילות שוטפת מחולק בנכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון.

(ג) בתקופות המתייחסות לשנת 2011, חושב כשיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה של האשראי לציבור. בתקופות בשנת 2010 חושב כשיעור ההפרשה הספציפית לתקופה מסך האשראי לציבור.

מידע הצופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח זה, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך. תוצאות הבנק בפועל עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים במצב הגיאופוליטי, שינויים רגולטוריים ושינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק, ואשר עשויים להביא לאי התממשות הערכות ו/או לשינויים בתוכניות העסקיות של הבנק. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתעדת", "עשוי להשתנות" וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם, כגון: "תוכנית", "יעדים", "רצון", "צריך", "יכול", "יהיה". מידע וביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללים, בין היתר, שינויים בפרמטרים הבאים: מצב המשק, טעמי הציבור, שיעורי ריבית בארץ ובח"ל, שיעורי אינפלציה, הוראות חקיקה ורגולציה חדשות בתחום הבנקאות ושוק ההון, החשיפה לסיכונים פיננסיים, איתנות פיננסית של לווים, התנהגות המתחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כח אדם, ובתחומים אחרים אשר יש להם השפעה על פעילות הבנק ועל הסביבה בה הוא פועל, ואשר מטבע הדברים התממשותם אינה ודאית. המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על מידע המצוי בידיעת הבנק והמבוסס, בין היתר, על פרסומים של גורמים שונים, כגון: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל, משרד השיכון וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון בארץ ובעולם. מידע זה משקף את נקודת המבט הנוכחית של הבנק בנוגע לאירועים עתידיים. נקודת מבט זו מבוססת על הערכות, ולכן נתונה לסיכונים. לחוסר ודאות, ואף לאפשרות שאירועים או התפתחויות, שנחזו כצפויים, לא יתממשו בכלל, או יתממשו במקצת בלבד.

הון הבנק ועסקות במניותיו

הון המניות המונפק והנפרע של הבנק ליום 30 בספטמבר 2011 הינו 1,322,733,975 ש"ח ע.ב. המורכב מ-1,322,733,975 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.ב. כל אחת.

ביום 11 בנובמבר 2010 אישר המפקח על הבנקים לבצע רכישה עצמית של 12,750,000 מניות לצורכי תגמול עובדים על-פי תוכנית ההמשך מחודש ספטמבר 2009 (ראה ביאור 16(א)(1) בדוחות הכספיים לשנת 2010) וכן לבצע רכישה עצמית של עד 14,000,000 מניות לצורכי תוכנית התגמול למנהלים בכירים (ראה ביאור 15 בדוחות הכספיים לשנת 2010) בהתאם לכמות המוסכמת בחוזים האישיים שנחתמו ויחתמו עם מנהלים בכירים ביחס לשלוש השנים הבאות. ביום 30 במרץ 2011 אישר הדירקטוריון תוכנית לרכישת מניות.

עד ליום 30 בספטמבר 2011 רכש הבנק 4,593,853 מניות רגילות שהופחתו מההון המונפק והנפרע.

הון המניות המונפק והנפרע של הבנק בסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים הינו 1,322,463,281 ש"ח ע.ב. המורכב מ-1,322,463,281 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.ב. כל אחת. ההון המונפק הינו לאחר הפחתת 4,883,853 מניות רגילות שנרכשו על-ידי הבנק והן נחשבות למניות רדומות.

חלוקת דיבידנדים

ביום 30 במאי 2011 עדכן הדירקטוריון את מדיניות חלוקת הדיבידנד. המדיניות שנקבעה הינה, לחלק מדי שנה עד למחצית הרווח הנקי הנובע מפעולות רגילות, וזאת בכפוף ליעדי ההון של הבנק, כפי שנקבעו על-ידי הדירקטוריון. חלוקת דיבידנדים מרווחים חד פעמיים תתבצע בהתאם להחלטות אד-הוק שתתקבלנה על-ידי הדירקטוריון.

בנוסף למגבלות על-פי חוק החברות, חלוקת דיבידנד על-ידי תאגיד בנקאי כפופה לרגולציה החלה על תאגידים בנקאיים בישראל, לפיה לא יחולק דיבידנד: (א) אם יתרת העודפים המצטברת של הבנק על-פי הדוחות הכספיים האחרונים שפורסמו אינה חיובית, או במידה שחלוקה כאמור תגרום ליתרה שלילית; (ב) כאשר אחת או יותר משלוש השנים הקלנדריות האחרונות הסתיימה בהפסד; (ג) כאשר התוצאה המצטברת של שלושת הרבעונים המסתיימים בתום תקופת הביניים לגביה פורסם הדוח הכספי האחרון מראה על הפסד; (ד) אם החלוקה תגרום לכך, שיחס הון הבנק לנכסי סיכון ירד מתחת ליחס הנדרש לגבי; (ה) מקרנות הון או מהפרשים בזכות, הנובעים מתרגום דוחות כספיים של יחידות אוטונומיות בחו"ל; (ו) במידה שלאחר חלוקתו, הנכסים הלא-כספיים של הבנק יעלו על הונו העצמי; או (ז) במידה שהבנק לא יעמוד בדרישות סעיף 23 לחוק הבנקאות אשר קובע הגבלה לגבי השיעור מההון, אשר מותר לתאגיד בנקאי להשקיע בתאגידים ריאליים. על אף האמור לעיל, במקרים מסויימים יוכל הבנק לחלק דיבידנד אף בהתקיים הנסיבות לעיל, במידה שקיבל מראש ובכתב את אישורו של המפקח על הבנקים לחלוקה, ועד לגובה הסכום שאושר כאמור. מאחר ששנת 2008 הסתיימה בהפסד, הבנק מנוע מלחלק דיבידנד עד לשנת 2012 ללא קבלת אישור המפקח על הבנקים. הבנק קיבל בחודש מאי 2011, אישור מאת המפקח על הבנקים לחלק דיבידנד בשיעור של כ-30% מהרווח ברבעון הראשון של שנת 2011.

על-פי חוזר המפקח מחודש יוני 2010, לא יחלק תאגיד בנקאי דיבידנד אם אינו עומד ביחס הון לביה של לפחות 7.5%, או אם חלוקה כאמור תגרום לאי עמידה ביחס הני"ל.

כמו-כן, על-פי תנאי שטרי הון נדחים (סדרה א') לא יחולק דיבידנד במקרים הבאים: (א) היה וישעו תשלומי הריבית בגין שטרי הון אלו, הבנק לא ישלם דיבידנד לבעלי מניותיו כל עוד לא שולמו במלואם כל תשלומי הריבית שסילוקם הושעה, בין אם דיבידנד כאמור הוכרז טרם ניתנה הודעת הבנק בדבר היווצרות נסיבות משעות, ובין אם הוא הוכרז אחרי מתן הודעה כאמור; ו-(ב) אם חלוקתו תגרום לכך שהיחס בין הון הליבה לנכסי סיכון של הבנק ירד מתחת ליחס של 6.5%. לפרטים נוספים בדבר היחס הנדרש בין הון הבנק לנכסי הסיכון שלו ואופן חישוב יחס זה, ראה בפרק "הון והלימות הון".

בנוסף, בהיתר נגיד בנק ישראל לרכישת השליטה בבנק הפועלים על-ידי קבוצת אריסון נקבע, כי לא יחולק דיבידנד מרווחים שנצברו בבנק עד יום 30 ביוני 1997 (ערב רכישת השליטה), אלא אם כן המפקח על הבנקים הסכים לכך מראש ובכתב. ביום 11 בנובמבר 2010 אישר המפקח על הבנקים רכישה עצמית של מניות הבנק, לפרטים נוספים, ראה ביאורים 15 ו-16 בדוחות הכספיים של שנת 2010.

בהמשך לאישור המפקח על הבנקים בדבר חלוקת דיבידנד בגין רווחי הרבעון הראשון של שנת 2011, החליט דירקטוריון הבנק ביום 30 ביוני 2011 על תשלום דיבידנד בסך של 270 מיליון ש"ח, המהווה 20.4% אגורות לכל מניה בת 1 ש"ח ע.ב. הדיבידנד שולם ביום 27 ביולי 2011. יתרת העודפים של הבנק ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכמה ב-14,699 מיליון ש"ח, מהם סך של כ-2,734 מיליון ש"ח אינם ניתנים לחלוקה כדיבידנד.

הון והלימות הון

יעד הלימות ההון

יעד ההון של הבנק הינו רמת ההון הנאותה הנדרשת בגין הסיכונים השונים אליהם חשוף הבנק כפי שזוהתה, נאמדה והוערכה על-ידי הבנק. יעד יחס ההון הכולל שנקבע גבוה מדרישת ההון הרגולטורי המינימלי וכולל את דרישות ההון בגין סיכונים נדבך 1, בתוספת הון בגין סיכונים נדבך 2 ונועד לאפשר לבנק לעמוד בדרישות ההון בעת קרות אירועי משבר (קיצוץ) חיצוניים, תוך עמידה בדרישות ההון הרגולטורי המינימלי. יעד זה, מביא בחשבון פעולות של הנהלת הבנק, אשר נועדו להקטין את רמת הסיכון ו/או להגדיל את בסיס ההון. על-פי החלטת הדירקטוריון מיום 30 בדצמבר 2010, הוחלט שיעד יחס הון לביה של הבנק יעמוד על שיעור שלא יפחת מ-7.5% ויעד יחס ההון הכולל של הבנק לא יפחת מ-12.5%.

31 בדצמבר *2010	31 בדצמבר *2010	30 בספטמבר 2011
פרופורמה**	מדוח	
	במיליוני ש"ח	
בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר

1. הון לצורך חישוב יחס ההון

21,395	22,251	23,130	הון לביה
23,723	24,579	25,517	הון רובד 1, לאחר ניכויים
13,968	13,968	15,323	הון רובד 2, לאחר ניכויים
37,691	38,547	40,840	סך-כל הון כולל

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

251,421	252,277	273,624	סיכון אשראי
5,483	5,483	6,471	סיכונים שוק
19,154	19,154	19,382	סיכון תפעולי
276,058	276,914	299,477	סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון

באחוזים

3. יחס ההון לרכיבי הסיכון

7.75%	8.04%	7.72%	יחס הון לביה לרכיבי סיכון
8.59%	8.88%	8.52%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
13.65%	13.92%	13.64%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.00%	9.00%	9.00%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1(4) לתמצית הדוחות הכספיים.

** החל מיום 1 בינואר 2011 הבנק מיישם את הוראות המפקח על הבנקים בדבר מדידה וגילוי של חובות פגומים וכן מספר תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) שאומצו על-ידי הפיקוח על הבנקים. נתוני הפרופורמה מייצגים את יחס ההון של הבנק אילו היה מיישם הוראות אלו ביום 31 בדצמבר 2010. השפעת היישום על ההון ליום 1 בינואר 2011 הסתכמה בכ-856 מיליוני ש"ח.

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכם ב- 13.64% בהשוואה ליחס הון של 13.65% לסוף שנת 2010 בחישוב פרופורמה. יחס הון ליבה ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכם ב-7.72% בהשוואה ליחס הון ליבה של 7.75% לסוף שנת 2010 בחישוב פרופורמה. נתוני ההון הוצגו מחדש לאור יישום למפרע של הוראות המפקח על הבנקים בדבר דיווח כספי על זכויות עובדים. השפעת היישום על ההון ליום 31 בדצמבר 2010 הסתכמה בקיטון של ההון בסך של 528 מיליוני ש"ח. לפרטים נוספים ראה ביאור 1(ג) (4) לתמצית הדוחות הכספיים. ההון הכולל לצורך חישוב יחס הון ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכם בסך של כ-40,840 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-37,691 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2010 בחישוב פרופורמה. הגידול בבסיס ההון נבע בעיקר מהרווח הנקי ומהנפקת כתבי התחייבות נדחים. גידול זה קוזז מחלוקת דיבידנד.

נכסי הסיכון ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכמו ב-299.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-276.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2010 בחישוב פרופורמה. הגידול בנכסי הסיכון נבע בעיקר מעלייה באשראי לציבור.

דירוג הבנק

הבנק מדורג על-ידי חברות דירוג בישראל ובחול'ל כלהלן:

בישראל מדורג הבנק במטבע מקומי על-ידי חברת "S&P מעלות בע"מ" בדירוג (AA+) ועל-ידי חברת מידרוג בדירוג Aaa. בחודש אוגוסט 2011 חברת מידרוג פרסמה לראשונה דירוג Aaa לפקדונות זמן ארוך ודירוג P-I לפקדונות לזמן קצר של בנק הפועלים. זהו הדירוג המירבי שניתן למוסדות פיננסיים.

מועד עדכון אחרון	אופק הדירוג	מטבע-חוץ טווח קצר	מטבע-חוץ טווח ארוך	סוכנות דירוג
ישראל - סוברני:				
אפריל 2011	יציב	P-I	A1	Moody's
ספטמבר 2011	יציב	A-1	A+	S&P
מאי 2011	יציב	F1	A	Fitch Ratings
בנק הפועלים:				
אפריל 2011	יציב	P-1	A2	Moody's
מאי 2011	יציב	A-2	BBB+	S&P
יוני 2011	יציב	F2	A-	Fitch Ratings

בחודש אפריל 2011 עדכנה חברת הדירוג Moody's את הדירוג של המערכת הבנקאית בישראל, ובעקבותיה הורידו ל-5 הקבוצות הבנקאיות הגדולות בנוטש אחד את הדירוג לטווח הארוך. דירוג הבנק הורד מ-A1 ל-A2 לאור ציפיותיהם שרווחיות הבנקים תשאר נמוכה באופן יחסי לקבוצות השוואה בינלאומיות (בעלי דירוג דומה). כמו-כן, עודכן אופק הדירוג של הבנק משלילי ליציב. בחודש מאי 2011 חברת הדירוג S&P אישרה מחדש את דירוג הבנק ללא שינוי. בחודש יוני 2011 חברת הדירוג Fitch Ratings אישרה מחדש את דירוג הבנק ללא שינוי. בחודש ספטמבר 2011 חברת הדירוג S&P העלתה את דירוג המדינה לטווח ארוך מ-A- ל-A+.

סקירה כלכלית ופיננסית

התפתחויות בכלכלה העולמית

המשבר באירופה עומד במרכז ההתפתחויות בעולם, גורם לאי-ודאות גבוהה בשווקים הפיננסיים ומעביר על הצמיחה העולמית בטווח הקרוב. יוון הגיעה למצב בו היא לא יכולה להמשיך לשרת ולהחזיר את החוב שלה בגדלו הנוכחי. בחודש יולי 2011 הוכנה תוכנית של פריסת חוב והקטנתו בכ-20%, אך זו לא זכתה לאמון השווקים. תוכנית חלופית שגובשה על-ידי מנהיגי אירופה ועומדת כעת על הפרק כוללת הפחתה של כ-50% בערך החוב, תוך כדי הסכמה וולנטרית של הבנקים באירופה למהלך. במסגרת תוכנית זו צפויה גם קרן החילוץ האירופית לגדול ל-1.0 טריליון אירו. יוון נדרשת לאמץ תוכניות צנע משמעותיות, שאישורן ביוון נתקל בקשיים פוליטיים. איום משמעותי הרבה יותר על עתיד גוש האירו נשקף עתה מצידה של איטליה. תשואות אגרות-החוב של איטליה לטווח של 10 שנים עומדות נכון לאמצע חודש נובמבר 2011 על כ-7%. התוכנית שגובשה דורשת מאיטליה לבצע רפורמות ולפעול לצמצום החוב הציבורי שעומד כיום על כ-120% מהתמ"ג. לצעדי הצנע הננקטים כעת באירופה צפוי להיות מחיר גבוה בדמות האטה נוספת בצמיחה וכנראה מיתון בחלק גדול ממדינות אירופה, סקטור פיננסי שהופך להיות תלוי בממשלות, וכמובן השלכות בלתי נמנעות על כל הכלכלה העולמית.

בארצות-הברית הנתונים נראים טוב יותר מאלו של גוש האירו, אך עדיין הצמיחה היא נמוכה מכדי להביא לשיפור בשוק העבודה. הצמיחה ברבעון השלישי של שנת 2011 בארצות-הברית עלתה מעבר להערכות המוקדמות, וקצב צמיחת התוצר היה גבוה והגיע לרמה של 2.5%. מדדי אמון הצרכנים חזרו לשפל של שנתיים ושוק הנדל"ן לא מתאושש. נשיא ארצות-הברית הציג תוכנית לעידוד התעסוקה אך זו לא מצליחה לקבל את אישור הקונגרס. הבנק המרכזי הפדרלי לא חידש את תוכנית רכישות אגרות-החוב (הרחבה כמותית), אך הוא הודיע על שינוי תמחיל תיק אגרות-החוב שבידיו - קניית אגרות-חוב ארוכות טווח ומכירת קצרות, בניסיון להוזיל את מחירי ההון לטווחים הארוכים. המשבר במדינות המפותחות מחלחל גם למדינות מתעוררות - הגידול בסחר ובהשקעות הואט. סין והודו, שני המשקים המתעוררים הגדולים, המשיכו להציג שיעורי צמיחה גבוהים, אך מדינות אחרות כמו ברזיל ומדינות במזרח אירופה נפגעו יותר מהמשבר.

ישראל - הפעילות הכלכלית במשק

צמיחת המשק הואטה מעט ברבעון השלישי של שנת 2011 והסתכמה בשיעור שנתי של 3.4%. הירידה בצמיחה בולטת בייחוד ביצוא שירד בשיעור שנתי של 16.9%. הירידה ביצוא לא מפתיעה לנוכח המצב בארצות-הברית ובאירופה, אך נראה כי ההאטה עברה גם לצריכה הפרטית שעלתה בשיעור נמוך של 0.9% בלבד, אולי בהשפעת המצב בשווקים הפיננסיים. ההשקעות המשיכו לגדול בשיעור מרשים של 13.0%, אך במבט קדימה הירידה החדה ברכישת דירות חדשות וחשש מקשיי מימון עשויים להשפיע על תוכניות השקעה עתידיות. הגידול בהכנסות המדינה ממסים נבלם ורמתן בחודש ספטמבר 2011 היתה זהה לזו אשתקד. נתוני המגמה לשיעור האבטלה עודכנו מעט כלפי מעלה והנתון לחודש אוגוסט 2011 עומד על 5.6%. במבט קדימה, נראה שהדברים יהיו תלויים בראש וראשונה בהתפתחויות הגלובליות. לעת עתה תחזיות הצמיחה הגלובליות נמצאות במגמת ירידה, ובאירופה, יעד היצוא העיקרי של ישראל (32% לאיחוד האירופי), קיימת סבירות גבוהה למיתון. ההערכות עתה הן שצמיחת המשק צפויה לכן להאט במידה משמעותית בתקופה הקרובה. במהלך הרבעון השלישי של שנת 2011 פרצה מחאה חברתית ביחס ליוקר המחיה בישראל. הוקמה ועדה לשינוי כלכלי חברתי בראשות פרופ' טרכטנברג והמלצותיה פורסמו לקראת סוף חודש ספטמבר 2011. בין המלצות ניתן למנות את ביטול ההפחתות המתוכננות במיסים הישירים ואף העלאתם מעט, הפחתה של מכסים, הרחבת החינוך לגיל הרך (מגיל 3), נקודות זיכוי לאבות עם ילדים עד גיל 3, צעדים להרחבת היצע הדירות והפחתה בתקציב הביטחון. המלצות הוועדה עדיין טעונות אישור של הכנסת.

אינפלציה ושער חליפין

מדד המחירים לצרכן נותר ברבעון השלישי של שנת 2011 ללא שינוי, וקצב האינפלציה השנתי ירד בחודש ספטמבר 2011 לרמה של 2.9%. המדד ללא סעיף הדיור עלה ב-12 החודשים האחרונים בשיעור של 2.1%. קרוב למרכז יעד האינפלציה. השפעת המחאה החברתית ניכרה בסעיף המזון שהוזל במהלך הרבעון השלישי של שנת 2011 ב-2.1%, ובעיקר מוצרי חלב שהוזלו ב-5.8%. פרט למחירי המזון ניתן לומר שהמחאה לכשעצמה בלמה התייקריות של מוצרים ושירותים אחרים. כמו-כן, צפויים הפחתות וביטולים של מכסים על מוצרים שונים ואלה צפויים להשפיע על האינפלציה בשנה הקרובה. מנגד, קצב עליית מחירי הדיור (שכר דירה) נותר גבוה - 5.5% בשנה האחרונה, ומחירי הדירות (שאינן משתקללות במדד המחירים לצרכן) המשיכו אף הם לעלות, אם כי בשיעור מתון יותר. ההאטה בצמיחת המשק והמחאה החברתית הביאו לירידה חדה בציפיות לאינפלציה - נכון לחודש נובמבר 2011 שוק ההון מגלם אינפלציה של 1.7% במהלך 12 החודשים הבאים, שיעור הנמוך ממרכז יעד האינפלציה.

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2011 השקל פוחת בשיעור של 8.7% מול הדולר ו-4.1% מול סל המטבעות האפקטיבי. בנק ישראל לא רכש מטבע-חוץ במהלך תקופה זו. שינוי המגמה בשער החליפין בתקופה זו יכול להיות מוסבר על-ידי הצטמצמות ניכרת בעודף בחשבון השוטף של מאזן התשלומים וכן במתיחות סביב ההצבעה באו"ם על הכרזת מדינה פלשתינית בחודש ספטמבר 2011. במהלך חודש אוקטובר 2011 יוסף השקל בשיעור של 2.9% מול הדולר ו-1.0% מול סל המטבעות האפקטיבי.

המדיניות הפיסקלית והמוניטרית

ההאטה בצמיחת המשק באה לידי ביטוי בולט בגביית המיסים. החל מאמצע השנה התייצבו ההכנסות ממיסים עקיפים ובמיסים הישירים חלה ירידה. בחודש אוקטובר 2011 היו הכנסות המדינה ממיסים, בניכוי שינוי חקיקה, נמוכות בשיעור ריאלי של 4.6% לעומת החודש המקביל אשתקד. הגירעון התקציבי מתחילת השנה ועד חודש אוקטובר 2011 הסתכם ב-14.1 מיליארד ש"ח לעומת גרעון של 16.3 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. על-פי התואי הנוכחי נראה כי הגירעון השנתי יהיה דומה בקירוב ליעד - 3% מהתמ"ג. הירידה בהכנסות ממיסים והאטת הצמיחה של המשק מעלים את הסיכוי שהגירעון התקציבי בשנת 2012 יעלה על היעד שנקבע. ריבית בנק ישראל נותרה במהלך הרבעון השלישי של שנת 2011 ברמה של 3.25% ובחודש נובמבר 2011 הפחתה ל-3.0%. שינוי המגמה בריבית נבע משילוב של ירידה חדה בציפיות לאינפלציה ובאינפלציה בפועל, מההאטה בצמיחת המשק, וכן מהמנמות בעולם. נוכח התפתחויות אלו שוק ההון מגלם עתה ציפייה להמשך הפחתה מתונה בריבית בחודשים הקרובים.

שוקי הכספים וההון

ברבעון השלישי של שנת 2011 נרשמו בעולם ובישראל ירידות שערים חדות במחירי המניות, ושלושת הרבעונים הראשונים של 2011 נחתמו במגמה שלילית. מדד ת"א 100 ירד ברבעון השלישי של שנת 2011 ב-12.9% והשלים ירידה של 20.8% מתחילת השנה. המגמה השלילית בתל-אביב ברבעון השלישי של שנת 2011 היתה דומה לזו שבשוקים המפותחים אך מתחילת השנה ירידות השערים בת"א היו חדות יותר. חודש אוקטובר אופיין בעלויות שערים חדות: מדד ת"א 100 עלה ב-5.3% ומדד ה-S&P500 עלה ב-10.8%. שוק אגרות החוב הושפע משינוי המגמה בריבית ומהירידה בציפיות האינפלציה. מדד אגרות החוב הממשלתיות הצמודות למדד המחירים לצרכן עלה ברבעון השלישי של שנת 2011 ב-2.8% והשלים בכך עלייה של 3.2% מתחילת השנה. מדד האגרות הלא-צמודות עלה ב-3.1% והשלים עלייה של 3.5% מתחילת השנה. בשוק אגרות החוב המדדיות הקונצרניות נרשמו ברבעון השלישי של שנת 2011 ירידות שערים ופערי התשואה מול אגרות-החוב הממשלתיות הגיעו במהלך חודש ספטמבר 2011 ל-3.3% (עבור מדד תל-בונד 60). גם בשוק אגרות-החוב הקונצרניות נרשם תיקון במהלך חודש אוקטובר 2011 ופערי התשואה מול אגרות-החוב הממשלתיות הצטמצמו ל-2.3%. להלן הנתונים על שינויים במדד המחירים לצרכן ובשערי חליפין:

לשנת	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2010	2011	2010	2011	
	ב-%				
2010	1.6%	2.7%	1.2%	0.6%	שיעור עליית מדד המחירים הידוע
(6.0%)	(2.9%)	4.6%	(5.4%)	8.7%	שיעור עליית (ירידת) שער הדולר של ארצות-הברית
(10.1%)	(5.1%)	5.6%	(0.4%)	6.1%	שיעור עליית (ירידת) שער הלירה סטרלינג
3.3%	2.3%	8.9%	4.6%	0.8%	שיעור עליית שער הפרנק השוויצרי
(12.9%)	(8.4%)	6.5%	4.8%	2.0%	שיעור עליית (ירידת) שער האירו
(8.8%)	(0.1%)	(12.6%)	2.6%	(4.3%)	שיעור עליית (ירידת) הלירה התורכית

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על-פי עקרונות וכללי חשבונאות שעיקרם פורט בביאור 1 לתמצית דוחות כספיים אלה ובביאור 1 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010. ביישום של כללי החשבונאות, בעת עריכת הדוחות הכספיים, משתמשת הנהלת הבנק בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של הבנק. יתכן, שאופן התממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים.

חלק מההערכות והאומדנים כאמור, כרוכים במידה רבה של אי ודאות, והם עלולים להיות מושפעים משינויים אפשריים בעתיד. אומדנים והערכות מסוג זה, שהשינויים בהם עשויים להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים, נחשבים על-ידי הבנק, בכל הקשור למדיניות החשבונאית, כאומדנים והערכות בנושאים "קריטיים". הנהלת הבנק בדעה, כי האומדנים וההערכות שישמשו בעת עריכת הדוחות הכספיים הינם נאותים, ונעשו על-פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי.

הנושאים העיקריים שפורטו בדוחות לשנת 2010 היו: הפרשה להפסדי אשראי, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים, התחייבויות לזכויות עובדים, מיסים נדחים, התחייבויות תלויות והפרשות לירידת-ערך נכסים שאינם פיננסיים וירידת-ערך ניירות-ערך זמינים למכירה וניירות-ערך המוחזקים לפידיון. במהלך התקופה המדווחת לא אירעו שינויים במדיניות החשבונאית של הבנק בנושאים קריטיים, אשר מפורטת בדוח הדירקטוריון לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010, למעט הנושאים המפורטים להלן שהושפעו כתוצאה מאימוץ כללי חשבונאות חדשים בתקופת הדיווח:

מדידות שווי הוגן

חלק מהמכשירים הפיננסיים בהם פועל הבנק, ובהם מרבית ניירות הערך בתיק הזמין למכירה, ניירות הערך בתיק למסחר ומכשירים פיננסיים נגזרים, נמדדים בדוחות הכספיים על-פי שווי הוגן. שווי הוגן של מכשיר פיננסי מוגדר כמחיר שהיה מתקבל במכירת נכס או המחיר שהיה משולם בהעברת התחייבות בעסקה רגילה בין משתתפים בשוק בהתאם לרצונם: כלומר, בעסקה שאינה מכירה כפויה או מכירה במהלך פירוק. לצורך הערכת השווי הוגן נעשה שימוש מרבי בנתונים נצפים. נתונים נצפים מייצגים מידע הזמין בשוק ומתקבל ממקורות בלתי תלויים. במקרים בהם אין נתונים נצפים לצורך מדידת השווי הוגן, נעשה שימוש בנתונים לא נצפים, נתונים אלה משקפים את ההנחות של הבנק והם כוללים מודלים אשר לוקחים בחשבון את הסיכונים הנלווים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא בזה).

סוגים אלו של נתונים יוצרים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:

- נתוני רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים.
- נתוני רמה 2: מחירים מצוטטים לנכסים או להתחייבויות דומים בשווקים פעילים; מחירים מצוטטים לנכסים זהים או התחייבויות זהות בשווקים שאינם פעילים; מחירים הנגזרים ממודלים להערכה אשר כל הנתונים המשמעותיים בהם הינם נצפים בשוק או נתמכים על-ידי נתוני שוק נצפים.
- נתוני רמה 3: נתונים לא נצפים עבור הנכס או ההתחייבות הנובעים ממודלים להערכה אשר אחד או יותר מהנתונים המשמעותיים בהם הינם לא נצפים.

היררכיה זו דורשת שימוש בנתוני שוק נצפים, כאשר מידע זה קיים. כאשר הדבר הינו אפשרי, הבנק שוקל מידע שוק נצפה ורלוונטי במסגרת הערכתו. היקף ותדירות העסקות, גודל מרווח ה-bid-ask וכן גודל ההתאמה הנדרשת כאשר משווים עסקות דומות הינם כולם גורמים אשר נלקחים בחשבון כאשר קובעים את הנזילות של שווקים ואת הרלוונטיות של מחירים נצפים באותם שווקים.

להלן יתרות המכשירים הפיננסיים הנמדדים בשווי הוגן, הכלולים במאזן ליום 30 בספטמבר 2011:

מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-				
יתרה מאזנית	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
במיליוני ש"ח				
נכסים				
23,562	310	4,226	19,026	סך-הכל ניירות-ערך זמינים למכירה
2,750	-	-	2,750	סך-הכל ניירות-ערך למסחר
11,481	210	11,012	259	סך-הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים
883	-	-	883	אשראי בגין השאלות בין לקוחות
223	-	-	223	נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף
38,899	520	15,238	23,141	סך-כל הנכסים
התחייבויות				
14,031	207	13,565	259	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
883	-	-	883	פקדונות בגין השאלות בין לקוחות
223	-	-	223	התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף
15,137	207	13,565	1,365	סך-כל ההתחייבויות

עם יישום FAS 157 בדבר מדידות שווי הוגן, נדרש הבנק לשקף את סיכון האשראי ואת הסיכון לאי ביצוע (nonperformance risk) בהערכת השווי ההוגן של חוב, לרבות מכשירים נגזרים, אשר נמדדים בשווי הוגן. סיכון אי ביצוע כולל את סיכון האשראי של הבנק, אך לא מוגבל לסיכון זה בלבד. הבנק מעריך את סיכון האשראי במכשירים נגזרים באופן המפורט להלן:

- כאשר בגין החשיפה קיימים ביטחונות נזילים מספקים המבטיחים ספציפית ברמת ודאות משפטית גבוהה את המכשיר הנגזר, הבנק מניח כי סיכון האשראי הגלום הינו אפס ולא מבצע התאמות לשווי הוגן בגין איכות האשראי של הצד הנגדי.
  - כאשר החשיפה בגין הצד הנגדי על בסיס מאוחד הינה מהותית - הבנק מבצע הערכת שווי הוגן בהתבסס על אינדיקציות מעסקות בשוק פעיל לאיכות האשראי של הצד הנגדי, ככל שהאינדיקציות כאמור זמינות במאמצים סבירים. הבנק גוזר את האינדיקציות, בין היתר, ממחירים של מכשירי חוב של הצד הנגדי הנסחרים בשוק פעיל וממחירים של נגזרי אשראי שהבסיס שלהם הוא איכות האשראי של הצד הנגדי. במידה ולא קיימות אינדיקציות כאמור, הבנק מחשב את ההתאמות בהתבסס על דירוגים פנימיים (כגון: אומדנים לשיעורי כשל צפויים ושיעורי הפסדי אשראי בעת כשל).
- בנוסף, הבנק מבצע בדיקת סבירות לתוצאות המתקבלות בהערכה הפנימית ביחס לשינויים במרווחים בשוק, ומבצע את ההתאמות המתחייבות לפי העניין.

להלן נתונים בדבר ההתאמה של הנכסים וההתחייבויות בגין מכשירים נגזרים, כאמור לעיל, נכון ליום 30 בספטמבר 2011:

במיליוני ש"ח	
11,481	נכסים בגין מכשירים נגזרים
(168)	התאמה בגין סיכון האשראי של נכסים בגין מכשירים נגזרים
14,031	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(155)	התאמה בגין סיכון האשראי של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

הפרשה להפסדי אשראי

בהתאם להוראה החדשה של המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי מיישם הבנק, החל מיום 1 בינואר 2011, את תקני החשבונאות האמריקאיים בנושא (ASC 310) ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארצות-הברית, ושל הרשות לניירות-ערך בארצות-הברית, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור.

ההפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי מוערכת באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" ו"הפרשה קבוצתית". כמו-כן, הבנק בוחן את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי.

ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי נעשית בהתבסס על הערכת ההנהלה לגבי ההפסדים הגלומים בתיק האשראי, לרבות חבויות בסעיפים חוץ-מאזניים. בתהליך ההערכה נסמכת ההנהלה על מספר רב של שיקולים ואומדנים.

לגבי כל לווה שנבחן פרטנית, אשר קיימים לגביו סימנים המעידים על בעיה אפשרית ביכולת פירעון האשראי שניתן לו, מבצע הבנק הערכה של הסכום הניתן לגבייה מאת לווה בהתאם למקורות הפירעון הרלוונטיים, ובהם מקורות הפירעון מפעילותו העסקית של הלווה, מקורות פירעון פרטיים של הלווה, ערך המימוש הצפוי של בטוחות שהעמיד וערך מימוש צפוי של ערבויות חיצוניות שהועמדו לטובת פירעון האשראי; כל זאת, תוך התחשבות במועדי הפירעון והמימוש הרלוונטיים. אישור נאותות הסיווג של החוב והסכום הניתן לגבייה מבוצע על-ידי גורם אשר הינו בסמכות אחת מעל לסמכות הענקת האשראי ללקוח, בהתאמות המחויבות. לאחר קביעת הסכום הניתן לגבייה, נרשמת הפרשה פרטנית להפסדי אשראי, אשר מהווה את ההפרש בין סכום האשראי שניתן ללווה לבין הסכום הניתן לגבייה ממנו, מהוון בריבית החוב המקורית, או השווי ההוגן נטו של הביטחונות העומדים כנגד החוב, בכל מועד דיווח.

בנוסף, הבנק נדרש להעריך את היקף החוב אותו לא ניתן לגבות במאמצי גבייה ארוכי טווח (המוגדרים ברוב המקרים כתקופה העולה על שנתיים) ולבצע מחיקה חשבונאית בגינו.

הסכום הניתן לגבייה מתבסס על פרמטרים שונים ובהם: תזרימי מזומנים צפויים מפעילותו העסקית של הלווה, ערך מימוש של נכסי נדל"ן, ציוד יצרני, ניירות-ערך ונכסים אחרים של הלווה, ערך מימוש של ערבויות מצדדים שלישיים, ומועד המימוש של סכומים כאמור. מטבע הדברים, נתונים מעין אלה, המבוססים על אומדנים ועל הערכות, נסמכים על משתנים כלכליים אשר אינם בשליטת הבנק כגון, מצב כלכלי בשוק הישראלי ובשוקי העולם, שוקי פעילות של חברות ומוצריהן, שערי ריבית ומצב שוק ההון, מחירי נדל"ן ונכסים אחרים וביקושים בענף בארץ ובעולם ועוד. בקביעת הסכום הניתן לגבייה נלקחים מרווחי ביטחון שתכליתם לתת מענה למצבי אי ודאות באשר ליכולת פירעון האשראי ושווי הביטחונות. עם זאת, מכיוון שמדובר במשתנים כלכליים ואחרים, אין ודאות כי הסכומים שיתקבלו בפועל יהיו זהים לאומדן שנקבע.

ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי מחושבת כדי לשקף הפרשות לירידת-ערך בגין הפסדי אשראי בלתי מזוהים פרטנית הגלומים בקבוצות גדולות של חובות קטנים בעלי מאפייני סיכון דומים, וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני המוערך על בסיס קבוצתי, מחושבת בהתבסס על שיעורי הפסד היסטוריים בענפי משק שונים, בחלוקה בין אשראי בעייתי לאשראי לא בעייתי, בשנים 2008, 2009 ו-2010 וכן על שיעורי מחיקות חשבונאיות נטו שנרשמו בפועל החל מיום 1 בינואר 2011. תוך התחשבות בנתונים נוספים, לרבות מגמות בהיקפי האשראי בכל ענף ותנאים ענפיים, נתונים מקרו כלכליים, הערכת איכות כללית של האשראי לענף משק, שינויים בנפח ובמגמה של יתרות בפיגור ויתרות פגומות והשפעות השינויים בריכוזיות האשראי. בקביעת שיעורי ההפרשה הקבוצתית, נעשה שימוש במתודולוגיה שנקבעה בהלימה להוראות המפקח על הבנקים, תוך לקיחה בחשבון של הגורמים שפורטו לעיל. מכיוון שהיקף ושיעור ההפרשה הקבוצתית נסמכים, בין היתר, על עצם סיווג חוב כבעייתי ועיתוי הסיווג, הרי שגם בקביעת גובה ההפרשה הקבוצתית מסתמך הבנק על אותם אומדנים הקשורים לציבותו הפיננסית של הלווה ולאומדן יכולת הפירעון שלו, שהם הבסיס לצורך סיווג חוב כחוב בעייתי ולעיתוי הסיווג.

הבנק קבע נהלים לסיווג אשראי ולמידת ההפרשה להפסדי אשראי כדי לקיים הפרשה ברמה מתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף, הבנק קבע נהלים הנדרשים לקיום, כחשבון התחייבותי נפרד, הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ-מאזניים (כגון: התקשרויות למתן אשראי, מסגרות אשראי שלא נוצלו וערבויות).

התחייבויות לזכויות עובדים

חלק מההפרשות בגין התחייבויות הבנק בקשר עם יחסי עובד-מעביד מבוססות, בין היתר, על חישוב אקטוארי. מדובר בהתחייבות למענק יובל לו זכאי כל עובד בתום 25 שנות עבודה בבנק, התחייבות לפיצוי בגין ימי מחלה שלא נוצלו, הטבות לעובדים לאחר פרישה, התחייבויות פנסיוניות לתשלומים לעובדים שפרשו לפני גיל הפרישה החוקי.

בנוסף, עם יישום הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים, מחושבות על בסיס חישוב אקטוארי גם התחייבויות פנסיוניות לתשלומים לעובדים פעילים שצפוי שיפרשו בתנאי פרישה מועדפים לפני גיל הפרישה הקבוע בחוק והתחייבות בגין פיצוי פיטורין. סכום ההתחייבויות, המחושבות על בסיס אומדנים אקטואריים, ליום 30 בספטמבר 2011 הגיע לסך של כ-2,428 מיליון ש"ח. ההתחייבויות מהונות בשיעור היוון של 4% לשנה, שנקבע על-ידי המפקח על הבנקים, בניכוי שיעור עליית השכר הריאלי.

חישובים אקטואריים מתבססים ברובם על הנחות ואומדנים, המתבססים על הערכות הנהלה והחלטותיה, ניסיון עבר וסטטיסטיקות שונות כגון לוחות תמותה, שיעורי עזיבת עובדים ושיעור שינוי ריאלי בשכר על פני זמן וכדומה. כמו-כן, שינוי במאפיינים האקטואריים השונים יביא לתוצאות שונות מאלה שמתקבלות כיום. כך לדוגמה, גידול של 1% בשיעור היוון יגרום להקטנת ההתחייבויות בסך של כ-183 מיליון ש"ח וקטיון של 1% בשיעור היוון יגרום להגדלת ההתחייבויות האמורות בסך של כ-216 מיליון ש"ח. כמו-כן, גידול של 0.5% באומדן לשיעור עליית השכר השנתי יגרום להגדלת ההתחייבויות האמורות בסך של כ-55 מיליון ש"ח. גידול של 0.5% באומדן השנתי לשיעור העזיבה לפרישה מוקדמת יגרום להקטנת ההתחייבויות האמורות בסך של כ-143 מיליון ש"ח וקטיון של 0.5% באומדן השנתי לשיעור העזיבה לפרישה מוקדמת יגרום להקטנת ההתחייבויות האמורות בסך של כ-147 מיליון ש"ח.

הערכת האקטואר עבור התקופה המסתיימת ביום 30 ביוני 2011 בגין ההתחייבות לזכויות עובדים מפורסמת באתר המגני"א של הרשות לניירות-ערך שכתובתו: www.magna.isa.gov.il

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

דירקטוריון הבנק הינו האורגן המופקד על בקרת העל בבנק, בהתאם להחלטת הדירקטוריון מיום 29 ביוני 2006 וכן על אישור הדוחות הכספיים שלו.

ועדת הביקורת של הדירקטוריון הינה הוועדה אשר דנה ובוחנת את טיטות הדוחות הכספיים המוצגים בפניה וממליצה לדירקטוריון על אישור הדוחות הכספיים, כנדרש בהוראות תקנות החברות (הוראות ותנאים לענין הליך אישור הדוחות הכספיים), התש"ע-2010 ובהתאמה גם להוראות ניהול בנקאי תקין 301 בנושא "הדירקטוריון".

כמו-כן, דנה בדוחות הכספיים ועדת הדירקטוריון לכספים ותשקיפים, אשר בוחנת את הדוחות הכספיים בעיקר מהיבטים עסקיים כלכליים, לרבות בחינת התוצאות המדווחות תוך השוואה לתקציב ולתכניות העבודה של הבנק.

ועדת הביקורת מקבלת דיווח ומקיימת דיון על ליקויים וחולשות מהותיות בבקרה הפנימית על הדוחות הכספיים, אם וככל שנמצאו, וכן מקבלת דיווח על כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, אם וככל שתהיה, בה מעורבת הנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי, כנדרש על-פי הוראה 645 להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים - הצהרה לגבי גילוי. ועדת הביקורת בוחנת את הסוגיות המהותיות והאומדנים הקריטיים שישומו בדוחות הכספיים; את סבירות הנתונים; את המדיניות החשבונאית שישומה, את השינויים שחלו בה, אם חלו; וכן את יישום עיקרון הגילוי הנאות בדוחות הכספיים ובמידע הנלווה, זאת באמצעות הצגה מפורטת של הנושאים על-ידי נושאי משרה ואחרים בבנק, לרבות: המנכ"ל, הממונה על החטיבה הפיננסית (CFO) והחשבונאי הראשי של הבנק. כן דנה ועדת הביקורת, במסגרת הדיון בדוחות הכספיים, בחובות הבעייתיים של הבנק, בוחנת את שווי החזקות הבנק בניירות-ערך, דנה בהפרשות לירידת-ערך, שאינה בעלת אופי אחר מזמני, של ניירות-ערך ובהוצאות בגין הפסדי אשראי של הבנק. כן דנה ועדת הביקורת ובוחנת את חשיפות הבנק לסיכונים ואת דרך השתקפותם והשפעתם על הדוחות הכספיים.

לישיבות ועדת הביקורת, כמו גם לישיבות הדירקטוריון, בהן נדונים ומאושרים הדוחות הכספיים, מוזמנים רואי החשבון המבקרים של הבנק זיו האפט, רואי חשבון וסומך חייקין, רואי חשבון והם נוכחים בכל הישיבות האלה. כן מוזמן המבקר הפנימי של הבנק, לדיוני ועדת הביקורת והדירקטוריון בנושא אישור הדוחות הכספיים.

שמות חברי ועדת הביקורת וועדת כספים ותשקיפים ומיומנותם, מפורטים בפרק "עבודת הדירקטוריון" ובפרק "דיווח על דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית" בדוחות הכספיים לשנת 2010.

ועדת הביקורת וועדת כספים ותשקיפים קיימו דיונים בגין הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2011, ככל שנדרש. ועדת הביקורת הציגה את המלצותיה בפני מליאת הדירקטוריון קודם למועד שבו הדירקטוריון דן בדוחות הכספיים.

רווח ורווחיות

בעקבות יישום חוזר המפקח על הבנקים על הדן בהנחיות והבהרות בדבר חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים בדרך של יישום למפרע (ראה גם ביאור 1(ג)4 לתמצית הדוחות הכספיים), הוצגו מחדש יתרות נכסים והתחייבויות מסוימים וכן סעיפי רווח והפסד רלוונטיים. בהתאם לכך, הנתונים המתייחסים לתקופות קודמות וההסברים לשינויים הינם לאחר ביצוע ההתאמות הנדרשות כתוצאה מיישום החוזר.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק ברבעון השלישי של שנת 2011 הסתכם בסך של 471 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח בסך של 518 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק ברבעון השלישי של שנת 2011 הסתכמה ב-8.5% בחישוב שנתי בהשוואה ל-10.0% ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 הסתכם בסך של 2,074 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח בסך של 1,488 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 הסתכמה ב-12.4% בחישוב שנתי בהשוואה ל-9.6% בתקופה המקבילה אשתקד.

שניני משענה חודשים שהסתיימו ביום	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		שניני משלושה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		30.09.11	
	30.09.10	30.09.11	30.09.10	30.06.11	30.09.10	30.06.11		
	במיליוני ש"ח		ב-%		במיליוני ש"ח			
רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי	8.9%	5,642	6,144	(14.8%)	(18.3%)	2,053	2,142	1,750
הוצאות בגין הפסדי אשראי	(9.8%)	930	839	71.7%	52.3%	290	327	498
רווח מפעילות מימון לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי	12.6%	4,712	5,305	(29.0%)	(31.0%)	1,763	1,815	1,252
הכנסות תפעוליות ואחרות	(0.8%)	*3,737	3,706	1.8%	(1.4%)	*1,186	1,224	1,207
הוצאות תפעוליות ואחרות	3.1%	*5,981	6,168	(1.5%)	1.0%	2,064	2,013	2,033
רווח מפעולות רגילות לפני מיסים הפרשה למיסים (הטבת מס) על רווח מפעולות רגילות	15.2%	*2,468	2,843	(51.9%)	(58.5%)	*885	1,026	426
חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) מפעולות רגילות של חברות כלולות, לאחר מיסים	(17.1%)	*974	807	(108.2%)	(108.7%)	*355	333	(29)
רווח נקי מפעולות רגילות:		(4)	-	(200.0%)	(300.0%)	2	1	(2)
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	36.6%	*1,490	2,036	(14.8%)	(34.7%)	*532	694	453
הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(683.3%)	(6)	35	0.0%	0.0%	(16)	17	17
המיוחס לבעלי מניות הבנק	39.6%	*1,484	2,071	(8.9%)	(33.9%)	*516	711	470
רווח מפעולות בלתי-רגילות, לאחר מס, לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(25.0%)	4	3	(50.0%)	0.0%	2	1	1
רווח נקי:								
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	36.5%	*1,494	2,039	(15.0%)	(34.7%)	*534	695	454
הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(683.3%)	(6)	35	0.0%	0.0%	(16)	17	17
המיוחס לבעלי מניות הבנק	39.4%	*1,488	2,074	(9.1%)	(33.8%)	*518	712	471
תשואה להון המיוחס לבעלי מניות הבנק ^(א)								
תשואה רווח נקי מפעולות רגילות להון	*9.6%	12.4%				*10.0%	13.2%	8.5%
תשואה רווח נקי להון	*9.6%	12.4%				*10.0%	13.2%	8.5%

(א) על בסיס שנתי.

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1(ג)4 בתמצית לדוחות הכספיים.

התפתחות ההכנסות וההוצאות

הרווח מפעילות מימון לפני הוצאה בגין הפסדי אשראי ברבעון השלישי של שנת 2011 הסתכם ב- 1,750 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 2,053 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

הירידה ברווח המימוני בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד נובעת בעיקר מעלייה בהוצאות בגין התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים. כמו-כן, נרשמו ברבעון השלישי של שנת 2011 הוצאות מימון הנובעות מחיסוי השקעות בחו"ל לעומת הכנסות שנרשמו ברבעון המקביל אשתקד. מנגד, חלה עלייה ברווח מפעילות שוטפת שנבעה מעלויות הריבית במשק ומגידול בהיקפי הפעילות. הנתונים בסעיף הכנסות ריבית על חובות בעייתיים שלא נרשמו בעבר אינם ברי השוואה לתקופות קודמות עקב יישום הוראת בנק ישראל בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי, החל מיום 1 בינואר 2011. כתוצאה מכך, סכום הכנסות הריבית בגין חובות פגומים שניתן להכיר בהן במסגרת הרווח המימוני ירד משמעותית (ראה ביאור 1(ג)(1) בתמצית לדוחות הכספיים).

להלן ההתפתחות של הרווח מפעילות מימון לתקופה ינואר-ספטמבר 2011 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

שינוי	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום	
	30.09.10	30.09.11
	במיליוני ש"ח	
רווח מפעילות שוטפת ⁽¹⁾	5,602	5,982
הכנסות ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב	*321	70
התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים ⁽²⁾	(667)	88
הכנסות ריבית על חובות בעייתיים שלא נרשמו בעבר ⁽³⁾	312	97
רווחים (הפסדים) בגין תיק נגזרי אשראי	26	(1)
הכנסות (הוצאות) מימון הנובעות מחיסוי השקעות בחו"ל ⁽⁴⁾	48	(92)
רווח מדיווח	5,642	6,144
	8.9%	

להלן ההתפתחות הרבעונית של הרווח המימוני:

	2010				2011		רבעון שלישי
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	
	במיליוני ש"ח						
רווח מפעילות שוטפת ⁽¹⁾	1,827	1,876	1,899	1,890	1,983	1,996	2,003
הכנסות ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב	*102	*127	*92	69	6	(7)	71
התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים ⁽²⁾	(280)	(295)	(92)	31	222	121	(255)
הכנסות ריבית על חובות בעייתיים שלא נרשמו בעבר ⁽³⁾	81	129	102	116	22	38	37
רווחים (הפסדים) בגין תיק נגזרי אשראי	22	-	4	4	(3)	7	(5)
הכנסות (הוצאות) מימון הנובעות מחיסוי השקעות בחו"ל ⁽⁴⁾	-	-	48	23	22	(13)	(101)
רווח מדיווח	1,752	1,837	2,053	2,133	2,252	2,142	1,750

* סווג מחדש.

- הרווח מפעילות מימון בניטרול השפעות חריגות, ובניטרול השפעות הנובעות בעיקרן מעיתוי הרישום החשבוני.
- השפעת מדידת הרווח והפסד במכשירים נגזרים המהווים חלק מאסטרטגיית ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק על בסיס שווי הוגן לעומת מדידה על בסיס צבירה. התנודתיות בסעיף נבעה בעיקר כתוצאה משינויים בריבית במימון הצמוד למדד. נתוני סעיף זה החל מהרבעון הראשון של שנת 2011 כוללים את השפעת יישום FAS 157.
- החל מהרבעון הראשון של שנת 2011 נרשמות רוב הגביות תחילה כהקטנה בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי, לעומת הדיווח בעבר שלפיו נרשמו כהכנסות מימוניות תחילה.
- השפעת חיסוי האסימטריה בחבות המס בגין הפרשי שער על ההשקעות בחו"ל אשר אינם מובאים בחשבון בבסיס ההכנסה לצורך חישוב הפרשה למס, שלא כמו הפרשי השער בגין מקורות המימון. הבנק מבצע חיסוי כנגד חשיפת המס בגין ההשקעות בחו"ל באמצעות העמדת מקורות מימון עודפים כנגד השקעות אלו.

הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2011 ב-498 מיליון ש"ח. ברבעון המקביל אשתקד הסתכמה ההפרשה לחובות מסופקים ב-290 מיליון ש"ח. עקב יישום הוראת בנק ישראל בנושא מזידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי, החל מיום 1 בינואר 2011 (ראה גם ביאור 1(ג)1) בתמצית לדוחות הכספיים), נתוני הוצאות בגין הפסדי אשראי אינם ברי השוואה במלואם ביחס לנתוני תקופות קודמות.

בגין חובות הנבחנים על בסיס פרטני נרשמה ברבעון השלישי של שנת 2011 הוצאה בסך של 220 מיליון ש"ח. ההוצאה נבעה מרישום הפרשות בסך של כ-451 מיליון ש"ח, בעיקר בשל ירידת שווי בטחונות, וקוזה בעיקר מגביית חובות. ההוצאה בגין הפסדי אשראי עבור חובות הנבחנים על בסיס קבוצתי הסתכמה בסך של כ-278 מיליון ש"ח ונבעה בעיקר מגידול בסיכון האשראי. ברבעון המקביל אשתקד, ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים הסתכמה ב-260 מיליון ש"ח, כאשר עיקר הוצאה נבע מענף הפיננסים ומאשראי שניתן לאנשים פרטיים וכן נרשמה הוצאה מגידול בהפרשה הנוספת בסך של 30 מיליון ש"ח.

בנוגע למרכיבי הוצאות בגין הפסדי אשראי, ראה ביאור 3 בתמצית לדוחות הכספיים.

להלן פרטים לגבי שיעורים שונים של הוצאה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים*:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011		
סך-הכל	על בסיס קבוצתי	על בסיס פרטני
במיליוני ש"ח		
839	657	182
סך-הכל הוצאה להפסדי אשראי		
שיעור הוצאה מסך האשראי לציבור**:		
0.45%	0.35%	0.10%
שיעור הוצאות מהיתרה הרשומה של האשראי לציבור		
0.47%	0.37%	0.10%
שיעור הוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור		
1.05%	0.12%	0.93%
שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור		
56.43%	7.05%	50.55%

* לרבות בגין אשראי לדיור שנבחן לפי עומק הפיגור.
** על בסיס שנתי.

להלן התפתחות הפרשות לחובות מסופקים עד ליום 30 בספטמבר 2010 ולפני יישום ההוראות החדשות:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010	
במיליוני ש"ח	
1,301	הפרשה ספציפית במהלך התקופה
(450)	הקטנת הפרשה הספציפית וגביית חובות שנמחקו בעבר
851	שינוי בהפרשה ספציפית
79	שינוי בהפרשה הנוספת
930	סך-הכל
שיעור הפרשה הספציפית מסך האשראי לציבור*:	
0.78%	הפרשה ספציפית במהלך התקופה
(0.27%)	הקטנת הפרשה ספציפית וגביית חובות שנמחקו בעבר
0.51%	סך-הכל הפרשה ספציפית

* על בסיס שנתי.

להלן ההוצאה הרבעונית להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים*:

לשנת 2011									
רבעון ראשון			רבעון שני			רבעון שלישי			
סך-הכל	על בסיס קבוצתי	על בסיס פרטני	סך-הכל	על בסיס קבוצתי	על בסיס פרטני	סך-הכל	על בסיס קבוצתי	על בסיס פרטני	
במיליוני ש"ח									
14	250	(236)	327	129	198	498	278	220	סך-הכל הוצאה להפסדי אשראי שיעור ההוצאה מסך האשראי לציבור**:
0.02%	0.43%	(0.40%)	0.55%	0.22%	0.33%	0.80%	0.45%	0.35%	שיעור ההוצאות מהיתרה הרשומה של האשראי לציבור
0.02%	0.43%	(0.41%)	0.56%	0.22%	0.34%	0.84%	0.47%	0.37%	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
0.58%	0.16%	0.43%	1.50%	0.12%	1.37%	1.10%	0.09%	1.01%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
25.36%	7.38%	19.07%	60.80%	6.76%	57.25%	50.93%	5.04%	47.85%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

* לרבות בגין אשראי לדיור שנבחן לפי עומק הפיגור.
** על בסיס שנתי.

להלן ההתפתחות הרבעונית של הפרשות לחובות מסופקים עד ליום 31.12.10 ולפני יישום ההוראות החדשות:

שנת 2010				
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	
במיליוני ש"ח				
461	421	419	524	הפרשה ספציפית במהלך התקופה
(157)	(134)	(159)	(268)	הקטנת הפרשה הספציפית וגביית חובות שנמחקו בעבר
304	287	260	256	שינוי בהפרשה ספציפית
(5)	54	30	(156)	שינוי בהפרשה הנוספת
299	341	290	100	סך-הכל
שיעור הפרשה הספציפית מסך האשראי לציבור*:				
0.86%	0.77%	0.76%	0.93%	הפרשה ספציפית במהלך התקופה
(0.29%)	(0.25%)	(0.29%)	(0.48%)	הקטנת הפרשה ספציפית וגביית חובות שנמחקו בעבר
0.57%	0.52%	0.47%	0.45%	סך-הכל הפרשה ספציפית

* על בסיס שנתי.

להלן התפתחות ההוצאות בגין הפסדי אשראי לפי מיגזרי פעילות עיקריים:

שינוי מתשעה חודשים שהסתיימו ביום	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		שינוי משלושה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	*30.09.10	30.09.11	30.09.10	30.06.11	*30.09.10	30.06.11	
	במיליוני ש"ח		ב-%		במיליוני ש"ח		
מיגזר משקי הבית	212	191	(32.5%)	(5.5%)	77	55	52
מיגזר הבנקאות הפרטית	28	60	200.0%	(31.8%)	5	22	15
מיגזר עסקים קטנים	112	80	0.0%	(66.7%)	18	54	18
המיגזר המסחרי	126	113	9.1%	336.4%	44	11	48
המיגזר העסקי	452	395	150.0%	97.3%	146	185	365
סך-הכל	930	839	71.7%	52.3%	290	327	498

להלן שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור לפי מיגזרי פעילות עיקריים⁽¹⁾:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום				
	*30.09.10	30.09.11	*30.09.10		30.06.11
	ב-%				
מיגזר משקי הבית	0.51%	0.41%	0.55%	0.37%	0.34%
מיגזר הבנקאות הפרטית	0.17%	0.29%	0.09%	0.34%	0.22%
מיגזר עסקים קטנים	0.74%	0.47%	0.36%	0.99%	0.32%
המיגזר המסחרי	0.78%	0.62%	0.82%	0.19%	0.80%
המיגזר העסקי	0.62%	0.50%	0.60%	0.75%	1.39%
סך-הכל	0.56%	0.45%	0.53%	0.55%	0.80%

* סווג מחדש, כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2010.
(1) על בסיס שנתי.

ההכנסות התפעוליות והאחרות הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2011 ב-1,207 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,186 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

להלן פירוט של ההכנסות התפעוליות והאחרות:

שינוי מתשעה חודשים שהסתיימו ביום	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		שינוי משלושה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		30.09.11	במיליוני ש"ח
	30.09.10	30.09.11	30.09.10	30.06.11	30.09.10	30.06.11		
ב-%	במיליוני ש"ח		ב-%		במיליוני ש"ח			
עמלות תפעוליות:								
0.1%	708	709	(0.4%)	1.7%	238	233	237	דמי ניהול חשבונות
8.9%	1,077	1,173	8.9%	6.9%	383	390	417	כרטיסי אשראי, נטו
(9.2%)	884	803	(8.4%)	(2.7%)	275	259	252	פעילות בניירות-ערך
9.4%	128	140	4.5%	0.0%	44	46	46	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ⁽¹⁾
(13.1%)	61	53	(25.0%)	(11.8%)	20	17	15	ניהול תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים ⁽²⁾
(5.8%)	291	274	14.5%	(9.0%)	62	78	71	טיפול באשראי
(2.5%)	199	194	6.2%	15.0%	65	60	69	הפרשי המרה
(3.6%)	84	81	7.7%	7.7%	26	26	28	פעילות סחר חוץ
(2.7%)	37	36	(16.7%)	(23.1%)	12	13	10	הכנסות נטו משירותי תיקי אשראי
2.6%	38	39	0.0%	0.0%	13	13	13	עמלות ביטוח חיים וביטוח דירות
(18.3%)	60	49	(19.0%)	0.0%	21	17	17	עמלות אחרות
(0.4%)	3,567	3,551	1.4%	2.0%	1,159	1,152	1,175	סך-הכל עמלות תפעוליות
118.9%	37	81	50.0%	(82.0%)	6	50	9	רווחים מהשקעות במניות, נטו
(44.4%)	*133	74	9.5%	4.5%	*21	22	23	הכנסות אחרות
(0.8%)	*3,737	3,706	1.8%	(1.4%)	*1,186	1,224	1,207	סך-הכל עמלות תפעוליות ואחרות

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1(ג)4 בתמצית לדוחות הכספיים.
 (1) בעיקר קרנות נאמנות.
 (2) בעיקר בגין שירותי ניהול ותפעול היתנים לקופות-גמל.

העמלות התפעוליות הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2011 ב-1,175 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,159 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול בהכנסות תפעוליות נבע בעיקר כתוצאה מגידול בהכנסות מכרטיסי אשראי ובעמלות טיפול באשראי. גידול זה קוזז על-ידי ירידה בעמלות מפעילות בניירות-ערך.

הרווחים מהשקעות במניות, נטו הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2011 בסך של כ-9 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח בסך של כ-6 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

ההכנסות האחרות הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2011 ב-23 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-21 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

הוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2011 ב-2,033 מיליון ש"ח בהשוואה ל-2,064 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

להלן פירוט של הוצאות התפעוליות והאחרות:

שינוי מתשעה חודשים שהסתיימו ביום	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		שינוי משלושה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		30.09.11
	30.09.10	30.09.11	30.09.10	30.06.11	30.09.10	30.06.11	
ב-1%	במיליוני ש"ח		ב-1%		במיליוני ש"ח		
הוצאות שכר:							
6.9%	**2,995	3,202	8.2%	4.0%	983	1,023	1,064
(0.9%)	333	330	(75.7%)	(62.9%)	189	124	46
מענקים ותגמול מבוסס מניית							
6.1%	**3,328	3,532	(5.3%)	(3.2%)	1,172	1,147	1,110
סך-הכל שכר							
2.7%	1,117	1,147	2.3%	1.6%	383	386	392
אחזקה ופחת בניינים וציוד							
(84.1%)	*107	17	(57.1%)	(72.7%)	*7	11	3
הפחתות וירידות-ערך של נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין							
3.0%	*1,429	1,472	5.2%	12.6%	*502	469	528
הוצאות אחרות							
3.1%	**5,981	6,168	(1.5%)	1.0%	2,064	2,013	2,033
סך-הכל הוצאות תפעוליות ואחרות							

* הנתונים סווגו מחדש כדי להתאים לכותרות הסעיפים ולשיטת ההצגה בתקופה השוטפת.
 ** הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1(ג)4 בתמצית לדוחות הכספיים.

הוצאות השכר ברבעון השלישי של שנת 2011 ירדו בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד כתוצאה מקיטון בהוצאות שנרשמו בגין תשלום מבוסס מניית שנבע מירידה במחיר מניית הבנק ומקיטון בהפרשה למענקים.

הפרשה למס על הרווח מפעולות רגילות הסתכמה ברבעון השלישי של שנת 2011 בהטבת מס בסך של 29 מיליון ש"ח בהשוואה להוצאה בסך של 355 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הטבת המס נבעה בעיקר מהכנסות מהשפעת שינויים בשערי המטבעות על רישום ההשקעות בחברות מאוחדות בחו"ל שאינן נכללות בבסיס המס ומביטול הפרשות למיסים בעקבות שומות מס הכנסה. ביום 30 באוקטובר 2011 אישרה הממשלה את המלצות פרק המיסוי בדוח וועדת טרכטנברג (להלן: "ההמלצות"). ההמלצות כוללות העלאת שיעור מס הכנסה ל-25%. יודגש כי לצורך כניסתן לתוקף של ההמלצות נדרשת השלמת הליך החקיקה. הליך החקיקה טרם הושלם למועד אישור הדוחות הכספיים, ואין כל וודאות כי יושלם בעתיד במתכונת שאושרה בממשלה או בכלל. ככל שההמלצות תתקבלנה במלואן בעתיד, צפוי הבנק לרשום גידול מהותי ביתרת המיסים הנדחים נטו, החל מהמועד שבו תושלם חקיקת החוק למעשה.

הרווח הנקי מפעולות רגילות המיוחס לבעלי המניות של הבנק הסתכם ברבעון השלישי של שנת 2011 ב-470 מיליון ש"ח בהשוואה ל-516 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק הסתכם ברבעון השלישי של שנת 2011 בסך של 471 מיליון ש"ח בהשוואה ל-518 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח הנקי הבסיסי למניה בת 1 ש"ח ערך נקוב המיוחס לבעלי המניות של הבנק הסתכם ברבעון השלישי של שנת 2011 ב-0.36 ש"ח בהשוואה ל-0.39 ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

הרכב והתפתחות נכסי והתחייבויות קבוצת הבנק

המאזן המאוחד ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכם ב-342.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-321.1 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2010.

א. להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים:

שניו מיום		יתרה ליום		30.09.11	
31.12.10	30.06.11	31.12.10	30.06.11		
ב-%		במיליוני ש"ח			
6.5%	5.6%	*321,089	323,808	341,993	סך-כל הנכסים
8.6%	4.5%	225,288	234,069	244,577	אשראי לציבור, נטו
(0.7%)	6.6%	50,331	46,859	49,964	מזומנים ופקדונות בבנקים
(12.1%)	0.3%	31,604	27,701	27,789	ניירות-ערך
3.8%	4.2%	233,965	233,237	242,931	פקדונות הציבור
16.1%	7.0%	27,608	29,962	32,050	אגרות - חוב וכתבי התחייבות נדחים
2.3%	1.5%	*22,561	22,732	23,076	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים החל מהדוחות הכספיים ליום 30 בינוי 2011. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1(ג)4 בתמצית לדוחות הכספיים.

ב. להלן ההתפתחות בסעיפים חוץ-מאזניים עיקריים:

שניו מיום		יתרה ליום		30.09.11	
31.12.10	30.06.11	31.12.10	30.06.11		
ב-%		במיליוני ש"ח			
1. מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים למעט נגזרים:					
23.0%	(18.5%)	1,417	2,138	1,743	אשראי תעודות
16.9%	5.5%	33,181	36,785	38,798	ערבויות והתחייבויות אחרות
5.7%	1.6%	29,688	30,878	31,386	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו*
(8.7%)	(10.1%)	36,561	37,125	33,370	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
3.8%	7.8%	41,907	40,359	43,508	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ושעדין לא ניתן והתחייבויות להוצאת ערבויות
2. מכשירים נגזרים (סכומי ערך נקוב):					
41.8%	17.7%	217,627	262,141	308,583	חוזי ריבית
16.4%	17.8%	251,842	248,784	293,137	חוזי מטבע
0.0%	(25.8%)	23,324	31,433	23,324	חוזים בגין מניות
15.7%	27.6%	4,246	3,850	4,912	חוזי סחורות ושירותים (כולל נגזרי אשראי)
26.7%	15.3%	497,039	546,208	629,956	סך-הכל ערך נקוב נגזרים

* לא כולל מסגרות לא מנוצלות של כרטיסי אשראי באחריות בנקים אחרים בסך כ-10,125 מיליוני ש"ח (30.6.11: 9,986 מיליוני ש"ח, 31.12.10: 9,744 מיליוני ש"ח).

ג. להלן ההתפתחות ביתרות החזקה הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שירותי ניהול תפעול ו/או משמורת:

שינוי	יתרה ליום		
	31.12.10	30.09.11	
	במיליוני ש"ח		
(8.3%)	675,346	619,270	בתיקי ניירות-ערך ⁽¹⁾
(6.4%)	44,311	41,472	בקרנות נאמנות ⁽²⁾
(7.2%)	85,962	79,768	סך הנכסים של קופות-גמל המקבלות שירותי תפעול ⁽³⁾
(8.1%)	805,619	740,510	סך-הכל

- (1) לרבות יתרות ניירות-ערך של קופות-גמל וקרנות נאמנות לגביהם מעניקה קבוצת הבנק שירותי תפעול.
 (2) לא כולל קרנות נאמנות המוחזקות על-ידי לקוחות הבנק.
 (3) לקבוצת הבנק בישראל אין זכויות לניהול קופות-גמל וקרנות נאמנות.

ד. להלן ההתפתחות ביתרות השתלמות ובמוצרים פנסיונים שניתן לגביהן ייעוץ ("יתרות נועצות"):

שינוי	יתרה ליום		
	31.12.10	30.09.11	
	במיליוני ש"ח		
ב-%	6,761	7,887	יתרות נועצות עם הסכם הפצה

יתרות נועצות הינן יתרות במוצרים פנסיונים ובקרנות השתלמות (הנחשבות גם כמוצר פנסיוני), בגינן קיבל הלקוח ייעוץ פנסיוני או ייעוץ פיננסי בקרנות השתלמות על-ידי יועצי הבנק שהנם בעלי רישיון ייעוץ פנסיוני ו/או רישיון ייעוץ להשקעות לפי העניין ואשר הבנק זכאי עבורן לעמלות הפצה. יצוין כי היתרות הנועצות הן סך כל היתרות בגינן ניתן ייעוץ, וייתכן כי לא כל הייעוצים מומשו. הגידול נובע מהרחבת הייעוץ הפנסיוני וכפועל יוצא מהגידול ביתרה הממוצעת ל"יעוץ".

אשראי לציבור, נטו

האשראי לציבור, נטו, ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכם ב-244.6 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-225.3 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2010, גידול בשיעור של כ-8.6%. הגידול נובע בעיקר מעלייה באשראי העסקי ובאשראי לדיוור. כמו-כן, חלה עלייה בשל השפעת עליית שיערי מטבע-החוף ועליית המדד. כתוצאה מאימוץ הוראות המפקח על הבנקים בדבר מדידת חובות פגומים, נרשם קיטון ביתרות ליום 1 בינואר 2011 בסך של כ-1.1 מיליארד ש"ח, שגרם לקיזוז הגידול באשראי.

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מיגורי ההצמדה השונים:

חלק המיגור מסך האשראי לציבור ליום	יתרה ליום			
	31.12.10	30.09.11	שינוי במיליוני ש"ח	ב-%
מטבע ישראלי לא-צמוד	131,527	141,663	10,136	7.7%
מטבע ישראלי צמוד למדד	52,901	56,153	3,252	6.1%
מטבע-חוף (כולל צמוד למטבע-חוף)	40,655	46,340	5,685	14.0%
פריטים לא-כספיים	205	421	216	105.4%
סך-הכל	225,288	244,577	19,289	8.6%

האשראי במיגזר השקלי הלא-צמוד עלה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 ב-10.1 מיליארד ש"ח, גידול בשיעור של

כ-7.7% שנבע בעיקר מעלייה באשראי העסקי אשר באה לידי ביטוי בעיקר במיגזר הלא-צמוד.

האשראי במיגזר השקלי הצמוד למדד עלה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 ב-3.3 מיליארד ש"ח, גידול בשיעור של

כ-6.1% המוסבר בגידול בתחום ההלוואות לדיוור.

האשראי במיגזר מטבע-החוץ (כולל הצמוד למטבע-חוץ) עלה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 ב-5.7 מיליארד ש"ח,

גידול בשיעור של כ-14.0%. בנטרול השפעות הפיחות מול המטבעות המובילים נרשם גידול בשיעור של 7.1%.

אשראי לציבור, נטו, לפי מיגזרי פעילות:

שינוי מיום		יתרה ליום		30.06.11	30.09.11	
31.12.10	30.06.11	31.12.10	30.06.11			
ב-%		במיליוני ש"ח				
6.7%	2.2%	57,666	60,212	61,529		מיגזר משקי הבית
14.9%	5.4%	23,932	26,086	27,489		מיגזר הבנקאות הפרטית
5.2%	2.7%	21,384	21,897	22,486		מיגזר עסקים קטנים
11.4%	4.2%	21,575	23,069	24,041		המיגזר המסחרי
8.4%	5.9%	96,760	99,103	104,903		המיגזר העסקי
4.0%	11.5%	3,971	3,702	4,129		אחרים והתאמות
8.6%	4.5%	225,288	234,069	244,577		סך-הכל
מזה אשראי צרכני בישראל כלא הלוואות לדיוור:						
4.2%	3.0%	25,301	25,597	26,376		מיגזר משקי הבית
2.7%	2.8%	10,166	10,152	10,440		מיגזר הבנקאות הפרטית
1.9%	2.1%	18,592	18,557	18,948		מיגזר עסקים קטנים
3.2%	2.7%	54,059	54,306	55,764		סך-הכל
הלוואות לדיוור בישראל:						
9.1%	1.6%	31,764	34,087	34,645		מיגזר משקי הבית
25.2%	5.0%	8,373	9,983	10,482		מיגזר הבנקאות הפרטית
26.7%	5.9%	2,792	3,340	3,538		מיגזר העסקים הקטנים
13.4%	2.6%	42,929	*47,410	*48,665		סך-הכל

* יתרת חוב רשומה בניכוי יתרת הפרשה להפסדי אשראי.

להלן נתונים בדבר יתרת הלוואות לדיור⁽¹⁾ וכן בדבר ביצועים (לרבות הלוואות שמוחזרו), בחלוקה להלוואות מכספי הבנק והלוואות מכספי אוצר, כל זאת בהתייחס לפעילות בישראל:

יתרה ליום		
30.09.10	31.12.10	30.09.11
במיליוני ש"ח		
יתרות אשראי		
40,887	42,929	49,043
הלוואות מכספי הבנק		
6,022	5,768	5,206
הלוואות מכספי האוצר*		
587	564	505
מענקים מכספי האוצר*		
47,496	49,261	54,754
סך-הכל		

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום	לשנים עשר חודשים שהסתיימו ביום	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום
30.09.10	31.12.10	30.09.11
במיליוני ש"ח		

ביצועי הלוואות לדיור		
הלוואות מכספי האוצר:		
37	43	15
הלוואות		
4	10	6
מענקים		
41	53	21
סך-הכל מכספי האוצר		
8,339	11,860	9,345
סך-הכל הלוואות מכספי הבנק		
8,380	11,913	9,366
סך-הכל הלוואות חדשות		
1,334	1,992	1,152
הלוואות ישנות שמוחזרו, מכספי הבנק		
9,714	13,905	10,518
סך-הכל הלוואות שניתנו		

* סכום זה אינו נכלל במסגרת היתרות המאזניות לציבור.
 (1) החל מיום 1 בינואר 2011 מיישם הבנק הוראה חדשה של הפיקוח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגמים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי, בהתאם לכך מוצגת ליום 30 בספטמבר 2011, יתרת החוב הרשומה של הלוואות לדיור. בתקופות שלפני יישום ההוראה מוצגת יתרת הלוואות לדיור לאחר ניכוי הפרשה ספציפית לחובות מסופקים.

שינויים רגולטוריים בתחום הלוואות לדיור

הלוואות ממונפות לדיור בריבית משתנה - ביום 28 באוקטובר 2010 פרסם הפיקוח על הבנקים הנחיות ביחס להלוואות ממונפות לדיור בריבית משתנה. בהתאם להנחיות, הקצאת ההון על הלוואות לדיור בריבית משתנה העומדות בתנאים מסויימים תעמוד על 100% במקום 35% או 75% כפי שהיה עד כה. תחולת ההוראה היא בגין הלוואות שאושרו החל מיום 26 באוקטובר 2010, אשר שיעור המימון בהן, במועד העמדת האשראי, גבוה מ-60%, והיחס בין חלק הלוואה לדיור שהועמד בריבית משתנה לבין סך ההלוואה שווה ל-25%, או יותר. ההנחיות כאמור לא חלות על הלוואות לדיור שבעת העמדתן עמדו על סך נמוך מ-800 אלף ש"ח וכן על הלוואות לדיור שניתנו כלוים שעומדים בקריטריונים לקבלת "תעודת זכאות" ממשד השיכון. הבנק יישם את ההוראה החל מהדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010. השפעת ההנחיות אינה מהותית.

הלוואות לדיור בריבית משתנה - ביום 3 במאי 2011 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראה לפיה החל מיום 5 במאי 2011 התאגיד הבנקאי יאשר הלוואה לדיור רק אם היחס בין חלק הלוואה לדיור בריבית המשתנה בתדירות קצרה מ-5 שנים, לבין סך ההלוואה לדיור אינו עולה על 33.3%. במחזור הלוואות לדיור, ההוראה תחול גם על הלוואות שהתאגיד הבנקאי מחזר החל ממועד זה למעט מחזור שבמסגרתו הוקטן משקל רכיב הלוואה בריבית המשתנה בתדירות קצרה מ-5 שנים.

ההוראה אינה חלה על הלוואות לדיור במטבע-חוץ שניתנו לתושב חוץ, הלוואות גישור שתקופת הפירעון המקורית שלהן היא עד שלוש שנים והלוואות לכל מטרה בסכום של עד 100,000 ש"ח, בתנאי שהיחס בין סך הלוואות לדיור ברביית המשתנה בתדירות קצרה מ-5 שנים לבין סך הלוואות לדיור שהועמדו לפי ההוראה החדשה במהלך רבעון קלנדרי אינו עולה על 33.3%. כמו-כן, על-פי ההוראה, על הבנק לשלוח מכתב ללווים ותיקים, אשר מרכיב הלוואה לדיור ברביית משתנה לא-צמודה בפריים שנטלו הינו 33.3% או יותר, המביא לידיעתם את ההשלכות הכרוכות בעלייה עתידית אפשרית בשיעורי הריבית שיחולו על הלוואותיהם. בנוסף, הנהלת התאגיד הבנקאי נדרשה לבחון את הצורך בגילוי מתאים ללווים אחרים. הבנק יישם את ההוראה במלואה.

הפרשה קבוצתית בגין הלוואות לדיור – ביום 1 במאי 2011 פרסם הפיקוח על הבנקים הנחיה לפיה נוכח הגידול המהיר שחל בשנים האחרונות באשראי לדיור, שעדיין לא קיבל ביטוי בהפרשות לפי עומק פיגור, על תאגיד בנקאי לשקול את הצורך בחישוב הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור שניתנו בשנים האחרונות. בהתאם לכך, יצר הבנק הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור שניתנו החל משנת 2009 ואילך, ואשר היחס בין החוב לבין שווי הנכס המשועבד במועד העמדת הלוואה (LTV) גבוה מ-60%. ליישום ההנחיה האמורה לא היתה השפעה מהותית.

שוק הדיור

על-פי דיווחי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, עלו מחירי הדירות בישראל בשנים עשר החודשים האחרונים שהסתיימו בחודש אוגוסט 2011 בשיעור נומינלי של 12.3% ובשיעור ריאלי של 8.2%. מדד מחירי הדיור, המתבסס על חוזי שכירות, ונכלל במדד המחירים לצרכן, עלה בחודש ספטמבר 2011 ב-0.9% ובשנים עשר החודשים האחרונים ב-5.5%.

ניהול סיכונים אשראי לדיור

הבנק נוקט באמצעים שונים לניהול הסיכון הנובע ממתן אשראי לדיור. סיכונים אשראי לדיור נבחנים באופן פרטני על-פי המדיניות והיעדים שנקבעו במסגרת תאבון הסיכון שהוגדר באשראי לדיור, מרמת העסקה הבודדת ועד הסתכלות כוללת על תיק האשראי לדיור בבנק. כחלק מהאמצעים השונים לניהול הסיכון באשראי לדיור, הבנק עושה שימוש במודל ייעודי הבוחן את הסיכון בתיק ברמה השוטפת תוך התייחסות לסגמנטים השונים.

מדיניות ונוהלי אשראי לדיור

מדיניות ונוהלי אשראי לדיור כוללים את מדרג הסמכויות אשר אושרו בהנהלה, והמשתנים מעת לעת בהתאם לתיאבון הסיכון והמצב המשקי המחיבים את כל העוסקים באשראי לדיור בבנק, ומפרטים את כל העקרונות והשיקולים במתן אשראי, וכן את האיסורים והמגבלות החלים על מתן האשראי.

בקשות האשראי מאושרות על-פי מידרג סמכויות מוגדר.

העקרונות המנחים במתן האשראי לדיור כוללים תחילה את מתן האישור העקרוני, המבוסס הן על בחינת נתוני הלקוח באמצעות מודל סיכון ממוכן לאישור עקרוני והן על נוהלי אשראי לדיור לבחינת בקשת לקוח באופן פרטני. בקשת לקוח נבחנת על-פי מגוון פרמטרים, ביניהם: טיב הלקוח (לאור היסטוריית האשראי שלו בבנק כולל ותק הלקוח), שיעור המימון המבוקש, יכולת החזר של הלקוח למשכנתא המבוקשת, וערך הבטוחה המוצעת (בהתחשב במצבה המשפטי ובסחירותה). כמו-כן, הבנק בוחן את כושר החזר של לקוחותיו גם על בסיס החזר חודשי המגלם עלייה ברביית הלוואה בהלוואות ברביית משתנה. אשראי לדיור מטופל על-ידי צוות עובדים ומנהלים שעבר הכשרה ייעודית בתחום האשראי לדיור.

הערכות ייעודיות לאור ההתפתחות בתחום האשראי לדיור – פעולות להפחתת סיכון

בשנים האחרונות חל גידול משמעותי בהיקף האשראי לדיור על רקע עליות מחירי הדיור באזורים רבים בארץ וסביבת ריבית נמוכה. במקביל, חל גידול בביצועי האשראי לדיור ובסכום הלוואה הממוצעת ובשיעור המימון.

הדיווחים האחרונים מצביעים על עלייה בסבירות להאטה בשוק הנדל"ן למגורים בישראל שבמידה שתימשך, עשויה להשפיע לרעה על שווי הבטוחות של נוסלי המשכנתאות.

מעקב אחר התפתחות יתרת תיק האשראי לדיר על-פי בסיס הצמדה וכשיעור מיתרת תיק האשראי של הבנק*:

שיעור שנוי בתקופה	סך-הכל	מיגור מטבע-חץ		מיגור צמוד מדד				מיגור לא-צמוד				
		ריבית משתנה		ריבית משתנה		ריבית קבועה		ריבית משתנה		ריבית קבועה		
		שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח ⁽¹⁾	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח ⁽¹⁾	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח ⁽¹⁾	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח ⁽¹⁾	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח ⁽¹⁾	
	33,734	3.6%	1,228	25.2%	8,494	52.8%	17,801	18.3%	6,166	0.1%	45	31.12.08
9.7%	36,994	2.8%	1,026	26.8%	9,928	41.5%	15,365	28.4%	10,504	0.5%	171	31.12.09
17.1%	43,309	2.2%	943	30.9%	13,361	31.9%	13,837	34.3%	14,870	0.7%	298	31.12.10
13.2%	49,043	2.6%	1,295	34.4%	16,856	28.7%	14,072	33.5%	16,442	0.8%	378	30.09.11

* לא כולל יתרות בגין חברות בנות בחו"ל (ליום 30 בספטמבר 2011 יתרת חוב רשומה בסך של 102 מיליון ש"ח, וליום 31 בדצמבר 2010 יתרת חוב רשומה בסך של 143 מיליון ש"ח).

(1) יתרת תיק האשראי לדיר ליום 30 בספטמבר 2011 עומדת על 49,043 מיליוני ש"ח. הגידול בהיקפי האשראי לדיר בשנים האחרונות נובע מעלייה במחירי הדיר ומסביבת ריבית נמוכה. כפי שניתן לראות, חלה עלייה מחודש דצמבר 2008 עד חודש ספטמבר 2011 במשקל האשראי הלא-צמוד בריבית משתנה מ-18.3% בשנת 2008 ל-33.5%, וכן במיגור צמוד מדד בריבית משתנה מ-25.2% ל-34.4%. עלייה זו באה על חשבון קטיון בחלק האשראי הצמוד למדד בריבית קבועה.

היקף החוב הבעייתי

בשנים האחרונות ניכרת ירידה מתמשכת בהיקפי הסכומים בפיגור ובהיקפי הפרשה להפסדי אשראי.

התפתחות סכומי הפיגור בהלוואות לדיר והפרשה להפסדי אשראי (לא כולל הפרשה קבוצתית)*

שיעור חוב רשומה (במיליוני ש"ח)	סכום בפיגור מעל 90 יום	שיעור הפיגור	הפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור (במיליוני ש"ח)	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור	חוב בעייתי (במיליוני ש"ח)	שיעור חוב בעייתי (במיליוני ש"ח)	
33,734	241	0.7%	285	0.8%	1,072	3.2%	31.12.08
36,994	246	0.7%	269	0.7%	1,058	2.9%	31.12.09
43,309	156	0.4%	306	0.7%	906	2.1%	31.12.10
49,043	155	0.3%	292	0.6%	1,092	2.2%	30.09.11

* לא כולל יתרות בגין חברות בנות בחו"ל (ליום 30 בספטמבר 2011 יתרת חוב רשומה בסך של 102 מיליון ש"ח והפרשה להפסדי אשראי לפי עומק פיגור בסך של 5 מיליון ש"ח, וליום 31 בדצמבר 2010 יתרת חוב רשומה בסך של 143 מיליון ש"ח והפרשה להפסדי אשראי לפי עומק פיגור בסך של 4 מיליון ש"ח).

כימות ומדידת הסיכון - ביצוע אשראי לדיר

כימות ומדידת סיכון האשראי לדיר מבוצעים במספר רמות: רמת הלקוח הבודד, רמת מוצרים, וכן ברמת כלל תיק האשראי של הבנק. לצורך כך, פותחו ויושמו תהליכי כימות ומדידה, המשלבים הערכות מומחים בתחום האשראי לדיר ומודלים סטטיסטיים. במסגרת כימות הסיכון מבוצעת בחינה ממוקדת בנושא בחינת כושר החזר כולל בחינת רגישות לשינויים אפשריים בכושר החזר כתוצאה משינוי אפשרי בשיעור הריבית.

להלן פירוט מאפיינים שונים של אשראי לדיור שהעמיד הבנק במהלך הרבעון השלישי של שנת 2011 בהשוואה לרבעון השני והראשון של שנת 2011:

נתוני הלוואות לדיור – שיעור מסך הביצועים החדשים

מאפיינים	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31.03.11	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.06.11	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.09.11
שיעור מימון מעל 75%	10.3%	11.2%	9.8%
שיעורי החזר מהכנסה מעל 50%	15.8%	16.7%	15.3%
שיעור מימון מעל 60% וגם שיעורי החזר מעל 50%	7.0%	8.8%	8.3%
שיעור מימון מעל 75% וגם שיעור החזר מעל 50%	1.5%	0.9%	0.4%
שיעור הביצועים בריבית המשתנה בתדירות קצרה מ-5 שנים	69%	55%	29%
שיעור ביצועי מסגרות מעל 2 מיליון ש"ח	9.5%	8.6%	9.6%
שיעור הביצועים עם תקופות מקוריות מעל 25 שנה	13.6%	19.0%	20.0%
תקופת פירעון מקורית ממוצעת בשנים (עם החזר חודשי)	20.3	21.6	21.8
שיעור הלוואות לכל מטרה	11.2%	9.9%	10.2%
הלוואה ממוצעת לרכישה (באלפי ש"ח)	662	681	643

יצוין כי שיעורי המימון חושבו על-פי הוראת דיווח לפיקוח על הבנקים מספר 876 – דוח על הלוואות לדיור.

כימות ומדידת הסיכון – תיק אשראי לדיור

מבוצע מעקב שוטף אחר התפתחות תיק האשראי לדיור בפרמטרים רבים, כגון: התפלגות LTV, כושר החזר, התפלגות מוצרי אשראי בתיק, היקף החוב הבעייתי ושיעור הפיגורים.

בימים אלו משולב מודל סטטיסטי המודד את ההסתברות לכשל ואת ההפרשה הכלכלית הנדרשת בתיק המשכנתאות. בנוסף מבוצעים תרחישי מאמץ על תיק המשכנתאות ומנותחת ההשפעה על התיק עצמו ועל כלל הבנק. התרחישים כוללים התייחסות לירידה חדה במחירי הדירות, עלייה בריבית ועלייה ברמת האבטלה במשק.

כמו-כן, קיימים הסדרי ביטוח – ביטוח חיים וביטוח מבנה. בנוסף, נדרש ביטוח אשראי בהלוואות בהן LTV גבוה משיעור של 75%.

דיון חודשי בנושא סיכונים אשראי לדיור

מתקיים דיון חודשי בהתפתחות המדדים השונים, הן ברמת ביצועי האשראי והן ברמת כלל התיק. זאת, בהתאם לתיאבון סיכון כפי שהוגדר על-ידי הנהלת הבנק.

סיכון אשראי כולל לציבור

הסיכון הכולל של האשראי לציבור מורכב מסיכון אשראי מאזני, הכולל את האשראי לציבור, השקעות באגרות-חוב של הציבור, חובות אחרים של הציבור ונכסים הנובעים ממכשירים נגזרים שבוצעו כנגד הציבור, ומסיכון אשראי חוץ-מאזני, הכולל ערבויות, עסקות במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים, מסגרות אשראי בלתי מנוצלות והתחייבויות למתן אשראי.

נתוני סיכון האשראי הכולל ליתרות בשנת 2011 מוצגים לאחר ניכוי יתרת מחיקות חשבונאיות ולפני ניכוי יתרת הפרשות בגין הפסדי אשראי (על בסיס פרטני וקבוצתי). נתוני סיכון האשראי הכולל ליום 31 בדצמבר 2010 מוצגים לאחר ניכוי ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים בלבד. לפיכך, הנתונים ליתרות בשנת 2011 אינם ברי השוואה לנתונים ליום 31 בדצמבר 2010.

לפרטים נוספים, ראה תוספת 3 לסקירת הנהלה.

סיכון האשראי הכולל לציבור ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכם ב-412.9 מיליארד ש"ח.

להלן התפתחות סיכון האשראי הכולל לציבור* לפי ענפי משק עיקריים:

ענף המשק:	31.12.10			30.06.11		30.09.11	
	שיעור השני מיום 30.06.11	שיעור מסך-הכל	סיכון אשראי כולל לציבור***	שיעור מסך-הכל	סיכון אשראי כולל לציבור***	שיעור מסך-הכל	סיכון אשראי כולל לציבור***
	ב- %	ב- %	במיליוני ש"ח	ב- %	במיליוני ש"ח	ב- %	במיליוני ש"ח
חקלאות	1.1%	0.7%	2,584	0.7%	2,691	0.7%	2,721
תעשייה	11.1%	12.1%	45,949	11.4%	44,961	12.1%	49,948
בניו ונדל"ן**	0.5%	19.9%	75,311	20.3%	80,442	19.6%	80,869
חשמל ומים	6.9%	1.7%	6,466	1.6%	6,470	1.7%	6,914
מסחר	3.8%	6.7%	25,422	6.7%	26,495	6.7%	27,496
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	3.5%	2.3%	8,895	2.4%	9,668	2.4%	10,010
תחבורה ואחסנה	7.3%	2.4%	8,945	2.1%	8,258	2.1%	8,858
תקשורת ושירותי מחשב	0.8%	2.9%	11,057	3.0%	11,949	2.9%	12,039
שירותים פיננסיים	14.9%	12.6%	47,633	12.7%	50,467	14.0%	57,968
שירותים עסקיים אחרים	8.1%	3.6%	13,617	3.7%	14,489	3.8%	15,666
שירותים ציבוריים וקהילתיים	0.6%	2.5%	9,629	2.4%	9,510	2.3%	9,565
אנשים פרטיים - הלוואות לדיר	(2.9%)	11.9%	45,117	12.3%	48,846	11.5%	47,427
אנשים פרטיים - אחר	1.8%	20.7%	78,732	20.7%	81,897	20.2%	83,377
סך-הכל	4.2%	100%	379,357	100%	396,143	100%	412,858

* נתוני סיכון האשראי הכולל ליתרות בשנת 2011 מוצגים לאחר ניכוי יתרת מחיקות חשבונאיות ולפני ניכוי יתרת הפרשות להפסדי אשראי (על בסיס פרטני וקבוצתי). נתוני סיכון האשראי הכולל ליום 31 בדצמבר 2010 מוצגים לאחר ניכוי הפרשה הספציפית לחובות מסופקים בלבד. לפיכך, הנתונים ליתרות בשנת 2011 אינם ברי השוואה לנתונים ליום 31 בדצמבר 2010.

** כולל סיכון אשראי מאזני בסך של כ-423 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-2,187 מיליוני ש"ח שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה (30.6.11): סיכון אשראי מאזני בסך של כ-401 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-1,806 מיליוני ש"ח, 31.12.10: סיכון אשראי מאזני בסך של כ-363 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-1,690 מיליוני ש"ח.

*** לא כולל מסגרות לא מנוצלות של כרטיסי אשראי באחריות בנקים אחרים בסך של כ-10,125 מיליוני ש"ח (30.6.11): 9,986 מיליוני ש"ח, 31.12.10: 9,744 מיליוני ש"ח.

בינוי ונדל"ן

ליום 30 בספטמבר 2011 סיכון האשראי הכולל בענף הסתכם ב-80.9 מיליארד ש"ח.

להלן פילוח סיכון האשראי* של קבוצת הבנק בענף הבינוי והנדל"ן, בהתאם לתחומי הפעילות העיקריים:

יתרה ליום 30.09.11			
סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סיכון אשראי מאזני	
במיליוני ש"ח			
3,499	1,084	2,415	בנייה למסחר ושירותים
1,058	163	895	בנייה לתעשייה
30,114	20,937	9,177	בנייה לדיוור
33,895	5,357	28,538	נכסים מניבים
12,303	5,765	6,538	אחר
80,869	33,306	47,563	סך-הכל ענף הבינוי והנדל"ן

להלן פירוט יתרות אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ-מאזני* ללווים שיתרת חבותם מעל 1,200 מיליוני ש"ח לפי ענפי משק ליום 30 בספטמבר 2011:

סיכון אשראי חוץ-מאזני	אשראי מאזני	מספר לוויים	ענף המשק
במיליוני ש"ח			
14,039	3,410	8	תעשייה
5,840	3,718	4	בינוי ונדל"ן
2,020	686	1	חשמל ומים
4,078	3,915	2	תקשורת ושירותי מחשב
13,452	5,494	6	שירותים פיננסיים
39,429	17,223	21	סך-הכל

* הנתונים ליום 30 בספטמבר 2011 מוצגים לאחר ניכוי יתרת מחיקות חשבונאיות ולפני ניכוי יתרת ההפרשות להפסדי אשראי (על בסיס פרטני וקבוצתי).

סיכון אשראי בגין חשיפות לקבוצות לווים

להלן פירוט יתרות סיכון האשראי לכל קבוצת לווים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בדבר "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים" (להלן: הוראה 313), עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313) ליום 30 בספטמבר 2011:

סיכון אשראי מאזני ⁽¹⁾	סיכון אשראי חוץ-מאזני ⁽¹⁾	מזה: סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נמרים ⁽²⁾	חבות ברוטו ⁽³⁾	ניכויים ⁽⁴⁾	חבות נטו ⁽⁵⁾	שיעור מההון הרגולטורי
במיליוני ש"ח						
8,160	3,125	1,034	11,432	208	11,224	27.5
6,137	3,501	728	9,679	85	9,594	23.5
5,919	3,548	1,302	9,504	1,450	8,054	19.7

- * לאור היישום הצפוי של הוראת ניהול בנקאי תקין 313 כמפורט להלן, הבנק קיבל אישור מבנק ישראל להפחתת החשיפה בשיעורים שווים במשך שמונה רבעונים, החל מיום 31 בדצמבר 2011.
- (1) לאחר ניכוי יתרת מחיקות חשבונאיות ויתרות הפרשה להפסדי אשראי שחושבה על בסיס פרטני.
  - (2) סיכון האשראי החוץ-מאזני בגין מכשירים נמרים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה ושל קבוצת לווים, כולל 10% מיתרות הקרן המושגות ומיתרות עסקות עתידיות.
  - (3) הסכום כולל ערבויות צד ג מחוץ לקבוצה.
  - (4) ניכויים המותרים בהתאם להוראה 313, הכוללים בעיקר פקדונות המופקדים בבנק, אגרות-חוב שהונפקו על-ידי מדינת ישראל, כתבי שיפוי של מדינת ישראל או גופים פיננסיים המותרים בניכוי.
  - (5) הנתונים המוצגים לעיל מייצגים חשיפה לקבוצות לווים והינם לאחר הפחתת הניכויים המותרים בהוראה 313 ולאחר ניכוי הפרשה להפסדי אשראי שחושבה על בסיס פרטני. לפיכך, נתונים אלה אינם ברי השוואה לנתונים בדבר חבות לווים המפורטים בגילויים אחרים בדוח.

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בנושא "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים" מוטלת על הבנק, בין היתר, מגבלה, לפיה שיעור ה"חבות" של "ללוה" ושל "קבוצת לווים", כהגדרתם בהוראה, אחר שנוכו מן החבות סכומים שניתן להפחיתם לצורך כך כמפורט בהוראה, לא יעלה על 15% ועל 30% בהתאמה מההון העצמי של הבנק המחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 בנושא "רכיבי ההון". כמו-כן, קובעת ההוראה, כי סך-כל החבויות (לאחר ניכוי סכומים מותרים) של ששת הלווים וקבוצות הלווים הגדולים ביותר בבנק לא יעלה על שיעור של 135% מהונו.

ביום 8 במאי 2011 פרסם בנק ישראל עדכון להוראה 313. להלן השינויים העיקריים בעדכון זה:

- מגבלת קבוצת לווים תעמוד על שיעור של 25% מהון הבנק, כמו-כן, נוספה מגבלה על קבוצה בנקאית שלא תעלה על שיעור זה.
  - הוגדרה מגבלה שסך החבויות של כל הלווים, קבוצות הלווים וקבוצות הלווים הבנקאיות שחבות כל אחד מהם עולה על שיעור של 10% מהון הבנק, לא יעלו על 120% מהון הבנק. נקבעה תקופת מעבר, לפיה החל מיום 31 בדצמבר 2011 החבות לא תעלה על 135%, תוך ירידה של 3.75% מדי רבעון עד סוף שנת 2012. מגבלת ששת הלווים וקבוצות הלווים הגדולים תבוטל.
  - לצורך חישוב החבות, אומצו העקרונות במקדמי המרת האשראי ובניכויים מותרים להוראה לניהול בנקאי תקין 203 "מדידה והלימות הון - הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי".
  - תחולת עדכון ההוראה לנושאים שפורטו - 31 בדצמבר 2011.
- הבנק מקיים תהליכי מעקב ובקרה כדי לבדוק עמידה במגבלות הוראה 313 לעניין חשיפה לחבות קבוצות לווים. בנוסף, הבנק מבצע סקירות תקופתיות על סיכון האשראי בקבוצות לווים אלה, תוך בחינה פרטנית של הלווים השייכים לקבוצות הלווים, אופי פעילות לווים אלה והמתאם ביניהם היכולים להשפיע על הסיכון הקבוצתי.

מידע על חביונות בעייתיות בהתאם להוראות החדשות למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

החל מיום 1 בינואר 2011 מיישם הבנק הוראה חדשה של הפיקוח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי. לאור העובדה שההוראה החדשה יושמה באופן של מכאן ולהבא ללא הצגה מחדש של מספרי ההשוואה, לצורך השוואתיות הגילוי, יוצגו להלן נתוני התקופה הנוכחית מול יתרות מתאימות ליום 31 בדצמבר 2010 (נתוני פרופורמה), לוו ההוראה היתה מיושמת לראשונה בשנה זו. נתוני הפרופורמה פורסמו לראשונה בדוחות הכספיים לשנת 2010, בעקבות הבהרות שהתקבלו מהפיקוח על הבנקים ובדיקות שערך הבנק במהלך התקופה, הוצגו מחדש נתוני הפרופורמה.

א. פילוח חביונות בעייתיות

מאזני	חוף-מאזני	מאזני	סך-הכל	מאזני	חוף-מאזני	סך-הכל
				30.09.2011		
						31.12.2010
						במיליוני ש"ח
סיכון אשראי פגום	8,759	850	9,609	11,330	2,028	13,358
סיכון אשראי נחות	1,855	244	2,099	2,101	193	2,294
סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת	2,175	1,313	3,488	1,808	570	2,378
סך סיכון אשראי בעייתי	12,789	2,407	15,196	15,239	2,791	18,030
סיכון אשראי בעייתי בניכוי הפרשה להפסדי אשראי	10,903	2,330	13,233	11,985	2,590	14,575
						31.12.10
						30.09.2011
						במיליוני ש"ח

סיכון אשראי מאזני פגום

אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית: שנבדק על בסיס פרטני (NPL)	10,887	8,379
חובות פגומים בארגון מחדש של חוב בעייתי שצוברים הכנסות ריבית	271	330
אגרות-חוב פגומות שצוברות הכנסות ריבית	63	43
שווי הוגן של נגזרים	70	-
אגרות-חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית	39	7
סך סיכון אשראי פגום	11,330	8,759

ב. סיכון אשראי בעייתי

מאזני	חוף-מאזני	מאזני	סך-הכל
			31.12.10
			30.9.2011
			במיליוני ש"ח
			סיכון אשראי מסחרי בעייתי⁽¹⁾
סיכון אשראי מאזני בגין הציבור	10,474	12,659	
סיכון אשראי חוף-מאזני בגין הציבור ⁽²⁾	2,401	2,787	
סך-הכל סיכון אשראי מסחרי בעייתי בגין הציבור	12,875	15,446	
סיכון אשראי מאזני בגין אחרים	32	69	
סך-הכל סיכון אשראי מסחרי בעייתי	12,907	15,515	
סיכון אשראי בעייתי בגין אנשים פרטיים	2,289	2,515	
סך-הכל סיכון אשראי בעייתי	15,196	18,030	

- (1) סיכון אשראי מאזני (אשראי, אגרות-חוב, חובות אחרים שהוכרו במאזן ונכסים בגין מכשירים נגזרים) וסיכון אשראי חוף-מאזני שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, למעט סיכון אשראי מאזני וחוף-מאזני בגין אנשים פרטיים.
- (2) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים, למעט בגין ערבויות שנתן לווה להבטחת חבות של צד שלישי, לפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי.

הערה:

סיכון אשראי מאזני וחוף-מאזני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

נכסים שאינם מבצעים

כוללים את נכסי הבנק אשר אינם צוברים הכנסות ריבית. מידע זה דומה ליתרת ה-non performing assets המוצגת בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בארצות-הברית. מטרת נתון זה לתת גילוי לאותו חלק מנכסי הבנק הכלול בדוחות הכספיים אשר אינו צובר הכנסות ריבית.

יתרה ליום		
31.12.10	30.09.2011	
במיליוני ש"ח		
ג. נכסים שאינם מבצעים		
אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית:		
10,887	8,379	שנבדק על בסיס פרטני (NPL)
39	7	אגרות-חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית
10,926	8,386	סך-הכל חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית (NPA)
146	145	נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
11,072	8,531	סך-הכל נכסים שאינם מבצעים
ד. חובות פגומים בארגון מחדש של חוב בעייתי שצוברים הכנסות ריבית		
271	330	
ה. חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר		
1,326	1,216	מזה:
870	811	הלוואות לדיוור בגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור
299	285	הלוואות לדיוור בגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ⁽¹⁾

(1) הלוואות לדיוור, אשר ההפרשה המזערית בגינן מחושבת לפי עומק הפיגור, שנמצאות בפיגור מעל 3 חודשים ועד 6 חודשים, והלוואות לדיוור אחרות, שאינן פגומות, אשר הן בפיגור של 90 ימים או יותר וההפרשה המזערית בגינן לא מחושבת לפי עומק הפיגור.

י. מדדי סיכון בהתאם להוראות החדשות:

ליום		
31.12.2010	30.09.2011	
4.75%	3.37%	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית מיתרת אשראי לציבור*
0.58%	0.49%	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת אשראי לציבור*
2.19%	1.63%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור*
46.05%	48.31%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית*
4.04%	3.12%	שיעור סיכון אשראי מסחרי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור*
4.72%	3.68%	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור*

* לפני ניכוי הפרשות להפסדי אשראי.

להלן התפתחות החבויות הבעייתיות⁽¹⁾ לפי הסיווגים שנקבעו בהוראות המפקח על הבנקים אשר היו בתוקף עד ליום 31.12.10 ולפני יישום ההוראות החדשות למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי:

יתרה ליום 31 בדצמבר 2010	יתרה ליום 30 ביוני 2010	יתרה ליום 30 בספטמבר 2010	יתרה ליום 31 במרץ 2010
במיליוני ש"ח			
חובות בעייתיים:			
4,052	3,730	3,719	3,632
שאינם נושאי הכנסה			
429	541	1,600	1,493
שאורגנו מחדש ⁽²⁾⁽³⁾			
2,018	1,977	916	1,028
מיועדים לארגון מחדש ⁽³⁾⁽⁴⁾			
621	646	745	499
בפיגור זמני			
5,800	6,664	6,229	5,418
בהשגחה מיוחדת ⁽³⁾⁽⁴⁾			
12,920	13,558	13,209	12,070
סך-הכל אשראי מאזני כלוים בעייתיים ⁽¹⁾			
2,345	3,041	2,711	2,653
סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין לוים בעייתיים ⁽¹⁾⁽⁵⁾			
144	111	140	102
אגרות-חוב של לוים בעייתיים			
9	8	71	70
נכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים של לוים בעייתיים			
40	37	14	-
פקדונות בבנקים זרים			
15,458	16,755	16,145	14,895
סך-הכל חבויות בעייתיות ⁽¹⁾			
130	135	138	147
נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו			
423	426	431	407
(א) מזה: אשראי לדיור שבגיניו קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור			
3,764	3,707	3,386	3,857
(ב) מזה: חובות בגינם קיימת הפרשה ספציפית ⁽⁴⁾			

- (1) לא כולל חבויות המכוסות על-ידי ביטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לוים.
- (2) אשראי שאורגן מחדש במהלך השנה השוטפת, וכן אשראי שאורגן מחדש בשנים קודמות עם ויתור על הכנסות.
- (3) אשראי כלוים, אשר לכביו קיימת החלטה על ארגון מחדש, אך הארגון מחדש טרם בוצע בפועל.
- (4) למעט אשראי לדיור שבגיניו קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור.
- (5) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לוים, למעט בגין ערבויות שנתן לווה להבטחת חבות של צד שלישי.

התאמה בין החבויות הבעייתיות כפי שנכללו בדוח ליום 31 בדצמבר 2010 לבין נתוני פרופורמה לאותו מועד:

18,030	סך סיכון אשראי בעייתי לפי ההוראות החדשות ⁽¹⁾
(3,145)	הפרשה פרטנית להפסדי אשראי
(310)	הפרשה לפי עומק הפיגור
14,575	סך סיכון אשראי בעייתי לפי ההוראות החדשות בניכוי הפרשה פרטנית להפסדי אשראי
התאמות הנובעות מיישום ההוראות החדשות:	
345	הגדלת הפרשה פרטנית בגין היוון תזרימי מזומנים חזויים
221	הגדלת הפרשה פרטנית להפסדי אשראי
49	גידול בהפרשה לפי עומק הפיגור
(295)	שינויים אחרים ביתרות סיכון אשראי בעייתי, נטו
320	סך ההתאמות הנובעות מיישום ההוראות החדשות
14,895	סך חבויות בעייתיות כפי שדווחו ליום 31 בדצמבר 2010 ⁽²⁾

- (1) מוצג לאחור ניכוי מחיקות חשבונאיות ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- (2) מוצג לאחור ניכוי הפרשה ספציפית לחובות מסופקים (לרבות הפרשה לפי עומק הפיגור).

מזומנים ופקדונות בבנקים

המזומנים והפקדונות בבנקים ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכמו ב-50.0 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-50.3 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2010, קיטון בשיעור של כ-0.7%.

להלן פירוט יתרת המזומנים והפקדונות בבנקים:

שניו מיום		יתרה ליום		30.09.11	
31.12.10	30.06.11	31.12.10	30.06.11		
ב-%		במיליוני ש"ח			
(20.0%)	18.0%	3,230	2,189	2,583	מזומנים
(23.9%)	(12.9%)	36,845	32,198	28,040	פקדונות בבנק ישראל
154.1%	67.4%	5,501	8,351	13,979	פקדונות בבנקים מרכזיים בחו"ל
142.8%	355.6%	334	178	811	פקדונות בבנקים בישראל
2.9%	15.4%	4,421	3,943	4,551	פקדונות בבנקים בחו"ל
(0.7%)	6.6%	50,331	46,859	49,964	סך-הכל

ניירות-ערך

ניירות הערך ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכמו ב-27.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-31.6 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2010, ירידה בשיעור של כ-12.1% בעיקר עקב מימוש אגרות-חוב ממשלתיות. לפרטים נוספים, ראה ביאור 2 בתמצית הדוחות הכספיים.

להלן פירוט ניירות הערך של קבוצת הבנק בהתאם לסיווגם המאזני:

ליום 30 בספטמבר 2011				
עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן	הערך במאזן
במיליוני ש"ח				
אגרות-חוב:				
903	55	-	958	903
22,478	202	(110)	22,478	22,386
2,706	*13	*-	2,706	2,693
26,087	270	(110)	26,142	25,982
מניות:				
1,658	194	(43)	1,658	1,507
44	*-	*(12)	44	56
1,702	194	(55)	1,702	1,563
27,789	464	(165)	27,844	27,545

* נקפו לדוח רווח והפסד.

להלן פירוט ניירות הערך של קבוצת הבנק בהתאם לסייוגם המאזני (המשך):

ליום 31 בדצמבר 2010				
הערך במאזן	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת
במיליוני ש"ח				
אגרות-חוב:				
793	865	-	72	793
מוחזקות לפידיון				
26,170	26,170	(53)	341	25,882
זמינות למכירה				
2,356	2,356	*(1)	*5	2,352
למסחר				
29,319	29,391	(54)	418	29,027
סך-הכל אגרות-חוב				
מניות:				
2,221	2,221	(2)	499	1,724
זמינות למכירה				
64	64	*(9)	*1	72
למסחר				
2,285	2,285	(11)	500	1,796
סך-הכל מניות				
31,604	31,676	(65)	918	30,823
סך-כל ניירות הערך				

* נקפו לדוח רווח והפסד.

להלן פרטים ליום 30 בספטמבר 2011 על ההפסד שטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן בגין ניירות-ערך בתיק הזמין למכירה:

בגין אגרות-חוב*:

משך זמן ירידת הערך מאז תחילת הירידה				
עד 6 חודשים	6-9 חודשים	9-12 חודשים	מעל 12 חודשים	סך-הכל
במיליוני ש"ח				
60	26	3	21	110
שיעור הירידה				
עד 20%				

בגין מניות:

משך זמן ירידת הערך מאז תחילת הירידה				
עד 6 חודשים	6-9 חודשים	9-12 חודשים	מעל 12 חודשים	סך-הכל
במיליוני ש"ח				
43	-	-	-	43
שיעור הירידה				
עד 20%				

* הירידה בקרן ההון נובעת בעיקר בגין אגרות-חוב של ממשלת ישראל.

השקעות באגרות-חוב בתיק הזמין למכירה ובתיק למסחר

להלן פרטים נוספים על השקעת קבוצת הבנק באגרות-חוב ליום 30 בספטמבר 2011 (במיליוני ש"ח):

הערך במאזן	סך-הכל הערך במאזן
אגרות-חוב ממשלתיות:	
ממשלת ישראל	18,984
ממשלת ארצות-הברית	322
ממשלות מדינות מפותחות	1,505
ממשלות מדינות מתפתחות	305
	21,116
אגרות-חוב של בנקים ומוסדות פיננסיים:	
בנקים בישראל	144
בנקים מדינות מפותחות	
ארצות-הברית	203
בריטניה	250
הולנד	184
ספרד	71
צרפת	96
אחר*	207
	1,011
בנקים ארצות מתפתחות	24
מוסדות כספיים (שאינם בנקים)	
ארצות-הברית**	1,191
בריטניה	39
אירלנד	30
	1,260
	2,439
אגרות-חוב של תאגידים, שאינם בנקים ומוסדות פיננסיים, ואינם מגובי נכסים (פילוח לפי ענפי חשב):	
תעשייה	260
פעילויות בנדל"ן	104
חשמל ומים	476
מסחר	15
תחבורה	45
תקשורת ושרותי מחשב	85
שירותים פיננסיים	27
שירותים ציבוריים	105
שירותים עסקיים אחרים	265
	1,382
ניירות-ערך מגובי נכסים (ABS)	247
סך-הכל אגרות-חוב	25,184

* כולל תשע מדינות, כשהיתרה הגבוהה ביותר היא כ-47 מיליון ש"ח.
** כולל עשרה מנפיקים, כשהיתרה הגבוהה ביותר של מנפיק אחד היא בסך של כ-540 מיליון ש"ח.

השקעות במניות

לבנק השקעות במניות סחירות, במניות לא סחירות ובקרנות נאמנות בפיזור נרחב המסתכמות ליום 30 בספטמבר 2011 בסך של 1,702 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,285 מיליון ש"ח בסוף שנת 2010.

פעילות קבוצת הבנק בניירות-ערך מגובי נכסים

הבנק השקיע באמצעות הסניף בניו-יורק בעסקות ABS בהן הנכסים המגבים הינם בעיקר מתכות יקרות. בחודש אוקטובר 2011 נפרעו במלואם מרבית ניירות הערך.

להלן נתונים על החזקות קבוצת הבנק בניירות-ערך מגובי נכסים ליום 30 בספטמבר 2011:

שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו*	רווחים שטרם מומשו*	עלות מופחתת (במניות-עלות)
במיליוני ש"ח			
247	-	-	247

אשראי שאינו לאנשים פרטיים

* נכללו בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

להלן נתונים על החזקות קבוצת הבנק בניירות-ערך מגובי נכסים ליום 31 בדצמבר 2010:

שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו*	רווחים שטרם מומשו*	עלות מופחתת (במניות-עלות)
במיליוני ש"ח			
262	(15)	-	277

אשראי שאינו לאנשים פרטיים

* נכללו בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

פקדונות

פקדונות כוללים את פקדונות הציבור, פקדונות הממשלה ופקדונות מבנק ישראל ומבנקים אחרים.

	יתרה ליום	
השינוי	31.12.10	30.09.11
במיליוני ש"ח		
ב-%	233,965	242,931
פקדונות הציבור		
	4,834	7,007
פקדונות מבנקים		
	1,335	1,133
פקדונות הממשלה		
סך-הכל	240,134	251,071

פקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכמו ב-242.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-234.0 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2010. גידול בשיעור של כ-3.8%. הגידול נבע בעיקר מעלייה של 16.0 מיליארד ש"ח בפקדונות הקמעונאים (מזה עלייה של 11.8 מיליארד ש"ח בפקדונות של מיגור הבנקאות הפרטית) והתבטא במעבר לקוחות מהשקעה בשוק ההון להשקעה בפקדונות. מנגד, חלה ירידה של 6.0 מיליארד ש"ח בפקדונות של המיגור העסקי ושל 1.4 מיליארד ש"ח בפקדונות מיגור ניהול פיננסי, בעיקר של פקדונות מסוג Callable CD'S.

להלן התפלגות תיק פקדונות הציבור לפי מיגורי ההצמדה השונים:

חלק המיגור מסך פקדונות הציבור ליום		יתרה ליום				
31.12.10	30.09.11	שינוי		31.12.10	30.09.11	
%-ב	%-ב	%-ב	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח		
58.4%	59.5%	5.9%	8,023	136,702	144,725	מטבע ישראלי לא-צמוד
8.3%	8.5%	5.9%	1,146	19,421	20,567	מטבע ישראלי צמוד למדד
33.2%	31.8%	(0.5%)	(419)	77,637	77,218	מטבע-חוץ (כולל צמוד למטבע-חוץ)
0.1%	0.2%	105.4%	216	205	421	פריטים לא-כספיים
100.0%	100.0%	3.8%	8,966	233,965	242,931	סך-הכל

פקדונות הציבור לפי מיגורי פעילות:

שינוי מיום		יתרה ליום			
31.12.10	30.06.11	31.12.10	30.06.11	30.09.11	
%-ב		במיליוני ש"ח			
8.7%	4.9%	31,250	32,409	33,983	מיגור משקי הבית
11.0%	6.6%	107,266	111,759	119,090	מיגור הבנקאות הפרטית
7.3%	7.0%	20,216	20,263	21,689	מיגור עסקים קטנים
3.3%	(2.8%)	11,113	11,811	11,477	המיגור המסחרי
(11.0%)	(1.7%)	55,109	49,907	49,060	המיגור העסקי
(15.3%)	7.7%	9,011	7,088	7,632	מיגור ניהול פיננסי
3.8%	4.2%	233,965	233,237	242,931	סך-הכל

אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכמו ב-32.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-27.6 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2010, גידול בשיעור של כ-16.1%. עיקר הגידול נובע מכך שבמהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 גייס הבנק כתבי התחייבות נדחים המהווים הון רובד 2 תחתון בסך כולל של כ-2.1 מיליארד ש"ח וכן גייס אגרות-חוב בסך כולל של כ-2.4 מיליארד ש"ח. לאחר תאריך המאזן, בחודש נובמבר 2011, גייס הבנק, באמצעות הפועלים הנפקות, כתבי התחייבות נדחים בסך של כ-1.3 מיליארד ש"ח אשר יכללו בהון רובד 2 תחתון בכפוף למגבלה בהוראות ניהול בנקאי תקין.

תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות

מידע כספי תמציתי על מיגזרי פעילות

קבוצת הבנק פועלת בישראל ומחוצה לה באמצעות הבנק, חברות בנות, סניפים ונציגויות, בכל תחומי הבנקאות, ומספקת מגוון שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיה. כמו-כן, יש לבנק השקעות בחברות כלולות. הפעילות של קבוצת הבנק מנוהלת באמצעות שישה מיגזרי פעילות עיקריים. החלוקה למיגזרי הפעילות מבוססת על סוגי המוצרים והשירותים או על סוגי הלקוחות הנכללים בכל אחד מהמיגזרים, מולו הם פועלים. חלוקה זו משמשת את הנהלת הבנק לצורך קבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה. מיגזרי הפעילות מוצגים בהתאם למאפיינים שנקבעו על-ידי המפקח על הבנקים. לפרטים בדבר שיוך לקוחות למיגזרי הפעילות השונים, ראה ביאור 32 בדוחות הכספיים לשנת 2010. מספרי ההשוואה שדווחו ברבעונים בשנת 2010 סווגו מחדש כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2010.

עקב יישום הוראת בנק ישראל בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי, החל מיום 1 בינואר 2011, וכתוצאה מכך שמספרי ההשוואה לשנים קודמות לא הוצגו מחדש, הרי שהנתונים ליום 30 לספטמבר 2011 ולתשעה חודשים ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011, אינם בני השוואה במלואם לנתונים שדווחו בגין שנת 2010. להסברים נוספים לגבי השפעת האימוץ לראשונה של ההוראה ראה ביאור 1 (ג) בתמצית לדוחות הכספיים. בעקבות יישום חוזר המפקח על הבנקים בדבר הנחיות והבהרות בדבר חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים בדרך של יישום למפרע (ראה גם ביאור 1 (ג)(4) לתמצית הדוחות הכספיים), הוצגו מחדש, החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011, חלק מיתרות הנכסים וההתחייבויות, וכן, סעיפי רווח והפסד רלוונטיים. בהתאם לכך, הנתונים המתייחסים לתקופות קודמות, וההסברים לשינויים הינם לאחר ביצוע ההתאמות הנדרשות כתוצאה מיישום החוזר.

להלן תמצית ההתפתחות בתוצאות הפעילות של קבוצת הבנק, וסעיפי המאזן העיקריים לפי מיגזרי פעילות:

א. רווח נקי המיוחס לבעלי המניות בבנק:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום	שנינו משלושה חודשים שהסתיימו ביום	שנינו משלושה חודשים שהסתיימו ביום	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום	שנינו משלושה חודשים שהסתיימו ביום	שנינו משלושה חודשים שהסתיימו ביום
30.09.10	30.09.10	30.09.10	30.09.10	30.06.11	30.09.10	30.06.11	30.09.10
30.09.10	30.09.10	30.09.10	30.09.10	30.06.11	30.09.10	30.06.11	30.09.10
ב-1%	במיליוני ש"ח	ב-1%	במיליוני ש"ח	ב-1%	במיליוני ש"ח	ב-1%	במיליוני ש"ח
72.2%	169	291	105.9%	(21.1%)	51	133	105
70.9%	134	229	237.9%	24.1%	29	79	98
52.5%	219	334	98.6%	55.4%	72	92	143
101.1%	93	187	61.8%	(39.6%)	34	91	55
(13.2%)	876	760	(71.3%)	(65.9%)	275	232	79
(365.3%)	(95)	252	(146.4%)	(116.3%)	28	80	(13)
(77.2%)	92	21	(86.2%)	(20.0%)	29	5	4
39.4%	1,488	2,074	(9.1%)	(33.8%)	518	712	471

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1 (ג)(4) לתמצית הדוחות הכספיים.
** סווג מחדש, כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2010.

ב. אשראי לציבור, נטו, לפי מיגזרי פעילות:

שניו מיום		יתרה ליום		30.06.11	30.09.11	
31.12.10	30.06.11	31.12.10	30.06.11			
ב-%		במיליוני ש"ח				
6.7%	2.2%	57,666	60,212		61,529	מיגזר משקי הבית
14.9%	5.4%	23,932	26,086		27,489	מיגזר הבנקאות הפרטית
5.2%	2.7%	21,384	21,897		22,486	מיגזר עסקים קטנים
11.4%	4.2%	21,575	23,069		24,041	המיגזר המסחרי
8.4%	5.9%	96,760	99,103		104,903	המיגזר העסקי
4.0%	11.5%	3,971	3,702		4,129	אחרים והתאמות
8.6%	4.5%	225,288	234,069		244,577	סך-הכל
מהזאת אשראי צרכני בישראל כלא הלוואות לדיוור:						
4.2%	3.0%	25,301	25,597		26,376	מיגזר משקי הבית
2.7%	2.8%	10,166	10,152		10,440	מיגזר הבנקאות הפרטית
1.9%	2.1%	18,592	18,557		18,948	מיגזר עסקים קטנים
3.2%	2.7%	54,059	54,306		55,764	סך-הכל
הלוואות לדיוור בישראל:						
9.1%	1.6%	31,764	34,087		34,645	מיגזר משקי הבית
25.2%	5.0%	8,373	9,983		10,482	מיגזר הבנקאות הפרטית
26.7%	5.9%	2,792	3,340		3,538	מיגזר העסקים הקטנים
13.4%	2.6%	42,929	*47,410		*48,665	סך-הכל

* יתרת חוב רשומה בניכוי יתרת הפרשה להפסדי אשראי.

ג. פקדונות הציבור לפי מיגזרי פעילות:

שניו מיום		יתרה ליום		30.06.11	30.09.11	
31.12.10	30.06.11	31.12.10	30.06.11			
ב-%		במיליוני ש"ח				
8.7%	4.9%	31,250	32,409		33,983	מיגזר משקי הבית
11.0%	6.6%	107,266	111,759		119,090	מיגזר הבנקאות הפרטית
7.3%	7.0%	20,216	20,263		21,689	מיגזר עסקים קטנים
3.3%	(2.8%)	11,113	11,811		11,477	המיגזר המסחרי
(11.0%)	(1.7%)	55,109	49,907		49,060	המיגזר העסקי
(15.3%)	7.7%	9,011	7,088		7,632	מיגזר ניהול פיננסי
3.8%	4.2%	233,965	233,237		242,931	סך-הכל

להלן פירוט בדבר ההון המיוחס לכל אחד ממיגזרי הפעילות לעניין חישוב התשואה להון⁽¹⁾:

שינוי מתשעה חודשים שהסתיימו ביום	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		שינוי משלושה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		30.09.11	30.06.11	30.09.10	30.06.10	30.09.10	30.06.10
	***	30.09.10	30.09.10	30.06.11	***	30.09.10						
	ב-1%	במיליוני ש"ח	ב-1%	במיליוני ש"ח	ב-1%	במיליוני ש"ח						
מיגזר משקי הבית	(0.1%)	3,175	3,171	5.4%	7.5%	3,113	3,051	3,281				
מיגזר הבנקאות הפרטית	14.2%	1,292	1,475	24.6%	(7.8%)	1,224	1,654	1,525				
מיגזר עסקים קטנים	5.8%	1,629	1,723	6.0%	6.1%	1,675	1,673	1,775				
המיגזר המסחרי	19.9%	1,791	2,147	20.9%	0.0%	1,863	2,253	2,253				
המיגזר העיסקי	15.0%	8,210	9,442	17.9%	1.7%	8,448	9,793	9,958				
מיגזר ניהול פיננסי	(33.1%)	3,100	2,074	(50.8%)	(1.9%)	3,484	1,748	1,714				
מיגזר אחרים והתאמות	52.7%	1,688	2,577	44.8%	(5.1%)	1,640	2,502	2,375				
סך-הכל	8.3%	20,885	22,609	6.7%	0.9%	21,447	22,674	22,881				

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1 (ג) לתמצית הדוחות הכספיים.

** סוג מחדש, כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2010.
 (1) הקצאת ההון המבוססת על רכיבי סיכון בכל מיגזר, מחושבת על-פי רכיבי סיכון לפי באזל 2.

פעילות חוץ-מאזנית

להלן ההתפתחות ביתרות החזקת הנכסים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק⁽¹⁾:

שינוי	יתרה ליום		30.06.11	30.09.11	30.06.10	30.09.10
	31.12.10	30.06.11				
	ב-1%	במיליוני ש"ח				
מיגזר משקי הבית	(15.3%)	(7.7%)	6,119	5,615	5,182	
מיגזר הבנקאות הפרטית	(9.0%)	(5.6%)	142,973	137,713	130,067	
מיגזר עסקים קטנים	(18.4%)	(11.5%)	12,731	11,742	10,388	
המיגזר המסחרי	0.4%	(1.0%)	11,081	11,238	11,124	
המיגזר העיסקי	(7.8%)	(5.0%)	546,753	530,544	503,980	
אחרים והתאמות	(7.2%)	(4.1%)	85,962	83,193	79,769	
סך-הכל	(8.1%)	(5.1%)	805,619	780,045	740,510	

(1) כולל החזקות לקוחות בתיקי ניירות-ערך, בקרנות נאמנות וכן, בנכסי קופות-גמל המקבלות שירותי תפעול.

מיגזר משקי הבית

כללי ומבנה המיגזר

המיגזר מספק מגוון של שירותים ללקוחות פרטיים הפועלים לרוב בהיקפים כספיים נמוכים יחסית. השירותים ללקוחות המיגזר מוענקים באמצעות 274 סניפים הפרושים ברחבי הארץ מקרית שמונה ועד אילת, והמאורגנים בחלוקה גיאוגרפית לשמונה מנהלות אזוריות. בנוסף, מוענקים השירותים כאמור באמצעות ערוצים ישירים: מכשירים אוטומטיים הצמודים לסניף וביחצרות לקוח, "פועלים באינטרנט", "פועלים בסלולר" ו"פועלים בטלפון". השירותים ניתנים גם ללקוחות הבנק המשותפים למיגזרים אחרים, וכן ללקוחות מזדמנים.

פעילות הבנק במיגזר משקי הבית בחו"ל כוללת גם את פעילות משקי הבית של בנק פוזיטיף בתורכיה ובנק פוזיטיב בקזחסטן בהיקפים לא מהותיים.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 פתח הבנק 3 סניפים קמעונאים חדשים, המתאימים לצרכי הלקוח, 2 סניפים תחת המותג "פועלים אקספרס" - סניפים המציעים לקבוצה רחבה של משקי בית באוכלוסייה, שירותי בנקאות מתקדמים, מהירים וזמינים וסניף נוסף של מרכז Preferred המיועד לשרת פלח לקוחות זה.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מיגזר משקי הבית:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011						
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל			
	הלוואות ולדיור	בנקאות ופיננסים	הלוואות ולדיור	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים
במיליוני ש"ח						
רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:						
2,501	6	48	1,492	4	76	875
(807)	(4)	(25)	(1,301)	-	-	523
1,694	2	23	191	4	76	1,398
הכנסות תפעוליות ואחרות:						
946	-	1	81	43	416	405
(50)	-	-	25	(11)	-	(64)
2,590	2	24	297	36	492	1,739
191	-	(1)	31	-	26	135
הוצאות תפעוליות ואחרות:						
1,945	6	49	180	48	320	1,342
11	-	-	-	-	-	11
443	(4)	(24)	86	(12)	146	251
155	(1)	(7)	30	(4)	50	87
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים						
הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעולות רגילות						
288	(3)	(17)	56	(8)	96	164
3	1	5	-	-	(3)	-
291	(2)	(12)	56	(8)	93	164
רווח (הפסד) נקי:						
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה						
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה						
המיוחס לבעלי מניות הבנק						
12.4%	-	-	4.9%	-	35.3%	18.2%
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מההון הממוצע) ⁽²⁾						
59,748	110	403	33,435	-	5,653	20,147
32,898	-	16	-	-	-	32,882
43,328	61	361	19,381	-	5,395	18,130
2,501	-	-	-	2,501	-	-
3,081	-	-	-	3,081	-	-
יתרת אשראי לציבור						
61,529	98	410	34,645	-	5,941	20,435
33,983	-	13	-	-	-	33,970

(1) ניהול תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים, עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.
 (2) בפעילויות שלא ניתן לייחס להן רכיבי סיכון, לא חושבה התשואה להון.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מיגזר משקי הבית (המשך):

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010***								
סך-הכל	פעילות בחו"ל			פעילות בישראל				
	הלוואות לדיור	שוק ההון ⁽¹⁾	בנקאות ופיננסים	הלוואות לדיור	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
במיליוני ש"ח								
רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בין הפסדי אשראי:								
1,970	20	-	69	675	3	62	1,141	- מחיצוניים
(491)	(18)	-	(38)	(516)	-	-	81	- בינמימרי
1,479	2	-	31	159	3	62	1,222	סך-הכל
הכנסות תפעוליות ואחרות:								
925	-	1	1	85	51	379	408	- מחיצוניים
(41)	-	-	-	23	(13)	-	(51)	- בינמימרי
2,363	2	1	32	267	41	441	1,579	סך ההכנסות
הוצאות תפעוליות ואחרות:								
212	1	-	1	17	-	17	176	הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות:								
1,867	21	-	69	161	47	291	1,278	- מחיצוניים
4	-	-	-	-	-	-	4	- בינמימרי
280	(20)	1	(38)	89	(6)	133	121	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים
הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעולות רגילות								
116	(5)	-	(11)	35	(2)	52	47	רווח (הפסד) נקי:
164	(15)	1	(27)	54	(4)	81	74	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
5	5	-	3	-	-	(3)	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
169	(10)	1	(24)	54	(4)	78	74	המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מההון הממוצע) ⁽²⁾								
7.2%	-	-	-	4.8%	-	29.3%	8.0%	
54,219	217	-	443	29,960	-	5,157	18,442	יתרה ממוצעת של נכסים
30,998	-	-	26	-	-	-	30,972	יתרה ממוצעת של התחייבויות
40,795	125	-	405	18,350	-	4,969	16,946	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
2,742	-	1	-	-	2,741	-	-	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות
3,069	-	27	-	-	3,042	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת
55,703	176	-	520	30,868	-	5,026	19,113	יתרת אשראי לציבור
30,769	-	-	23	-	-	-	30,746	יתרת פקדונות הציבור

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1 (ג)4 לתמצית הדוחות הכספיים.

** סווג מחדש, כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2010.

(1) ניהול תפעול ונאמנות לנופים מוסדיים, עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.

(2) בפעילויות שלא ניתן לייחס להן רכיבי סיכון, לא חושבה התשואה להון.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מיגזר משקי הבית (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011						
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל			
	הלוואות לדיוור	בנקאות ופיננסים	הלוואות לדיוור	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים
במיליוני ש"ח						
רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:						
810	2	14	569	2	24	199
(245)	(1)	(8)	(515)	-	-	279
565	1	6	54	2	24	478
הכנסות תפעוליות ואחרות:						
323	-	1	26	14	147	135
(16)	-	-	8	(3)	-	(21)
872	1	7	88	13	171	592
52	-	(1)	12	-	1	40
הוצאות תפעוליות ואחרות:						
656	2	16	54	15	110	459
5	-	-	-	-	-	5
159	(1)	(8)	22	(2)	60	88
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים						
55	-	(3)	8	(1)	20	31
הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעולות רגילות						
רווח (הפסד) נקי:						
104	(1)	(5)	14	(1)	40	57
1	-	2	-	-	(1)	-
105	(1)	(3)	14	(1)	39	57

(1) ניהול תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים, עמלות הפצת מוצרים פיננסים ופעילות בניירות-ערך.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מיגזר משקי הבית (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2011						
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל			
	הלוואות לדיר	בנקאות ופיננסים	הלוואות לדיר	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים
במיליוני ש"ח						
רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:						
1,006	2	13	605	1	25	360
(421)	(2)	(5)	(524)	-	-	110
585	-	8	81	1	25	470
הכנסות תפעוליות ואחרות:						
316	-	-	27	12	138	139
(18)	-	-	14	(4)	-	(28)
883	-	8	122	9	163	581
55	-	-	19	-	12	24
הוצאות תפעוליות ואחרות:						
626	2	15	74	15	104	416
2	-	-	-	-	-	2
200	(2)	(7)	29	(6)	47	139
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים						
68	(1)	(1)	8	(2)	16	48
הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעולות רגילות						
רווח (הפסד) נקי:						
132	(1)	(6)	21	(4)	31	91
1	1	1	-	-	(1)	-
133	-	(5)	21	(4)	30	91
יתרת אשראי לציבור						
60,212	105	423	34,087	-	5,481	20,116
יתרת פקדונות הציבור						
32,409	-	12	-	-	-	32,397

(1) ניהול תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים, עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מיגזר משקי הבית (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010***						
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל			בנקאות ופיננסים
	הלוואות לדיוור	בנקאות ופיננסים	הלוואות לדיוור	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	
במיליוני ש"ח						
רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:						
713	8	28	250	1	22	404
(197)	(7)	(16)	(194)	-	-	20
516	1	12	56	1	22	424
הכנסות תפעוליות ואחרות:						
321	-	-	29	14	138	140
(14)	-	-	7	(4)	-	(17)
823	1	12	92	11	160	547
77	1	-	9	-	8	59
הוצאות תפעוליות ואחרות:						
655	7	18	52	13	102	463
2	-	-	-	-	-	2
89	(7)	(6)	31	(2)	50	23
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים						
38	(2)	(2)	13	-	20	9
הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעולות רגילות						
רווח (הפסד) נקי:						
51	(5)	(4)	18	(2)	30	14
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה						
-	5	(4)	-	-	(2)	1
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה						
51	-	(8)	18	(2)	28	15
המיוחס לבעלי מניות הבנק						

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1 (ג)4 לתמצית הדוחות הכספיים.

** סווג מחדש, כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2010.
(1) ניהול תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים, עמלות הפצת מוצרים פיננסים ופעילות בניירות-ערך.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות:

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מיגזר משקי הבית בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 הסתכם ב-291 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-169 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח נבע בעיקר מעלייה ברווח המימוני ומירידה בהוצאות בגין הפסדי אשראי. מנגד, גידול בהוצאות התפעוליות המשוייכות למיגזר, כאמור להלן, קיזז גידול זה.

הרווח מפעילות מימון בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 הסתכמו ב-1,694 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,479 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בשיעור של 14.5%, נבע בעיקר מגידול ברווח מפעילות שוטפת שנבע מעליית הריבית במשק ומגידול בהיקפי הפעילות. ההכנסות התפעוליות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 הסתכמו ב-896 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-884 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאה בגין הפסדי אשראי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 הסתכמה ב-191 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-212 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הוצאות המיגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 הסתכמו ב-1,956 מיליון ש"ח בהשוואה ל-1,871 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בשיעור של 4.5%, נבע בעיקר מעלייה בהוצאות השכר. בתקופה המקבילה אשתקד כללו ההוצאות רישום הפרשה לירידת-ערך מוניטין בסך 16 מיליון ש"ח בבנק פזיטיף וחברה הבת שלו בקזחסטן, המיוחסת לפעילות חו"ל.

האשראי לציבור, נטו, ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכם בכ-61.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-57.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2010, גידול בשיעור של 6.7% שנבע בעיקר מעלייה בהלוואות לדיור ובאשראי קמעונאי.

האשראי לדיור בישראל ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכם בכ-34.0 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-31.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2010. פקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכמו בכ-34.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-31.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2010. הגידול נבע בעיקר ממעבר לקוחות מהשקעה בשוק ההון להשקעה בפקדונות.

יתרת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק המיוחסת למיגזר נכון ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכמה בכ-5.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-6.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2010. היתרה כוללת החזקות בתיקי ניירות-ערך ובקרנות נאמנות.

הליכים משפטיים

ראה ביאור 36 לתמצית הדוחות הכספיים.

שינויים רגולטורים בתחום ההלוואות לדיור

ראה פרק "הרכב והתפתחות בנכסי והתחייבות קבוצת הבנק - אשראי לציבור" לעיל.

בעקבות פניית המפקח על הבנקים אל בית הדין לחוזים אחידים בבקשה לביטול או לשינוי תנאים מקפחים בחוזה ההלוואה של הבנק הבינלאומי הראשון בע"מ, בחן בית הדין את חוזה ההלוואה של הבנק הבינלאומי על כל סעיפיו.

בפסק דין שניתן הורה בית הדין על ביטולם או שינויים של סעיפים בחוזה האמור, הבנק הבינלאומי ערער על חלק מקביעותיו של בית הדין. בעקבות פסק הדין, הורה בנק ישראל לתאגידים הבנקאיים, לתקן את חוזה ההלוואה שלהם בעניינים שלא הוגש לגביהם ערעור ולהתאימם לעקרונות שהותוו בפסק הדין וזאת החל מיום 1 במאי 2011.

בהתאם לכך, שונה חוזה ההלוואה, נוספו מסמכים חדשים ושונו חלק מהכללים לביצוע ההלוואה.

הלוואות לדיור בריבית משתנה

ביום 3 במאי 2011 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראה בנוגע להלוואות לדיור אשר תאושרנה החל מיום 5 למאי 2011. לפי הוראה זו, חלקה של הלוואה לדיור בריבית משתנה בתדירות הנמוכה מחמש שנים, לא יעלה על 33.3% מסך ההלוואה לדיור הכוללת.

בהלוואות אשר מטרתן מחזור הלוואות, שיעור ההלוואה בריבית משתנה כאמור לעיל ביחס לכלל ההלוואה יהיה נמוך משיעורה לפני המחזור. הלוואות קיימות: כלולים אשר היתה להם בחודש מאי 2011 הלוואה לדיור והיא כללה מרכיב הלוואה לדיור בריבית משתנה במסלול הפריים, נשלחו מכתבים המציגים את ההשלכות על החזר החודשי במצב של תרחיש עליית ריבית.

מיגזר הבנקאות הפרטית

התפתחות בשווקים של המיגזר או שינויים במאפייני הלקוחות שלו

הרבעון השלישי של שנת 2011 התאפיין בתנודתיות גבוהה ובירידות חדות בשוקי ההון בארץ ובעולם, בעקבות האטה משמעותית בצמיחה והורדת הדרוג של ארצות-הברית על-ידי S&P, בעיית החוב הריבוי באירופה והמצב הגיאופוליטי. בעקבות מצב השווקים בעולם נרשם מעבר כספים מקרנות מנייתיות, תעודות סל, אגרות-חוב קונצרניות ישירות וקרנות עם רכיב גבוה של אגרות-חוב הקונצרניות, לפר"י, פקדונות לא-צמודים, מק"מ וקרנות כספיות.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המיגזר

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2011, כחלק מתפיסת הייעוץ הפיננסי לטווח ארוך, הושק במערכת סופר Fund, מערכת לייעוץ ומידע בקרנות נאמנות בארץ, דירוג קרן נאמנות לחמש שנים, בנוסף לדירוגים לתקופות של שנה ושלוש שנים.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מיגזר הבנקאות הפרטית:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011						
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל			בנקאות ופיננסים
	שוק ההון ⁽¹⁾	בנקאות ופיננסים	הלוואות לדיר	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	
במיליוני ש"ח						
רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:						
(2,043)	-	(137)	346	17	14	(2,283)
2,997	-	278	(312)	-	-	3,031
954	-	141	34	17	14	748
הכנסות תפעוליות ואחרות:						
1,172	145	113	6	480	236	192
(156)	(6)	-	2	(127)	-	(25)
1,970	139	254	42	370	250	915
60	-	6	7	-	16	31
הוצאות תפעוליות ואחרות:						
1,539	160	239	15	231	158	736
20	-	-	-	-	-	20
351	(21)	9	20	139	76	128
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים						
122	(7)	4	7	48	26	44
הפרשה למיסים (הטבת מס)						
על הרווח (הפסד) מפעולות רגילות						
רווח (הפסד) נקי:						
229	(14)	5	13	91	50	84
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מההון הממוצע) ⁽²⁾						
21.2%	-	1.7%	3.9%	-	33.6%	27.0%
25,426	-	5,529	9,662	-	3,186	7,049
113,188	-	19,829	-	-	-	93,359
19,901	-	4,949	5,601	-	3,041	6,310
33,014	1,422	-	-	31,592	-	-
1,393	1,154	-	-	239	-	-
102,097	29,767	-	-	72,330	-	-
27,489	-	6,567	10,482	-	3,349	7,091
119,090	-	21,258	-	-	-	97,832

(1) ניהול תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים, עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.
 (2) בפעילויות שלא ניתן לייחס להן רכיבי סיכון, לא חושבה התשואה להון.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מיגזר הבנקאות הפרטית (המשך):

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010***						
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל			
	שוק ההון ⁽¹⁾	בנקאות ופיננסים	הלוואות לדיוור	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים
במיליוני ש"ח						
רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:						
1,038	-	242	100	14	11	671
-	-	-	-	-	-	-
(315)	-	(142)	(75)	-	-	(98)
723	-	100	25	14	11	573
הכנסות תפעוליות ואחרות:						
1,170	137	114	5	514	216	184
-	-	-	-	-	-	-
(154)	(6)	-	2	(130)	-	(20)
1,739	131	214	32	398	227	737
הוצאות בגין הפסדי אשראי						
28	-	4	2	-	10	12
הוצאות תפעוליות ואחרות:						
1,471	151	231	14	222	144	709
-	-	-	-	-	-	-
19	-	-	-	-	-	19
221	(20)	(21)	16	176	73	(3)
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים						
87	(7)	(8)	6	69	28	(1)
הפרשה למיסים (הטבת מס)						
על הרווח (הפסד) מפעולות רגילות						
רווח (הפסד) נקי:						
134	(13)	(13)	10	107	45	(2)
המיוחס לבעלי מניות הבנק						
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מההון הממוצע) ⁽²⁾						
14.1%	-	(10.8%)	3.5%	-	25.9%	(0.5%)
22,113	-	6,084	6,602	-	2,907	6,520
יתרה ממוצעת של נכסים						
109,286	-	21,779	-	-	-	87,507
יתרה ממוצעת של התחייבויות						
18,363	-	5,560	4,044	-	2,801	5,958
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון						
31,130	1,568	-	-	29,562	-	-
יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות						
1,192	923	-	-	269	-	-
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול						
100,917	31,425	-	-	69,492	-	-
יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת						
22,212	-	5,313	7,510	-	2,833	6,556
יתרת אשראי לציבור						
106,032	-	21,343	-	-	-	84,689
יתרת פקדונות הציבור						

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1 (ג) לתמצית הדוחות הכספיים.

** סוג מחדש, כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2010.

(1) ניהול תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים, עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.

(2) בפעילויות שלא ניתן לייחס להן רכיבי סיכון, לא חושבה התשואה להון.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מיגזר הבנקאות הפרטית (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011						
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל			
	שוק ההון ⁽¹⁾	בנקאות ופיננסים	הלוואות לדיוור	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים
במיליוני ש"ח						
רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:						
(2,154)	-	(298)	157	7	5	(2,025)
2,493	-	344	(140)	-	-	2,289
339	-	46	17	7	5	264
הכנסות תפעוליות ואחרות:						
388	53	37	1	149	84	64
(51)	(4)	-	1	(40)	-	(8)
676	49	83	19	116	89	320
15	-	5	1	-	3	6
הוצאות תפעוליות ואחרות:						
505	62	83	4	72	55	229
6	-	-	-	-	-	6
150	(13)	(5)	14	44	31	79
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים						
52	(4)	(1)	5	15	10	27
הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעולות רגילות						
רווח (הפסד) נקי:						
98	(9)	(4)	9	29	21	52
המיוחס לבעלי מניות הבנק						

(1) ניהול תפעול ובאמנות לגופים מוסדיים, עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מיגזר הבנקאות הפרטית (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2011						
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל			סך-הכל
	שוק ההון ⁽¹⁾	בנקאות ופיננסים	הלוואות לדויר	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	
במיליוני ש"ח						
רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:						
261	-	127	130	5	5	(6)
60	-	(76)	(123)	-	-	259
321	-	51	7	5	5	253
הכנסות תפעוליות ואחרות:						
382	44	38	3	156	78	63
(47)	-	-	1	(40)	-	(8)
656	44	89	11	121	83	308
הוצאות בגין הפסדי אשראי						
22	-	4	6	-	6	6
הוצאות תפעוליות ואחרות:						
506	49	81	8	76	52	240
8	-	-	-	-	-	8
120	(5)	4	(3)	45	25	54
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים						
41	(2)	1	(1)	15	9	19
הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעולות רגילות						
רווח (הפסד) נקי:						
79	(3)	3	(2)	30	16	35
המיוחס לבעלי מניות הבנק						
26,086	-	5,951	9,983	-	3,089	7,063
111,759	-	19,705	-	-	-	92,054
יתרת אשראי לציבור						
יתרת פקדונות הציבור						

(1) ניהול תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים, עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מיגזר הבנקאות הפרטית (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010***						
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל			
	שוק ההון ⁽¹⁾	בנקאות ופיננסים	הלוואות לדיוור	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים
במיליוני ש"ח						
רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:						
602	-	190	37	4	2	369
-	-	-	-	-	-	-
(353)	-	(157)	(26)	-	-	(170)
249	-	33	11	4	2	199
הכנסות תפעוליות ואחרות:						
379	39	39	2	163	79	57
-	-	-	-	-	-	-
(46)	(1)	-	1	(40)	-	(6)
582	38	72	14	127	81	250
הוצאות בגין הפסדי אשראי						
5	-	(3)	1	-	5	2
הוצאות תפעוליות ואחרות:						
519	50	86	4	75	51	253
-	-	-	-	-	-	-
8	-	-	-	-	-	8
50	(12)	(11)	9	52	25	(13)
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים						
הפרשה למיסים (הטבת מס)						
21	(4)	(5)	3	22	10	(5)
על הרווח (הפסד) מפעולות רגילות						
רווח (הפסד) נקי:						
29	(8)	(6)	6	30	15	(8)
המיוחס לבעלי מניות הבנק						

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011. לפרטים נוספים, ראה ב"אור 1 (ג)4 לתמצית הדוחות הכספיים.

** סווג מחדש, כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2010.

(1) ניהול תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים, עמלות הפצת מוצרים פיננסים ופעילות בניירות-ערך.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות:

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מיגזר הבנקאות הפרטית הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2011 ב-229 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-134 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ברווח מפעילות מימון, מנגד, גידול בהוצאות התפעוליות המשוייכות למיגזר, כאמור להלן, קיזז גידול זה.

הרווח מפעילות מימון בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 הסתכמו ב-954 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-723 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר ממעבר לקוחות מהשקעה בשוק ההון להשקעה בפיקדונות. כמו-כן, הגידול נבע מעלייה ברווח מפעילות שוטפת שנבעה מעליית הריבית במשק ומגידול בהיקפי הפעילות.

ההכנסות התפעוליות של המיגזר הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 ב-1,016 מיליון ש"ח, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. ההוצאה בגין הפסדי אשראי הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 ב-60 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-28 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הוצאות המיגזר הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של 2011 ב-1,559 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,490 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 4.6% אשר נבע בעיקר מעלייה בהוצאות השכר.

האשראי לציבור, נטו, ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכם בכ-27.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-23.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2010. גידול בשיעור של 14.9% אשר נבע בעיקר מעלייה באשראי לדיור בישראל ומעלייה באשראי בבנקאות הפרטית בחו"ל כתוצאה מגידול בהיקף הפעילות ובשערי החליפין.

פקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכמו בכ-119.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-107.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2010. הגידול בשיעור של 11.0% נבע בעיקר כתוצאה ממעבר לקוחות מהשקעה בשוק ההון להשקעה בפקדונות, כאמור לעיל, וכן, כחלק ממיקוד אסטרטגי בתחום שנקט הבנק.

יתרת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק המיוחסת למיגזר נכון ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכמה בכ-130.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-143.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2010. היתרה כוללת החזקות לקוחות בתיקי ניירות-ערך ובקרנות נאמנות.

הליכים משפטיים

ראה ביאור ג' לתמצית הדוחות הכספיים.

שינויים רגולטוריים בתחום ההלוואות לדיור

ראה פרק "הרכב והתפתחות בנכסי והתחייבות קבוצת הבנק - אשראי לציבור" לעיל.

מיגזר עסקים קטנים

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מיגזר עסקים קטנים:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011					
פעילות בישראל					
סך-הכל	הלוואות לדיר	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
במיליוני ש"ח					
רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:					
709	115	2	41	551	- מחיצוניים
151	(93)	-	-	244	- בינמיזרי
860	22	2	41	795	סך-הכל
הכנסות תפעוליות ואחרות:					
443	2	39	82	320	- מחיצוניים
(46)	1	(11)	-	(36)	- בינמיזרי
1,257	25	30	123	1,079	סך ההכנסות
הוצאות בגין הפסדי אשראי:					
80	1	-	7	72	- מחיצוניים
693	5	29	51	608	- בינמיזרי
(26)	-	-	-	(26)	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
510	19	1	65	425	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
176	7	-	22	147	רווח נקי:
334	12	1	43	278	המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מההון הממוצע) ⁽²⁾					
26.6%	5.3%	-	43.4%	29.9%	
יתרה ממוצעת של נכסים					
21,851	3,230	-	1,131	17,490	
יתרה ממוצעת של התחייבויות					
23,107	-	-	2,111	20,996	
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון					
24,787	3,811	-	1,353	19,623	
יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות					
3,023	-	3,023	-	-	
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול					
18	-	18	-	-	
יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת					
9,067	-	9,067	-	-	
יתרת אשראי לציבור					
22,486	3,538	-	1,188	17,760	
יתרת פקדונות הציבור					
21,689	-	-	-	21,689	

- (1) ניהול תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים, עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.
 (2) בפעילויות שלא ניתן לייחס להן רכיבי סיכון, לא חושבה התשואה להון.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מיגזר עסקים קטנים (המשך):

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010**				
פעילות בישראל				
סך-הכל	הלוואות לדיור	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים
במיליוני ש"ח				
רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:				
958	34	2	27	895
-	-	-	-	-
(214)	(19)	-	-	(195)
744	15	2	27	700
הכנסות תפעוליות ואחרות:				
402	2	43	75	282
-	-	-	-	-
(43)	1	(12)	-	(32)
1,103	18	33	102	950
סך ההכנסות				
112	1	-	3	108
הוצאות בגין הפסדי אשראי				
הוצאות תפעוליות ואחרות:				
674	4	28	48	594
-	-	-	-	-
(42)	-	-	-	(42)
359	13	5	51	290
רווח מפעולות רגילות לפני מיסים				
140	5	2	20	113
הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות				
רווח נקי:				
219	8	3	31	177
המיוחס לבעלי מניות הבנק				
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מההון הממוצע) ⁽²⁾				
18.3%	4.8%	-	31.1%	19.0%
יתרה ממוצעת של נכסים				
19,729	2,193	-	1,031	16,505
יתרה ממוצעת של התחייבויות				
21,604	-	-	1,931	19,673
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון				
21,798	2,713	-	1,179	17,906
יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות				
2,741	-	2,741	-	-
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול				
19	-	19	-	-
יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת				
7,899	-	7,899	-	-
יתרת אשראי לציבור				
20,123	2,509	-	1,005	16,609
יתרת פקדונות הציבור				
19,093	-	-	-	19,093

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביולי 2011. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1 (ג)4 לתמצית הדוחות הכספיים.

** סווג מחדש, כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2010.

(1) ניהול תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים, עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.

(2) בפעילויות שלא ניתן לייחס להן רכיבי סיכון, לא חושבה התשואה להון.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מיגזר עסקים קטנים (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011					
פעילות בישראל					
סך-הכל	הלוואות לדיור	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
במיליוני ש"ח					
רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:					
17	53	1	21	(58)	- מחיצוניים
291	(38)	-	-	329	- בינמימרי
308	15	1	21	271	סך-הכל
הכנסות תפעוליות ואחרות:					
149	1	12	29	107	- מחיצוניים
(14)	1	(3)	-	(12)	- בינמימרי
443	17	10	50	366	סך ההכנסות
18	-	-	3	15	הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות:					
215	2	9	17	187	- מחיצוניים
(8)	-	-	-	(8)	- בינמימרי
218	15	1	30	172	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
75	6	-	10	59	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
רווח נקי:					
143	9	1	20	113	המיוחס לבעלי מניות הבנק

(1) ניהול תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים, עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מיגזר עסקים קטנים (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2011					
פעילות בישראל					
סך-הכל	הלוואות לדיור	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
במיליוני ש"ח					
רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:					
388	43	-	12	333	- מחיצוניים
(104)	(42)	-	-	(62)	- בינמימרי
284	1	-	12	271	סך-הכל
הכנסות תפעוליות ואחרות:					
144	1	13	27	103	- מחיצוניים
(16)	-	(4)	-	(12)	- בינמימרי
412	2	9	39	362	סך ההכנסות
54	1	-	2	51	הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות:					
230	2	11	16	201	- מחיצוניים
(8)	-	-	-	(8)	- בינמימרי
136	(1)	(2)	21	118	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים
44	(1)	(1)	7	39	הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעולות רגילות
רווח (הפסד) נקי:					
92	-	(1)	14	79	המיוחס לבעלי מניות הבנק
21,897	3,340	-	1,096	17,461	יתרת אשראי לציבור
20,263	-	-	-	20,263	יתרת פקדונות הציבור

(1) ניהול תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים, עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מיגזר עסקים קטנים (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010***					
פעילות בישראל					
סך-הכל	הלוואות לדיור	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
במיליוני ש"ח					
רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:					
459	12	1	11	435	- מחיצוניים
(210)	(6)	-	-	(204)	- בינמימרי
249	6	1	11	231	סך-הכל
הכנסות תפעוליות ואחרות:					
132	1	13	27	91	- מחיצוניים
(13)	1	(4)	-	(10)	- בינמימרי
368	8	10	38	312	סך ההכנסות
18	1	-	2	15	הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות:					
242	2	10	19	211	- מחיצוניים
(12)	-	-	-	(12)	- בינמימרי
120	5	-	17	98	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
48	2	-	7	39	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
רווח נקי:					
72	3	-	10	59	המיוחס לבעלי מניות הבנק

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1 (ג) לתמצית הדוחות הכספיים.

** סוג מחדש, כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2010.

(1) ניהול תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים, עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות:

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מיגזר העסקים הקטנים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011, הסתכם ב-334 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-219 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ברווח מפעילות מימון ומירידה בהוצאות בגין הפסדי אשראי. מנגד, עלייה בהוצאות התפעוליות קיזזה גידול זה.

הרווח מפעילות מימון בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 הסתכם ב-860 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-744 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בשיעור של 15.6% נבע בעיקר מגידול ברווח מפעילות שוטפת, המיוחס למיגזר, כתוצאה מעליית הריבית במשק ומגידול בהיקף הפעילות.

ההכנסות התפעוליות של המיגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 הסתכמו ב-397 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-359 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נובע בעיקר מעלייה בהכנסות מטיפול באשראי.

ההוצאה בגין הפסדי אשראי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 הסתכמה ב-80 מיליון ש"ח בהשוואה ל-112 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הוצאות המיגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 הסתכמו ב-667 מיליון ש"ח בהשוואה ל-632 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 5.5%, אשר נבע בעיקר מעלייה בהוצאות השכר.

האשראי לציבור, נטו, ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכם בכ-22.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-21.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2010. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהלוואות לדיר.

פקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכמו בכ-21.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-20.2 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2010.

הליכים משפטיים

ראה ביאור 36 לתמצית הדוחות הכספיים.

שינויים רגולטוריים בתחום ההלוואות לדיר

ראה פרק "הרכב והתפתחות בנכסי והתחייבות קבוצת הבנק - אשראי לציבור" לעיל.

המיגזר המסחרי

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המיגזר המסחרי:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011					
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל		
	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח					
רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:					
853	23	67	327	436	- מחיצוניים
(278)	(11)	(13)	(145)	(109)	- בינמימרי
575	12	54	182	327	סך-הכל
הכנסות תפעוליות ואחרות:					
141	1	5	31	104	- מחיצוניים
(18)	-	-	-	(18)	- בינמימרי
698	13	59	213	413	סך ההכנסות
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
113	-	(3)	59	57	הוצאות תפעוליות ואחרות:
מחיצוניים					
271	3	21	39	208	-
בינמימרי					
12	-	-	2	10	-
רווח מפעולות רגילות לפני מיסים					
302	10	41	113	138	
הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות					
104	3	14	39	48	
רווח נקי:					
198	7	27	74	90	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(11)	(2)	(9)	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
187	5	18	74	90	המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מההון הממוצע) ⁽²⁾					
11.8%	13.6%	12.1%	13.0%	10.8%	
יתרה ממוצעת של נכסים					
23,494	556	1,950	7,806	13,182	
יתרה ממוצעת של התחייבויות					
13,048	18	136	1,968	10,926	
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון					
29,426	689	2,456	9,678	16,603	
יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות					
1,712	-	-	-	1,712	
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול					
12	-	-	-	12	
יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת					
9,434	-	-	-	9,434	
יתרת אשראי לציבור					
24,041	553	1,808	8,029	13,651	
יתרת פקדונות הציבור					
11,477	17	92	2,028	9,340	

(1) כולל פעילות בתחום כרטיסי אשראי ושוק ההון.

(2) בפעילויות שלא ניתן לייחס להן רכיבי סיכון, לא חושבה התשואה להון.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ותוניהם עיקריים של המיגזר המסחרי (המשך):

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010***					
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל		
	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח					
רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:					
883	26	130	210	517	- מחיצוניים
(371)	(16)	(77)	(72)	(206)	- בינמימרי
512	10	53	138	311	סך-הכל
הכנסות תפעוליות ואחרות:					
126	1	5	20	100	- מחיצוניים
(19)	-	-	-	(19)	- בינמימרי
619	11	58	158	392	סך ההכנסות
126	7	25	25	69	הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות:					
300	4	81	29	186	- מחיצוניים
25	-	-	3	22	- בינמימרי
168	-	(48)	101	115	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים
73	1	(12)	39	45	הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעולות רגילות
רווח (הפסד) נקי:					
95	(1)	(36)	62	70	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(2)	-	(2)	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
93	(1)	(38)	62	70	המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מההון הממוצע) ⁽²⁾					
7.0%	(7.0%)	(47.6%)	16.5%	8.1%	
21,526	412	2,183	5,527	13,404	יתרה ממוצעת של נכסים
12,250	23	128	1,308	10,791	יתרה ממוצעת של התחייבויות
25,507	468	2,627	6,284	16,128	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
1,094	-	-	-	1,094	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות
15	-	-	-	15	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
7,562	-	-	-	7,562	יתרה ממוצעת של נירות-ערך במשמרת
21,568	496	1,704	5,589	13,779	יתרת אשראי לציבור
9,652	24	335	1,366	7,927	יתרת פקדונות הציבור

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1 (ג) לתמצית הדוחות הכספיים.

** סוג מחדש, כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2010.

(1) כולל פעילות בתחום כרטיסי אשראי ושוק ההון.

(2) בפעילויות שלא ניתן לייחס להן רכיבי סיכון, לא חושבה התשואה להון.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המיזר המסחרי (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011					
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל		
	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח					
רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:					
190	9	21	138	22	- מחיצוניים
2	(5)	(6)	(77)	90	- בינמימרי
192	4	15	61	112	סך-הכל
הכנסות תפעוליות ואחרות:					
47	-	2	10	35	- מחיצוניים
(5)	-	-	-	(5)	- בינמימרי
234	4	17	71	142	סך ההכנסות
48	-	(3)	55	(4)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות:					
92	1	6	14	71	- מחיצוניים
4	-	-	1	3	- בינמימרי
90	3	14	1	72	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
31	1	5	-	25	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
רווח נקי:					
59	2	9	1	47	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(4)	(1)	(3)	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
55	1	6	1	47	המיוחס לבעלי מניות הבנק

(1) כולל פעילות בתחום כרטיסי אשראי ושוק ההון.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ותונוים עיקריים של המיגזר המסחרי (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2011					
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל		
	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח					
רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:					
348	6	13	110	219	- מחיצוניים
(144)	-	7	(48)	(103)	- בינמימרי
204	6	20	62	116	סך-הכל
הכנסות תפעוליות ואחרות:					
47	1	2	11	33	- מחיצוניים
(7)	-	-	-	(7)	- בינמימרי
244	7	22	73	142	סך ההכנסות
11	(1)	(4)	(3)	19	הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות:					
84	1	7	12	64	- מחיצוניים
5	-	-	1	4	- בינמימרי
144	7	19	63	55	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
48	1	6	21	20	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
רווח נקי:					
96	6	13	42	35	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(5)	(1)	(4)	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
91	5	9	42	35	המיוחס לבעלי מניות הבנק
23,069	573	1,792	7,994	12,710	יתרת אשראי לציבור
11,811	21	86	2,155	9,549	יתרת פקדונות הציבור

(1) כולל פעילות בתחום כרטיסי אשראי ושוק ההון.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המיגזר המסחרי (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010**					
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל		
	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח					
רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:					
397	11	55	74	257	- מחיצוניים
(223)	(8)	(39)	(26)	(150)	- בינמימרי
174	3	16	48	107	סך-הכל
הכנסות תפעוליות ואחרות:					
41	-	2	6	33	- מחיצוניים
(6)	-	-	-	(6)	- בינמימרי
209	3	18	54	134	סך ההכנסות
44	2	4	6	32	הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות:					
91	2	9	11	69	- מחיצוניים
8	-	-	1	7	- בינמימרי
66	(1)	5	36	26	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים
28	1	2	14	11	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
רווח (הפסד) נקי:					
38	(2)	3	22	15	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(4)	-	(4)	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
34	(2)	(1)	22	15	המיוחס לבעלי מניות הבנק

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1 (ג) לתמצית הדוחות הכספיים.

** סוג מחדש, כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2010.

(1) כולל פעילות בתחום כרטיסי אשראי ושוק ההון.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות:

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של המיגזר המסחרי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 הסתכם ב-187 מיליון ש"ח בהשוואה ל-93 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר כתוצאה מעלייה ברווח המימוני ומירידה בהוצאות התפעוליות בחו"ל, כאמור להלן.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של פעילות המיגזר בישראל בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 הסתכם ב-164 מיליון ש"ח בהשוואה ל-132 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע עקב עלייה ברווח מפעילות מימון. מנגד, העלייה בהוצאות התפעוליות, קיזזה גידול זה.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של פעילות המיגזר בחו"ל בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 הסתכם ב-23 מיליון ש"ח בהשוואה להפסד בסך של 39 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. השינוי נבע בעיקר עקב ירידה בהוצאות בגין הפסדי אשראי ומירידה בהוצאות התפעוליות המיוחסות לפעילות הבנק בתורכיה.

הרווח מפעילות מימון של המיגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 הסתכם ב-575 מיליון ש"ח בהשוואה ל-512 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה ברווח מפעילות שוטפת שנבעה מעליות הריבית במשק ומגידול בהיקפי הפעילות.

ההכנסות התפעוליות של המיגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 הסתכמו ב-123 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-107 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר כתוצאה מעלייה בהכנסות מטיפול באשראי.

ההוצאה בגין הפסדי אשראי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 הסתכמה ב-113 מיליון ש"ח בהשוואה ל-126 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע מפעילות המיגזר בחו"ל, וקוזז כתוצאה מעלייה בהוצאה בפעילות בישראל.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המיגזר הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של 2011 ב-283 מיליון ש"ח בהשוואה ל-325 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר כתוצאה מרישום הפרשה לירידת-ערך מוניטין בסך 48 מיליון ש"ח, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010, בבנק פוזיטיף וחברה הבת שלו בקזחסטן, המיוחסת לפעילות חו"ל במיגזר זה. מנגד, עלייה בהוצאות השכר בישראל קיזזה קיטון זה.

האשראי לציבור, נטו, ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכם בכ-24.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-21.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2010, גידול בשיעור של 11.4%.

פקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכמו בכ-11.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-11.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2010, גידול בשיעור של 3.3%.

הליכים משפטיים

ראה ביאור 36 לתמצית הדוחות הכספיים.

המיגזר העסקי

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המיגזר העסקי:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011					
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל		
	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח					
רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:					
4,281	87	171	1,609	2,414	- מחיצוניים
(2,502)	(35)	(55)	(1,079)	(1,333)	- בינמיזרי
1,779	52	116	530	1,081	סך-הכל
הכנסות תפעוליות ואחרות:					
389	1	100	26	262	- מחיצוניים
2	-	-	1	1	- בינמיזרי
2,170	53	216	557	1,344	סך ההכנסות
395	-	(4)	795	(396)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות:					
544	26	163	64	291	- מחיצוניים
62	-	-	13	49	- בינמיזרי
1,169	27	57	(315)	1,400	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים
409	9	26	(109)	483	הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעולות רגילות
760	18	31	(206)	917	רווח (הפסד) נקי: המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מההון הממוצע) ⁽²⁾					
10.9%	8.7%	6.0%	(7.7%)	25.5%	
100,717	2,906	6,881	35,697	55,233	יתרה ממוצעת של נכסים
60,585	34	2,908	6,613	51,030	יתרה ממוצעת של התחייבויות
129,410	3,603	8,667	44,257	72,883	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
7,526	-	-	-	7,526	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות
28	-	-	-	28	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בנייה ונדל"ן
527,796	-	-	-	527,796	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת
104,903	2,873	7,257	35,059	59,714	יתרת אשראי לציבור
49,060	36	2,942	6,562	39,520	יתרת פקדונות הציבור

(1) כולל פעילות בתחום כרטיסי אשראי ושוק ההון.

(2) בפעילויות שלא ניתן לייחס להן רכיבי סיכון, לא חושבה התשואה להון.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המיגזר העסקי (המשך):

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010***				
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל	
	בניה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	בניה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾
במיליוני ש"ח				
רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:				
2,238	79	201	779	1,179
-				מחיצוניים
(254)	(35)	(64)	(161)	6
-				בינמימרי
1,984	44	137	618	1,185
סך-הכל				
הכנסות תפעוליות ואחרות:				
493	1	125	34	333
-				מחיצוניים
1	-	-	(2)	3
-				בינמימרי
2,478	45	262	650	1,521
סך ההכנסות				
452	-	(6)	142	316
הוצאות בגין הפסדי אשראי				
הוצאות תפעוליות ואחרות:				
543	22	178	60	283
-				מחיצוניים
60	-	-	12	48
-				בינמימרי
1,423	23	90	436	874
רווח מפעולות רגילות לפני מיסים				
547	8	31	170	338
הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות				
רווח נקי:				
876	15	59	266	536
המיוחס לבעלי מניות הבנק				
תשואה לזון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מההון הממוצע) ⁽²⁾				
14.5%	16.6%	28.5%	13.2%	14.3%
יתרה ממוצעת של נכסים				
96,687	2,739	4,836	34,109	55,003
יתרה ממוצעת של התחייבויות				
57,888	115	3,478	5,479	48,816
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון				
117,318	7,026	5,819	33,734	70,739
יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות				
3,950	-	-	-	3,950
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול				
90	-	-	-	90
יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת				
499,507	-	-	-	499,507
יתרת אשראי לציבור				
97,213	2,542	3,589	33,891	57,191
יתרת פקדונות הציבור				
42,193	115	3,702	5,295	33,081

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1 (ג)4 לתמצית הדוחות הכספיים.

** סווג מחדש, כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2010.

(1) כולל פעילות בתחום כרטיסי אשראי ושוק ההון.

(2) בפעילויות שלא ניתן לייחס להן רכיבי סיכון, לא חושבה התשואה לזון.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המיזר העסקי (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011				
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל	
	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾
במיליוני ש"ח				
רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:				
2,250	31	56	664	1,499
-				
(1,657)	(11)	(17)	(490)	(1,139)
593	20	39	174	360
סך-הכל				
הכנסות תפעוליות ואחרות:				
105	-	33	7	65
-				
2	-	-	2	-
700	20	72	183	425
365			522	(157)
הוצאות בגין הפסדי אשראי				
הוצאות תפעוליות ואחרות:				
189	10	62	22	95
-				
20	-	-	4	16
126	10	10	(365)	471
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים				
47	3	8	(126)	162
הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעולות רגילות				
רווח (הפסד) נקי:				
79	7	2	(239)	309
המיוחס לבעלי מניות הבנק				

(1) כולל פעילות בתחום כרטיסי אשראי ושוק ההון.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ותזונים עיקריים של המיגזר העסקי (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2011					
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל		
	בניה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	בניה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח					
רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:					
1,059	28	57	466	508	- מחיצוניים
(448)	(12)	(15)	(276)	(145)	- בינמימרי
611	16	42	190	363	סך-הכל
הכנסות תפעוליות ואחרות:					
112	1	37	8	66	- מחיצוניים
1	-	-	(1)	2	- בינמימרי
724	17	79	197	431	סך ההכנסות
185	-	(3)	328	(140)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות:					
173	8	53	20	92	- מחיצוניים
20	-	-	4	16	- בינמימרי
346	9	29	(155)	463	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים
114	4	11	(57)	156	הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעולות רגילות
רווח (הפסד) נקי:					
232	5	18	(98)	307	המיוחס לבעלי מניות הבנק
99,103	2,639	6,248	34,880	55,336	יתרת אשראי לציבור
49,907	37	2,287	6,215	41,368	יתרת פקדונות הציבור

(1) כולל פעילות בתחום כרטיסי אשראי ושוק ההון.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ותונונים עיקריים של המיזר העסקי (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010**						
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל			
	בניה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	בניה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾		
במיליוני ש"ח						
רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:						
-	770	24	56	450	240	מחיצוניים
-	(82)	(11)	(9)	(249)	187	בינמיזרי
סך-הכל	688	13	47	201	427	
הכנסות תפעוליות ואחרות:						
-	123	-	40	11	72	מחיצוניים
-	2	-	-	-	2	בינמיזרי
סך ההכנסות	813	13	87	212	501	
הוצאות בגין הפסדי אשראי						
-	146	-	(5)	(16)	167	
הוצאות תפעוליות ואחרות:						
-	187	7	58	21	101	מחיצוניים
-	20	-	-	4	16	בינמיזרי
רווח מפעולות רגילות לפני מיסים						
	460	6	34	203	217	
הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות						
	185	2	13	81	89	
רווח נקי:						
	275	4	21	122	128	המיוחס לבעלי מניות הבנק

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1 (ג) לתמצית הדוחות הכספיים.

** סוג מחדש, כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2010.

(1) כולל פעילות בתחום כרטיסי אשראי ושוק ההון.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות:

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של המיגזר העסקי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 הסתכם ב-760 מיליון ש"ח בהשוואה ל-876 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה ברווח הנקי נבעה בעיקר מקיטון ברווח המימוני ומקיטון בהכנסות התפעוליות. מנגד, ירידה בהוצאות בגין הפסדי אשראי קיזזה קיטון זה.

הרווח מפעולות מימון של המיגזר בישראל בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 הסתכם ב-1,611 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,803 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע מירידה בסכום הכנסות מריבית בגין חובות פגומים אשר ניתן להכיר בהן, עקב יישום הוראות בנק ישראל בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי.

ההכנסות התפעוליות והאחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 ב-391 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-494 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון, בשיעור של 20.9%, נבע מירידה בהכנסות מטיפול באשראי בעיקר כתוצאה מרישום עמלות חד-פעמיות בגין ארגון סינדיקציות בשנה הקודמת. ההכנסות מסעיף זה הסתכמו לסך של 87 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011. בהשוואה ל-145 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. כמו-כן, הירידה נבעה מקיטון בהכנסות מפעילות בסחר חוץ המיוחסת למיגזר זה. ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 ב-395 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-452 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הוצאות המיגזר בישראל בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 הסתכמו ב-417 מיליון ש"ח בהשוואה ל-403 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

האשראי לציבור, נטו, ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכם בכ-104.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-96.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2010. הגידול בשיעור של 8.4% נבע בעיקר מעלייה באשראי עסקי, בעיקר בענפי התעשייה, הנדל"ן והמסחר, וכן, מגידול בשערי המטבעות הזרים. פקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכמו בכ-49.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-55.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2010. יתרת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק המיוחסת למיגזר נכון ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכמה בכ-504.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-546.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2010. היתרה כוללת החזקות לקוחות בתיקי ניירות-ערך ובקרנות נאמנות.

הליכים משפטיים

ראה ביאור 36 לתמצית הדוחות הכספיים.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המיגזר

מגבלות על חבות לווה וקבוצת לווים – בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בנושא "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים" מוטלת על הבנק, בין היתר, מגבלה, לפיה שיעור ה"חבות" של "לווה" ושל "קבוצת לווים", כהגדרתם בהוראה, אחר שנוכו מן החבות סכומים שניתן להפחיתם לצורך כך כמפורט בהוראה, לא יעלה על 15% ועל 30% בהתאמה מההון העצמי של הבנק המחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 בנושא "רכיבי ההון". כמו-כן, קובעת ההוראה, כי סך-כל החבובות (לאחר ניכוי סכומים מותרים) של ששת הלווים וקבוצות הלווים הגדולים ביותר בבנק לא יעלה על שיעור של 135% מהונו.

ביום 8 במאי 2011 פרסם בנק ישראל עדכון להוראה 313, השינויים העיקריים:

- מגבלת קבוצת לווים תעמוד על שיעור של 25% מהון הבנק, כמו-כן, נוספה מגבלה על קבוצה בנקאית שלא תעלה על שיעור זה.
- הוגדרה מגבלה שסך החבובות של כל הלווים, קבוצות הלווים וקבוצות הלווים הבנקאיות שחבות כל אחד מהם עולה על שיעור של 10% מהון הבנק, לא יעלו על 120% מהון הבנק, נקבעה תקופת מעבר החל מיום 31 בדצמבר 2011 החבות לא תעלה על 135%, תוך ירידה של 3.75% מדי רבעון עד סוף 2012. מגבלת ששת הלווים וקבוצות הלווים הגדולים תבוטל.
- לצורך חישוב החבות, אומצו העקרונות במקדמי המרת האשראי ובניכויים מותרים להוראה לניהול בנקאי תקין 203 "מדידה והלימות הון – הגישה הסטנדרטית – סיכון אשראי".
- תחולת עדכון ההוראה לנושאים שפורטו 31 בדצמבר 2011.

מיגזר ניהול פיננסי

כללי ומבנה המיגזר

בהמשך למידע הניתן בפרק מיגזר ניהול פיננסי בדוח השנתי של שנת 2010, במסגרת ההחלטה לגוון את תיק הנכסים ולכלול בתיק הבנקאי גם השקעה באגרות-חוב קונצרני והשקעה במניות, הוקמה יחידה יעודית לניהול תיק ההשקעות הבנקאי. יחידה זו אחראית על ריכוז ותאום פעילות הנוסטרו ברמת הקבוצה.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מיגזר הניהול הפיננסי:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום	
30.09.10**	30.09.11
במיליוני ש"ח	
רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:	
(1,445)	(157)
1,645	439
200	282
סך-הכל	
הכנסות תפעוליות ואחרות:	
20	92
220	374
סך ההכנסות	
הוצאות תפעוליות ואחרות:	
355	331
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים	
(135)	43
(54)	(167)
הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעולות רגילות	
(81)	210
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מיסים	
(4)	-
חלקו של הבנק בהפסדים של חברות כלולות לאחר מיסים	
רווח (הפסד) נקי:	
(85)	210
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
(10)	42
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
(95)	252
המיוחס לבעלי מניות הבנק	

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1 (ג) לתמצית הדוחות הכספיים.

** סווג מחדש, כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2010.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מיגזר הניהול הפיננסי (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
30.09.10**	30.06.11	30.09.11
במיליוני ש"ח		
רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:		
(888)	(920)	637
- מחיצוניים		
1,065	1,057	(884)
- בינמיגרי		
177	137	(247)
סך-הכל		
הכנסות תפעוליות ואחרות:		
2	54	20
- מחיצוניים		
179	191	(227)
סך ההכנסות		
הוצאות תפעוליות ואחרות:		
122	110	98
- מחיצוניים		
57	81	(325)
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים		
18	20	(293)
הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעולות רגילות		
39	61	(32)
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מיסים		
2	1	(2)
חלקו של הבנק ברווחים (בהפסדים) של חברות כלולות לאחר מיסים		
רווח (הפסד) נקי:		
41	62	(34)
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה		
(13)	18	21
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה		
28	80	(13)
המיוחס לבעלי מניות הבנק		

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1 (ג) לתמצית הדוחות הכספיים.

** סווג מחדש, כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות" בדוח הדיקטוריון לשנת 2010.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות:

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מיגזר הניהול הפיננסי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 הסתכם ב-252 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד בסך של 95 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח מפעילות מימון המיוחס למיגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 הסתכם ב-282 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-200 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח נבע בעיקר מהתאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים שהסתכמו בהכנסה בסך של 88 מיליון ש"ח בהשוואה להפסד בסך של 667 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010. מנגד, חלה ירידה ברווח מאגרות-חוב המיוחסות למיגזר זה. כמו כן, בתשעת החודשים של 2011 נרשמו הוצאות מימון הנובעות מחיסוי השקעות בחו"ל בהשוואה להכנסות בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסות התפעוליות ואחרות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 הסתכמו בסך של 92 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-20 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה נבעה מגידול ברווח מהשקעות במניות המיוחסות למיגזר זה.

אחרים והתאמות

מסגרת זו כוללת את כל הפעילויות האחרות של קבוצת הבנק, אשר אף אחת מהן אינה מגיעה עד כדי מיגזר בר-דיווח על-פי הוראות המפקח על הבנקים. פעילות זו כוללת בעיקר: בנקאות להשקעות, שירותים למנהלי נכסים פיננסיים, פעילות בעסקי נאמנות, פעילות שוק ההון אשר אינה משוייכת למיגזרים הבנקאיים ופעילות בכרטיסי אשראי בערבות בנקים אחרים. כמו-כן, נכללות במיגזר זה ההכנסות משירותי מחשב לחברות שאוחדו בעבר. בנוסף, התאמות של פעולות בין-מיגזריות נזקפות למסגרת זו.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מסגרת זו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 הסתכם ב-21 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-92 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון ברווח נבע בעיקר מהפסקת מתן שירותי מחשב, כאמור להלן, וכן, מירידה ברווח משוק ההון המיוחסת למיגזר זה.

הרווח מכרטיסי אשראי בגין פעילות לקוחות בנקים מחוץ לקבוצה ומתיירות נכנסת הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 ב-18 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-23 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בעקבות הפסקת מתן שירותי מחשב לבנקים אשר היו בקבוצת הבנק בעבר, חלה ירידה בהכנסות משירותים אלה מ-80 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 ל-33 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של 2011.

האשראי ללקוחות של בנקים אחרים, אשר אינם חלק מקבוצת הבנק, ואיתם התקשרה קבוצת ישראלכרט בהסדר נכון ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכם בכ-4.1 מיליארד ש"ח,

פרטים נוספים אודות פעילות במוצרים מסויימים

כרטיסי אשראי

הפעילויות העיקריות של קבוצת הבנק בתחום כרטיסי האשראי מתבצעות באמצעות חברות הפועלות בתחום אמצעי התשלום תחת קורת גג ניהולית ותפעולית אחת שתכונה להלן בשם "קבוצת ישראלכרט". פעילות הליבה של קבוצת ישראלכרט הינה הנפקה וסליקה של כרטיסי אשראי מסוג "ישראלכרט", מותג פרטי בבעלותה, וכן של כרטיסי אשראי מסוג "מסטרקארד", "ויזה" ו"אמריקן אקספרס" וזאת מכוח הסכמי רישיון.

הנפקת כרטיסי אשראי

קבוצת ישראלכרט מנפיקה כרטיסים ללקוחות של בנקים איתם התקשרה קבוצת ישראלכרט בהסדר, לרבות הבנק, בנק מזרחי טפחות, הבנק הבינלאומי הראשון, בנק יהב, בנק אוצר החייל, בנק מסד, בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ, בנק ירושלים בע"מ ובנק איגוד; בנוסף, מנפיקה קבוצת ישראלכרט כרטיסים באופן ישיר ללקוחות ("כרטיסים חוץ-בנקאיים"), שהינם בעיקר חברי מועדוני צרכנים וגופים שונים איתם התקשרה קבוצת ישראלכרט.

לקוחות קבוצת ישראלכרט בתחום ההנפקה הינם לקוחות פרטיים, עובדי תאגידים ותאגידים (ורכש תאגיד הכולל B2B – Business to Business) העברת תשלומים בין עסקים).

במסגרת פעילות ההנפקה מנפיקה ומתפעלת קבוצת ישראלכרט מגוון מוצרים ושירותים נוספים כגון כרטיסי "אשראי מתגלגל", כרטיסי תדלוק והתקני תדלוק, כרטיסי מתנה ותווי קניה. בנוסף, קבוצת ישראלכרט מעניקה אשראי והלוואות לכל מטרה על בסיס מסגרות אשראי בכרטיסים. בנוסף לקבוצת הבנק, בתחום ההנפקה פועלות בישראל כיום שתי חברות כרטיסי אשראי, בשליטה של בנקים: כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן: "כאל") שבשליטת בנק דיסקונט ולאומי קארד בע"מ (להלן: "לאומי קארד") בשליטת בנק לאומי. מספר הכרטיסים ליום 30 בספטמבר 2011 שהונפקו על-ידי קבוצת ישראלכרט הינו 3.4 מיליון כרטיסים בהשוואה ל-3.2 מיליון כרטיסים ליום 31 בדצמבר 2010.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 הגיע מחזור הפעילות בכרטיסי קבוצת ישראלכרט ל-72.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-66.3 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סליקת כרטיסי אשראי

במסגרת הסכם הנערך לצורך שירותי הסליקה מתחייבת חברת כרטיסי אשראי הסולקת כלפי בתי עסק, בכפוף לקיום תנאי ההסכם ביניהם, לפרוע לבית העסק את החיובים בהם התחייבו כלפיו מחזיקי הכרטיסים הנסלקים על ידה בעת שרכשו טובין או שירות בבית העסק. בנוסף, מציעה קבוצת ישראלכרט לבתי עסק מגוון שירותים פיננסיים נוספים כגון: מתן הלוואות, מקדמות (הקדמת תשלומים בגין עסקות שבוצעו) ושירותים שיווקיים ותפעוליים.

לקוחות קבוצת ישראלכרט בתחום סליקת כרטיסי האשראי הינם בתי עסק רבים ומגוונים הקשורים עימה בהסכמים, ביניהם גם משרדי ממשלה שונים וכן חברות המספקות לבתי עסק שירותי ניכיון.

תחום הסליקה של כרטיסי האשראי מאופיין בתחרותיות גבוהה מאוד, בין היתר, בעקבות הפעלתו, החל מחודש יוני 2007 של המשק המקומי לסליקה צולבת של עסקות בכרטיסי אשראי מסוג מסטרקארד וויזה (בעקבותיו כאל ולאומי קארד החלו לסלוק כרטיסי מסטרקארד וקבוצת ישראלכרט החלה לסלוק כרטיסי ויזה) אשר הוביל להפחתת העמלות ולהחרפת התחרות. נכון למועד הדוחות הכספיים, קבוצת ישראלכרט היא היחידה הסולקת עסקות בכרטיסי "ישראלכרט", שהינו מותג פרטי בבעלותה וכן של כרטיסי "אמריקן אקספרס". במהלך חודש אפריל 2010 חתמה קבוצת ישראלכרט על הסכם להארכת ההתקשרות בין החברות לתקופה של שבע שנים נוספות, עד ליום 31 במרץ 2017. התחרות בתחום הסליקה מתמקדת בגיוס בתי עסק חדשים להסכמי סליקה ובשימור בתי עסק הקיימים כלקוחות תחום הסליקה. היבט נוסף של התחרות מתבטא בפיתוח מוצרים ושירותים פיננסיים ותפעוליים לבתי העסק אשר יגדילו את מחזור העסקות ו/או סכומי העסקות המבוצעות בכל בית עסק.

בנוסף לקבוצת הבנק, בתחום הסליקה פועלות בישראל כיום שתי חברות כרטיסי האשראי, בשליטה של בנקים אשר פורטו לעיל. לפרטים בדבר מגבלות רגולטוריות, ראה פרק "חברות מוחזקות עיקריות" להלן.

פעילויות נוספות

בנוסף לפעילויות הקשורות בהנפקה ובסליקה של כרטיסי אשראי, כמפורט לעיל, לקבוצת ישראל כרטיס פעילויות נוספות כדלקמן: פעילות בתחום הבטחת פירעון המחאות וניכיון המחאות; הענקת אשראי צרכני שלא באמצעות כרטיס אשראי; ניכיון שוברים באופן ישיר ופעילות בתחום הפקטורינג (ניכיון חייבים).

תרומת ההכנסות מכרטיסי אשראי

תרומת ההכנסות מכרטיסי אשראי להכנסות מעמלות, שנכללו במסגרת ההכנסות התפעוליות (לפני ניכוי הוצאות המתייחסות), הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 ב-1,173 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,077 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-8.9% שנבע בעיקר מגידול בהיקף העסקות.

להלן התפלגות תוצאות הפעילות בכרטיסי אשראי לפי מיגזרי פעילות:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011						
מיגזר משקי הבית	מיגזר הבנקאות הפרטית	מיגזר עסקים קטנים	המיגזר המסחרי	המיגזר העסקי	המיגזר תירות נכנסת ואחרים	סך-הכל
במיליוני ש"ח						
רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:						
76	14	41	12	-	6	149
- מחיצוניים						
416	236	82	9	7	423	1,173
הכנסות תפעוליות ואחרות						
492	250	123	21	7	429	1,322
סך-הכל הכנסות						
26	16	7	-	-	-	49
הוצאות בגין הפסדי אשראי						
320	158	51	5	2	394	930
הוצאות תפעוליות ואחרות						
146	76	65	16	5	35	343
רווח מפעולות רגילות לפני מיסים						
50	26	22	6	2	12	118
הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות						
רווח נקי:						
96	50	43	10	3	23	225
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה						
(3)	-	-	-	-	-	(3)
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה						
93	50	43	10	3	23	222
המיוחס לבעלי המניות בבנק						
יתרות ממוצעות						
5,653	3,186	1,131	206	103	4,008	14,287
יתרה ממוצעת של נכסים						
-	-	2,111	1,979	9,102	206	13,398
יתרה ממוצעת של התחייבויות						
5,395	3,041	1,353	170	90	-	10,049
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון						

להלן התפלגות תוצאות הפעילות בכרטיסי אשראי לפי מיגזרי פעילות (המשך):

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010***						
מיגזר משקי הבית	מיגזר הבנקאות הפרטית	מיגזר עסקים קטנים	המיגזר המסחרי	המיגזר העסקי	תיירות נכנסת ואחרים	סך-הכל
במיליוני ש"ח						
רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:						
-	62	11	27	7	6	113
הכנסות תפעוליות ואחרות	379	216	75	8	393	1,077
סך-הכל הכנסות	441	227	102	15	399	1,190
הוצאות בגין הפסדי אשראי	17	10	3	-	-	30
הוצאות תפעוליות ואחרות	291	144	48	4	355	845
רווח מפעולות רגילות לפני מיסים	133	73	51	11	44	315
הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות	52	28	20	4	17	122
רווח נקי:						
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	81	45	31	7	27	193
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(3)	-	-	-	-	(3)
המיוחס לבעלי המניות בבנק	78	45	31	7	27	190
יתרות ממוצעות						
יתרה ממוצעת של נכסים	5,157	2,907	1,031	188	94	13,174
יתרה ממוצעת של התחייבויות	-	-	1,931	1,811	8,329	12,220
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	4,969	2,801	1,179	120	85	9,154

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1 (ג)4 לתמצית הדוחות הכספיים.

** סווג מחדש, כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2010.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011						
מיגזר משקי הבית	מיגזר הבנקאות הפרטית	מיגזר עסקים קטנים	המיגזר המסחרי	המיגזר העסקי	תיירות נכנסת ואחרים	סך-הכל
במיליוני ש"ח						
רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:						
-	24	5	21	6	(2)	54
הכנסות תפעוליות ואחרות	147	84	29	4	150	417
סך-הכל הכנסות	171	89	50	10	148	471
הוצאות בגין הפסדי אשראי	1	3	3	-	-	7
הוצאות תפעוליות ואחרות	110	55	17	2	139	323
רווח מפעולות רגילות לפני מיסים	60	31	30	8	9	141
הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות	20	10	10	3	3	47
רווח נקי:						
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	40	21	20	5	6	94
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(1)	-	-	-	-	(1)
המיוחס לבעלי המניות בבנק	39	21	20	5	6	93

להלן התפלגות תוצאות הפעילות בכרטיסי אשראי לפי מיגזרי פעילות (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2011						
מגזר משקי הבית	מגזר הבנקאות הפרטית	מגזר עסקים קטנים	המגזר המסחרי	המגזר העסקי	תיירות נכנסת ואחרים	סך-הכל
במיליוני ש"ח						
רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:						
25	5	12	4	-	4	50
- מחיצוניים						
138	78	27	2	2	143	390
הכנסות תפעוליות ואחרות						
163	83	39	6	2	147	440
סך-הכל הכנסות						
12	6	2	-	-	-	20
הוצאות בגין הפסדי אשראי						
104	52	16	1	1	138	312
הוצאות תפעוליות ואחרות						
47	25	21	5	1	9	108
רווח מפעולות רגילות לפני מיסים						
16	9	7	2	1	3	38
הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות						
רווח נקי:						
31	16	14	3	-	6	70
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה						
(1)	-	-	-	-	-	(1)
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה						
30	16	14	3	-	6	69
המיוחס לבעלי המניות בבנק						

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010**						
מגזר משקי הבית	מגזר הבנקאות הפרטית	מגזר עסקים קטנים	המגזר המסחרי	המגזר העסקי	תיירות נכנסת ואחרים	סך-הכל
במיליוני ש"ח						
רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:						
22	2	11	3	-	5	43
- מחיצוניים						
138	79	27	3	2	134	383
הכנסות תפעוליות ואחרות						
160	81	38	6	2	139	426
סך-הכל הכנסות						
8	5	2	-	-	-	15
הוצאות בגין הפסדי אשראי						
102	51	19	1	1	118	292
הוצאות תפעוליות ואחרות						
50	25	17	5	1	21	119
רווח מפעולות רגילות לפני מיסים						
20	10	7	2	-	8	47
הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות						
רווח נקי:						
30	15	10	3	1	13	72
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה						
(2)	-	-	-	-	-	(2)
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה						
28	15	10	3	1	13	70
המיוחס לבעלי המניות בבנק						

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1 (ג) לתמצית הדוחות הכספיים.

** סווג מחדש, כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2010.

פעילות קבוצת הבנק בשוק ההון כוללת מגוון פעילויות ושירותים פיננסיים בתחומים שונים: ביצוע פעילות מסחר בניירות-ערך ובנכסים פיננסיים, כולל בתחום המעו"ף (הבנק וכן חברה-בת בבעלותו המלאה הינם חברים בבורסה ובמסלוקת הבורסה). הבנק חבר גם במסלוקת המעו"ף (לפרטים בדבר שיעבוד אשר נרשם על נכסי הבנק כתנאי לחברותו במסלוקות שונות, ראה ביאור 14 בדוחות הכספיים לשנת 2010) וכן בניירות-ערך זרים (הבנק חבר במסלוקת ה-Euroclear), פעילות שמירת ניירות הערך, מחקר וייעוץ ללקוחות בתחום שוק ההון, מתן שירותים למנהלי נכסים פיננסיים, ניהול תיקי השקעות בניירות-ערך ובנכסים פיננסיים עבור לקוחות פרטיים, תאגידים, מלכ"רים ומוסדות, וכן שירותי נאמנות. הפעילויות והשירותים הפיננסיים המפורטים לעיל, מתבצעים בחלקם ישירות על-ידי הבנק ובחלקם על-ידי חברות בנות, אשר כל אחת מהן מתמחה ועוסקת בתחום מוגדר.

"רפורמת בכר"

ביום 25 ביולי 2005 חוקקה הכנסת שלושה חוקים אשר קבעו שינויים מבניים מהותיים בשוק ההון ובפעילות הבנקאית, והידועים בשם "רפורמת בכר". על-פי חוקים אלה, נאסר על הבנק לנהל קופות-גמל וקרנות להשקעה משותפת בנאמנות ולהחזיק יותר מ-10% במבטח. ביום 28 בינואר 2009 העניק הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר לבנק רישיון ייעוץ פנסיוני.

ייעוץ פנסיוני

עם קבלת הרישיון לעיסוק בייעוץ פנסיוני, הותר לבנק לעסוק בייעוץ פנסיוני בהתאם לקבוע בהסדר החוקי ובהיתרים ובהוראות מכוחו. בעקבות זאת הבנק החל במתן ייעוץ פנסיוני בקרב לקוחותיו בסניפי הבנק. בשלב הראשון ניתן הייעוץ רק בחלק מהסניפים ורק לחלק מהלקוחות. בהתאם למתוכנן מספרם של הסניפים בהם יינתן ייעוץ פנסיוני ופריסת שירותי הייעוץ הפנסיוני באמצעות יועצים פנסיונים שהוכשרו לכך יורחב בעתיד בהדרגה. עד כה נחתמו על-ידי הבנק הסכמי הפצה עם כ-25 חברות המנהלות קופות-גמל וקרנות פנסיה. על-אף היערכות הבנק כמפורט לעיל, קיימים קשיים בהענקת הייעוץ ללקוחות, בעיקר כנובע מהיעדר הסדרה של היחסים בין הפועלים בשוק (קרי - היועצים, הגופים המוסדיים המציעים את המוצרים והמעבידים) בכל הקשור להעברת המידע מגורמים אלו ישירות ליועץ הפנסיוני באופן שוטף ויעיל. קושי נוסף, במישור התפעולי, עניינו סליקת פעולות הכספיות בין הגורמים המנויים לעיל אשר נובע מהיעדרה של מערכת סליקה מרכזית לפעולות אלו. בשנת 2009 פרסם הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר ("הממונה"), הודעה בדבר פעילות להקמת מערכת מרכזית למיתוג מסרי מידע ולסליקה כספית בתחום החיסכון הפנסיוני על מנת להתמודד עם חלק מהקשיים האמורים לעיל. בהמשך לכך הוקמה חברת המסלוקה לטווח ארוך בע"מ בבעלות הגופים המוסדיים והמפיצים שנתנו הסכמתם לכך לרבות הבנק, שיעודה להקים מסלוקה למוצרי חסכון פנסיוני. בחודש מרץ 2011 תוקן חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק בייעוץ פנסיוני ובשיווק פנסיוני). התשס"ה-2005 ("חוק הייעוץ"), כך שנכלל בו פרק בדבר הפעלת מערכת סליקה פנסיונית מרכזית ("מסלוקה פנסיונית"). בהתאם לחוק, הפעלת מסלוקה פנסיונית תהיה מותנית בקבלת רישיון מהממונה ותהיה נתונה לפיקוחו. הפיקוח לא יחול על מנהלי הסדרים הפעילים היום. המסלוקה הפנסיונית תחויב לתת שירות גם לעמיתים ולא רק לחברי המסלוקה. בהתאם לחוק יותר למסלוקה הפנסיונית לסלוק כספים רק אחרי שתסלוק מידע במשך 12 חודשים. עוד נקבע כי לא יותר למשתמש במסלוקה הפנסיונית, לרבות הבנק, להחזיק ביותר משיעור מסוג מסוים של אמצעי שליטה בה. בחודש יולי 2011 הודיע הממונה כי בכוונתו לפרסם מרכז להקמת מסלוקה פנסיונית. זאת, משום ששוכנע כי זוהי הדרך המיטבית לקידום והקמת מסלוקה פנסיונית. נכון למועד עריכת הדוח, טרם ניתן להעריך מתי תתחיל לפעול מסלוקה פנסיונית ומה תהיה תרומתה לבנקים כיועצים פנסיונים.

מכשול נוסף במתן ייעוץ פנסיוני ללקוחות נוגע להפצת מוצרי ביטוח. נכון למועד עריכת הדוח, טרם תוקנו התקנות המסדירות את שיעור עמלת ההפצה שיקבלו הבנקים בהפצת מוצרי ביטוח. קיימת טיטוט תקנות בלבד. לפיכך, לא נחתמו הסכמי הפצה בין הבנק לבין חברות הביטוח. בנוסף, קיימת בעייתיות בבחינת מוצרי ביטוח ובזיהויים בשל המגוון הרחב של סוגי תוכניות הביטוח בשנים השונות. קיים קושי להשוות בין מוצרי הביטוח השונים ולהתאימם ללקוח. כל אלו עלולים לגרום לדחיית המוכנות והיכולת של הבנק למתן ייעוץ פנסיוני במוצרי ביטוח.

בחודש נובמבר 2010 פרסם אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר, תוכנית להגברת התחרות בשוק החיסכון הפנסיוני. התוכנית פורסמה כמצגת וכהודעה לעיתונות. בהמשך לכך פירסם הממונה טיוטות בקשר עם יישום התוכנית. אולם, טרם חוקקו תיקוני החקיקה ולא תוקנו התקנות וההוראות הדרושים ליישומה.

בהתאם להודעת הממונה, התוכנית כוללת בין היתר:

קביעת עמלת הפצה מרבית אחידה ליועץ פנסיוני עבור מוצרי החיסכון הפנסיוני. עמלת הפצה המרבית לבנק בגין יעוץ תהיה בגובה של 0.2% בלבד מהצבירה ו-2% מההפקדות השוטפות (במקום השיעור המירבי של 0.25% מהצבירה בקופות-גמל ובקרנות פנסיה בהתאם לקבוע בתקנות עמלות הפצה בנוסחן היום והכל בהתאם למפורט שם) וקביעה כי גוף מוסדי לא ישלם עמלה ליותר ממפיץ אחד למעט תשלום לסוכן בשלוש השנים הראשונות שלאחר היעוץ רכישת המוצר הפנסיוני).

בהתאם להודעה, בכוונת הממונה ליישם את התוכנית במהלך שנת 2011. אולם מאחר שיישומה של התוכנית תלוי בהליכי חקיקה ובהתקנת תקנות, לא ניתן להעריך בשלב זה מתי תיושם התוכנית, האם היא תיושם במלואה, מה יהיו פרטיה ומה תהיה השפעתה על הבנק כיועץ פנסיוני.

בחודש יולי 2011 התקבלה בקריאה ראשונה הצעת חוק "הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (תיקון - פעילות מתן יעוץ השקעות), התשע"א-2011", לפיה קרן השתלמות לא תחשב כנכס פננסיוני לעניין יעוץ להשקעות. אם הצעת החוק תתקבל, יועצי השקעות לא יהיו רשאים ליעץ לגבי קרנות השתלמות. היעוץ לגבי קרנות השתלמות ינתן על-ידי יועצים פנסיונים בלבד במסגרת יעוץ פנסיוני. מאחר שבבנק קיימים קשיים במתן יעוץ פנסיוני, אם תתקבל הצעת החוק, עלול להיווצר קושי במתן יעוץ פנסיוני לגבי קרנות השתלמות.

להלן תיאור השירותים העיקריים הניתנים על-ידי קבוצת הבנק במסגרת פעילות שוק ההון וכן בדבר חלק מחברות קבוצת הבנק הפועלות בתחום:

הפצת קרנות נאמנות

הבנק התקשר בהסכמים בדבר הפצה של יחידות של קרנות נאמנות בין לקוחותיו, וזאת עם הרוב המכריע של מנהלי קרנות הנאמנות בישראל, והוא זכאי לגבות ממנהלי הקרנות עמלות הפצה בקשר עם פעילות זו, בהתאם לקבוע בתקנות.

הפצת קרנות השתלמות

הבנק התקשר בהסכמים בדבר הפצה של קרנות השתלמות בין לקוחותיו עם חברות המנהלות קרנות השתלמות, והוא זכאי לגבות עמלות הפצה בקשר עם הפצת קרנות השתלמות, בהתאם לקבוע בתקנות.

הפצת קופות-גמל וקרנות פנסיה

עם קבלת רישיון היעוץ הפנסיוני, כמפורט לעיל, הבנק התקשר בהסכמים בדבר הפצה של קופות-גמל וקרנות פנסיה בין לקוחותיו עם חברות המנהלות קופות-גמל וקרנות פנסיה, והוא זכאי לגבות עמלות הפצה בקשר עם הפצת קופות-גמל וקרנות פנסיה, בהתאם לקבוע בתקנות.

פועלים סהר בע"מ

פועלים סהר בע"מ (להלן: "פועלים סהר"), שהינה חברה-בת בבעלות מלאה של הבנק, הינה חברה בבורסה ובמסלוקת הבורסה. החברה מתמחה במתן שירותים לגופים מוסדיים: קרנות פנסיה ותיקות וחדשות, קופות-גמל ענפיות, קרנות השתלמות, חברות ביטוח וחברות וגופים ציבוריים. החברה נותנת ללקוחות שירותי ברוקראז' בארץ ובח"ל, שירותי מחקר, שירותי משמרת ושירותים נילווים נוספים לרבות שירותים תפעוליים. לפרטים נוספים, ראה פרק "חברות מוחזקות עיקריות" להלן.

פעילים ניהול תיקי השקעות בע"מ

פעילים ניהול תיקי השקעות בע"מ, שהינה חברה-בת בבעלות מלאה של הבנק, עוסקת בניהול תיקי השקעות עבור לקוחות פרטיים, גופים עסקיים, מלכ"רים ואחרים. ניהול ההשקעות עבור לקוחות החברה, הן הישראלים והן הזרים, מתבצע בשוק ההון הישראלי וכן בשוקי ההון בעולם. נכון ליום 30 בספטמבר 2011 ניהלה החברה תיקים בערך כספי של 10.1 מיליארד ש"ח בדומה לסוף שנת 2010.

שירותים למנהלי נכסים פיננסיים

אגף שירות למנהלי נכסים פיננסיים, במסגרת חטיבת נכסי לקוחות, מאגד בתוכו פעילויות של מתן שירותים שונים למנהלי נכסים פיננסיים: מנהלי קופות-גמל, קרנות השתלמות ופנסיה ומנהלי קרנות נאמנות ומנהלי תיקי השקעות. פעילות האגף כוללת תפעול הנכסים הפיננסיים האמורים לעיל ומתן שירותים בנקאיים לגופים המנהלים אותם. השירותים כוללים בין השאר שערך נכסים, הפקת דוחות בקרה, הפקת דיווחים לרשויות, ניהול חשבונות וזכויות עמיתים בקופות-גמל, חישוב תשואות יומיות וחודשיות בקופות-גמל וחישוב שער יומי בקרנות נאמנות. הבנק חתם על הסכמים למתן שירותים תפעוליים בתחום קופות-גמל בעבור חברות לניהול קופות-גמל, חלקם כחלק נלווה למכירת קופות-גמל שהיו בבעלות הבנק. בתחום קרנות הנאמנות נחתמו הסכמים למתן שירותים לחברות לניהול קרנות נאמנות. בסוף חודש ספטמבר 2011 הסתכם היקף הנכסים של קופות הגמל, קרנות ההשתלמות והפנסיה להן מספק הבנק שירותי תפעול בסך של כ-79.9 מיליארד ש"ח, שווי הנכסים של קרנות הנאמנות להן מספק האגף שירותים נילווים לניהול חשבונות בהיקפים שונים הסתכם בסך של 32.5 מיליארד ש"ח.

להלן התפלגות תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים בשוק ההון לפי מיגזרי פעילות:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011						
סך-הכל	אחרים	המיגזר העסקי	המיגזר המסחרי	מיגזר עסקים קטנים	מיגזר הבנקאות הפרטית	מיגזר משקי הבית
במיליוני ש"ח						
45	-	22	-	2	17	4
רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:						
הכנסות תפעוליות ואחרות:						
996	64	210	15	39	625	43
מחיצוניים						
-	180	(21)	(4)	(11)	(133)	(11)
בינמימזרי						
הוצאות בגין הפסדי אשראי						
1,041	244	211	11	30	509	36
סך-הכל הכנסות						
883	273	141	1	29	391	48
הוצאות תפעוליות ואחרות						
158	(29)	70	10	1	118	(12)
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים						
60	(10)	30	3	-	41	(4)
הפרשה למיסים (הטבת מס)						
על הרווח (הפסד) מפעולות רגילות						
רווח (הפסד) נקי:						
98	(19)	40	7	1	77	(8)
המיוחס לבעלי המניות בבנק						
יתרות ממוצעות						
131,258	83,482	7,526	1,712	3,023	33,014	2,501
יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות						
1,451	-	28	12	18	1,393	-
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בנייהול						
651,475	-	527,796	9,434	9,067	102,097	3,081
יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת						
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010						
סך-הכל	אחרים	המיגזר העסקי	המיגזר המסחרי	מיגזר עסקים קטנים	מיגזר הבנקאות הפרטית	מיגזר משקי הבית
במיליוני ש"ח						
48	-	29	-	2	14	3
רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:						
הכנסות תפעוליות ואחרות:						
1,073	83	230	14	43	651	52
מחיצוניים						
-	188	(23)	(4)	(12)	(136)	(13)
בינמימזרי						
1,121	271	236	10	33	529	42
סך-הכל הכנסות						
869	261	159	1	28	373	47
הוצאות תפעוליות ואחרות						
252	10	77	9	5	156	(5)
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים						
100	4	30	4	2	62	(2)
הפרשה למיסים (הטבת מס)						
על הרווח (הפסד) מפעולות רגילות						
רווח (הפסד) נקי:						
152	6	47	5	3	94	(3)
המיוחס לבעלי המניות בבנק						
יתרות ממוצעות						
122,150	80,493	3,950	1,094	2,741	31,130	2,742
יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות						
1,272	-	46	15	19	1,192	-
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בנייהול						
618,954	-	499,507	7,562	7,899	100,917	3,069
יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת						

להלן התפלגות תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים בשוק ההון לפי מיגזרי פעילות (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011						
מיגזר משקי הבית	מיגזר הבנקאות הפרטית	מיגזר עסקים קטנים	המיגזר המסחרי	המיגזר העסקי	אחרים	סך-הכל
במיליוני ש"ח						
2	7	1	-	8	-	18
רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:						
הכנסות תפעוליות ואחרות:						
14	202	12	5	71	9	313
- מחיצוניים						
(3)	(44)	(3)	(1)	(7)	58	-
- בינמיזרי						
13	165	10	4	72	67	331
סך-הכל הכנסות						
15	134	9	1	53	91	303
הוצאות תפעוליות ואחרות						
(2)	31	1	3	19	(24)	28
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים						
(1)	11	-	1	11	(8)	14
הפרשה למיסים (הטבת מס)						
על הרווח (הפסד) מפעולות רגילות						
רווח (הפסד) נקי:						
(1)	20	1	2	8	(16)	14
המיוחס לבעלי המניות בבנק						

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2011						
מיגזר משקי הבית	מיגזר הבנקאות הפרטית	מיגזר עסקים קטנים	המיגזר המסחרי	המיגזר העסקי	אחרים	סך-הכל
במיליוני ש"ח						
1	5	-	-	6	-	12
רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:						
הכנסות תפעוליות ואחרות:						
12	200	13	5	69	23	322
- מחיצוניים						
(4)	(40)	(4)	(2)	(6)	56	-
- בינמיזרי						
9	165	9	3	69	79	334
סך-הכל הכנסות						
15	125	11	-	47	84	282
הוצאות תפעוליות ואחרות						
(6)	40	(2)	3	22	(5)	52
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים						
(2)	13	(1)	1	9	(2)	18
הפרשה למיסים (הטבת מס)						
על הרווח (הפסד) מפעולות רגילות						
רווח (הפסד) נקי:						
(4)	27	(1)	2	13	(3)	34
המיוחס לבעלי המניות בבנק						

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010*						
מיגזר משקי הבית	מיגזר הבנקאות הפרטית	מיגזר עסקים קטנים	המיגזר המסחרי	המיגזר העסקי	אחרים	סך-הכל
במיליוני ש"ח						
1	4	1	-	25	-	31
רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:						
הכנסות תפעוליות ואחרות:						
14	202	13	3	68	39	339
- מחיצוניים						
(4)	(41)	(4)	(1)	(6)	56	-
- בינמיזרי						
11	165	10	2	87	95	370
סך-הכל הכנסות						
13	125	10	-	52	83	283
הוצאות תפעוליות ואחרות						
(2)	40	-	2	35	12	87
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים						
-	18	-	1	15	5	39
הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות						
רווח (הפסד) נקי:						
(2)	22	-	1	20	7	48
המיוחס לבעלי המניות בבנק						

* סווג מחדש, כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2010.

חברות מוחזקות עיקריות

כללי

קבוצת הבנק פועלת באמצעות חברות בנות בנקאיות ושאין בנקאיות בישראל ובח"ל. תחומי פעילותן של אותן חברות בנות שאין בנקאיות הינם בתחום הפיננסי, שיווק ותפעול מערך כרטיסי האשראי, פעילות בעסקי נאמנות, הנפקה ומימון ומתן שירותי בנקאות להשקעות. תרומת החברות המוחזקות לתוצאות הפעילות של הבנק בנטרול הפרשי שער של החברות הבנות בחו"ל בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 הסתכמה ב-640 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-451 בתקופה המקבילה אשתקד. השקעת הבנק בחברות המוחזקות ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכמה ב-15.1 מיליארד ש"ח, בדומה ליתרה בסוף שנת 2010.

חברות בת ישראל

להלן סקירה על חברות עיקריות:

קבוצת ישראלכרט

הקבוצה כוללת את החברות: ישראלכרט בע"מ, פועלים אקספרס בע"מ, אמינית בע"מ, יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ, ישראלכרט מימון בע"מ, ישראלכרט (נכסים) 1994 בע"מ, צמרת מימונים בע"מ וגלובל פקטורינג בע"מ. חברות אלו מהוות את פעילות הבנק בתחום כרטיסי האשראי. פעילות הליבה של קבוצת ישראלכרט הינה הנפקה, סליקה ומימון של כרטיסי אשראי מסוג "ישראלכרט", מותג פרטי בבעלותה, וכן של כרטיסי אשראי מסוג "מסטרקרד", "ויזה" ו"אמריקן אקספרס" וזאת מכוח הסכמי רישיון. בנוסף, לקבוצה פעילויות בתחומים: הענקת אשראי צרכני שלא באמצעות כרטיסי אשראי; הבטחת פירעון המחאות וניכיון המחאות, ניכיון שוברים באופן ישיר ופעילות בתחום הפקטורינג (ניכיון חייבים). הרווח הנקי של קבוצת ישראלכרט הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 ב-174 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-147 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 18.4%.

תרומת קבוצת ישראלכרט לתוצאות הפעילות של הבנק, לאחר מיסים, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 הסתכמה ב-171 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-148 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סך השקעת הבנק בקבוצת ישראלכרט הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2011 ב-1,553 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,414 מיליון ש"ח בסוף שנת 2010. בהמשך להסדר בין ישראלכרט לבין הממונה על ההגבלים העסקיים לפיו הכרזת ישראלכרט כבעלת מונופולין בסליקת כרטיסי החיוב ישראלכרט ומסטרקארד תבטל ובמסגרת מינוי המומחה שיקבע מה הם הרכיבים הנכללים בעקרונות שנקבעו לעניין חישוב עמלה צולבת אשר נקבעו על-ידי בית הדין בהליך אחר שבין חלק מחברות כרטיסי האשראי, ואשר ישראלכרט לא היתה צד בו כמפורט בביאור 19(ג)10 בדוחות הכספיים של שנת 2010, המומחה הגיש את חוות דעתו ביום 23 במאי 2011. בהמשך להחלטת בית הדין מיום 7 באוגוסט 2011 הוחלט על הארכת ההיתר הזמני שניתן עד ליום 31 בדצמבר 2011, ובלבד ששיעור העמלה הצולבת הממוצעת לא יעלה על 0.875% החל מיום 1 בנובמבר 2011. מבקשות האישור, בניהן ישראלכרט, הגישו חוות דעת מומחים וכעת צפוי שייקבע הרכב בית הדין ויקבעו המועדים לחקירת המומחים. החלטת בית הדין עשויה להשפיע לרעה על הכנסות קבוצת הבנק בעתיד, אולם בשלב זה אין ביכולת הבנק להעריך את היקפה. כמו-כן, כמוזכר בביאור 19(ג)10 בדוחות הכספיים של שנת 2010, בחודש פברואר 2011 הונחה על שולחן הכנסת ועברה בקריאה ראשונה הצעת חוק ממשלתית העוסקת, בין היתר, בתחום הניכיון, באפשרות שהמפקח יורה על סליקה צולבת במותגים בעלי נתח שוק של 10% ומעלה ובתחום רישוי סליקת כרטיסי אשראי.

בחודש אוגוסט 2011 אושרה במליאת הכנסת הצעת חוק ממשלתית העוסקת, בין היתר, בתחום הניכיון, וכן בהוראה כי מנפיק שהנפיק 10% או יותר ממספר כרטיסי החיוב שהונפקו בישראל או מנפיק אשר באמצעות כרטיסי החיוב שהנפיק בוצעו 10% לפחות מסכום העסקות שבוצעו בישראל, יחייב להתקשר עם סולק לצורך ביצוע סליקה צולבת של עסקות בכרטיסי החיוב שהנפיק. תחילת הוראת חוק זה הינה תשעה חודשים לאחר כניסת החוק לתוקף. להערכת הבנק, לחוק תהיה השפעה לרעה על הכנסות קבוצת הבנק בעתיד, אולם בשלב זה אין ביכולת הבנק להעריך את היקפה.

פועלים שוקי הון – בית השקעות בע"מ

פועלים שוקי הון בע"מ (להלן: "פועלים שוקי הון") פועלת בשני תחומים עיקריים: פעילות בנקאות להשקעות בארץ ובח"ל וההשקעה בתחום קרנות הון והשקעות ישירות, כולל קרנות המשקיעות במיגור הטכנולוגיה.

במסגרת פעילותה בתחום הבנקאות להשקעות מעמידה פועלים שוקי הון מגוון שירותים הכוללים: יעוץ פיננסי ואסטרטגי למיזוגים ורכישות בארץ ובח"ל, יעוץ לתהליכי הפרטה ולהנפקות ציבוריות ופרטיות בח"ל וליווי חברות בארץ ובח"ל בהשקעות שונות. בנוסף, פועלת קבוצת פועלים שוקי הון, באמצעות חברה כלולה שלה (19.97%) – פועלים אי.בי.אי, במתן שירותי יעוץ, חיתום וניהול הנפקות ציבוריות בישראל ובגיוסי הון בדרך של הנפקות פרטיות.

במסגרת פעילות ההשקעה בקרנות הון (Private Equity) והשקעות ישירות משקיעה פועלים שוקי הון בקרנות הפעילות במגוון סקטורים כולל: הון סיכון, אנרגיה אלטרנטיבית וכו', בהשקעה בתאגידי הניהול של קרנות הון וכן מעמידה לתאגידי הניהול הללו שירותים. בנוסף, פועלים שוקי הון ממשיכה לעסוק בניהול של קרנות הון סיכון על-פי היתר שניתן לה מבנק ישראל.

תרומת פועלים שוקי הון לתוצאות הפעילות של הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 הסתכמה ב-34 מיליון ש"ח, בהשוואה לתרומה בסך של 17 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

השקעת הבנק בפועלים שוקי הון הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2011 ב-664 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-629 מיליון ש"ח בסוף שנת 2010.

פועלים סהר בע"מ

פועלים סהר בע"מ (להלן: "פועלים סהר"), שהינה חברה-בת בבעלות מלאה של הבנק, הינה חברה בבורסה ובמסלוקת הבורסה. החברה מתמחה במתן שירותים לגופים מוסדיים: קרנות פנסיה ותיקות וחדשות, קופות-גמל ענפיות, קרנות השתלמות, חברות ביטוח וחברות גופים ציבוריים. החברה נותנת ללקוחות שירותי ברוקראז' בארץ ובח"ל, שירותי מחקר, שירותי משמרת ושירותים נילויים נוספים לרבות שירותים תפעוליים. הרווח הנקי של פועלים סהר ותרומתה לתוצאות הפעילות של הבנק הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 ב-24 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-22 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סך השקעת הבנק בפועלים סהר הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2011 ב-251 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-227 מיליון ש"ח בסוף שנת 2010.

פעילות קבוצת הבנק בחו"ל

כללי

הפעילות הבינלאומית של קבוצת הבנק מתבצעת באמצעות חברות בנות בנקאיות, חברות פיננסיות, סניפי הבנק בחו"ל ונציגויות. פעילות הבנק בחו"ל מתמקדת במיגור הבנקאות הפרטית ובמיגור העסקי. בנוסף, לבנק פעילות במיגור משקי הבית ובמיגור המסחרי, בתורכיה ובקזחסטן. במסגרת פעילותו הבינלאומית מקיים הבנק קשרים עם למעלה מ-2,400 בנקים כתבים ברחבי העולם. הפעילות מול בנקים כתבים אלה כוללת מסחר באמצעות חדרי עסקות, שיתוף פעולה בסחר חוץ ובמימון סחר בינלאומי, מימון פרויקטים, סליקת תשלומים ושירותים בתחום שוק ההון (ראה פרק "חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים").

במסגרת פעילות הבנקאות הפרטית מספק הבנק ללקוחותיו בעלי עושר פיננסי בחו"ל שירותים ומוצרים מתקדמים ומקצועיים, הכוללים מוצרי השקעה וניהול נכסים גלובלי. פעילות המיגור העסקי בחו"ל כוללת מתן אשראי ללווים מקומיים וזרים, בעיקר על-ידי רכישת השתתפויות באשראים המאורגנים על-ידי בנקים מובילים בחו"ל, מתן אשראי ללווים בעלי זיקה לישראל והשקעות באגרות-חוב. הפעילות במיגור משקי הבית ובמיגור המסחרי בשווקים מתעוררים ממוקדת בפעילות בנק פוזיטיב בתורכיה ובבנק פוזיטיב בקזחסטן.

אסטרטגיית הבנק מכוונת כיום לפתח את פעילותו הבינלאומית ולהרחיבה הן בתחום "הבנקאות הפרטית הגלובלית" (Global Private Banking) והן בפעילות העסקית בסניפי לונדון וניו-יורק. בנוסף, נבחן כיום הפוטנציאל לפעילות עסקית באסיה, תוך התמקדות במתן שירותי בנקאות לחברות ישראליות הפועלות באזור על בסיס פלטפורמה קיימת.

הבנק שואף להמשיך להרחיב את מעטפת השירות ולשפר את יכולותיו בתחום המוצרים, השיווק והשירות ללקוחות.

מגבלת חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על הפעילות הבינלאומית

להלן יתוארו בקצרה מגבלות עיקריות שחלות על הפעילות הבינלאומית:

פיקוח רגולטורי בחו"ל

בנוסף לכללים והמגבלות המוטלים על-ידי בנק ישראל על הפעילות הבינלאומית של קבוצת הבנק, הן מכוח חקיקה ונהלים והן מכוח הוראות בהיתרים הניתנים על-ידי בנק ישראל בעת רכישת חברות בנות ו/או פתיחת סניפים בחו"ל, פעילות המיגר הבינלאומי במדינות השונות כפופה לפיקוח רגולטורי מצד רשויות שלטוניות שונות במדינות הרלוונטיות הכוללות דרישות של הון עצמי, החזקת נכסים נזילים וכיוצא בזה.

פיקוח רגולטורי – סניף מיאמי

ביום 8 ביולי 2009 נכנס לתוקף הסכם (הנקרא "Written Agreement") בין הבנק וסניף מיאמי של הבנק לבין הפדרל ריזרב של ניו-יורק, הפדרל ריזרב של אטלנטה וה-Office of Financial Regulation של מדינת פלורידה (להלן: "רשויות הפיקוח בארצות-הברית"). Written Agreement הינו הליך אכיפה פורמאלי העומד לרשות רשויות הפיקוח בארצות-הברית, אשר השימוש בו הורחב מאז פרוץ המשבר הכלכלי בשנת 2008. עיקרו של ההסכם שנחתם הינו חיזוק פונקציות הציות, ניהול הסיכונים והביקורת של הבנק והגברת מעורבות דירקטוריון הבנק והנהלתו בפיקוח על סניף מיאמי במטרה לתקן ליקויים שנמצאו בציות להוראות החוק בארצות-הברית, הנוגעות למניעת הלבנת הון והכר את הלקוח. בנוסף, התחייב הבנק במסגרת הסכם זה לאמץ תוכניות עבודה לתיקון הליקויים כפי שתוארנה על-ידי רשויות הפיקוח ולהגיש דוחות התקדמות תקופתיים בדבר יישום תוכניות העבודה.

ההסכם איננו יוצר או מטיל מגבלות כלשהן על פעילות עסקית בבנק, בין בארצות-הברית ובין בכלל, ולא צפוי כי תהיה לו השפעה מהותית על תוצאותיו הכספיות של הבנק.

הבנק פועל לקיום התחייבויותיו על-פי ההסכם במלואן ובמועדן. תת ועדה של ועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים עוקבת ומפקחת על הטיפול בתיקון הליקויים בסניף מיאמי. נשכרו שירותיה של חברת ייעוץ חיצונית המתמחה בייעוץ לבנקים בהליכי אכיפה והודקו הליכי הפיקוח וקציני הציות של סניף מיאמי הוכפפו לחטיבה לניהול סיכונים. אי קיום ההתחייבויות הכלולות ב-Written Agreement עלול להוביל לנקיטת הליכי אכיפה חמורים יותר על-ידי רשויות הפיקוח בארצות-הברית.

תמצית הדוחות הכספיים המצרפיים של הפעילות הבינלאומית

תמצית הדוחות הכספיים של הפעילות הבינלאומית המוצגת להלן כוללת את שלוחות הבנק בחו"ל אשר פעילות באחד או יותר מהתחומים הבאים: מתן אשראי, גיוס פקדונות, הנפקת אגרות-חוב או כתבי התחייבות וניהול נכסי לקוחות. בנוסף, נכללת פעילות המרכז לבנקאות פרטית בינלאומית בישראל.

א. מאזן*

יתרה ליום		
31.12.10	30.09.11	
במיליוני דולר		
נכסים		
6,264	7,988	מזומנים ופקדונות בבנקים
2,341	2,074	ניירות-ערך
5	3	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
4,872	5,271	אשראי לציבור, נטו
1	1	השקעות בחברות כלולות
32	30	בנינים וציוד
***207	431	נכסים בגין מכשירים נגזרים
****127	140	נכסים אחרים
****13,849	15,938	סך-כל הנכסים
התחייבויות והון		
9,412	8,615	פקדונות הציבור
2,331	4,925	פקדונות מבנקים
109	58	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
402	512	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
***314	568	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
***313	318	התחייבויות אחרות
12,881	14,996	סך-כל ההתחייבויות
81	66	זכויות שאינן מקנות שליטה
****887	876	אמצעים הוניים**
****13,849	15,938	סך-כל ההתחייבויות והון

* מאזן הפעילות הבינלאומית מבוסס על נתוני השלוחות ומתורגם לדולר ארצות-הברית, לאחר ביצוע התאמות לכללי החשבונאות המיושמים על-ידי הבנק תוך ביצוע התאמות בגין יתרת עודף עלות הרכישה על ההון של השלוחות וייחוס חלקם של זכויות בעלי הזכויות שאינן מקנות שליטה.

** כולל הון חיובי מחושב בסך של 163 מיליון דולר (31 בדצמבר 2010: בסך של 158 מיליון דולר) עבור סניפי הבנק שאינם חברות. ההון המחושב, כולל את סכומי הפקדונות המקוריים שהופקדו בסניפי הבנק בתוספת רווחים או בניכוי הפסדים שנרשמו עד לתאריך המאזן, לרבות התאמות מהצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שוויים ההוגן.

*** הנתונים סווגו מחדש כדי להתאים לכותרות הסעיפים ולשיטת ההצגה בתקופה השוטפת.
**** הוצג מחדש.

ב. נכסי לקוחות

יתרה ליום		
31.12.10	30,09.11	
במיליוני דולר		
9,814	9,127	פקדונות הציבור, אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
9,050	7,833	נכסי לקוחות (חוץ-מאזני)
18,864	16,960	סך-הכל

ג. רווח והפסד ותרומת שלוחות הבנק בחו"ל*

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום			
30.09.10	30.09.11	30.09.10	30.06.11	30.09.11	
במיליוני דולר					
183	114	73	40	23	רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי
7	(1)	(1)	(1)	-	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
176	115	74	41	23	רווח מפעילות מימון לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
109	108	39	41	30	הכנסות תפעוליות ואחרות
235	199	82	71	338	הוצאות תפעוליות ואחרות
50	24	31	11	(7)	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים
31	11	16	5	-	הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח מפעולות רגילות
רווח (הפסד) נקי:					
19	13	15	6	(7)	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
4	(3)	2	1	(4)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
15	16	13	5	(3)	המיוחס לבעלי המניות בבנק

* מבוסס על תוצאות השלוחות בחו"ל ומתורגם לדולר ארצות-הברית. לאחר ביצוע התאמות לכללי החשבוונאות המיושמים על-ידי הבנק, הפחתת עודף עלות הרכישה על ההון של השלוחות, ייחוס חלקם של בעלי מניות חיצוניים בתוצאות החברות המאוחדות והשלמה למס הנוסף החל על הבנק בישראל. מספרי ההשוואה לשנת 2010 סווגו מחדש בהתאם.

להלן נתונים על ההשקעה בשלוחות העיקריות ותרומתן לרווח הנקי של הבנק:

ליום 30 בספטמבר 2011:

שם החברה	במיליוני ש"ח	ב- %	תרומה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 כולל הפרשי שער* ⁽²⁾	תשואה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 ⁽³⁾	הפרשי שער על השקעה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011	יתרת השקעה ליום 30.9.11 ⁽¹⁾
סניפי ארצות-הברית	24	-	24	-	-	-
סניף לונדון	9	-	9	-	-	-
Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd.	138	2.1%	22	116	1,517	1,517
קבוצת פוזיטיף	(90)	(1.8%)	(9)	(81)	591	591
Hapoalim Securities U.S.A. Inc.	13	11.2%	9	4	115	115
Banque Hapoalim (Luxembourg) S.A.	(7)	(26.2%)	(10)	3	46	46
שלוחות אחרות	33		16	17	358	358
סך-הכל	120		61	59	-	-

ליום 30 בספטמבר 2010:

שם החברה	במיליוני ש"ח	ב- %	תרומה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 כולל הפרשי שער* ⁽²⁾	תשואה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 ⁽³⁾	הפרשי שער על השקעה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010	יתרת השקעה ליום 30.9.10 ⁽¹⁾
סניפי ארצות-הברית	37	-	37	-	-	-
סניף לונדון	28	-	28	-	-	-
Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd.	96	7.4%	70	26	1,358	1,358
קבוצת פוזיטיף	(58)	(9.3%)	(58)	-	786	786
Hapoalim Securities U.S.A. Inc.	3	7.7%	6	(3)	106	106
Banque Hapoalim (Luxembourg) S.A.	(12)	(20.3%)	(10)	(2)	58	58
שלוחות אחרות	(31)		(16)	(15)	385	385
סך-הכל	63		57	6	-	-

* מטבע הפעילות של החברות המאוחדות בחו"ל, מוגדר על-פי הנחיית המפקח על הבנקים כשקל חדש, לפיכך נזקפים הפרשי השער על ההשקעה לדוח רווח והפסד. הבנק מגדר מבחינה כלכלית את חשיפות מטבע-החוץ הנובעות מההשקעה בחברות בנות בחו"ל באמצעות גיוס מקורות באותם מטבעות. גידור זה אינו מהווה גידור חשבונאי ולכן הפרשי השער על מקורות אלה אינם מיוחסים לתוצאות הפעילות של החברות הבנות.

- (1) יתרת ההשקעה בחברות הבנות מוצגת לאחר התאמתה לכללי החשבונאות המיושמים בבנק.
- (2) תרומת השלוחות בחו"ל מורכבת מהרווח הנקי, מתורגם לש"ח, תוך ביצוע התאמות בין הפחתת עודפי העלות על ההשקעה בגין השלוחות האמורות וייחוס חלקם של בעלי מניות חיצוניים ברווח של חברות מאוחדות בחו"ל בניכוי השלמה לשיעור המס הסטטוטורי החל בישראל בסך 20 מיליון ש"ח (תקופה מקבילה אשתקד: 34 מיליון ש"ח).
- (3) תשואת החברות מחושבת על בסיס שנתי על-ידי חלוקת תרומת החברות הבנות בניכוי הפרשי שער בממוצע ההשקעה.

להלן פירוט הרווח הנקי בשלוחות העיקריות לאחר התאמתו לכללי החשבונאות המיושמים בבנק (במטבע מקומי):

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום			
*30.09.10	30.09.11	*30.09.10	30.06.11	30.09.11	
במיליונים					
14.6	10.0	4.1	4.8	(1.6)	סניפי ארצות-הברית - דולר**
8.5	2.4	5.5	1.7	(2.6)	סניף לונדון - לישיט**
25.2	10.3	2.9	2.8	1.9	Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd. - פר"ש
1.0	(6.1)	8.2	*0.9	(10.9)	קבוצת בנק פוזיטיף - לירה תורכית
0.7	1.5	0.3	0.7	0.7	Hapoalim Securities U.S.A. Inc. - דולר
(3.0)	(2.3)	(0.8)	(0.6)	(0.9)	Banque Hapoalim (Luxembourg) S.A. - דולר
(3.3)	4.3	(2.8)	2.1	3.1	שלוחות אחרות - דולר

* הוצג מחדש.

** לסניפי הבנק בארצות-הברית ובלונדון יתרת הפסדים להעברה, אשר בדוחות הכספיים שלהם לא נוצרו בגינם מיסים נדחים ולפיכך שיעור המס המקומי האפקטיבי נמוך. בחישוב המס בישראל נכללת השלמה בגין סניפים אלה.

פעילות הבנקאות הפרטית הגלובלית של קבוצת הבנק

במסגרת זו מספקת קבוצת הבנק ללקוחותיה הפרטיים המנהלים את חשבונותיהם בסניפי קבוצת הבנק בחו"ל וכן במרכז לבנקאות פרטית בתל-אביב, שירותים ומוצרים מתקדמים ומקצועיים, הכוללים מוצרי השקעה וניהול נכסים גלובלי. הפעילות פרוסה כיום בישראל, אירופה, ארצות-הברית, אמריקה הלטינית, קנדה, אוסטרליה, הונג-קונג וסינגפור וזאת, בין היתר, באמצעות 40 מוקדי פעילות הכוללים חברות בנות בנקאיות, סניפים, נציגויות, וחברות בנות לניהול נכסים.

להלן פרטים על סניפי הבנק וחברות הבנות העיקריות בחו"ל הפועלים בתחום הבנקאות הפרטית:

Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd. (הפועלים שוויץ)

חברה בת בנקאית (בבעלות מלאה של הבנק) העוסקת בעיקר במתן שירותי בנקאות פרטית באמצעות ארבעה סניפים: שניים בשוויץ, בציריך ובגנבה, אחד בלוקסמבורג ואחד בסינגפור, באמצעות נציגויות בתל-אביב, בהונג-קונג, במקסיקו ובמוסקבה וכן באמצעות חברה ליעוץ השקעות בהונג קונג.

הרווח הנקי של הפועלים שוויץ הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 בכ-10 מיליון פרנק שוויצרי בהשוואה לכ-25 מיליון פרנק שוויצרי בתקופה המקבילה אשתקד. מכיוון שחלק משמעותי ממאזן הבנק נקוב במטבעות שאינם פרנק שוויצרי ובעיקר דולר ואירו, התחזקות הפרנק השוויצרי מול המטבעות השונים הביאה לשחיקת היתרות כמו גם הרווח. בנוסף, הרווח לתקופה המקבילה בשנה קודמת כלל הכנסה חד פעמית בסך כ-12 מיליון פרנק שוויצרי בגין אגרות-חוב שהופחת בעבר.

תרומת הפועלים שוויץ בנטרול הפרשי שער ולאחר השלמת מס בישראל לתוצאות הפעילות של הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 הסתכמה ב-22 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-70 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סך-כל ההון של הפועלים שוויץ ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכם בכ-371 מיליון פרנק שוויצרי בהשוואה לכ-365 מיליון פרנק שוויצרי בסוף שנת 2010.

סך-כל המאזן של הפועלים שוויץ ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכם לכ-2,845 מיליון פרנק שוויצרי וזאת לעומת כ-2,891 מיליון פרנק שוויצרי בסוף שנת 2010.

בחודשים האחרונים מתנהלים מגעים בין רשויות ארצות-הברית ושוויץ, במסגרת אמנת כפל המס בין ארצות-הברית לשוויץ. על-פי בקשת רשויות שוויץ, מספר בנקים שוויצרים, ובהם הפועלים שוויץ, מסרו מידע סטטיסטי לרשויות ארצות-הברית אודות עסקיהם עם לקוחות אמריקאים. לא נמסרו פרטים מזהים של הלקוחות, כגון שמות לקוחות. הפועלים שוויץ משתף פעולה עם רשויות שוויץ, ופועל על-פי הוראות הדין החלות עליו.

המרכז לבנקאות פרטית בינלאומית בתל-אביב

מרכז המספק לתושבי חוץ מכל רחבי העולם שירותי בנקאות פרטית ומהווה חלק אינטגרלי ממערך ה-GPB.

Poalim Asset Management (Ireland) Ltd. – Poalim Asset Management (UK) Ltd.

Pam Holdings Ltd. (להלן: "חברות PAM")

חברות PAM (חברות בנות בבעלות מלאה של הבנק) אחראיות לבחירה, שיווק ומתן תמיכה מקצועית בכל הקשור למוצרי השקעה המוצעים ללקוחות הבנקאות הפרטית הגלובלית ברחבי העולם, תוך שיתוף פעולה עם גופים פיננסיים בינלאומיים מובילים בתחומים אלה. הקבוצה מהווה נדבך מרכזי ביישום אסטרטגיית הצמיחה של הבנק בחו"ל.

נכון ליום 30 בספטמבר 2011 מחזיקים לקוחות קבוצת הבנק קרנות של גופים פיננסיים בינלאומיים אשר ל-PAM יש עימם שיתוף פעולה בסך של כ-2.2 מיליארד דולר בדומה לסוף שנת 2010. כמו-כן, חברות PAM עוסקות בפיתוח, תכנון ומתן תמיכה מקצועית במוצרי השקעה נוספים, בהם מוצרים מובנים (Structured Products), בסטנדרטים בינלאומיים, לרבות באמצעות שיתופי פעולה עם גופים פיננסיים מובילים בעולם. בנוסף, מציעות חברות PAM שירותי ייעוץ ומחקר לחברות הבנות וסניפי הבנק בחו"ל.

Banque Hapoalim (Luxembourg) S.A. (להלן: "הפועלים לוקסמבורג")

חברה בת בנקאית בבעלות מלאה של הבנק העוסקת בפעילות בנקאית-פיננסית בלוקסמבורג ומחוצה לה. הפועלים לוקסמבורג מעניק הלוואות ללקוחות פרטיים ומוסדיים.

Bank Hapoalim (Cayman) Ltd. (להלן: "קיימן")

בנק מסחרי, בבעלות מלאה של הבנק שעל-פי תנאי רישונו ראשי לפעול בכל סוגי הפעילות הבנקאית, למעט פעילות עם תושבים מקומיים בקיימן. נכסי קיימן כוללים השקעה בחברה-בת בבעלות מלאה באורוגוואי, Hapoalim (Latin America) S.A.

Hapoalim (Latin America) S.A. (להלן: "הפועלים לטין אמריקה")

עוסק במתן שירותי בנקאות פרטית ללקוחות הבנק בדרום אמריקה. הפועלים לטין אמריקה פועל באורוגוואי באמצעות שלושה סניפים במונטווידאו, פונטה דל אסטה וקולוניה.

סניפי ארצות-הברית

סניף ניו-יורק – פעילות במיגדר העסקי

עיקר הפעילות העסקית הבינלאומית של קבוצת הבנק מבוצעת באמצעות סניף ניו-יורק, המתמקד בשלושה תחומי פעילות: מתן שירותים בנקאיים מקיפים הן לחברות ישראליות גדולות הפועלות בארצות-הברית והן לחברות ולקוחות מקומיים, הכולל: אשראי, סחר חוץ, השקעות ושירותי חדר עסקות. הבנק מאפשר לחברות ישראליות ואף לחברות אמריקאיות, להן נכסים בישראל, להתבסס על בטוחות המוחזקות בישראל לצורך קבלת קווי אשראי בסניף ניו-יורק. סניף ניו-יורק מאפשר ללקוחותיו גם ביטוח פקדונות על-ידי ה-FDIC, בדומה לבנקים אמריקאיים.

מתן אשראי עסקי לחברות גדולות במשק האמריקאי בדרך של רכישת השתפויות בקווי אשראי, המאורגנים על-ידי בנקים מובילים (כ-95% מהיקף האשראי ניתן לחברות בעלות דירוג השקעה, או מובטח על-ידי גופים בעלי דירוג השקעה, Investment Grade על-ידי חברות הדירוג הבינלאומיות Moody's או Standard & Poor's)

מתן שירותי חדר עסקות, לרבות בשעות בהם סגורים חדרי העסקות בישראל, כחלק מהפעילות הגלובלית של חדרי העסקות של הבנק. תיק האשראי של הסניף ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכם לכ-1.9 מיליארד דולר בדומה לסוף שנת 2010. כמו-כן, הסניף העמיד מסגרות אשראי בלתי מנוצלות וקווי גיבוי אשר הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2011 לסך של כ-2.1 מיליארד דולר בהשוואה לכ-2.0 מיליארד דולר בסוף שנת 2010.

כמו-כן, ליום 30 בספטמבר 2011 מופקד בפדרל רזרב סך של כ-3.6 מיליארד דולר בהשוואה ל-1.5 מיליארד דולר ביום 31 בדצמבר 2010.

סניף מיאמי – בנקאות פרטית

סניף מיאמי ומחלקת הבנקאות הפרטית בסניף ניו-יורק, מציעים שירותי בנקאות פרטית ללקוחות ה-GPB. הבנקאות הפרטית בארצות-הברית מתמקדת בעיקר בלקוחות מאמריקה הלטינית.

הרווח של סניפי ארצות-הברית בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 הסתכם ב-10 מיליון דולר בהשוואה ל-15 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד.

סך האמצעים ההוניים של סניפי ארצות-הברית ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכם בכ-111 מיליון דולר לעומת כ-104 מיליון דולר ביום 31 בדצמבר 2010.

סך-כל המאזן של סניפי ארצות-הברית ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכם בכ-7.8 מיליארד דולר בהשוואה לכ-6.2 מיליארד דולר ביום 31 בדצמבר 2010.

Hapoalim Securities U.S.A. Inc. (להלן: "הפועלים סקיריטיס")

חברת Dealer-Broker (בבעלותו המלאה של הבנק) הרשומה ופועלת בארצות-הברית, נתונה לפיקוחן של רשות ניירות הערך הפדרלית בארצות-הברית (ה-SEC), כמו גם של בורסת ניירות הערך של ניו-יורק (New-York Stock Exchange), ה-NASD National Association of Securities Dealers) ובורסות נוספות בהן היא חברה ופועלת לפי כללים שנקבעים על-ידן. כמו-כן, כפופה פעילות החברה לפיקוחו של הפיקוח על הבנקים בישראל. החברה תומכת בהרחבת עיסוקו של הבנק בתחום המסחר בניירות-ערך עבור לקוחותיו.

סניף לונדון

סניף לונדון מתמקד בשלושה תחומי פעילות:

פעילות עסקית, אשר במסגרתה מספק הסניף שירותים בנקאיים לחברות ישראליות גדולות הפועלות באירופה ולחברות מקומיות, הכוללים: אשראי עסקי וסחר-חוץ. הבנק מאפשר לחברות ישראליות ואף לחברות מקומיות, להן נכסים בישראל, להתבסס על בטוחות המוחזקות בישראל לצורך קבלת קווי אשראי בסניף לונדון.

בתחום חדר העסקות, מעניק הסניף ללקוחותיו שירותי מסחר בעסקות עתידיות במטבע-חוץ ובאופציות, ומהווה חלק מפעילות חדר העסקות הגלובלית של הבנק.

במסגרת פעילות מחלקת הבנקאות הפרטית מעניק הסניף שירותים ללקוחות בעלי עושר פיננסי גבוה (High Net Worth) וחברות שבעלותם, הכוללים אשראי עסקי ומוצרי השקעה.

הרווח של סניף לונדון בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 הסתכם בכ-2.4 מיליון ליש"ט בהשוואה לכ-8.5 מיליון ליש"ט בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה ברווח נובעת מהתאמות לשווי הוגן של נגזרים בהשוואה להכנסות ממימוש אגרות-חוב שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד.

סך האמצעים ההוניים של סניף לונדון ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכם בכ-33 מיליון ליש"ט לעומת כ-34 מיליון ליש"ט ביום 31 בדצמבר 2010.

סך-כל המאזן של סניף לונדון ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכם בכ-1,249 מיליון ליש"ט בהשוואה לכ-1,037 מיליון ליש"ט ביום 31 בדצמבר 2010.

הפעילות בשווקים מתעוררים

קבוצת הבנק פועלת כיום בתורכיה וקזחסטן באמצעות החזקת הבנק במוניות Bank Pozitif Kredi Ve Kalkinma Bankasi Anonim Sirketi בתורכיה והחזקת JSC Bank Pozitiv בקזחסטן.

Bank Pozitif Kredi Ve Kalkinma Bankasi Anonim Sirketi (להלן: "בנק פוזיטיף")

בנק שנתאגד ופועל בתורכיה ומתמחה בתחום הבנקאות העסקית, הבנקאות להשקעות ובתחום משקי הבית.

בכוונת בנק פוזיטיף להרחיב את פעילותו, וזאת הן בתחום הבנקאות העסקית והן בתחום הבנקאות הקמעונאית. חלקו של הבנק בבנק פוזיטיף עומד על 69.8%.

לבנק פוזיטיף אין היתר לניהול פקדונות מהרגולטור התורכי והוא פועל להשגתו.

JSC Bank Pozitiv

הבנק התאגד ופועל בקזחסטן, והינו בבעלות מלאה של בנק פוזיטיף.

הבנק עוסק במתן שירותי בנקאות ללקוחות עסקיים ופרטיים.

להלן פרטים מאזניים ותוצאתיים של קבוצת בנק פוזיטיף:

ההפסד של קבוצת בנק פוזיטיף בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 הסתכם בכ-6.1 מיליון לירות תורכיות (כ-3.3 מיליון דולר). וזאת כתוצאה מכך שברבעון זה רשם בנק פוזיטיף הוצאה בסך של כ-6.6 מיליון לירות תורכיות משערך לשווי הוגן של אופציות CAP על ריבית באגרות-חוב שהונפקו על-ידו ומעודף התחייבויות דולריות אשר הושפע מפחות הלירה התורכית כנגד הדולר בשיעור של כ-19% מתחילת שנת 2011.

בתקופה המקבילה אשתקד נרשם רווח של 1.0 מיליון לירות תורכיות (כ-0.7 מיליון דולר) שהושפע, בין היתר, מהכנסה חד פעמית שנרשמה בסך של כ-7 מיליון לירות תורכיות שקוזה על-ידי הפחתת מוניטין בגין ההשקעה בחברה הבת בקזחסטן בסך כ-15 מיליון לירות תורכיות (38 מיליון ש"ח).

תרומת קבוצת בנק פוזיטיף בנטרול הפרשי שער ולאחר השלמת מס בישראל לתוצאות הפעילות של הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 הסתכמה בתרומה שלילית של כ-9 מיליון ש"ח בהשוואה לתרומה שלילית של 58 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. סך-כל ההון של קבוצת בנק פוזיטיף ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכם ב-403 מיליון לירות תורכיות (כ-218 מיליון דולר) בהשוואה לכ-417 מיליון לירות תורכיות (כ-270 מיליון דולר) בסוף שנת 2010.

סך-כל הנכסים של קבוצת בנק פוזיטיף ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכם בכ-1.96 מיליארד לירות תורכיות (כ-1.06 מיליארד דולר) בהשוואה לכ-1.68 מיליארד לירות תורכיות (כ-1.09 מיליארד דולר) בסוף שנת 2010.

השקעת הבנק בקבוצת בנק פוזיטיף ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכמה ב-591 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-712 מיליון ש"ח בסוף שנת 2010 כתוצאה מהתוצאות הכספיות של קבוצת בנק פוזיטיף ומירידה בשער החליפין של הלירה התורכית בהשוואה לשקל.

מידע כללי ונושאים נוספים

מצב הנזילות וגיוס המקורות בבנק

כלים מוניטריים של בנק ישראל

לרשות בנק ישראל עומדים מספר כלים באמצעותם הוא קובע את רמת הנזילות של המערכת הבנקאית. הפעילות המוניטרית של בנק ישראל מתחלקת לשני סוגים:

- פעילות במהלך חודש נזילות - חודש נזילות מוגדר על-ידי בנק ישראל כתקופה בת 4-5 שבועות המסתיימת ביום רביעי האחרון של חודש קלנדר. הפעילות מתבצעת באמצעות מכרזי הלוואות ו/או פקדונות לבנקים המסחריים הכוללים מכרזים לשבוע ומכרזים יומיים, וכן באמצעות הלוואות ו/או פקדונות מוניטריים בריבית השונה מריבית בנק ישראל ב-0.5%±.
  - פעילות על פני תקופות ארוכות מחודש נזילות - בנק ישראל קובע בהתאם למצב כלכלי, גם בארץ וגם בעולם, את מצב הנזילות הרצוי למערכת הבנקאית. בנק ישראל יכול לנקוט במדיניות מוניטרית מרחיבה, ואז הוא מביא את המערכת לעודפי נזילות גבוהים, או במדיניות מוניטרית מצמצמת, בה הוא מביא את המערכת למצב של גרעונות נזילות.
- הריבית המוניטרית של בנק ישראל, שעמדה בתחילת שנת 2011 על שיעור שנתי של 2.0%, עלתה לשיעור של 3.25% בסוף חודש מאי 2011, וירדה ל-3.0% בתחילת חודש אוקטובר.
- להלן פירוט הכלים בהם משתמש הבנק המרכזי:
- מכרז מק"מ - בנק ישראל מנהל יתרות מק"מ של כ-120 מיליארד ש"ח, ובאמצעות הקטנה או הגדלה של היתרה, הוא משנה את מצב הנזילות של המערכת הבנקאית.
  - התערבות בשוק מטבע-החוץ - בנק ישראל מבצע קניות או מכירות של מטבע-חוץ מול המערכת הבנקאית.
  - התערבות בשוק אגרות-החוב הממשלתי - בנק ישראל מבצע קניות או מכירות של אגרות-חוב ממשלתי.
  - הפעלה של מכרזי ריפו - פעילות של בנק ישראל מול הבנקים וגופים מוסדיים.

בסוף חודש ינואר 2011 הוסיף בנק ישראל הנחיות חדשות בשוקי הכספים:

- חובת דיווח על עסקות בנגזרים במטבע-חוץ מעל 10 מיליון דולר, וחובת דיווח על עסקות באגרות-חוב של ממשלת ישראל (עד שנה), ומלוא קצר מועד, של תושבי חוץ ומתווכים פיננסיים מעל 10 מיליון ש"ח, (נכנסה לתוקף מחודש יולי 2011).
- הטלת חובת נזילות בשיעור 10% על עסקות של תושבי חוץ מסוג עסקות החלף ועסקות המרה עתידית שקל/מטבע-חוץ.

בתחילת חודש מאי הודיע האוצר על ביטול הפטור ממס לתושבי חוץ על השקעות באגרות-חוב מסוג מק"מ, ואגרות-חוב ממשלתי לטווח הקטן משנה. (ביטול הפטור נכנס לתוקף מיום 7 ביולי 2011).

בסוף שנת 2010 הסתכמו עודפי הנזילות של המערכת הבנקאית בכ-84 מיליארד ש"ח.

בנק ישראל הקטין את הנפקות המקימי נטו במהלך תשעת החודשים הראשונים של השנה בכ-14 מיליארד ש"ח.

הבנק המרכזי ממשיך להתערב בשוק מטבע-החוץ, מדי פעם, ומזרים שקלים נוספים למערכת הבנקאית. בתקופה ינואר-ספטמבר 2011 קנה הבנק המרכזי כ-4.7 מיליארד דולר.

רמת עודפי הנזילות של המערכת הבנקאית הסתכמה בסוף חודש ספטמבר 2011 בסך של כ-108 מיליארד ש"ח.

מטעמי זהירות הבנק ממשיך להפקיד חלק גדול מיתרות הנזילות במטבע-חוץ בבנק המרכזי בארצות-הברית בתשואות נמוכות ובוחן השקעת חלק מעודפי הנזילות באגרות-חוב מדינות ומוסדות פיננסיים בדירוגים גבוהים.

הבנק מקיים מעקב יומי אחר מצב הנזילות הכולל, וכן אחר מצב הנזילות בשקלים ובמטבע-חוץ (כולל סניפי חו"ל) בנפרד. בנוסף למעקב אחר מצב הנזילות השוטף, אומד הבנק את סיכון הנזילות באמצעות מודל פנימי. אומדן הסיכון נעשה תחת הנחות שונות המתחייבות למצבי שוק שונים עבור המערכת הבנקאית בארץ והבנק.

גיוסי הון וחוב מהציבור

קבוצת הבנק מגייסת הן על-ידי הנפקות לציבור והן על-ידי הנפקות פרטיות, אגרות-חוב וכן כתבי התחייבות נדחים המשמשים כחלק מההון הרגולטורי של הבנק.

יתרת אגרות החוב וכתבי התחייבות ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכמה ב-32.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-27.6 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2010. לפרטים נוספים בדבר אגרות החוב וכתבי התחייבות הנדחים אותם הנפיקו הגופים האמורים, ראה ביאור 11 בדוחות הכספיים לשנת 2010.

יתרת הסכומים שגייס הבנק נכון ליום 30 בספטמבר 2011 כולל כתבי התחייבות נדחים שיתרתם כ-6.4 מיליארד ש"ח, מהם כתבי התחייבות סחירים בסך של כ-0.8 מיליארד ש"ח.

בנוסף, מגייס הבנק באמצעות חברות בנות בבעלותו המלאה: הפועלים הנפקות ופועלים אינטרנשיונל, אשר עיקר עיסוקן הינו גיוס מקורות כספיים בארץ ובחו"ל, בהתאמה, בדרך של הנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות מסוגים שונים (המהווים חלק מההון הרגולטורי של הבנק) והפקדת תמורת ההנפקה בבנק.

ליום 30 בספטמבר 2011 יתרת כתבי התחייבות אשר גויסו על-ידי חברות אלו עומדת על כ-14.5 מיליארד ש"ח ויתרת אגרות-החוב עומדת על כ-11.2 מיליארד ש"ח.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 גייס הבנק, באמצעות הפועלים הנפקות, כתבי התחייבות נדחים המהווים הון רובד 2 תחתון בסך כולל של כ-2.1 מיליארד ש"ח וכן גייס אגרות-חוב בסך כולל של כ-2.4 מיליארד ש"ח.

לאחר תאריך המאזן, בחודש נובמבר 2011, גייס הבנק, באמצעות הפועלים הנפקות, כתבי התחייבות נדחים בסך של כ-1.3 מיליארד ש"ח אשר יכללו בהון רובד 2 תחתון בכפוף למגבלה בהוראות ניהול בנקאי תקין.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

הבנק פועל לפי תוכנית אסטרטגית ארוכת טווח, הנבחנת ומעודכנת מדי שנה. בסוף שנת 2010 אישרו הנהלת הבנק והדירקטוריון את תוכנית העבודה והיעדים העסקיים של הבנק לשנת 2011 על בסיס התוכנית האסטרטגית הרב שנתית, תוך ביצוע התאמות לתוכנית הנובעות מהמשבר החריף שפקד את שוקי ההון וכלכלות העולם בתקופה שבין המחצית השנייה של שנת 2007 למחצית השנייה של שנת 2009, והמפנה שהחל במחצית השנייה של שנת 2009.

הבנק ער לסיכונים הקיימים במערכת הפיננסית בארצות-הברית ובמרבית כלכלות אירופה ולעבודה שישנה עוד דרך ארוכה לעבור עד לחזרה לתעסוקה מלאה בשווקים המפותחים ולירידת סיכונים או הוודאות במערכת הפיננסית לרמה של טרום המשבר. התוכנית האסטרטגית, הרב שנתית, של הבנק, לוקחת בחשבון את הזהירות המתחייבת מהסיכונים שעדיין קיימים בכלכלה הגלובלית ובמשק הישראלי ומאזנת בין שיקולי תשואה לסיכון. תוכנית זו צפויה לאפשר לבנק, גם לנוכח האתגרים וחוסר היציבות בכלכלה ובמערכת הפיננסית בעולם, להתקדם בתוואי של צמיחה לטווח ארוך, תוך יצירת חזר דו-ספרתי על ההון.

התוכנית האסטרטגית הרב שנתית, מתמקדת בחמישה צירי פעולה עיקריים:

- העמקת הקשר והפעילות עם לקוחות הבנק, בהתבסס על מקצוענות והיכרות מיטבית של הבנק את צורכיהם, במגמה לחזק את מובילות השוק של הבנק בישראל.
- יצירת פלטפורמה לצמיחה עתידית בפעילות הבינלאומית מבוססת קשרי לקוח.
- פיתוח והרחבת מקורות הכנסה מפעילות פאסיבה, על בסיס התמחות בניהול קשרי הבנק עם לקוחותיו.
- מציבות תפעולית בביצוע פעילויות קיימות ובמימוש תוכניות הצמיחה של הבנק, תוך התייעלות וריסון רמת ההוצאות.
- חיזוק היכולת לניהול סיכונים וניהול הון גלובליים.

הבנק יפעל להתקדם בצירי הפעולה תוך דגש לטיפוח ההון האנושי והמציאות בארגון, בהתבסס על ערכי היסוד של הבנק ובהלימה לעקרונות הקיימות, כפי שהוגדרו בחזון הבנק. בהקשר זה הבנק יפעל להמשיך ולהוביל, כפי שעשה בשנים האחרונות, את המערכת הפיננסית בנושא אחריות חברתית ותרומה לקהילה.

בחטיבה הקמעונאית ימשיך הבנק לפעול בצורה ממוקדת ונחושה לביסוס וחיזוק מובילותו. הבנק יתמקד בשיפור הצעת הערך ללקוחותיו, תוך מתן מענה כולל לדרישות הלקוח באמצעות הרחבה מושכלת של תחום האשראי והמימון לדור, בדגש ללקוחות קיימים של הבנק, במקביל לחיזוק יכולות ניהול הסיכונים. בין היתר יפעל הבנק לבסס את אחיזתו בפלחי הלקוחות השונים, בין השאר על-ידי אופטימיזציה של פריסת מערך הסינוף ופתיחה של סניפים בפורמטים וכן על-ידי חיזוק הצעת הערך וחווית הלקוח הרב-ערוצית לטובת ביסוס מובילות הבנק בערוצים הישירים. הבנק מייחס חשיבות מרובה לתחום השירות ללקוחות והוא שוקד בהתמדה להביא לשיפור משמעותי בשירות, תוך שימוש באמצעים טכנולוגיים והתאמת השירות לצורכי הלקוח, כדוגמת שירות פועלים Connect שהושק בתחילת השנה.

בחטיבה העסקית הבנק ימשיך לפעול לשימור מעמדו המוביל של הבנק מול לקוחות המיגזר העסקי, החברות והעסקים הגדולים במשק. הבנק שואף ופועל להעמקת ופיתוח פעילותו עם לקוחות אלה, תוך שימת דגש על הרחבת היצע השירותים והמוצרים, ויצירת מעטפת כוללת של שירותים המתאמת במיוחד ועונה בצורה המיטבית לצרכי לקוחות המיגזר. הבנק צופה כי פעילות זו תאפשר לו גם להגדיל את הכנסותיו שלא מאשראי במיגזר זה. במקביל, הבנק יפעל על מנת להשיג קפיצת מדרגה בפעילותו במיגזר העסקים הבינוניים, המהווה חלק חשוב מעמוד השדרה של הכלכלה הישראלית, בין השאר על בסיס תשתית הסינפים העסקיים שאותה ימשיך הבנק לפרוס בשנה הקרובה ושיפור והרחבת הצעת הערך ללקוחות מיגזר זה.

בתחום ה-Treasury, המרוכז בחטיבת ה-Global Treasury, ימשיך הבנק לפעול ליישום תוכנית אסטרטגית המתבססת על ניהול Treasury גלובלי, הכולל את חדרי העסקות בתל-אביב, ניו-יורק ולונדון, תוך המשך חיזוק התשתיות של מערכות התפעול המשרתות את חדרי העסקות ואת תחום ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק. בהקשר זה, חשוב לציין כי לאור השינויים בשווקים הפיננסיים בעולם, הבנק מקדיש תשומת לב וחשיבות יתר למיקוד עבודת ה-Treasury הגלובלי בפעילות מול ועבור לקוחות. הבנק יפעל גם לחזק את אופן ניהול התיק הבנקאי (נוסטרו) של הבנק בדגש לניהול תמהיל מושכל של התיק לצד ניהול הסיכון.

בפעילות חו"ל, המובלת על-ידי החטיבה הבינלאומית, יפעל הבנק להמשך פיתוחה של הבנקאות הפרטית הגלובלית. בפעילות זו הבנק שואף להמשיך ולשפר את יכולותיו בתחום המוצרים ולהרחיב את מעטפת השירות הניתנת ללקוחותיו, על מנת לחזק את הפלטפורמה להצמחת תיק הנכסים באופן אורגני, תוך מיקוד בלקוחות עתירי נכסים.

הבנק יפעל לחיזוק הקשר בין פעילותו הבינלאומית לפעילות לקוחותיו בישראל, על מנת למצות סינרגיות אפשריות מליווי לקוחות הבנק בפעילות בנקאית בחו"ל. הבנק יציע ללקוחותיו שרותי בנקאות פרטית גלובלית במרכזים העוסקים בכך ושירותים עסקיים, בעיקר במרכזים הפיננסיים בשוויץ, ניו-יורק ולונדון. במקביל, הבנק עוקב אחר השינויים בשווקים המתפתחים על מנת לנצל הזדמנויות להתרחבות בעיקר דרך תמיכה בפעילות סחר והשקעות של חברות ישראליות.

השאפה למצוינות תפעולית ושיפור ניהול ההוצאות ימשיכו להיות דגל מרכזי של הבנק. הבנק יפעל לשיפור יחס היעילות התפעולית לאורך תקופת התוכנית האסטרטגית. החתירה למצוינות תפעולית תאפשר לבנק לנצל בצורה אופטימאלית את המשאבים הקיימים לטובת מימוש יוזמות חדשות. הבנק יפעל להמשיך לייצל ולשפר את תהליכי העבודה בהנהלה הראשית ובמטה, בדגש להרחבת ופיתוח המרכז התפעולי הבנקאי מתוך כוונה להסיט אליו פעילויות שאינן כרוכות בקשר ישיר עם הלקוחות ובכך לשפר את רמת השירות ללקוחות במקביל לחיזוק המצוינות התפעולית.

יצון, כי התוכנית האסטרטגית שנקבעה מציבה יעדים שאפתניים לפעילויות השונות. עקב כך, יש להביא בחשבון כי בכל תכנון ובמיוחד בתכנון לטווח של מספר שנים, וביתר שאת בתקופה של שינויים וטלטלות בכלכלה הגלובלית ומערכת הפיננסית בעולם, קיימת מידה לא מבוטלת של אי-ודאות. גורמים שונים ומוגוונים עלולים להביא לידי כך שההנחות השונות העומדות בבסיס וברקע של התוכנית האסטרטגית לא יתקיימו, או לא יתקיימו במלואן, ושהתוכנית לעתיד לא יתממש, או לא יתממשו במלואן. בין גורמים אלה יש לציין, כי סיוכיו ההצלחה של תוכנית מעין זו תלויים במידת ההצלחה של הבנק להגשים את תוכניותיו פנימה, וזאת בנוסף להיותם תלויים בסביבה העסקית בישראל ובעולם ולתנאי המאקרו. חשיבות מיוחדת יש לייחס למצב הכלכלה העולמית, ולמצב הכלכלי, המדיני והביטחוני של ישראל ושל האזור. יש להביא בחשבון שישינה עדיין אי-ודאות גבוהה לגבי שיעורי הצמיחה שילוו את התאוששות הכלכלה הריאלית בישראל ובעולם בשנים הקרובות. יודגש, כי תוכניות העבודה של הבנק כפי שאושרו והנחות העבודה עליהן התבססו, מתייחסות לפעילות עתידית של הבנק. לפיכך, המידע שפורט לעיל בפרק זה בכל הקשור בתוכנית פעולה וכוונות הבנק הינו "מידע צופה פני עתיד".

ניהול הסיכונים

כללי

פעילותו של הבנק כרוכה בסיכונים פיננסיים שהם: סיכוני אשראי, המבטאים את הסיכון שלוהו או חייב לא יעמוד בהחזרים ובתשלומים לבנק אשר מוגדרים בהסכם האשראי; סיכוני שוק, הנובעים מחשיפה לשינויים בשערים בשווקים הפיננסיים, כגון: שערי חליפין, ריבית ואינפלציה; סיכון פיננסי נוסף הינו סיכון הנזילות, שהוא הסיכון לרווחי התאגיד הבנקאי ולהונו מחמת אי ודאות לגבי זמינות המקורות. סיכונים אלה מנוהלים על-ידי חברי הנהלה ממונים, ובאחריותם. חבר הנהלה האחראי לניהול סיכוני האשראי הוא מר ש. גל. חברת הנהלה האחראית לניהול סיכוני השוק והנזילות היא גבי ענת לוי. בגין סיכון האשראי וסיכוני השוק קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון.

סיכונים אחרים שאינם פיננסיים הם בעיקר הסיכון המשפטי והסיכונים התפעוליים. הסיכון המשפטי מנוהל על-ידי היועץ המשפטי הראשי, עורך-דין א. מזור. הסיכון התפעולי, למעט הסיכון המשפטי, מנוהל על-ידי כל חבר הנהלה בתחום הפעילות הנתון לאחריותו. סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד העלול להיגרם מתהליכים פנימיים כושלים או לקויים, מפעולות אנוש, מכשלים במערכות וכן מאירועים חיצוניים. בגין הסיכון התפעולי הוחלה דרישה להלימות הון רגולטורית מסוף שנת 2009.

סיכונים נוספים אליהם חשוף הבנק מטופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי והינם: סיכון מוניטין, סיכון תחרות, סיכון רגולציה וחקיקה, סיכון כלכלי וסיכון פוליטי/ביטחוני.

המפקח על הבנקים קבע בהוראות ניהול בנקאי תקין הנחיות הקשורות בנושא ניהול הסיכונים. ההוראות מפרטות את הסיכונים השונים אליהם חשוף התאגיד הבנקאי, וקובעות עקרונות יסוד שונים לניהול הסיכונים ולבקרתם, ובכללם: מעורבות נאותה והבנה מעמיקה של דירקטוריון התאגיד הבנקאי בניהול הסיכונים, ניהול הסיכונים באמצעות מנהל סיכונים שהוא חבר הנהלה, העמדת כלים להערכת הסיכונים ולמדידתם והסדרת אמצעי פיקוח ובקרה, כולל קיום פונקציה עצמאית לבקרת הסיכונים. הבנק פועל בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים בדבר מנהל הסיכונים הראשי ופונקציה ניהול הסיכונים. כמו-כן, הבנק נערך ליישום הוראות מכתב המפקח על הבנקים בנושא החשיפה לסיכונים סביבתיים וניהולם מיום 11 ביוני 2009.

ניהול הסיכונים מתבצע בראייה גלובלית של פעילות הבנק בארץ ובסניפי הבנק בחו"ל, ובשים לב לפעילות החברות הבנות הבנקאיות. ניהול הסיכונים מתבצע בכל חברה- בת בנקאית בקבוצת הבנק בנפרד, על-פי המדיניות המותווית על-ידי הדירקטוריון של כל חברה ואשר מוצגת בפני דירקטוריון הבנק. הבנק מנהל את הסיכונים השונים תוך גידור חלק מהם, כמפורט להלן בפרקים הרלוונטיים. בקרה של הסיכונים ואמידת הסיכונים הפיננסיים והסיכונים התפעוליים מתבצעות על בסיס מתודולוגיה אחידה ברמת הקבוצה, בהנחיית החטיבה לניהול סיכונים, ובשים לב לאופי המיוחד של הפעילות בכל חברה בת.

לפרטים בדבר תיאבון הסיכון וניהול ההון, ראה פרק "באזל 2" בדוחות הכספיים לשנת 2010.

מבנה וארגון מערך ניהול הסיכונים

ועדת הדירקטוריון לניהול ובקרת סיכונים וליישום באזל 2 – בבנק פועלת וועדה של הדירקטוריון לנושא ניהול סיכונים ויישום באזל 2. ייעוד הוועדה הינו התוויית מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק, לרבות קביעת מסגרות הסיכון בתחומי הפעילות השונים, בחינת פרופיל הסיכונים של הבנק, קיום בקרה אחר יישום מדיניות ניהול הסיכונים כפי שנקבעה ובחינת התהליכים והפעולות שעל הבנק לקיים, על מנת שימלא אחר כל ההוראות הרגולטוריות הנוגעות לניהול הסיכונים.

הוועדה לניהול סיכונים ויישום באזל 2 של הדירקטוריון ומליאת הדירקטוריון מקבלות דוח על הסיכונים וביצוע המדיניות שאושרה, לפחות אחת לרבעון.

צוות ההנהלה לניהול סיכונים ויישום באזל 2 בראשות המנכ"ל – צוות ההנהלה לניהול הסיכונים בראשות מנכ"ל הבנק אחראי לעיצוב מדיניות ניהול הסיכונים בבנק, מסגרות הסיכון ונהלי הדיווח והבקרה וכן על בחינת פרופיל הסיכון הכולל של הבנק וההשפעה ההדדית בין סוגי וגורמי הסיכון השונים.

צוות ההנהלה לציות בראשות המנכ"ל – ברבעון הראשון של שנת 2011 הוקם צוות ההנהלה לציות בראשות המנכ"ל שנועד, בין היתר, לחזק ולבסס את הציות בבנק ולשם טיפול בנושאים הדורשים תשומת לב מיוחדת.

החטיבה לניהול סיכונים – חבר ההנהלה האחראי על החטיבה לניהול סיכונים הוא מר ד. קולר, מנהל הסיכונים הראשי. היעד העיקרי של החטיבה הוא להטמיע בקבוצת הבנק תרבות ניהול וניטור סיכונים מתקדמת, תוך התוויית מדיניות ניהול סיכונים, התואמת את מטרות הקבוצה ואת הנחיות באזל 2 והמפקח על הבנקים. החטיבה לניהול הסיכונים מורכבת מארבע יחידות: (1) יחידת ניהול סיכונים אשראי, הכוללת שתי מחלקות: מחלקת לניתוח וניהול סיכונים אשראי ומחלקת בקרת אשראי; (2) יחידת ניהול סיכונים תפעוליים וסיכונים שוק, הכוללת שתי מחלקות: מחלקת לניהול סיכונים תפעוליים ומחלקת ניהול סיכונים שוק ונזילות; (3) יחידת קצין ציות ראשי הכוללת שלוש יחידות עיקריות: מחלקת ציות, מחלקת איסור הלבנת הון ומניעת מימון טרוור ויחידה בינלאומית לציות ולאיסור הלבנת הון; ו- (4) מנהלת תוכנית באזל 2. התפיסה הבקרתית ביחס לכל הסיכונים הפיננסיים והסיכונים התפעוליים היא של זיהוי ואמידה של הסיכונים ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו בנהלים השונים, בשלושה מעגלי בקרה: מעגל ראשון של האחראים על יצירת הסיכון וניהול החשיפות; מעגל שני של יחידות הבקרה הפנימיות בחטיבות ובחברות הבנות; מעגל שלישי של יחידות הבקרה החיצונית בחטיבה לניהול סיכונים; מעגל זה גם אחראי על הצגת תמונה כוללת של הסיכונים.

סיכונים פיננסיים

א. סיכונים אשראי

כללי

סיכון אשראי הינו סיכון הנובע מכך שהלווה או החייב לא יעמוד בהתחייבויותיו לבנק על-פי הסכם האשראי. תיק האשראי הינו מרכיב עיקרי בתיק הנכסים של קבוצת הבנק, ולכן הרעה ביציבותם של הלווים השונים עלולה להשפיע לרעה על שווי הנכסים ועל הרווחיות הקבוצה. על מנת לנהל את סיכון האשראי, מוגדרות בקבוצה מדיניות ניהול סיכונים אשראי, מדיניות אשראי ומגבלות חשיפה לגבי לווים ואו ענפים ואו מצרים במיגזרי הפעילות השונים.

לאחרונה חלה עלייה ברמת הסיכון בשווקים הכלכליים בעולם כתוצאה ממשבר החובות באירופה ומאי-הוודאות לגבי הצמיחה במשק בארצות-הברית. אירועים אלה גרמו לירידות חדות בשוקי המניות בעולם ובכלל זה בבורסה בתל-אביב. האירועים לעיל ואי הוודאות לגבי התוכניות הכלכליות של ממשלת ישראל בעקבות המחאה החברתית הגדילו את רמת הסיכון במשק. בהתאם לכך הבנק ביצע מיפוי של המיגזרים אשר עשויים להיות מושפעים בצורה משמעותית משינויים אלה, עדכן את מדיניות החשיפות בהתאם לצורך והגביר את הבקרות בתחומים אלו.

הירידות במחירי אגרות-החוב הקונצרניים ועליית התשואות עליהן, עשויות להקשות על חברות שתכננו לגייס כסף באמצעות שוק ההון ולפגוע במקורות המימון שלהם. הירידות משפיעות גם על שווי ביטחונות פיננסיים שניתנו כנגד אשראים. בנוסף על כך, הדיווחים האחרונים מצביעים על עלייה בסבירות להאטה בשוק הנדל"ן למגורים בישראל שבמידה ותמשך עשויה להשפיע לרעה על כושר הפירעון ושווי הבטוחות של לווים מענפי הבנייה והנדל"ן ושל נוטלי משכנתאות. בעקבות תסמינים אלה המצביעים על עלייה בסיכון האשראי, הבנק הגביר את הבקורות והמעקבים אחר החשיפות תוך בחינה מקיפה של יכולתם של הלווים לעמוד בהתחייבויותיהם ואיכות הבטוחות.

ניהול סיכוני אשראי

מטרת ניהול סיכוני אשראי לאפשר ולוודא שהקבוצה פועלת על-פי המדיניות והיעדים האסטרטגים שנקבעו ובמסגרת תיאבון הסיכון שהוגדר בתחום האשראי מרמת העסקה הבודדת ועד הסתכלות כוללת על תיק האשראי. מדיניות הבנק בניהול סיכוני האשראי מתבססת על-פיזור תיק האשראי וניהול סיכונים מבוקר. פיזור הסיכונים מתבטא בפיזור תיק האשראי בבנק בין ענפי המשק השונים, מספר רב של לווים, בין מינזרי הצמדה שונים ובאזורים גיאוגרפיים שונים בחו"ל. מדיניות פיזור הסיכונים בין ענפי המשק מושתתת על הערכת ההתפתחויות הצפויות במינזרי המשק השונים. לשם כך נערכים סקרים ענפיים וסקרי היתכנות כלכליים, אשר מטרתם להעריך את הסיכון ואת הפוטנציאל העסקי בפעילות במינזרי המשק השונים, ועל-פיהם נקבעים היעדים העסקיים של הבנק. מערכת ניהול האשראי מנטרת את חשיפת האשראי של הלקוחות על בסיס יומי ומערכות בקרת האשראי מזהות, מנטרות ומדווחות לגורם המטפל ולמנהלים על תסמינים שליליים אצל לווים.

כחלק ממדיניות ניהול סיכוני האשראי מיישם הבנק מספר עקרונות ובהם:

1. אי תלות

עיקרון ה"אי תלות" מהווה נדבך מהותי בממשל תאגידי נכון למניעת ניגודי עניינים ויצירת מערך של בלמים ואיזונים. מטרתו להבטיח כי המידע הקשור לסיכונים המדווח לגורמים מנהלים, ובפרט להנהלה הבכירה ולדירקטוריון, אכן אובייקטיבי באופיו ואינו מושפע משיקולים אחרים ובפרט של הצלחה עסקית ותגמול בגינה.

2. מדרג סמכויות

בבנק קיים מדרג של סמכויות המתווה היררכיה של אישורי אשראי על-פי רמת האובליגו ללווה/קבוצה, דירוג סיכון וסיווג בעייתי ומאפשר בקרה על תהליך אישור עסקות אשראי חדשות. מדרג הסמכויות מגדיר את ספי אישור האשראי האישיים וכן את ספי המעבר לאישורי צוותים ואת הרכב הצוותים. ביום 30 ביוני 2011 אישר הדירקטוריון מדרג סמכויות לאישור אשראים חדש, שתואם גם את השינויים האחרונים בדרישות הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין.

3. ראייה כוללת של הלקוח/קבוצה

ניהול קבוצות סיכון המאגדות מספר לווים הקשורים מבחינת הסיכון כדוגמת חברה וחברות הבת שלה, זוג נשוי וכדו'. פעילות לקוחות וקבוצות מנוהלת על-ידי מנהל לקוחות אשר אחראי לכלל הפעילות של הלווה/קבוצה. מערכות המידע מספקות באופן שוטף למנהל הלקוחות וצוותו ראייה כוללת של פעילות הלקוח/קבוצה כולל רמת סיכון האשראי.

4. מדיניות ונוהלי אשראי

מדיניות ונוהלי האשראי של הבנק מחייבים את כל העוסקים באשראי בבנק ומפרטים את כל העקרונות והשיקולים במתן אשראי, את הסמכויות למתן אשראי ואת האיסורים והמגבלות החלים על מתן אשראי. הנהלים מהווים אמצעי מרכזי לניהול סיכוני האשראי מאחר והם מגדירים את דרכי הפעולה ועקרונות הבנק בנושא אשראי וביטחונות כולל התייחסות לסוגי לקוחות, ענפי משק, סוגי אשראי וכו'.

5. אחידות הדרכה והכשרה

העוסקים בתחום האשראי עוברים הכשרות והדרכות בתחום האשראי, סחר חוץ ומשכנתאות. הדרכות אלו מקנות הכשרה אחידה לעוסקים בתחום תוך מתן כלים מקצועיים ולימוד מדיניות ועקרונות הבנק בתחום האשראי.

בחברות בנות, בשלוחות ובסניפי הבנק בחו"ל מבוססת מדיניות ניהול סיכוני אשראי על עקרונות דומים למדיניות ניהול סיכוני אשראי בישראל, תוך התאמה לדרישות הרגולטוריות בכל אחת מהמדינות. היחידה לניהול סיכוני אשראי של הבנק פועלת כיחידת המטה של הקבוצה לנושא סיכוני אשראי, זאת במטרה לאפשר ניהול סיכון, דיווח ובקרה באופן אחיד ומרוכז ברמת הקבוצה. מדיניות סיכוני אשראי בחברות בנות ובשלוחות הבנק בחו"ל, מאושרת על-ידי הדירקטוריון המקומי, לאחר התייעצות עם ניהול סיכוני אשראי בבנק, ומוצגת בפני דירקטוריון הבנק.

מעגלי בקרה

התפיסה הבקרתית ביחס לכלל הסיכונים הפיננסיים בבנק, היא של זיהוי ואמידה של הסיכונים ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו בנהלים השונים, בשלושה מעגלי בקרה. המעגלים יוצגו להלן על-פי מידת אי התלות שלהם בגורם המקצועי האחראי ללקיחת הסיכון:

1. מעגל ראשון של האחראים על יצירת הסיכון וניהול החשיפות;
  2. מעגל שני של יחידות הבקרה הפנימיות בחטיבות ובחברות הבנות;
  3. מעגל שלישי של יחידות הבקרה החיצוניות בחטיבה לניהול סיכונים ובחטיבה הפיננסית, מעגל זה גם אחראי על הצגת התמונה הכוללת של הסיכונים ועל קביעת המתודולוגיה.
- נוסף על שלושת המעגלים, הביקורת הפנימית פועלת באופן בלתי תלוי ואובייקטיבי. הסיכון ברמת התיק הכולל של הקבוצה מנוטר על-ידי היחידה לניהול סיכוני אשראי. היחידה מדווחת להנהלת הבנק ולדירקטוריון על מגמות ושינויים בתיק האשראי לרבות רמת סיכון האשראי בתיק, עמידה במגבלות, אירועים מיוחדים, ניתוח ריכוזיות ותרחישי קיצון והצגת מדדי סיכון כלליים בארץ ובעולם.

זיהוי סיכון האשראי

זיהוי סיכון האשראי במוצרים קיימים מתבסס על תהליכי ניהול הסיכון, המדידה והבקרה ברמות השונות. זיהוי הסיכון במוצרים חדשים נסמך על נוהל מוצר חדש המפרט את המדיניות והתהליכים אותם יש לבצע לגבי כל מוצר חדש בבנק על מנת לזהות את מכלול הסיכונים הכרוכים במוצר, להעריך את גודל ומהותיות הסיכון ולתת מענה למדידה בקרה וגידור הסיכון. על מנת לזהות סיכון ריכוזיות ולבחון השלכות אפשריות של זעזועים שונים (פיננסיים, פוליטיים ועוד) על האיתנות הפיננסית של הבנק, מוגדר תהליך רבעוני ושנתי הכולל הגדרה, בחינה ודיווח תוצאות תרחישי קיצון, ומיפוי השלכות על הרווח ועל הלימות ההון.

כימות ומדידת הסיכון

כימות ומדידת סיכון האשראי מבוצעים במספר רמות: רמת הלווה הבודד, קבוצות לוויים בהתאם לתחומי פעילות, ענפי משק, מיגזרי לוויים, מוצרים וברמת התיק הכולל של הבנק והקבוצה. עבור כל תחום פעילות וסוג אשראי פותחו וישמו תהליכי כימות ומדידת סיכון וקביעת דירוג הלווה והאשראי. התהליכים משלבים הערכות מומחים בתחום האשראי, תהליכי קבלת החלטות ומודלים סטטיסטיים מתקדמים. בתחום מימון עסקות של לקוחות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים פותחו בבנק מודלים ממוחשבים למדידת ולבקרת סיכון צד נגדי, הן ברמת העסקה והן ברמת הלקוח, המאפשרים מעקב שוטף אחר מצב הלקוחות. עבור פעילות זו, סיכון האשראי למועד מסוים מוגדר כסך של ערך הפוזיציה הנוכחית, בתוספת סיכון פוטנציאלי להפסד עתידי, שנובע מתנודתיות של נכסי הבסיס בפוזיציה של הצד הנגדי, תוך התחשבות בקיזוז ומתאם בין העסקות, ומייצג את הפסד הבנק במידה שהלקוח יקלע לכשל. נקבעו כללים ונוהלי עבודה לקביעת רמת הבטוחות הנדרשת מול עסקות אלו, וכן כללי הפעולה הנדרשים לסגירת החשיפות מול העסקה והלקוח. מגבלות החשיפה לצד נגדי נקבעות על-ידי סמכויות האשראי המתאימות בבנק.

הכוונת הסיכון

תמהיל תיק האשראי ופרופיל הסיכון שלו מנוהלים באמצעות מספר מנגנונים:

1. מדיניות האשראי מוגדרת לתחומי הפעילות וענפי המשק השונים.
2. מערכת מגבלות אשר כוללות מגבלות ריכוזיות במימדים השונים כגון ענפי משק, לוויים, קבוצות לוויים ומוצרים.
3. מדיניות מחירים הלוקחת בחשבון את הסיכון, תוך כדי ראייה כוללת של לקוח.
4. ניהול אקטיבי של פרופיל הסיכון של התיק.

דירקטוריון הבנק קובע מדיניות אשראי אשר נבדקת ומעודכנת באופן שוטף על-פי השינויים בשווקים הפיננסיים ובמשק, המדיניות כוללת מגבלות שונות על תיק האשראי, ובכלל זה, מגבלות חשיפה לפי ענפי משק, מדינות/מוסדות פיננסיים, כפונקציה של רמת הסיכון שהבנק מעריך. כמו-כן, נקבעות מגבלות חשיפה מירבית ללווה בודד, על-פי דירוג האשראי שניתן ללקוח, המשקף את רמת הסיכון שלו ומגבלה מירבית לקבוצת לווים. קיימים נהלים למעקב ולבקרה על עמידה במגבלות ובקרת המגבלות מדווחת רבעונית לדירקטוריון. במסגרת מדיניות הבטוחות נקבעו עקרונות וכללים להערכת שוויין של הבטוחות, לפי סוג הבטוחה ואופי האשראי אותו היא מבטיחה, כגון: אומדן טווח הזמן וההוצאות שידרשו למימוש הבטוחה, סוג ההצמדה, תנודתיות בשווי הבטוחה, וכדומה. כמו-כן, נקבעו נהלים לאופן הטיפול בבטוחות ולמעקב אחר השינויים בהן ובשוויין. מערכת ממוחשבת לניהול הבטוחות מופעלת לגבי מרבית הסוגים שלהן. הבטוחות אותן הבנק מקבל להבטחת האשראי כוללות בין השאר, נכסים פיננסיים, נכסי דלא נייד ונכסים אחרים. כנגד אשראי הניתן לחברות מקבל הבנק בטוחות גם באמצעות שעבוד שוטף כללי על נכסי החברה.

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

במסגרת פעילותה העסקית השוטפת, חשופה קבוצת הבנק לסיכון הנובע מחשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים. סיכון זה בא לידי ביטוי בפעילויות מגוונות מול מוסדות פיננסיים, כגון: עסקות המתבצעות בחדרי העסקות של הבנק - הפקדות יתרות מטבע-חוץ ונגזרים, רכישת אגרות-חוב אשר הונפקו על-ידי אותם מוסדות, מימון סחר חוץ לסוגיו, פעילות בשוק ההון וניהול חשבונות. מוסדות פיננסיים זרים כוללים בנקים, בנקים להשקעות, חברות ביטוח, חברות ברוקר/דילר וגופים מוסדיים הכוללים בעיקר קרנות פנסיה. החשיפה למוסדות פיננסיים זרים מושפעת, הן מחוסנו הספציפי של כל מוסד ומוסד והן מסיכון המדינות בהן הוא פועל, ויכולה להיות מושפעת מאירועים שיתרחשו במדינה הזרה העלולים לגרום להפחתת השווי של נכסי הבנק, או לפגוע ביכולתם של המוסדות הזרים לכבד את התחייבויותיהם, לרבות כלפי קבוצת הבנק, וביניהם: משבר פיננסי או כלכלי, השלכות של שינויים במצב הפוליטי בארצות השונות, אי יציבות חברתית ועוד. יודגש, כי רוב חשיפות האשראי של קבוצת הבנק כלפי מוסדות פיננסיים זרים הינן כלפי בנקים, כאשר מרבית החשיפות הן כלפי מערכת הבנקאות במערב אירופה ובצפון אמריקה, בעוד שהחשיפה למוסדות פיננסיים אחרים נמוכה יחסית. בעקבות המשבר הפיננסי ששיאו בשנים 2008-2009, נקט הבנק בצעדים למזעור הסיכונים על-ידי ניתוב הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים אל מוסדות עמם נחתמו הסכמי CSA (Credit Support Annex) שהם הסכמי קיזוז שגורמים לתיחום ולמזעור סיכוני האשראי בפעילות זאת, על-ידי התחשבות יומית, לרוב המתבצעת בין הבנק והצד הנגדי בהתאם להסכם. כן נוטרלו סיכוני סליקה על-ידי ביצוע פעילות הסליקה במטבעות באמצעות המסלוקה הבינלאומית הידועה בשם CLS (Continuous Linked Settlement).

בחינת מדיניות האשראי נמשכת כל העת תוך התאמתה להתפתחויות בשווקים העולמיים ואכן בעקבות המשבר הכלכלי שפקד בשנה האחרונה מספר מדינות באירופה, צומצמו או הוקפאו החשיפות למדינות בהתאם להתפתחויות בכל מדינה ומדינה. לאחרונה עם התגברות אי-הוודאות המקרו כלכלית במדינות אירופאיות נוספות, הוגברה תדירות המעקב והבקרה אחרי החשיפות למוסדות במדינות אלו. המעקב מתבסס, בין היתר, על בחינה שוטפת של מספר אינדיקטורים: התייחסות חברות הדירוג הבינלאומיות, תנודות מחירים בשוקי ההון, לרבות מחירי הביטוח לנכסים פיננסיים (CDS), הדוחות הכספיים, תחזיות והערכות מקרו כלכליות ובחינת יכולת המדינות לתמוך בסקטור הפיננסי במידת הצורך. לפרטים נוספים, ראה פרק "סקירה כלכלית ופיננסית" לעיל.

להלן טבלה המפרטת את החשיפה ליום 30 בספטמבר 2011 של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾:

סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי חוץ-מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי כולל	דירוג אשראי חיצוני ⁽⁵⁾
במיליוני ש"ח			
4,265	2,405	6,670	AAA עד AA-
8,331	579	8,910	A+ עד A-
290	535	825	BBB+ עד BBB-
115	17	132	BB+ עד B-
57	-	57	פחות מ-B-
251	49	300	ללא דירוג**
13,309	3,585	16,894	סך-הכל חשיפות האשראי הנוכחיות למוסדות פיננסיים זרים*
89	-	89	מזה: יתרת חובות בעייתיים ⁽⁴⁾
89	-	89	מזה: יתרת חובות פגומים
52	-	52	יתרת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
במיליוני ש"ח			
13,257	3,585	16,842	סך-הכל חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים לאחר נכיו יתרת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
17	3	20	יתרת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי

להלן טבלה המפרטת את החשיפה ליום 31 בדצמבר 2010 של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾:

סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי חוץ-מאזני ⁽³⁾	סיכון אשראי כולל	דירוג אשראי חיצוני ⁽⁵⁾
במיליוני ש"ח			
4,212	1,382	5,594	AAA עד AA-
6,188	312	6,500	A+ עד A-
202	503	705	BBB+ עד BBB-
129	12	141	BB+ עד B-
21	-	21	פחות מ-B-
284	33	317	ללא דירוג**
11,036	2,242	13,278	סך-הכל חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים*
49	-	49	יתרת חובות בעייתיים ⁽⁴⁾

להלן פרטים בדבר ההוצאה שנזקפה לדוח רווח והפסד בשל חשיפה למוסדות פיננסיים זרים:

לשנה שהסתיימה ביום 31.12.10	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.09.11	במיליוני ש"ח
		פקדונות/אשראי בבנקים ומוסדות פיננסיים זרים
		ניירות-ערך של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים
		סך-הכל

- * היתרות כוללות חשיפה של קבוצת הבנק למוסדות הפיננסיים במדינות הבאות:
- ספרד - סך חשיפה של כ-105 מיליון ש"ח, 61 מיליון ש"ח בדירוג AA-, 44 מיליון ש"ח בדירוג A+ (סך החשיפה בסוף שנת 2010 היה 129 מיליון ש"ח בדירוג AA- ומעלה).
אירלנד - סך חשיפה של כ-18 מיליון ש"ח, מזה סך של כ-8 מיליון ש"ח בדירוג AA, 2 מיליון ש"ח בדירוג BBB, והיתרה בסך של 8 מיליון ש"ח ללא דירוג. (סך החשיפה בסוף שנת 2010 היתה כ-16 מיליון ש"ח, מזה סך של כ-8 מיליון ש"ח בדירוג AA, 5 מיליון ש"ח בדירוג A-, 2 מיליון ש"ח בדירוג BBB, והיתרה בסך 1 מיליון ש"ח ללא דירוג).
איטליה - סך חשיפה של כ-24 מיליון ש"ח, בדירוג A- ומעלה (סך החשיפה בסוף שנת 2010 היתה כ-75 מיליון ש"ח, מזה כ-2 מיליון ש"ח בדירוג AA-, כ-53 מיליון ש"ח בדירוג A+ ו-20 מיליון ש"ח בדירוג A).
פורטוגל - סך חשיפה של כ-2 מיליון ש"ח בדירוג BBB.
ביון החשיפה למוסדות פיננסיים הינה מזערית ומסתכמת בפחות ממיליון ש"ח.
- ** מזה מסלקות בחו"ל המהווים 8% מהיתרה. הסכום הנותר מפוזר בשורה ארוכה של בנקים ומוסדות פיננסיים. (31.12.10: 24% מהיתרה).
- (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים שבשליטת הגופים הללו.
  - (2) פקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות-חוב, ניירות-ערך שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, ונכסים אחרים בגין מכשירים נמרים.
  - (3) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי; סיכון האשראי החוץ-מאזני הנוכחי; אינו כולל סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חוב של לווה.
  - (4) סיכון אשראי שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
  - (5) לפי הדירוג הנמוך מבין דירוגי האשראי במטבע-חוץ לטווח ארוך שניתן על-ידי אחת מחברות הדירוג העיקריות S&P, Moody's ו-Fitch. הדירוג מעודכן ליום 4 בנובמבר 2011 (31.12.10: הדירוג מעודכן ליום 1 במרץ 2011).

החשיפה של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2011 בכ-16.9 מיליארד ש"ח, עלייה של 3.6 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-13.3 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2010. עלייה זו נבעה בעיקר מגידול בחשיפה המאזנית בגין נגזרים בסך כ-2.1 מיליארד ש"ח ומגידול בחשיפה החוץ-מאזנית בסך 1.4 מיליארד ש"ח, בעיקר מהתחייבויות למתן אשראי לבנקים זרים בשכבת דירוג A- ומעלה. כ-92% מהחשיפה למוסדות פיננסיים זרים היא מול מוסדות פיננסיים בעלי דירוג A- ומעלה. החשיפה למוסדות פיננסיים זרים של קבוצת הבנק נחלקת ל-80% בבנקים וחברות אחזקה בנקאיות, 16% במוסדות פיננסיים אחרים, 3% בקרנות פנסיה ו-1% בחברות ביטוח. עיקר החשיפה של קבוצת הבנק הינה למוסדות פיננסיים זרים הפועלים בארצות-הברית (48%), ובמדינות מערב אירופה (45%).

חשיפת אשראי בגין מכשירים פיננסיים נגזרים

הבנק מבצע עסקות במכשירים פיננסיים נגזרים, כחלק מניהול סיכוני השוק (חשיפות בסיס, מטבע וריבית, ראה פרק ניהול סיכוני השוק והנזילות) וכן כשירות ללקוחותיו. הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים כרוכה במספר סיכונים, כמפורט להלן:

- סיכון אשראי - סכום ההפסד הפוטנציאלי לבנק אם הצד הנגדי לא יעמוד בתנאי החוזה.
- סיכון שוק - הסיכון הנוצר בשל התנודות בשווי המכשיר הפיננסי הנגזר, כתוצאה משינוי מחירי השוק, כגון: שערי חליפין, שערי ריבית, אינפלציה וכדומה.
- היעדר סחירות - סיכון הנובע מכך שלא ניתן יהיה לסגור חשיפה במהירות על-ידי סילוקה במזומן או על-ידי יצירת חשיפה הפוכה.
- סיכון תפעולי - הסיכון הנובע מתפעול שגוי של העסקות ממועד קשירתן ועד לסיום ההתחשבות בגינן, הן בשל טעויות אנוש והן כתוצאה מכשל מיכוני בתפעול או כתוצאה מהתממשות סיכון תפעולי אחר.

הפעילות מנוהלת ונמדדת באופן שוטף במערכות מיכון ייעודיות הידועות בשווקים הבינלאומיים לתחומים אלה, כגון: Opics, Summit ו-Derivatech וכן במערכות מיכון אשר פותחו על-ידי הבנק. סיכוני השוק הנובעים מן הפעילות נמדדים במערכת Algorithmics. לפרטים אודות המתודולוגיה למדידת סיכוני השוק, ראה תת פרק "אמידת הסיכונים ובקרתם" להלן.

סיכון האשראי הנובע מן העסקות במכשירים פיננסיים נגזרים ביחס לצד הנגדי לעסקות נמדד על-ידי הפעלת מקדמים שמרניים על הסכומים הנומינליים של העסקות, או בגישת התרחישים שמחשבת את החשיפה הפוטנציאלית המקסימלית של הלקוח מתוך מגוון של מצבי שוק שונים, או על-פי מודל פנימי שפותח בבנק כמפורט לעיל. שיטת המדידה מותאמת ללקוח בהתאם לאופי הפעילות בתיק הנגזרים שלו. ההיבטים התפעוליים הנובעים מהפעילות נבדקים ומבוקרים באופן שוטף על-ידי יחידה ייעודית.

להלן פירוט חשיפת האשראי בגין שווי הוגן חיובי של מכשירים פיננסיים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה, נכון ליום 30 בספטמבר 2011 (במיליוני ש"ח):

סך-הכל	דירוג האשראי			
	BBB+	A+ עד A-	AAA עד AA-	
בנקים מחוץ לישראל:				
1,341	-	207	1,134	ארצות-הברית ⁽¹⁾
995	15	423	557	אנגליה
608	-	608	-	גרמניה
963	-	656	307	צרפת
634	-	483	151	שוויץ
22	-	14	8	אחר
61	-	28	33	גוש האירו-אחר
4,624	15	2,419	2,190	סך-הכל בנקים מחוץ לישראל
בנקים בישראל				
1,671				
בורסות				
260				
דילרים/ברוקרים⁽²⁾				
850				
לקוחות עסקיים לפי ענפי משק:				
2,445				שירותים פיננסיים
131				תחבורה ואחסנה
61				חשמל ומים
63				בינוי ונדל"ן
1,376				אחר
4,076				סך-הכל לקוחות עסקיים לפי ענפי משק
11,481				סך-הכל*

* החל מיום 1 בינואר 2011 מיישם הבנק את הוראות FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן. הסכומים המוצגים בטבלה זו הינם לפני ייחוס ההשפעות הנובעות מיישום התקן.
 (1) מזה ג"י. פי. מורגן צ'ייס, יתרה בסך 1,100 מיליון ש"ח.
 (2) מזה גולדמן זאקס, יתרה בסך 502 מיליון ש"ח.

חשיפות הבנק לאיגוח – בעקבות המשבר ננקטה מדיניות של הקטנת התיק והיקף החשיפה הנוכחי הוא כ-432 מיליון ש"ח, מזה כ-247 מיליון ש"ח כמשקיע במכשירי איגוח (מרבית ההשקעה נפרעה לאחר תאריך המאזן) וכ-185 מיליון ש"ח קווי אשראי לתאגידים העוסקים באיגוח.

חשיפת אשראי למדינות זרות

סיכון חשיפת האשראי למדינות זרות מבטא את האפשרות שאירוע כלכלי, פוליטי או אירוע אחר במדינה זרה יפגע בשווי נכסי קבוצת הבנק, או ישפיע באופן שלילי על יכולת החייבים במדינה לעמוד בהתחייבויותיהם כלפי קבוצת הבנק. סיכון החשיפה למדינות זרות כולל חשיפה מאזנית מעבר לגבול (סך החשיפה המאזנית של הבנק בישראל לתושבי מדינה זרה, בתוספת סך החשיפות המאזניות של שלוחות הבנק בחו"ל לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה), וכן חשיפה מאזנית של שלוחות הבנק בחו"ל לתושבים מקומיים באותן מדינות בניכוי התחייבויות השלוחות. סיכון חשיפה מאזנית מעבר לגבול הינו הסיכון שפעולות שיינקטו על-ידי ממשלות זרות ימנעו את היכולת להמיר מטבע ו/או להעביר כספים מחוץ למדינה (Transfer Risk), ובכך ישפיעו על יכולת החברות והלקוחות לבצע עסקות מעבר לגבול. ניהול סיכון החשיפה למדינות זרות בבנק מתבצע על-ידי בחינה פרטנית של הסיכונים הנובעים מהמדינות השונות, תוך הסתייעות בדירוגי המדינות של המדרגים הבינלאומיים - S&P, Moody's, Fitch, בתוספת 4 לסקירת ההנהלה מפורטת סך החשיפה המאזנית לפי סיכון מדינה ובחלוקה לסקטורים (ממשלות, בנקים ואחרים). סך החשיפה למדינות זרות כולל את החשיפות המאזניות בגין יתרות חוב מאזניות בניכוי התחייבויות מקומיות, ניירות-ערך והשקעות אחרות המיוחסות למדינות שאינן ישראל. החשיפה המאזנית הותאמה על בסיס הסיכון הסופי, תוך התחשבות בחיזוקי אשראי הכוללים ערבויות, ביטחונות מוחשיים ונזילים, חוזי ביטוח, השתתפויות בסיכון ונגזרי אשראי. לפרטים נוספים, ראה פרק "הרכב והתפתחות נכסי והתחייבויות קבוצת הבנק" לעיל.

לאחרונה חלה עלייה ברמת הסיכון בשווקים הכלכליים בעולם כתוצאה ממשבר החובות באירופה ומאי הוודאות לגבי הצמיחה הגלובלית ומהורדת דירוג ארצות-הברית על-ידי S&P מ-AAA ל-AA+ ואופן התמודדותה עם נטל חובותיה.

הבנק מבצע בקרה ומעקב אחר סיכוני האשראי הנובעים משוקי ההון בעקבות התפתחויות אלו.

לפרטים נוספים, ראה פרק "סקירה כלכלית ופיננסית" לעיל.

החשיפה המאזנית למדינות זרות ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכמה ב-42.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-28.8 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2010.

להלן סך החשיפות העיקריות למדינות זרות ליום 30 בספטמבר 2011 (במיליוני ש"ח):

מדינה	סך-הכל חשיפה מאזנית ⁽¹⁾	סך-הכל חשיפה חוץ-מאזנית	סך-הכל חשיפה	שיעור מהחשיפה המאזנית
ארצות-הברית	14,983	12,631	27,614	35.0%
שוויץ	4,638	3,466	8,104	10.8%
אנגליה	6,910	11,099	18,009	16.2%
גרמניה	1,811	2,906	4,717	4.2%
צרפת	2,222	4,430	6,652	5.2%
אירלנד*	131	189	320	0.3%
ספרד**	168	253	421	0.4%
פורטוגל	3	-	3	-
יוון	1	1	2	-
איטליה	65	33	98	0.2%
מדינות מפותחות אחרות ⁽²⁾	7,403	2,432	9,835	17.3%
תורכיה	3,066	766	3,832	7.2%
מדינות מתפתחות (LDC) אחרות ⁽³⁾	1,367	1,437	2,804	3.2%
סך-הכל החשיפות למדינות זרות	42,768	39,643	82,411	100%

להלן סך החשיפות העיקריות למדינות זרות ליום 31 בדצמבר 2010 (במיליוני ש"ח):

מדינה	סך-הכל חשיפה מאזנית ⁽¹⁾	סך-הכל חשיפה חוץ-מאזנית	סך-הכל חשיפה	שיעור מהחשיפה המאזנית
ארצות-הברית	4,762	11,483	16,245	16.5%
שוויץ	4,479	3,746	8,225	15.6%
אנגליה	4,303	8,565	12,868	14.9%
גרמניה	2,189	3,432	5,621	7.6%
צרפת	1,628	4,377	6,005	5.7%
אירלנד	215	178	393	0.7%
ספרד	186	115	301	0.6%
יוון	2	1	3	0.0%
איטליה***	136	23	159	0.5%
מדינות מפותחות אחרות ⁽²⁾	7,400	1,743	9,143	25.7%
תורכיה	2,757	1,197	3,954	9.6%
מדינות מתפתחות (LDC) אחרות ⁽³⁾	743	668	1,411	2.6%
סך-הכל החשיפות למדינות זרות	28,800	35,528	64,328	100%

* החשיפה באירלנד כוללת - 18 מיליוני ש"ח לבנקים באירלנד.

** החשיפה לספרד כוללת - 13 מיליוני ש"ח לממשלת ספרד, 352 מיליוני ש"ח לבנקים ו-56 מיליוני ש"ח ללקוחות. מתוך סך החשיפה לבנקים כ-247 מיליון ש"ח מהווה סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין נגזרים כפי שחושבו לצורך מגבלות לווה. החבות החוץ-מאזנית כוללת בין היתר 10% מיתרות הקרן המושגות ומיתרות עסקות עתידיות. יצוין כי נגזרים אלה נעשו עם צדדים עמם נחתם הסכם קיזוז (CSA) לתיחום ולמצעור סיכונים האשראי בפעילות בנגזרים.

*** סוג מחדש. נתוני החשיפה לאיטליה שנכללו במדינות אחרות מוצגים בנפרד.

(1) לאחר ניכוי התחייבויות לתושבים מקומיים של שלוחות הבנק בחו"ל.

(2) החשיפות העיקריות נובעות ממדינות קנדה, לוקסמבורג והולנד.

(3) מדינות פחות מפותחות (LDC) - נקבעות לפי הגדרת הבנק העולמי המבוססת על ההכנסה הלאומית לנפש - החשיפות העיקריות נובעות ממדינות קזחסטן ורוסיה.

זיהוי וטיפול בלוויים בקשיים

הבנק הגדיר תהליכים לזיהוי ולטיפול בלוויים, אשר להערכת הבנק קיים חשש שלא יעמדו בהתחייבויותיהם מול הבנק. לגבי לווים אלו מתקיימים מעקב ובקרה הדוקים יותר והבנק פועל לצמצום החשיפה מולם, וזאת, בדרך של פירעון האשראי ממקורותיהם של הלוויים ו/או קבלת ביטחונות נוספים. במקרים מסוימים מועבר הטיפול בלקוחות לאגף המתמחה בליווי ושיקום לווים, או ליחידות גבייה. בנוסף על כך, הבנק בוחן באופן שוטף את רמת סיכון האשראי בתיקי הלוויים, על בסיס הנחות שמרניות, מסווג את סיכון האשראי הבעייתי בהתאם לכללי הוראות בנק ישראל (פגום, נחות והשגחה מיוחדת) ורשם הפרשה נאותה להפסדי אשראי בגין כלל סיכון האשראי בבנק.

לגבי אשראי המסווג כ-"פגום", ההפרשה להפסדי אשראי נגזרת מבחינה פרטנית של הסכום הניתן לגבייה מהלקוח (תזרימי מזומנים ו/או מימוש ביטחונות צפוי), ולאחר היוון הסכומים בהתאם לצפי מועדי הגבייה והמימוש. חובות שלא צפוי לגבותם בזמן סביר, נמחקים חשבונאית, בהתאם לכללים שנקבעו בהוראות בנק ישראל. בקביעת הסכום הניתן לגבייה נלקחים מרווחי ביטחון שתכליתם לתת מענה למצבי אי-ודאות באשר ליכולת פירעון האשראי. עם זאת, לפי שמדובר במשתנים כלכליים, אין ודאות כי הסכום הניתן לגבייה לא יהיה נמוך מהאומדן שנקבע וזאת בין מחמת שינוי לרעה במאפיינים הכלכליים, או מכל סיבה אחרת.

אישור נאותות הסיווג של החוב והסכום הניתן לגבייה מבוצע על-ידי גורם אשר הינו בסמכות אחת מעל לסמכות הענקת האשראי ללקוח, בהתאמות המחויבות. לצורך זה קיים תהליך לפיו מתבצע לגבי כל לקוח כנ"ל, אחת לרבעון, דיון לגבי נאותות הסיווג והסכום הניתן לגבייה. לגבי אשראי תקין או בעייתי שאינו פגום (נחות או השגחה מיוחדת), מחושבת "הפרשה קבוצתית" בהתאם להיסטוריית הפסדי אשראי של ענף המשק אליו משויך הלקוח. לצורך חישוב ההפרשה הקבוצתית, הבנק קובע אחת לרבעון, לכל ענף משק שני שיעורי הפרשה (לסיכון אשראי בעייתי ולסיכון אשראי תקין), על-פי ניתוח רבעוני של היסטוריית הפסדי האשראי וניתוח מגמות השוק, בהתאם להנחיות בנק ישראל. לגבי לווים במיגזר מימון לדיור, מחושבת גם הפרשה על-פי הוראות המפקח על הבנקים, בהתחשב בעומק הפיגור של הלווה, כך שכלל שמעמיק הפיגור כן גדל שיעור ההפרשה מסך האשראי. בנוסף, על-פי הוראות המפקח על הבנקים, מחושבת הפרשה קבוצתית בגין הלוואות לדיור שניתנו בשיעור מינוף גבוה בשנים האחרונות.

היחידה לניהול סיכוני אשראי

היחידה לניהול סיכוני אשראי משמשת כגוף מטה בלתי תלוי לניהול וניתוח סיכוני האשראי. היחידה כפופה למנהל החטיבה לניהול סיכונים והינה עצמאית אל מול תהליכי החיתום ואישור האשראי. תפקיד היחידה לגבש מתודולוגיות לניהול סיכוני אשראי התואמות את היעדים האסטרטגיים של קבוצת הבנק, להטמיע בארגון תרבות לקיחת סיכונים מושכלת במסגרת המגבלות, כלומר ביצוע עסקות שאינן חורגות מהמגבלות במחיר התואם את הסיכון ולבצע בקרה שהבנק פועל בהתאם למדיניות שנקבעה. היחידה משמשת כיחידת המטה האחראית על בקרת התהליכים ומתודולוגיות ניהול סיכוני האשראי בחברות הבנות, בקבוצת הבנק. במסגרת היחידה לניהול סיכוני אשראי פועלות שתי מחלקות:

המחלקה לניתוח וניהול סיכוני אשראי אחראית על פיתוח מתודולוגיות לזיהוי, לבקרה ולניהול סיכוני אשראי, פיתוח מודלים למדידת דירוג סיכון האשראי ותימחורו ברמת הלווה הבודד וברמת התיק, פיתוח מודלים להקצאת הון כלכלי בגין סיכון האשראי לסגמנטים השונים, קידום היערכות למדידה של סיכוני אשראי בהתאם לגישה המתקדמת בבאזל 2, פיתוח מתודולוגיות לחישוב הפרשה קבוצתית עבור יישום הוראות חובות פגומים, ניטור חשיפת האשראי, רמת סיכון האשראי ועמידה במגבלות האשראי של הקבוצה ודיווח התוצאות להנהלת הבנק ולדירקטוריון. אחראיות על ביצוע תרחישי קיצון ברמת הבנק והקבוצה ועל ניטור, מדידה וניהול של סיכון ריכוזיות האשראי.

המחלקה לבקרת אשראי מבצעת הערכות בלתי תלויות של רמת סיכון האשראי לכל הלוויים העסקיים הגדולים של הבנק בסבב תלת שנתי או בתדירות גבוהה יותר לאותם לווים שהוערכו כבעלי פוטנציאל סיכון. כמו-כן מתבצעת בדיקת מהימנות דירוג האשראי של הלוויים שנבדקו. המחלקה אחראית על פעילות בקרת אשראי בסניפי הבנק וחברות-הבת בחו"ל ובמסגרת זו מבוצע מעקב הן לגבי תהליכי הבקרה והן לגבי היקפי הבקרה ועמידה בתוכניות העבודה.

ב. סיכוני השוק והנזילות

כללי

סיכון שוק – הינו סיכון להפסד הנובע משינוי בשווי כלכלי של מכשיר פיננסי או תיק מסויים או קבוצת תיקים, וברמה הכוללת שינוי בשווי

הכלכלי של הבנק, עקב שינויים במחירים, שערים, מרווחים ופרמטרים אחרים שיפורטו להלן:

סיכון ריבית – סיכון להפסד כתוצאה משינויים בשערי ריבית חסרת סיכון אשראי במטבעות השונים.

סיכון אינפלציה ו/או סיכון שער חליפין – סיכון להפסד כתוצאה משינויי שער או כתוצאה משינויים במדד המחירים לצרכן.

לשינויים בשערי החליפין השפעה של שיעור המס האפקטיבי הואיל והפרשי השער בגין ההשקעות בחו"ל אינם מובאים בחשבון בבסיס ההכנסה לצורך חישוב ההפרשה למס, שלא כמו הפרשי השער בגין מקורות המימון ומכאן חוסר הסימטריה בגין הפרשי השער. הבנק מבצע חיטוי כנגד חשיפת המס בגין ההשקעות בחו"ל באמצעות העמדת מקורות מימון עודפים כנגד השקעות אלו.

סיכון מחיר מניות – סיכון להפסד כתוצאה משינויים בשערי המניות או מדדי המניות. הקבוצה מחזיקה מניות בעיקר לצורכי השקעה (לא למסחר), וירידה בערך עשויה לפגוע ברווחיות הבנק. היקף החזקות הקבוצה במניות זמינות למכירה עומד על כ-1,658 מיליון ש"ח ועל כ-44 מיליון ש"ח במניות למסחר.

סיכון מרווח – סיכון להפסד כתוצאה משינויים במרווחים בין עקומי ריבית שונים.

סיכון נזילות – מוגדר כסיכון קיים, או עתיד, להכנסות ולהון הקבוצה הנובע מאי יכולתו לספק את צרכי נזילותו. במצבי ביקוש והיצע חריגים בשווקים הפיננסיים עלולה להיווצר עלות בלתי מתוכננת בקשר עם גיוס המקורות.

סיכון הנזילות בבנק מוגדר כיכולת של הבנק לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויותו במועד פירעונו. המטרה המרכזית של הבנק בניהול סיכון הנזילות הינה להבטיח את יכולת הפירעון של ההתחייבויות במועדן מבלי לפגוע ביכולתו של הבנק להמשיך ולממן עסקים חדשים לפי הצורך ובמסגרת תוכנית העבודה שלו.

ניהול סיכוני השוק והנזילות

ניהול סיכוני השוק והנזילות מתבצע בראיה גלובלית של הפעילות בבנק בארץ ובסניפי הבנק בחו"ל, ובשים לב לפעילות החברות הבנות הבנקאיות. תחומי הפעילות ומסגרות הסיכון מאושרים על-ידי ההנהלה והדירקטוריון. מדיניות ניהול סיכוני השוק מכוונת להגדלת תוחלת הרווח על בסיס כלכלי, תוך שמירה על רמות סיכון מאושרות ומבוקרות.

הניהול הגלובלי של הנכסים וההתחייבויות בתיק הבנקאי (נני"ה) ושל המסחר (בחדרי העסקות ובתיקי אגרות-חוב נוסטרו) נעשה תחת אחריות ה-Global Treasurer ובהנחייתה. הניהול השוטף והפיקוח על ניהול הנכסים וההתחייבויות והמסחר הינם באחריות המנהלים באגף לניהול נכסים והתחייבויות ובאגף חדר העסקות בחטיבת ה-Global Treasury בתל-אביב, וביחידות לניהול נכסים והתחייבויות ובחדרי העסקות בסניפי הבנק בניו-יורק ובלונדון, הכפופים מקצועית למנהלת חטיבת ה-Global Treasury, לפי העניין. הבקרה השוטפת והמעקב על הפעילות בסניפי חו"ל מתבצעים על-ידי יחידות מקומיות, בתיאום מלא ותוך דיווח שוטף ליחידות המקבילות בהנהלה הראשית: המחלקה לניהול חשיפות בחטיבת ה-Global Treasury והמחלקה לניהול סיכוני שוק ונזילות בחטיבה לניהול סיכונים.

בנוסף על אמידת הסיכונים, בחינת התוצאות ובקרה שוטפת על העמידה במגבלות, מתבצעת עבודת בקרה על-ידי יחידת הביצוע והבקרה בחטיבת ה-Global Treasury. בקרה זו הינה תפעולית ומטרתה בדיקת תקינות, שלמות והתאמה בין בסיסי הנתונים השונים במערכות דוח שונות ואיתור שגיאות תפעוליות.

מסגרות הסיכון משקפות את תיאבון הסיכון של הבנק. דהיינו, רמת הסיכון שהנהלה והדירקטוריון מוכנים לשאת במסגרת הפעילות העסקית על מנת להשיג תשואה/ערך. המסגרות מאושרות על-ידי הדירקטוריון ומעוגנות בנהלים הכוללים, בין היתר, מגבלות על רגישות השווי הכלכלי של הבנק לשינויים בגורמי סיכון עיקריים ומגבלות יעודיות לתחומי המסחר השונים. גורמי הסיכון העיקריים אליהם חשוף הבנק הם שערי הריבית של השקל במיגזר הצמוד והלא-צמוד, אינפלציה ושער החליפין שקל/דולר. התיאבון לסיכון שוק בבנק נקבע במונחי VaR ו/או רגישויות ו/או תרחישים.

הדירקטוריון והוועדה לניהול ובקרת סיכונים ויישום באזל 2 מקבלים דיווח על הפעילות, החשיפות, תוצאות הפעילות וביצוע המדיניות שאושרה, לפחות אחת לרבעון. הדיווחים כוללים: סקירת נושאים שנדונו ודווחו בצוותים, לרבות החלטות עיקריות; חשיפות ורמות הסיכון המנוצלות מתוך המסגרות המאושרות; תוצאות הפעילות; אירועי דיווח (הפסדים, חריגות מנהלים, אירועים חריגים); הרחבת פעילויות והרשאות לחדרי העסקות השונים בהתאם לסמכויות שאושרו; תמונת סיכון כלל הבנק וחברות בנות בנקאיות בקבוצה; דוח בקרת סיכוני שוק רבעוני.

מדיניות ניהול הנכסים וההתחייבויות, סיכוני השוק וסיכון הנזילות מותוות ומבוקרת על-ידי צוות ניהול נכסים והתחייבויות גלובלי, המורכב מחברי הנהלת הבנק בראשות מנכ"ל הבנק. המדיניות, לרבות המגבלות שנקבעו, מובאת לדיון ולאישור, לפי העניין, לצוות ניהול נכסים והתחייבויות גלובלי של הנהלת הבנק, לוועדות הדירקטוריון, או למליאת הדירקטוריון.

הפעילות השוטפת, מתנהלת על-ידי צוותי משנה בהשתתפות בעלי תפקידים בכירים בבנק, האחד בראשות מנהלת חטיבת ה-Global Treasury והשני בראשות מנהלת אגף נ"ה. צוותים מקומיים פועלים גם בניו-יורק ובלונדון. פעילות הצוותים היא במסגרת החלטות הדירקטוריון וועדותיו, בדבר חשיפות לסיכוני שוק ונזילות ובכפוף להוראות הפיקוח על הבנקים, או הרגולטור המקומי, לפי העניין.

ניהול סיכוני השוק והנזילות מתבצע בכל חברה-בת בננקאית בקבוצת הבנק בנפרד, על-פי מדיניות הנקבעת על-ידי הדירקטוריון של כל חברה. אמידה ובקרה של סיכוני שוק ונזילות מתבצעים על בסיס מתודולוגיה אחידה ברמת הקבוצה, בהנחיית החטיבה לניהול סיכונים, ובשים לב לגודל ההון ולאופי המיוחד של הפעילות בכל חברה-בת בננקאית. החשיפה לסיכוני שוק ונזילות של החברות הבנות נבחנת על-ידי המחלקה לניהול סיכוני שוק ונזילות בחטיבה לניהול סיכונים ומדווחת להנהלה ולדירקטוריון הבנק בתדירות התואמת את רמת הסיכון.

סיכוני השוק

בניהול סיכוני שוק בבנק, מבחינים בין חשיפות הנוצרות כחלק מניהול שוטף של הנכסים וההתחייבויות של הבנק (נ"ה) – התיק הבנקאי, ("Non Trade") לבין החשיפות בתיק למסחר ("TRADE"). תיאור מפורט לגבי ניהול סיכוני השוק בפעילות בתיק הבנקאי ובפעילות למסחר מופיע בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010.

סיכון הנזילות

סיכון הנזילות בבנק, במטבע-חוץ ובשקלים, מנוהל ומבוקר באופן שוטף, במטרה להבטיח את היכולת להתמודד באופן תחרותי גם במצבי ביקוש והיצע חריגים בשווקים הפיננסיים. ניהול הנזילות השוטף הינו באחריות אגף נ"ה ומתבצע באמצעות יחידות הנזילות בשקלים ובמטבע-חוץ. דוח סיכון נזילות יומי מופק ממערכת ה-ALM – מערכת מקיפה לניהול נכסים והתחייבויות. בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקן מספר 342 בנושא "ניהול סיכון הנזילות", הבנק מפעיל מודל פנימי לאמידת סיכון הנזילות המודל מבוסס על היציבות המוכחת של הפקדונות בבנק לאורך תקופות ארוכות וכולל תרחישים שונים, לגבי שיעורי המיחזור והפירעון של הנכסים וההתחייבויות. בכל תרחיש מחושב יחס נזילות, אשר לא יפחת מרמת מינימום המוגדרת בהוראה. התרחישים המופעלים במודל הפנימי מתייחסים למצבי שוק שונים: מצב עסקים רגיל, ומצבים חריגים הנוגעים לכלל המערכת וספציפית לבנק. בכל אחד מהתרחישים נבחן פער הנזילות, לתקופה של עד חודש, למול הנכסים הנזילים. התרחישים נבדלים בעיקר בהנחות לגבי מיחזור פקדונות. התקופות העולות על חודש נבחנות באופן שוטף למול התוכנית העסקית.

הבנק יישם תוכנית לטיפול במשבר נזילות ברמות שונות. התכנית כוללת מערכת ניטור של מדדים העשויים להצביע על מצב משברי והצעדים המתחייבים בהתממשות תרחישים מוגדרים. הצעדים כוללים התכנסות צוותים, מערכת דיווח וסדרת פעולות להתמודדות עם משבר אפשרי. כן נקבעו תרחישים לבחינת השפעת שינויים בקצב הביצוע של התכנית העסקית על צרכי הנזילות בטווח של שנה. בתחילת חודש אוגוסט 2011 הוציא בנק ישראל טיוטת תיקון להוראת ניהול בנקאי תקן מספר 342. על-פי הטיטה בנק ישראל לאמץ את הוראות באזל 3 בנושא סיכון הנזילות, בשינויים המתחייבים ובמועד שיקבע. הבנק בוחן את הצעדים הנדרשים בכדי לעמוד הן בתיקון ההוראה בטווח שהוגדר, במהלך הרבעון השני של שנת 2012, והן את הצעדים הנדרשים ליישום ועמידה בהמלצות ועדת באזל 3.

אמידת הסיכונים ובקרתם

זיהוי ואמידת הסיכונים, בקרת המגבלות על היקף הסיכונים והדיווח על הממצאים מבוצעים, או מבוקרים, על-ידי החטיבה לניהול סיכונים, באופן בלתי תלוי ביתוחים השוטפים ובדיווחים המבוצעים כחלק מפעילות חטיבת ה-Global Treasury. המחלקה לניהול סיכוני שוק ונזילות בחטיבה לניהול סיכונים אחראית ליבוש מתודולוגיה לאמידת סיכוני שוק ונזילות, בהתאמה ליעדים האסטרטגיים של קבוצת הבנק. כמו-כן, הינה אחראית לביצוע בקרה על סיכוני השוק והנזילות בקבוצה. רמת הסיכון של הבנק נמדדת ומבוקרת על-פי נהלים, הכוללים, בין היתר, מגבלות על רגישות השווי הכלכלי של הבנק לשינויים בגורמי הסיכון העיקריים. בנוסף, מחושב אומדן סיכון בשטח הערך בסיכון (VaR), בה אומדים את ההפסד המקסימלי הצפוי לתאריך, בשל התממשות סיכוני שוק, בתקופת זמן נתונה וברמת מובהקות סטטיסטית שנקבעה מראש על-ידי הבנק ואושרה על-ידי הדירקטוריון. המגבלות העיקריות מפורטות בתת פרק "נהלי חשיפות לסיכוני שוק ונזילות" להלן. אמידת הסיכון וכן בדיקת העמידה במגבלות של הפעילות למסחר מתבצעות לפחות פעם ביום.

המתודולוגיה לאמידת סיכוני השוק

המתודולוגיה להערכת סיכוני שוק אשר בשימוש בבנק אושרה על-ידי הדירקטוריון והנהלה. המתודולוגיה כוללת גם חישובי VaR וגם הפעלת תרחישי קיצון Stress Test על כל תיקי המסחר ועל התיק הבנקאי. המתודולוגיה להערכת סיכוני שוק תואמת את דרישות ועדת באזל ועומדת בסטנדרטים בינלאומיים.

אומדן הסיכון בפעילות המסחר מחושב באופק של עשרה ימי עסקים וברמת מובהקות של 99%. ההתייחסות הנה לסיכון הגבוה מבין שתי שיטות אמידת סיכון מקובלות ("סימולציה היסטורית" עם משקל זהה לכל התצפיות ו-"סימולציה מונטה-קרלו" תוך מתן משקל גדול יותר לתצפיות האחרונות). מתודולוגיה זו תואמת את ההמלצות הרלוונטיות של ועדת באזל בעקבות המשבר בשווקים בארצות-הברית. האומדן מספק התראה מהירה יחסית על רמת סיכון השוק בתקופות של עלייה בתנודתיות. שערך מלא של התיק למסחר מתבצע לפחות אחת ליום, בתרחישים שונים, לצורך האומדן.

אמידת הסיכון של פעילות כלל הבנק מתבצעת אחת לחודש בשיטה ההיסטורית ובאופק של חודש. בנוסף, מבוצע באופן שוטף תהליך בחינה בדיעבד (Backtest) על-פי קריטריונים שהוגדרו בהמלצות ועדת באזל, במטרה לבחון את תקפות מודל אמידת הסיכון. תוצאות הבדיקה מדווחות שנתית להנהלה ולדירקטוריון. על-פי תוצאות הבדיקה, המודל עומד בקריטריונים שהוגדרו על-ידי ועדת באזל לקבלת המודל. באשר לסקירה נרחבת של המתודולוגיה, ראה פרק זה בדוחות כספיים ליום 31 בדצמבר 2010.

כלל הבנק

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים במדד (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש) ליום 30 בספטמבר 2011:

מקסימום מינימום במחצית	מקסימום במחצית הראשונה של שנת 2011	ליום 30 בספטמבר 2011	תרחיש
הראשונה של שנת 2011	של שנת 2011		ירידה של 1% במדד
במיליוני ש"ח			
(18)	(33)	(28)	

הבנק פעיל בשוקי המטבע הן באמצעות עסקות ספוט ופורוורד והן באמצעות אופציות, הן עבור עצמו והן עבור לקוחותיו. כתוצאה מכך, הבנק פעיל במרבית המטבעות הסחירים בעולם, הן בשווקים המפותחים והן בשווקים המתפתחים. בשל קיומן של מגבלות על חשיפות המטבע, שעיקרן מופיע בריכוז המגבלות בהמשך, חשיפת המטבע נטו נמוכה באופן יחסי.

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים בשערי המטבע העיקריים (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש, כאשר תרחיש התחזקות פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד כל המטבעות האחרים). ליום 30 בספטמבר 2011:

התחזקות של 10%	התחזקות של 5%	החלשות של 5%	החלשות של 10%	מטבע
במיליוני ש"ח				
(28)	(2)	(6)	(9)	דולר
(9)	(3)	1	23	אירו
31	15	(12)	(20)	יין יפני
-	-	2	5	דולר קנדי
10	4	(2)	(5)	לירה שטרלינג
12	6	(7)	(16)	פרנק שוויצרי

קיימות מגבלות על רגישות הון הבנק (כולל חברות בנות פיננסיות המנוהלות על-ידי) לתרחיש שינוי בעקומי הריבית השקלית, המדדית והדולרית.

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים במקביל בעקומי הריבית (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש) ליום 30 בספטמבר 2011:

30 בספטמבר 2011						
מינימום בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011		מקסימום בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011		30 בספטמבר 2011		
ירידה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%	עלייה 0.1%	ירידה 1%	עלייה 1%
תרחיש במיליוני ש"ח						
תזוזה בריבית צמודה למדד:						
(87)	91	(241)	224	9	(87)	92
בבנק						
(85)	90	(239)	223	9	(85)	90
מזה: בתיק הבנקאי						
-	-	(2)	2	-	(2)	2
בתיק למסחר						
תזוזה בריבית לא-צמודה:						
(321)	316	(376)	375	37	(367)	375
בבנק						
(294)	289	(360)	353	36	(360)	353
מזה: בתיק הבנקאי						
12	(17)	(36)	29	1	(7)	22
בתיק למסחר						
תזוזה בריביות במטבע-חוץ:						
38	27	(39)	(30)	1	(23)	11
בבנק						
31	(21)	(55)	43	2	(30)	18
מזה: בתיק הבנקאי						
(3)	3	28	(28)	(1)	7	(7)
בתיק למסחר						

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים במקביל בעקומי הריבית (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש) ליום 31 בדצמבר 2010:

31 בדצמבר 2010						
מינימום בשנת 2010		מקסימום בשנת 2010		31 בדצמבר 2010		
ירידה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%	עלייה 0.1%	ירידה 1%	עלייה 1%
תרחיש במיליוני ש"ח						
תזוזה בריבית צמודה למדד:						
(149)	145	(424)	381	15	(149)	145
בבנק						
(147)	143	(422)	380	15	(147)	143
מזה: בתיק הבנקאי						
2	(2)	(2)	2	-	(2)	2
בתיק למסחר						
תזוזה בריבית לא-צמודה:						
(249)	236	(370)	363	32	(335)	317
בבנק						
(250)	241	(365)	357	33	(334)	326
מזה: בתיק הבנקאי						
3	12	(19)	(14)	(1)	(1)	(9)
בתיק למסחר						
תזוזה בריביות במטבע-חוץ:						
(2)	14	35	(25)	(2)	31	(15)
בבנק						
1	12	34	(20)	(2)	34	(18)
מזה: בתיק הבנקאי						
7	(7)	(8)	8	-	(3)	3
בתיק למסחר						

בטבלה לעיל מוצג ניתוח רגישות השווי הכלכלי של הבנק לשינויים בעקומי הריבית, המבוסס, בין השאר, על היוון תזרימי המזומנים הצפויים בעקום ריבית שאינו מביא בחשבון את מרווח סיכון האשראי של הצד הנגדי. זאת בשונה מחישוב שווי הוגן המבוסס, בין השאר, על היוון תזרימי המזומנים הצפויים בשיעורי הריבית המשקפים את רמות הסיכון. במסגרת בחינת תרחישי קיצון, נבחנת רגישות השווי הכלכלי של הבנק לתרחיש ההיסטורי הגרוע ביותר שארע בחמש השנים האחרונות, הכולל שינויים בגרמי הסיכון השונים בטווח של חודש. יצוין כי מתחילת שנת 2011, הרגישות כאמור לא עלתה על 750 מיליון ש"ח.

להלן פירוט השווי ההוגן של הבנק וחברות מאוחדות שלו ליום 30 בספטמבר 2011 לפי מיגזרי הצמדה:

סך-הכל	מטבע-חוץ**			מטבע ישראלי		
	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	
במיליוני ש"ח						
323,856	12,134	9,563	53,658	60,718	187,783	נכסים פיננסיים*
466,629	29,407	38,773	215,566	9,767	173,116	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים***
303,802	6,869	14,137	65,690	49,811	167,295	התחייבויות פיננסיות*
469,213	34,777	34,301	205,025	17,406	177,704	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים***
17,470	(105)	(102)	(1,491)	3,268	15,900	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

להלן פירוט השווי ההוגן של הבנק וחברות מאוחדות שלו ליום 31 בדצמבר 2010 לפי מיגזרי הצמדה:

סך-הכל	מטבע-חוץ**			מטבע ישראלי		
	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	
במיליוני ש"ח						
310,694	10,964	10,017	40,842	58,727	190,144	נכסים פיננסיים*
368,023	28,646	30,603	186,724	6,787	115,263	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים***
288,045	7,290	13,776	62,897	45,375	158,707	התחייבויות פיננסיות*
371,854	32,761	26,883	165,469	16,219	130,522	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים***
18,818	(441)	(39)	(800)	3,920	16,178	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

להלן השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא-כספיים ליום 30 בספטמבר 2011:

שינוי בשווי הוגן	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית****							
	מטבע-חוץ**		מטבע ישראלי		שינוי בשווי הוגן			
סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל	אחר	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד		
במיליוני ש"ח								
3.4%	586	18,056	(112)	(72)	(1,508)	3,547	16,201	השינוי בשיעורי הריבית
גידול מידי מקביל של אחוז אחד								
0.4%	67	17,537	(105)	(98)	(1,495)	3,301	15,934	גידול מידי מקביל של 0.1 אחוז
קטון מידי מקביל של אחוז אחד								
(2.9%)	(500)	16,970	(92)	(143)	(1,464)	3,036	15,633	קטון מידי מקביל של אחוז אחד

להלן השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא-כספיים ליום 31 בדצמבר 2010:

שינוי בשווי הוגן	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית****							
	מטבע-חוץ**		מטבע ישראלי		שינוי בשווי הוגן			
סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל	אחר	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד		
במיליוני ש"ח								
3.0%	565	19,383	(443)	(43)	(767)	4,170	16,466	השינוי בשיעורי הריבית
גידול מידי מקביל של אחוז אחד								
0.3%	54	18,872	(442)	(39)	(797)	3,945	16,205	גידול מידי מקביל של 0.1 אחוז
קטון מידי מקביל של אחוז אחד								
(3.0%)	(563)	18,255	(440)	(30)	(848)	3,707	15,866	קטון מידי מקביל של אחוז אחד

* כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים.
 ** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ.
 *** סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים, כשהם מהווים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן.
 **** שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מיגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במיגזר זה בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית במיגזר ההצמדה. סך-הכל שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא-כספיים) בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית בכל מיגזרי ההצמדה.

פעילות למסחר

החשיפות למסחר הן תוצאה של פעילות הבנק כעושה שוק ושל ניהול דינמי של תיק נכסים פיננסיים נזילים. ההרשאות לפעילות, כמו גם הסיכון שבפעילות, נמדדים, לפי העניין, במונחים של הערך בסיכון (VaR), במונחים של הפסד תיאורטי בתרחישים לרבות בתרחישי קיצון, במונחים של רגישות לגורמי סיכון וכמו-כן במונחים של היקף הפעילות. אמידת הסיכון, וכן בדיקת העמידה במגבלות של הפעילות למסחר, מתבצעות לפחות אחת ליום. בנוסף על הרשאות ספציפיות לכל פעילות בנפרד, נקבעה הסמכה כוללת במונחים של הערך בסיכון (VaR) לפעילות המסחר בבנק, בחדרי העסקות ובתיק נירות-ערך למסחר. תיאור מפורט לגבי ניהול סיכוני השוק בפעילות למסחר מופיע בדוחות כספיים ליום 31 בדצמבר 2010.

להלן אומדני הסיכון של הפעילות למסחר (VaR) ליום 30 בספטמבר 2011:

מינוחם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011	מקסימום בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011	ממוצע בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011	ליום 30 בספטמבר 2011
במיליוני ש"ח			
-	2	1	-
14	56	27	26
		28	26
מסחר באגרות-חוב			
מסחר בחדרי העסקות			
סך-הכל מסחר			

נוהלי חשיפות לסיכוני שוק ונדילות

בתחילת שנת 2011 אישר הדירקטוריון מסמך חשיפות לסיכוני שוק ונדילות. המסגרת שאושרה כוללת: מסגרת כוללת לאומדן הסיכון בכלל הבנק, מגבלות על רגישות כלל הבנק לגורמי סיכון ומסגרות סיכון לתחומים השונים בפעילות המסחר. מסמך החשיפות לשנת 2011 משקף את תוכנית העבודה של חטיבת ה-Global Treasury לרבות הרחבת פעילות ההשקעות בתיק הנוסטרו כחלק מניהול התיק הבנקאי. ניצול המסגרות שאושרו כפוף לאישור צוות ניהול גלובלי של הבנק.

להלן המגבלות העיקריות על חשיפות לסיכוני שוק בכלל פעילות הבנק ובפעילות המסחר בנפרד, ליום 30 בספטמבר 2011:

מגבלה	במיליוני ש"ח	% מההון הפיננסי הפעיל
כלל הבנק	אומדן סיכון כולל (VaR)	950
	רגישות השווה הכלכלי לשינויים של 1% במקביל ועד 1% לא במקביל בעקומי הריבית:	
	שקל צמוד מדד	500
	שקל לא-צמוד	620
	מטבע-חוץ	370
	רגישות הנגזרים לשינוי של 1% במקביל בעקומי הריבית*:	
	שקל צמוד מדד	350
	שקל לא-צמוד	200
	חשיפות בסיס במיגור:	
	שקל צמוד מדד	+/- 100
	מטבע-חוץ לרבות צמודי מטבע-חוץ	+/- 30
	רגישות לשינוי של 10% בשער החליפין שקל/דולר	500
מסחר (כולל בספרי הבנק)	אומדן סיכון כולל (VaR)	200
	חשיפת ש"ח/מטבע-חוץ	+/- 10
	רגישות לשינוי של 10% בשער החליפין שקל/דולר	200
	חשיפת מטבע-חוץ/מטבע-חוץ במסחר ובמטבעות	800

* בשנת 2011 הוחלפה רגישות ההכנסה של התיק הבנקאי לשינויים בריבית במגבלה על רגישות הנגזרים בתיק הבנקאי.

הבנק נדרש לשמור על יחס הון מזערי בגין סיכוני השוק, על-פי מודל סטנדרטי שהוגדר על-ידי בנק ישראל. הלימות ההון הרגולטורית מחושבת על סיכוני הריבית בתחומי המסחר בלבד, כפי שהוגדרו לעיל, ועל סיכוני המטבע בקבוצת הבנק.

המחלקה לניהול סיכוני שוק ונזילות

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 339 בנושא "ניהול סיכונים", קיימת בבנק יחידה העוסקת בניהול סיכונים תפעוליים וסיכוני שוק. יחידה זו כפופה לחבר ההנהלה הממונה על החטיבה לניהול סיכונים. אמידת סיכוני השוק והנזילות וקיום הבקרה עליהם מתבצעים במחלקה לניהול סיכוני שוק ונזילות, באופן בלתי תלוי, זאת בנוסף על המעקב והניתוח המבוצעים כחלק מפעילותה של חטיבת ה-Global Treasury.

סיכונים תפעוליים ומשפטיים

א. הסיכונים התפעוליים

כללי

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד העלול להיגרם מתהליכים פנימיים כושלים או לקויים, מפעולות אנוש, מכשלים במערכות וכן מאירועים חיצוניים. ההגדרה כוללת סיכון משפטי, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי וסיכון מוניטין. כשל הקשור לאחד הגורמים האמורים עלול להביא לפגיעה אפשרית ברווחיות. הבנק מפעיל יחידות בקרה, לרבות יחידת קצין ציות ואיסור הלבנת הון ומניעת מימון טרור, נהלים ומערכות בנושאי משאבי אנוש, אבטחת מידע, ביטחון, בקרת תהליכים, תוכניות לשרידות והתאוששות ועוד.

ניהול הסיכונים התפעוליים

מדיניות ניהול הסיכונים התפעוליים נועדה לתמוך בהשגת היעדים האסטרטגיים של הקבוצה ומקסום התועלת העסקית, בהתייחס לעלות במונחי סיכון, על-ידי כל גורם אחראי בכל הרמות של הארגון. התהליך הניהולי מכוון להתבצע על בסיס הגדרת האחריות על הסיכונים (Risk Ownership). המטרה היא, שהתקשור והטיפול המושכל בסיכונים התפעוליים יתרמו לקבלת החלטות ניהוליות, תוך שיקולי תועלת עסקית מול עלות במונחי סיכון, הן ברמת הנהלת הארגון והן ברמת היחידות השונות.

האחריות על הניהול השוטף של הסיכון התפעולי וביצוע הפעילויות למזעור הסיכון חלה על מנהלי החטיבות ועל מנהלי חברות-הבת בקבוצת הבנק. עבודת המטה בתחום זה מוטלת על המחלקה לניהול הסיכונים התפעוליים בחטיבה לניהול סיכונים. ביחידות הבנק והקבוצה מתנהלת פעילות שוטפת של רשת בקרי סיכונים תפעוליים, לפי העיקרון של ניהול מטריציוני, שמבוסס על כפיפות ארגונית למנהלי החטיבות / מנכ"לי חברות-הבת והכוונה מתודולוגית מצד המחלקה לניהול הסיכונים התפעוליים.

הפעילות לניהול הסיכון התפעולי מפקחת ומכוונת על-ידי שלושה פורומים:

- ועדת הדירקטוריון לניהול ובקרת סיכונים וליישום הוראות באזל 2;
- צוות ההנהלה לניהול הסיכונים ויישום באזל 2 בראשות המנכ"ל;
- צוות המשנה לניהול הסיכונים התפעוליים בראשות מנהל החטיבה לניהול סיכונים.

מדיניות ניהול הסיכונים התפעוליים אושרה על-ידי דירקטוריון הבנק. מסמך המדיניות מהווה מסגרת לניהול הסיכונים התפעוליים בקבוצה, בהתאם לעקרונות וחובות דיווח אחידים שיעדם ניהול תקין על-פי אמות המידה של באזל 2 (Sound Practices). פעילות הבנק בנושא מתבצעת על-פי כללי הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא מדידה והלימות הון, המתייחסת בין היתר להקצאת ההון בגין הסיכונים התפעוליים. בנוסף, פרסם בנק ישראל הנחיות תקינה בנושא Sound Practices for Management and Supervision of Operational Risk. כמו-כן, פרסם מסמך מסגרת בקרה פנימית, בהתאמה להמלצות ועדת באזל. ההנחיות הכלולות במסמכים הנ"ל נכנסו בישראל לתוקף מיום 1 בינואר 2010. צפויות להתפרסם הנחיות מעודכנות בעקבות מסמך חדש של באזל מיוני 2011 בנושא הסיכון התפעולי.

לצורך העמידה בהוראות ניהול תקין על-פי אמות המידה של באזל 2, מתנהלים בבנק פרויקטים ופעילויות כדלקמן:

- מעקב אחר עמידה בדרישות ה-Sound Practice של הגישה הסטנדרטית של באזל 2 לבין המצב הקיים בניהול הסיכון התפעולי. תהליך סגירת הפערים בוצע בהדרגה בשנים האחרונות, תוך מעקב תקופתי של ההנהלה והדירקטוריון. בשנת 2009 הושלמה למעשה היערכות הבנק למילוי כל הדרישות של הגישה הסטנדרטית של באזל 2. התוכנית האסטרטגית לשנים הבאות כוללת, בין היתר, העמקה והרחבה של חלק מהפעילויות והתאמה לעדכונים במסמכים והנחיות רגולטוריות רלוונטיים.
- דיווחים רבעוניים מוגשים לצוות משנה לניהול הסיכונים התפעוליים, צוות ההנהלה לניהול הסיכונים ויישום באזל 2, ועדת הדירקטוריון לניהול ובקרת סיכונים ויישום באזל 2 ומליאת הדירקטוריון. הדיווחים כוללים עדכונים בדבר יישום הגישה הסטנדרטית בקבוצה, תוכנית העבודה, סטטוס הפרויקטים בביצוע ומידע אודות אירועים תפעוליים.

- איסוף מידע על אירועי נזק תפעולי שהתרחשו בפועל. בסיס המידע לעניין זה הוקם בסוף שנת 2002 ומשמש בין היתר לניתוח האירועים, המגמות והדפוסים ותומך במיפוי והערכת הסיכונים התפעוליים שהבנק חשף אליהם.
- מתבצעים מהלכים שוטפים לזיהוי, מיפוי והערכת סיכונים תפעוליים ובקורות ביחידות הבנק והקבוצה, לרבות מיפוי סיכוני מעילות והונאות. הפעילות מתבצעת על בסיס מתודולוגיה אחידה התואמת את דרישות ועדת באזל והוראות בנק ישראל בנושא, לרבות מעקב אחר יישום ההמלצות. אחת לתקופה מתבצע מהלך של מיפוי מקיף של הסיכונים התפעוליים בכל יחידות הקבוצה. בהמשך, מתבצעים תחזוקה, עדכון והרחבה של הממצאים באמצעות ניתוחים נוספים, ניתוחי עומק וניתוח סיכונים במוצרים/ פעילויות חדשים.
- מטרת הפרויקטים לזהות מוקדי סיכון מהותיים, להגדיר אחריות על הסיכונים (Risk Ownership), להעריך את הסיכונים ולהוסיף בקורות במידת הצורך, תוך הפעלת שיקולי עלות תועלת.
- מערכת מיכונית לניהול הסיכון התפעולי, "באזל 2 - פמל"ה", הוטמעה ביחידות הבנק. המערכת פועלת בתחומים של איסוף נזקים, מיפוי והערכת הסיכונים, נושאים לטיפול ודיווחים. בהמשך מתוכננים יישומים נוספים התומכים בניהול סיכונים תפעוליים בקבוצת הבנק.
- בתחום אבטחת מידע מתנהלת פעילות כנדרש בהוראות בנק ישראל, חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 וחוקים אחרים בהתאם לעניין, במטרה להגן על מערך טכנולוגי המידע ולמזער את סיכוני אבטחת המידע.

היערכות לחירום - במטרה לשמור על הרציפות העסקית, השרידות והמשכיות הפעילות של הבנק לאחר אירוע של אסון או תקלה, ובהתאם להוראת בנק ישראל 357 בנושא ניהול טכנולוגיית המידע, קיימת בבנק היערכות רציפה המבוססת על תוכניות פעולה מפורטות, נוהלי עבודה ותרגולים תקופתיים המוגדרים במערכת נהלים לשעת חירום. כחלק מהיערכות לחירום ביצע הבנק מהלך רחבי של קביעת מדיניות, הגדרת תרחישי יחוס, מיפוי וניתוח תהליכים קריטיים והמשאבים הנדרשים לאישושם בחירום ועדכון תוכניות הפעולה על בסיס מתודולוגיות מקובלות בעולם. בנוסף, ביצע הבנק מספר תרגילי חירום בהשתתפות היחידות השונות, מרמת הסיניפים, מנהלות, יחידות, חטיבות ועד רמת הנהלת הבנק. ברבעון השני מערך ניהול המשכיות העסקית בבנק אושר על-ידי מכון התקנים הישראלי כתואם את דרישות התקן הישראלי והתקן הבינלאומי ת"י BS25999. במקביל לשיפור ושדרוג רמת היערכות לחירום בישראל, נבחנת תוכנית המשכיות העסקית גם בסניפי חו"ל של הבנק, במטרה להשלים היערכות בסניפי חו"ל על בסיס המתודולוגיה המקובלת בארץ.

ביטוח - לבנק פוליסת ביטוח בנקאי המגדרת סיכונים וכוללת: (1) ביטוח בנקאי לכיסוי נזקים העלולים להיגרם כתוצאה ממעילות עובדים, אובדן מסמכים, זיוף מסמכים ועוד; (2) ביטוח אחריות מקצועית להגנה בפני תביעת לקוח שנגרם לו נזק כתוצאה מפעולה בנקאית רשלנית; (3) ביטוח פשעי מחשב לכיסוי נזקים לבנק וללקוחות הבנק כתוצאה מפריצה במיזד למערכות המחשב של הבנק. הפוליסות הבנקאיות כפופות לחריגים המקובלים בפוליסות ביטוח של תאגידים בנקאיים בישראל (לרבות חחרגת נזק הנגרם כתוצאה מעבירה על הוראות הקשורות בהלבנת הון ומימון טרור).

בנוסף, המערך הביטוחי של הבנק כולל גם ביטוח רכוש, צד ג', חבות מעבידים, ביטוח דירקטורים ונושאי משרה וביטוחים נוספים. גבולות האחריות בפוליסות נקבעו על-ידי הבנק בהתאם לצרכיו וכחלק ממדיניות ניהול הסיכונים הכוללת. במסגרת מילוי הדרישות לניהול תקין על-פי הנחיות באזל (Sound Practice), קיים שיתוף פעולה תוך חילופי מידע בין המחלקה לניהול הסיכונים התפעוליים ובין היחידה המטפלת בביטוח הבנקאי.

ב. יחידת קצין ציות ראשי

לקראת סוף שנת 2010 מינה הבנק קצין ציות ראשי, אשר תחומי אחריותו כוללים את תחומי האחריות של קצין הציות של הבנק, מכוח הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 308, ושל הממונה על איסור הלבנת הון מכוח חוק איסור הלבנת הון, חוק איסור מימון טרור והוראת ניהול בנקאי תקין מספר 411. במסגרת זו הקים הבנק את יחידת קצין הציות הראשי, אשר מאגדת את יחידת הציות ויחידת איסור הלבנת הון הקיימות בבנק. יחידת קצין הציות הראשי כוללת שתי יחידות נוספות שיעבדו לצד יחידות הציות ואיסור הלבנת הון. יחידה אחת היא יחידה בינלאומית, שתחום אחריותה הוא וידוא הציות ואיסור הלבנת הון בשלוחות הבנק מחוץ לישראל. כחלק מכך הוכפפו עובדי צוותי הציות בסניפי הבנק בחו"ל באופן ישיר ליחידה, הן מבחינה מקצועית והן מבחינה ניהולית. יחידה שנייה היא יחידת מטה (תפעול, תיאום ובקרה) שמסייעת בידי קצין הציות הראשי בביצוע משימות מערכתיות ותפעוליות.

יחידת קצין ציות ראשי נועדה לתמוך בהשגת היעדים האסטרטגיים והעסקיים של הקבוצה תוך מזעור החשיפה לסיכונים ציות ומוניטין. יעדי יחידת קצין ציות ראשי הינם:

- להגיע ליישום מלא של הוראות החוק בכל יחידות הבנק בארץ ובעולם, תוך הבנת הצרכים של היחידות העסקיות והתמיכה בפעילותן.
  - שמירה מירבית על הבנק, מנהליו, עובדיו ושמו הטוב, תוך מיצוי היכולות המקצועיות של עובדי הבנק והעצמתן.
- האחריות על הניהול השוטף של הסיכון של הבנק בהיבטי הציות וביצוע הפעילויות למזעור הסיכון חלה על מנהלי החטיבות ועל מנהלי חברות-הבת בקבוצת הבנק. האחריות המקצועית בתחום זה מוטלת על יחידת קצין ציות ראשי בחטיבה לניהול סיכונים. ביחידות הבנק והקבוצה מתנהלת פעילות שוטפת של מערך קציני ציות, על בסיס ניהול מטריציוני, שמבוסס על כפיפות ארגונית למנהלי החטיבות / מנכ"לי חברות-הבת והכוונה ובקרה על-ידי יחידת קצין ציות ראשי.
- הפעילות של יחידת קצין ציות ראשי מפוקחת באמצעות שלושה ערוצים:
- ועדת הדירקטוריון לניהול ובקרת סיכונים וליישום הוראות באזל 2;
  - צוות ההנהלה לציות בראשות המנכ"ל;
  - דיווחים רבעוניים ושנתיים לדירקטוריון הבנק, למנכ"ל ולמנהלי החטיבות. הדיווחים כוללים עדכונים בדבר חשיפות עיקריות ומוקדי סיכון בקבוצה, התקדמות בתוכנית העבודה, פעילויות שבוצעו ובכללן: בקרות, מיפוי פערי ידע, למידה ארגונית, פרויקטים טכנולוגיים ואחרים בתחום, דיווחים שהועברו לרשות לאיסור הלבנת הון, הפרות ודיווח על אירועים חריגים.
- עם הקמת יחידת קצין הציות הראשי קבע דירקטוריון הבנק מדיניות ציות קבוצתית חדשה לבנק. המדיניות החדשה קובעת כללים לגבי מכלול הנושאים המרכיבים את איסור הלבנת הון וציות להוראות צרכניות. המדיניות שמה דגש על השליטה התאגידית ועל האינטראקציה עם חברות בנות וסניפים מחוץ לישראל. ומתבססת על הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 308, חוק איסור הלבנת הון, חוק איסור מימון טרור והוראות ניהול בנקאי תקין מספר 411. מדיניות זו נכנסה לתוקפה בסוף דצמבר 2010.
- לצורך העמידה בהוראות החוק ובמדיניות הציות הקבוצתית מתנהלות בבנק מספר פעילויות כמפורט:
- איתור חשיפות עיקריות ומוקדי סיכון בקבוצה ומעקב אחר תוכנית העבודה לסגירתם;
  - בקרות תהליכיות, איכותיות וכמותיות אחר קיום ההוראות המסדירות את יחסי בנק ולקוח ואיסור הלבנת הון ומימון טרור, ניתוחן ובניית תוכנית עבודה לצמצום הפערים שנתגלו;
  - פיתוח מערך הדרכה של תחום הציות ואיסור הלבנת הון ומימון טרור הכולל מצגות רענון ידע ממוקדות, מדריכים מעשיים לבנקאים, דפיוח הדרכה, ניהול ידע בפורטל הארגוני וכדומה;
  - איסוף מידע על התקדמות הלמידה בארגון בתחום הציות להוראות המסדירות יחסי בנק ולקוח ואיסור הלבנת הון ומימון טרור;
  - קיום מהלכים שוטפים לזיהוי, מיפוי והערכת סיכונים הציות ופערים בנהלי הבנק ובמערכותיו באמצעות סקר תשתיות;
  - ביצוע מהלך של אבחון יחידות מקצועיות בבנק בהיבטי ציות ואיסור הלבנת הון ומימון טרור ובניית תהליכי בקרה והדרכות המותאמים לאופי הפעילות של היחידות במטרה לצמצם חשיפות וסיכונים בהיבטי ציות ואיסור הלבנת הון ומימון טרור;
  - גיבוש הגדרות התפקיד של קציני הציות במערך הסינוף של החטיבה הקמעונאית, של היחידות העסקיות באגפי החטיבה העסקית, ובמרכז לתפעול בנקאי.
  - ביצוע ניתוחי נתונים על מנת להעריך את הסיכונים בבנק וכתשתית לבניית בקרות חדשות ומערכי למידה חדשים במידת הצורך;
  - ניתוח מוצרים ושירותים חדשים ופעילויות עסקיות חדשות בהיבטי ציות ואיסור הלבנת הון;
  - פיתוח שיפורים במערכות הטכנולוגיות ובניית תשתיות חדשות לתחום הציות ואיסור הלבנת הון. פרויקטים מרכזיים שיושמו: פיתוח מערכת מדי"ס חדשה (מערכת לדיווח על פעילות בלתי רגילה), מערכת דיאלוג ציות (מערכת שנועדה להפיץ הוראות לביצוע פעילות מול לקוח כנגזרת מחקיקה או הוראה הנוגעת ליחסים שבין הבנק ללקוח או כנגזרת מליקויים והפרות שהתגלו), מודל דרוג רגולטורי ללקוחות החטיבה הקמעונאית והבינלאומית (מאפשר ניהול טוב יותר של סיכונים הקשורים בחשבונות בעלי סממנים היכולים להעיד על פעילות בלתי רגילה), שיפור מערכת סקר תשתיות, שיפור מערכת בקרת פתיחת חשבון, שיפור מידע במנהלי של הבנק, ניהול מסמכים וכדומה;
  - קיום סיוע ביחידות העסקיות בבנק לצורך מתן מענה נקודתי בסוגיות בהן קיימת חשיפה לבנק בהיבטי ציות ואיסור הלבנת הון, חידוד תהליכי עבודה ואתור מוקדי סיכון ביחידות אלו;
  - כינוס פורומים של קציני ציות של הקבוצה לצורך עדכוני חקיקה, הטמעה של תהליכי עבודה חדשים, מערכות ויישומים חדשים ושינויים בנהלים, הצגת מצגות הדרכה ורענון ידע לצורך הדרכת שאר קציני הציות במערך וכדומה.
  - הוספת תכנים חדשים ועדכון תכנים קיימים באתר קציני הציות בפורטל הארגוני והבנקאי, כגון: מודל דרוג רגולטורי, הנחיות לביצוע בדיקת נאותות מורחבת, מערכת מדי"ס, גילוי מידע לערב, עדכון חוקים ותקנות, מצגות רענון ידע בנושא איתור פעילות בלתי רגילה, מדרך מעשי למילוי שאלון בדיקת נאותות מורחבת וכדומה.

מחלקת איסור הלבנת הון ומניעת מימון טרור

מחלקת איסור הלבנת הון אחראית לקיום החובות המוטלות על התאגיד הבנקאי ולפיקוח על מיליון. כן, אחראית המחלקה לוודא כי מדיניות הבנק ונהליו מיושמים על בסיס קבוצתי. מחלקת איסור הלבנת הון ומניעת מימון טרור מקיימת מעקב קפדני אחר פעילויות בנקאיות בחשבונות, במטרה לאתר את אלו הנחזות להיות בלתי-רגילות ולדווח עליהן לרשות לאיסור הלבנת הון. שיפור יכולת הניטור של פעילות בלתי-רגילה, השיפור במערכות הבקרה הממוחשבות, פעולות ההדרכה וההטמעה והעלאת המודעות והיכולת המקצועית של העובדים ביחידות העסקיות הביאו בין היתר, לגידול בכמות הדיווחים לרשות לאיסור הלבנת הון. מחלקת איסור הלבנת הון ביצעה את הפעילויות הבאות: פותח מודל דרג רגולטורי לעניין איסור הלבנת הון, פותחה מערכת חדשה לדיווחים סובייקטיביים, יושם שאלון מקוצר למיליון הכר את הלקוח בפעולה של לקוח מזדמן, עודכנו שאלוני הכר את הלקוח המורחב והעסקי וכן יושם שאלון בדיקת נאותות מורחבת (EDD) במערכת הסניפית. נערכו ביקורים בסניפים ובמנהלות האזור לצורך מתן הנחיות והגברת המודעות לניטור פעילות בלתי-רגילה וחשיבות הדיווח ובוצעו הדרכות בקורסים בקמפוס והדרכות בכנסי קציני ציות בתחום.

מחלקת הציות

מחלקת הציות מסייעת להנהלה ולדירקטוריון לקיים את הנדרש בתחומים שבאחריותה, להקטין את החשיפה של התאגיד לתביעות משפטיות ולשמור על המוניטין של התאגיד. מחלקת הציות עוקבת אחר הפערים וההפרות (ככל שישנם) בתחום ההוראות הצרכניות. כמו-כן, מתקיים מעקב אחר שינויים בחקיקה ו/או בהוראות בנק ישראל בזיקה להוראות צרכניות ויישומם בבנק. אחת לחמש שנים, נערך סקר תשתיות חדש בבנק, כפי שנדרש על-פי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 308. במהלך השנה ביצעה מחלקת הציות את הפעילויות הבאות: נסקרו תהליכי העבודה ביחידות הבנק השונות והותאמו בקרות והדרכות נדרשות, נערכו פגישות עבודה עם היחידות המקצועיות התומכות בביצוע מדיניות הציות החדשה, נערכו ביקורים בסניפים ובמנהלות האזור, לצורך מתן הנחיות והגברת המודעות לחשיבות הנושא ונערכו ימי עיון לקציני הציות. בוצעו הדרכות בנושאים שבזיקה להוראות צרכניות תוך מיקוד בתחום סגירת חשבון. בוצע מיפוי של כל סעיפי ההוראות הצרכניות ביחס לנלמד בקורסים שונים במרכז ההדרכה של הבנק וזאת כתשתית לעדכון ההוראות הנדרשות במערכי השיעורים הרלוונטים. פותחה לומדה חדשה הנוגעת להוראות צרכניות המסדירות את יחסי בנק ולקוח והחל תהליך הלמידה בבנק בנושא הציות באמצעות לומדה זו ולומדת סודיות בנקאית.

יחידת הציות הבינלאומית

יחידת הציות הבינלאומית מנהלת מקצועית את קציני הציות בסניפי הבנק בחו"ל ופועלת לוודא שמערך הציות בחברות הבנות פועל בהתאם למדיניות הדירקטוריון וההוראות הרגולטוריות המקומיות. היחידה המשיכה בפעולותיה ליצירת תשתית ציות אחידה ונהלי תקשורת ודיווח מכל יחידות הבנק ברחבי העולם. היחידה פעלה לעדכון מסמך המדיניות הקבוצתית כדי לתת מענה לפערים מול הוראות החקיקה ולסטנדרטים המקומיים. הוחל במהלך לוודא התאמה מלאה של נוהלי הסניפים בחו"ל עם הוראות הדינים המקומיים. היחידה עוקבת אחר ביצוע תוכנית הציות השנתית בכל יחידות הבנק במועד ובוחנת את איכות הביצוע, זאת באמצעות קבלת דיווחים שוטפים והן בביצוע בקרות בשטח בביקורים בסניפים. נערכו פעולות לבחינת מערך כוח האדם ביחידות הציות ובהתאם לכך גויסו מנהלים ועובדים וכן בוצעו בקרות על ביצועי מחלקות הציות בביקורים בשטח בסניפי הבנק בארצות-הברית ובלונדון. הושלמו מהלכים לשדרוג מערכות הבקרה הממוכנות של מערכי הציות בסניפים על מנת ליעל את המעקב ולשפר את יכולת ניטור של פעילות חריגה.

מחלקת המטה

מחלקת המטה אחראית לתיאום, מעקב ובקרה אחר הפעילויות של יחידת קצין ציות ראשי וניהול הקשר עם מערך הציות בבנק, ניהול תוכניות העבודה של יחידת קצין ציות ראשי, מעקב אחר ביצוע בקרות, הדרכות ופעילויות בתחום הציות ואיסור הלבנת הון ביחידות העסקיות של חטיבות הבנק, ריכוז הדיווחים לדירקטוריון ולהנהלה, ניהול פרויקטים טכנולוגיים והשתלבות בפרויקטי פיתוח של מערכות הבנק, מעקב אחר עדכניות המערכות, תכנון ובנייה של מערך ההדרכות בתחום הציות ואיסור הלבנת הון, בניית מצגות רענון ידע ואמצעי הדרכה אחרים, ניהול אתרי התוכן בתחום הציות ואיסור הלבנת הון ומימון טרור, ניהול כנסים של קציני הציות בקבוצה, בניית תוכניות תקשור וניהול שינוי של מערכות ותהליכים חדשים, הפצת אירועים לביצוע פעילות מול הלקוחות כנגזרת של חקיקה או הוראה הנוגעת ליחסים שבין בנק ולקוח או כנגזרת מהפרות וליקויים שנתגלו באמצעות מערכת "דיאלוג ציות" וכדומה.

ג. סיכון משפטי

סיכון להכנסות ולהון הקבוצה כתוצאה מאירועים בלתי צפויים, כגון תביעות משפטיות, לרבות תביעות ייצוגיות, חוסר יכולת לאכוף חוזים, או פסיקות לרעת הקבוצה, שעלולים לגרום לפגיעה ברווחיות הקבוצה. הקבוצה נעזרת במערך ייעוץ משפטי פנימי וחיצוני. על-פי הגדרת בנק ישראל, סיכון משפטי הינו "סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם". סיכונים מעין אלה בעבודת הבנק יכולים לנבוע כתוצאה ממכלול רחב של נסיבות שונות. כך, למשל, סיכונים יכולים לנבוע כתוצאה מהעדר מסמכים כתובים בקשר להתקשרויות שנעשו בין הבנק ללקוחותיו, בין הבנק לספקיו או לאחרים, מליקויים בחתימה ו/או היעדר פרטים בהסכמים כתובים; מהיותם של הסכמים מנוסחים שלא כהלכה ו/או נתונים לפרשנות שאינה משקפת את כוונת הבנק; מהיותם של הסכמים בני ביטול (במלואם או בחלקם) ו/או כוללים הוראות שאינן ניתנות לאכיפה וליקויים משפטיים נוספים. הבנק נוקט התייחסות מרחיבה באשר לסיכונים המשפטיים וכולל בהם סיכונים הנובעים מהוראות חקיקה ראשית ומשנית, הוראות רגולטוריות, פסיקה של בתי משפט, בתי דין וגופים אחרים שיש להם סמכות מעין-שיפוטית, סיכונים הנובעים מפעילות שאינה מגובה בייעוץ משפטי, או בייעוץ משפטי לקוי וסיכונים הנובעים מהליכים משפטיים.

הסיכונים המשפטיים שלובים מטבעם בסיכונים תפעוליים. כך, למשל, אפשרות היעדרו של הסכם כתוב, מלא וחתום כדין לעסקה פלונית, למרות שהסכם מסוג זה מצוי ברשות הבנק ומשמש אותו במהלך העסקים הרגיל שלו.

במסגרת הטיפול המשפטי מושם דגש על:

- איתור מוקדי הסיכונים המשפטיים המהותיים והטיפול בהם, תוך קביעת גורם אחראי ליישום ההנחיות.
- הכנת הסכמים, הנחיות ונהלים מתאימים, כדי לוודא נקיטת צעדים למניעת הסיכונים.
- בדיקת השלכות הוראות החקיקה (לרבות פסיקה) והוראות הרשויות, ובחינת השלכותיהן על עבודת הבנק.
- הפקת לקחים משינויים בחקיקה (לרבות פסיקה) ויישום לקחים אלה במסמכים המשפטיים הנהוגים בבנק והעברת חוות דעת בנושא ליחידות הרלוונטיות בבנק.

לגבי חברות בארץ ובחול, מתווה התוכנית מדיניות כללית של ניהול סיכונים שעל כל חברה להתאימה לנסיבותיה ולפעולותיה. כן נדרשו מנגנונים של דיווח מחברות אלו למנהל הסיכונים המשפטיים.

פגיעה במוניטין הקבוצה כמוסד פיננסי יציב ואמין אצל הלקוחות, בעלי המניות, המשקיעים, השותפים העסקיים והגופים הרגולטוריים עלולה להביא להסטה של פעילות הלקוחות לספקי שירותים פיננסיים אחרים, תוך פגיעה בפעילות וברוחיות הקבוצה. הסיכון נאמד בהשוואה לקבוצות ייחוס שונות במיגזר הפיננסי בארץ ובחול.

סיכון תחרות

קיימים סיכונים של תחרות מהמערכת הבנקאית בארץ, ממוסדות פיננסיים שונים כמו חברות ביטוח, מנהלי תיקי השקעות, בנקים מחו"ל וכדומה, שעלולים לגרום למעבר של לקוחות לגופים אלה, תוך העברת כלל פעילותם או רכישה סלקטיבית של שירותים מספקים שונים, וכן סיכון לשחיקה ברווחיות הנובעת מהלחץ התחרותי להקטנת גובה העמלות והמרווחים מריבית. כתוצאה מכך, עשויים להיפגע נתח השוק של הקבוצה ורווחיותה. צעדים להתמודדות עם הלחץ התחרותי הינם נדבך חשוב בתוכנית האסטרטגית ובתוכניות העבודה, כך שאנו מניחים כי בטווח הקצר-בינוני לא צפויה השפעה מהותית מעבר לזו הקיימת בבסיס התכנון.

סיכון רגולציה וחקיקה

סיכון להכנסות ולהון הקבוצה, שנובע מחקיקה ו/או מהוראות של גופים רגולטורים שונים, שגורמים לשינויים בסביבה העסקית של הקבוצה. שינויים אלה עלולים להשפיע לעיתים על יכולת הקבוצה להציע שירותים מסוימים ו/או לחייבה לבצע השקעות טכנולוגיות ואחרות בעלות ניכרת ותוך פגיעה בלוח הזמנים לפיתוח שירותים מתוכננים אחרים.

שינויים בחקיקה וכן התפתחויות רגולטוריות שונות, מכוחם מוטלות, בין היתר, מגבלות על החזקה במניות הבנק ועל החזקה על-ידי הבנק במניות של גופים קשורים לבנק, יש להם השפעה על פעילותו של הבנק ועשויים להשפיע על תוצאותיו העסקיות.

כ"בנק" וכ"תאגיד בנקאי" מודרכת ותחומה פעילותו של הבנק במערכת של חוקים, צווים ותקנות (ובהם, בין היתר, פקודת הבנקאות, 1941, חוק בנק ישראל, התשי"ד-1954, חוק הבנקאות, חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981), כמו גם בחוקים אחרים שיש להם השלכות על פעילותו, דוגמת חוק ניירות-ערך, התשכ"ח-1968, חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק ביעוץ פנסיוני) התשס"ה-2005, חוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995, וכן בתקנות וכללים ובהם כללים של נגיד בנק ישראל ובהוראות הנחיות והבעות עמדה של המפקח על הבנקים.

בדיני הבנקאות מצויות הוראות, החלות על תחומים רבים של פעילות הבנק, עד כי ניתן לומר, שאין - או כמעט שאין - תחום בפעילותו, שאינו מושפע מהם במידה כלשהי. דיני הבנקאות משפיעים גם על חברות-בנות, לרבות אלו שאינן נחשבות ל"תאגיד בנקאי" ובמידה פחותה, גם על חברות קשורות של הבנק.

מכוח דיני הבנקאות נתון הבנק לפיקוחו של בנק ישראל ובמיוחד לפיקוחם של נגיד בנק ישראל והמפקח על הבנקים. כמו-כן, נתון הבנק לפיקוח של רשויות של משרדי ממשלה, ובמיוחד משרד האוצר.

דיני הבנקאות מתייחסים להונו של הבנק ולדרכי ניהולו, לרבות הפעלת ביקורת חיצונית ופנימית ובקרה פנימית, וכן הם קובעים את תחומי הפעולה, שהבנק ראשי לקיים, ואת הישיות המשפטיות האחרות, שבהן הינו ראשי לשלוט או להחזיק אמצעי שליטה בשיעורים מסוימים, ואף מגבילים את מידת השפעתו של הבנק על חברות נשלטות, קשורות ואחרות, שבהן הינו מחזיק אמצעי שליטה.

דינים אלה מגבילים את חופש ההשקעה של הבנק, וזאת במיוחד ב"תאגידים ריאליים" כהגדרתם בחוק הבנקאות. דיני הבנקאות כופים על הבנק שימושים מסוימים בנכסיו, והם מטילים הגבלות ומכתיבים תנאים לשימושים אחרים בהם.

הבנק עוקב אחרי הצעות החקיקה, התקינה וההוראות של הגופים הרגולטורים שלפיקוחם נתון ו/או שעלולים להשפיע על פעילות קבוצת הבנק ו/או על תוצאותיה העסקיות.

סיכון כלכלי – מצב המשק בישראל

סיכון להכנסות ולהון הקבוצה כתוצאה מהאטה כלכלית בפעילות המשק, שעלולה להשפיע לרעה על מצבם של חלק מהעסקים השונים במשק, על רמת ההכנסות ועל רמת האבטלה במשק. תהליך מעין זה עלול לגרום להרעה במצבם של חלק מהלווים של הקבוצה, קרי-עלול להשפיע לרעה על סיכויי גביית האשראי. כמו-כן, האטה כלכלית במשק עלולה לגרום לירידה בהכנסות שאינן מאשראי, כגון: הכנסות מפעילות בשוק ההון ומפעילות בסחר חוץ, ולגרום לשינוי לרעה בהרכב המקורות הפיננסיים, כדוגמת עלייה בעלות המקורות וירידה בזמינותם.

סיכון כלכלי – מצב המשק בעולם

סיכון להכנסות ולהון הקבוצה, כתוצאה מהאטה משמעותית בפעילות הכלכלית בשוק העולמי, שעלולה להשפיע לרעה על מצבם של חלק מהעסקים בישראל ועל היקפי הפעילות העסקית. השפעה זו יכולה להשפיע לרעה על סיכויי גביית האשראי ו/או להקטין את ההכנסות מעמלות ו/או מפעילות בשוק ההון ו/או מפעילות הקבוצה בחו"ל ו/או מתן שירותים לקוחות ישראלים שפעילים בחו"ל.

לאור האירועים הכלכליים האחרונים בגוש האירו ומאי-הוודאות לגבי הצמיחה במשק בארצות-הברית, הבנק מנתח בתדירות גבוהה את המצב והשפעותיו על הבנק כאשר הניתוחים כוללים גם תרחישי החמרה במצב. כתוצאה מכך, הבנק מבצע עדכונים במדיניות החשיפות והגביר את הבקרה על מיגזרים העשויים להיות מושפעים מאירועים אלה.

סיכון פוליטי-ביטחוני

סיכון להכנסות ולהון הקבוצה, שנובע מחוסר יציבות ביטחונית/פוליטית בישראל. הרעה במצב הביטחוני עלולה לגרום להאטה כלכלית במשק כולו, ולפגיעה לרעה בענפים מסוימים, כגון ענף התיירות ובתי מלון, ענף התעופה, ענף המסחר וענף הבנייה ופעילות בסחר חוץ. כמו-כן, קיים סיכון לפגיעה ביחסים המסחריים בין מדינת ישראל למדינות אחרות. מצבים אלו, שתוארו לעיל, עלולים להשפיע לרעה על יכולת גיוס מקורות במטבע-חוץ, על משקיעים שונים, על מצבם של חלק מלווי הקבוצה ועל סיכויי גביית האשראי מלווים אלה.

סיכון סביבתי

סיכון סביבתי לבנק הוא הסיכון להפסד כתוצאה מהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה ואכיפתן, היכול להתממש באם יישא הבנק באחריות ישירה למפגע סביבתי, לרבות האפשרות שהבנק ידרש להסיר מפגע סביבתי או שמא יהיה אחראי בגין מפגע סביבתי כלפי צד שלישי, או כתוצאה מירידת-ערך של ביטחונות שמומשו. הסיכון אף עשוי להתממש בעקיפין, כתוצאה מהרעה במצבו הפיננסי של אחר בשל עלויות סביבתיות שמקורן בהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה. כן, ייתכן ויתממש סיכון מוניטין כתוצאה מייחוס לבנק קשר לגורם למפגע סביבתי. ביום 11 ביוני 2009 פרסם המפקח על הבנקים מכתב לתאגידים הבנקאיים בנושא החשיפה לסיכונים סביבתיים וניהולם. המכתב כולל היבטים לחשיפה של הבנק לסיכונים סביבתיים. סיכונים סביבתיים יכול ויכללו במסגרת סיכונים אחרים כגון, סיכונים תפעוליים, סיכוני שוק, סיכוני אשראי ועוד. במכתב מודגש כי זיהוי הסיכונים הסביבתיים והערכתם הינם חלק בלתי נפרד מתהליך נאות של הערכת הסיכונים בבנק, ולכן נדרש הבנק לפעול להטמעת ניהול הסיכונים הסביבתיים במכלול הסיכונים המנוהלים על-ידו, לרבות באמצעות הטמעת נהלים לזיהוי סיכון סביבתי מהותי בעת מתן אשראי ובאמצעות שילוב הערכת הסיכון הסביבתי בהערכה של איכות האשראי שהועמד ללקוחות על-ידי הבנק. בהמשך למכתב המפקח על הבנקים, הנהלת הבנק ודירקטוריון הבנק אישרו עקרונות ולוחות זמנים ליישום הקמת מערך לניהול סיכונים סביבתיים.

באזל 2

החל מיום 31 בדצמבר 2009 הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל 2 (להלן: "באזל 2"), כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 2011-201. בהתאם להוראות, בנוסף לחישוב דרישת ההון המינימלי בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי, נדרש הבנק לבצע תהליך פנימי להערכת נאותות הלימות ההון (ICAAP) המוגש מדי שנה. ביום 12 במאי 2011 קיבל הדירקטוריון את הסקירה בנושא ה-ICAAP ואישר את הדוח על התהליך הפנימי להערכת הלימות ההון של הבנק (ICAAP) לשנת 2010. כמו כן, אישר הדירקטוריון את מדיניות תיאבון הסיכון של הבנק.

יישום והשפעה של הוראות רגולטוריות חדשות העוסקות בנושאי מדידה והלימות הון:

- ביום 30 במרץ 2011 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בדבר "עדכון דרישות הגילוי של נדבך 3 של באזל 2" אשר מעדכן את דרישות הגילוי של נדבך 3 לגבי חשיפות איגוח. חוזר זה יחול על הדוח שנתי לשנת 2011 ואילך. ליישום החוזר לא צפויה להיות השפעה מהותית על הבנק.
- ביום 4 ביולי 2011 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בדבר "מדידה והלימות הון – רכיבי ההון" אשר משלב את הנהלים להגשת בקשה על הנפקת כתבי התחייבות נדחים והודעה למפקח, בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.
- ביום 26 באוקטובר 2011 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בדבר "היערכות לאימוץ המלצות באזל 3". לפי המכתב, המערכת הבנקאית בישראל תאמץ את המלצות באזל 3 "מסגרת פיקוחית עולמית לחיזוק עמידות המערכת הבנקאית" אשר פורסמו בחודש דצמבר 2010. לאחר שיגובשו ותוך ביצוע התאמות. בהתאם לכך, הוקמו בפיקוח על הבנקים צוותי עבודה אשר יגישו המלצות מקצועיות בדבר אופן האימוץ.

גילוי בהתאם לנדבך 3:

להלן טבלה המסכמת את דרישות הגילוי בהתאם לנדבך 3:

גילוי כמותי	נושא
מספר עמוד	
126	מבנה ההון הרגולטורי והרכב ההון
127	הלימות ההון
128	חשיפות סיכון אשראי
131	הפחתת סיכון האשראי
135	סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
136	חשיפות איגוח
136	דרישות ההון בגין סיכון שוק
136	פוזיציות במניות בתיק הבנקאי
114	סיכון ריבית בתיק הבנקאי

דרישות ההון בהתאם להוראות באזל 2

להלן חישוב יחס ההון בהתאם להוראות באזל 2:

31 בדצמבר *2010	31 בדצמבר *2010	30 בספטמבר 2011	
פרופורמה**	מדוח		במיליוני ש"ח
בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	
1. הון לצורך חישוב יחס ההון			
21,395	22,251	23,130	הון ליבה
23,723	24,579	25,517	הון רובד 1, לאחר ניכויים
13,968	13,968	15,323	הון רובד 2, לאחר ניכויים
37,691	38,547	40,840	סך-ככל הון כולל
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
251,421	252,277	273,624	סיכון אשראי
5,483	5,483	6,471	סיכוי שוק
19,154	19,154	19,382	סיכון תפעולי
276,058	276,914	299,477	סך-הכולל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
3. יחס ההון לרכיבי הסיכון			
7.75%	8.04%	7.72%	יחס הון ליבה לרכיבי סיכון
8.59%	8.88%	8.52%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
13.65%	13.92%	13.64%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.00%	9.00%	9.00%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים
4. חברות בת משמעותיות			
ישראל			
***13.70%		13.70%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
***13.70%		13.90%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.00%		9.00%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים
בנק הפועלים שוויץ			
22.08%		21.53%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
22.08%		21.53%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
8.00%		****11.20%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית
בנק פודיסיף			
27.49%		22.49%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
24.35%		19.94%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
12.00%		12.00%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1(ג) לתמצית הדוחות הכספיים.

** החל מיום 1 בינואר 2011 הבנק מיישם את הוראות המפקח על הבנקים בדבר מדידה וגילוי של חובות פגומים וכן מספר תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) שאומצו על-ידי הפיקוח על הבנקים. נתוני הפרופורמה מייצגים את יחס ההון של הבנק אילו היה מיישם הוראות אלו ביום 31 בדצמבר 2010. השפעת היישום על ההון ליום 1 בינואר 2011 הסתכמה בכ-856 מיליוני ש"ח.

*** הוצג מחדש.

**** ביום 30 במרץ 2011 פרסם הבנק המרכזי השוויצרי חזר בדבר הלימות הון בתוקף מיום 1 ביולי 2011. במסגרת החזר סווגו הגופים הפיננסיים בשוויץ למספר קטגוריות בהתאם לקריטריונים שנקבעו. בנק הפועלים שוויץ שייך לקטגוריה בה ידרש לעמוד ביחס הון כולל מזערי בשעור של 11.2%, במקום 8% כפי שהיה עד מועד יישום ההוראה.

מבנה ההון הרגולטורי והרכב ההון

להלן הרכב ההון לצורך חישוב יחס הון:

30 בספטמבר 2011		31 בדצמבר 2010
במיליוני ש"ח		
הון רובד 1		
הון מניות רגילות נפרע	8,058	8,147
עודפים	14,699	*13,799
זכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו	285	337
מכשירים הוניים אחרים	191	86
סכומים שהופחתו מהון רובד 1	(103)	(118)
סך-הכל הון ליבה	23,130	*22,251
מכשירים מורכבים חדשניים	2,387	2,328
סך-הכל הון רובד 1	25,517	*24,579
הון רובד 2		
הון רובד 2 עליון	3,480	3,662
הון רובד 2 תחתון	11,898	10,359
סכומים שהופחתו מהון רובד 2	(55)	(53)
סך-הכל הון רובד 2	15,323	13,968
הון כולל כשיר	40,840	*38,547

לפרטים נוספים, ראה ביאור 4 לתמצית הדוחות הכספיים.

* הוצג מחדש בעקבות יישום הוראות המפקח על הבנקים בנושא דיווח כספי על זכויות עובדים, בדרך של יישום למפרע החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011. לפרטים נוספים ראה ביאור 1(4) לתמצית הדוחות הכספיים.

הלימות ההון

להלן מידע על רכיבי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי:

31 בדצמבר 2010		30 בספטמבר 2011		
דרישות הון	נכסי סיכון	דרישות הון	נכסי סיכון	
במיליוני ש"ח				
סיכון אשראי				
142	1,575	140	1,556	חובות של ריבנויות
271	3,006	249	2,766	חובות של ישויות סקטור ציבורי
554	6,154	693	7,703	חובות של תאגידים בנקאיים
10,106	112,294	11,412	126,804	חובות של תאגידים
4,988	55,426	5,299	58,877	חובות בביטחון נדל"ן מסחרי
3,114	34,603	3,068	34,092	חשיפות קמעונאיות ליחידים
525	5,834	529	5,877	הלוואות לעסקים קטנים
2,160	23,999	2,380	26,439	הלוואות לדיור
8	91	8	88	איגוח
* 837	*9,295	848	9,422	נכסים אחרים
*22,705	*252,277	24,626	273,624	סך-הכל בגין סיכון אשראי
493	5,483	582	6,471	סיכוי שוק
1,724	19,154	1,744	19,382	סיכון תפעולי
*24,922	*276,914	26,952	299,477	סך נכסי הסיכון בגין הסיכונים השונים
	*38,547		40,840	הון כולל
	9.00%		9.00%	יחס ההון הנדרש לפי המפקח על הבנקים
	*8.04%		7.72%	יחס הון ליבה לרכיבי הסיכון
	*8.88%		8.52%	יחס הון רובד 1 לרכיבי הסיכון
	*13.92%		13.64%	יחס ההון הכולל לרכיבי הסיכון

* הוצג מחדש בעקבות יישום הוראות המפקח על הבנקים בנושא דיווח כספי על זכויות עובדים, בדרך של יישום למפרע החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011. לפרטים נוספים ראה ביאור 1(ג)4 לתמצית הדוחות הכספיים.

חשיפות סיכון אשראי

להלן פילוח חשיפות סיכון אשראי לפי צד נגדי ולפי סוגים עיקריים של חשיפות אשראי לפני הפרשה להפסדי אשראי⁽¹⁾:

30 בספטמבר 2011												
חשיפת אשראי ברוטו ממוצעת	חשיפת אשראי ברוטו ⁽²⁾	אחרים	איגוח	הלוואות לדיוור	עסקים קטנים	קמעונאיות ליחידים	בביטחון נדל"ן מסחרי	תאגידים בנקאיים	תאגידים בנקאיים	סקטור ציבורי	ריבוניות	
במיליוני ש"ח												
282,146	297,203	-	-	48,588	8,182	44,189	45,219	97,858	7,039	3,806	42,322	הלוואות ⁽³⁾
24,205	23,381	-	247	-	-	-	90	2,291	1,462	1,287	18,004	אגרות-חוב ⁽⁴⁾
14,060	18,331	-	-	21	13	22	371	7,683	9,727	410	84	נגזרים ⁽⁵⁾
חשיפות חוץ-מאזניות												
153,321	158,038	-	185	2,042	3,826	47,591	39,562	61,696	1,492	1,075	569	אחרות
נכסים אחרים ⁽⁶⁾												
12,414	12,162	12,162										
486,146	509,115	12,162	432	50,651	12,021	91,802	85,242	169,528	19,720	6,578	60,979	סך-הכל

- לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות ולפני ניכוי ההפרשות להפסדי אשראי על בסיס פרטני וקבוצתי.
- לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים כנדרש בהוראת באזל 2 (לדוגמא, שיקלול מסגרות לא מנוצלות כאשראי) וכן לפני הפחתת סיכון אשראי כתוצאה מביצוע פעולות מסוימות (לדוגמא, על-ידי שימוש בערבויות).
- כולל אשראי לציבור, אשראי לממשלה ופקדונות בבנקים מרכזיים.
- לא כולל את אגרות-החוב הנכללות בתיק הסחיר.
- שווי הוגן חיובי של נגזרים לרבות תוספת (Add-On) הקבועה בהוראת באזל 2 המשקפת את סכום החשיפה הפוטנציאלית העתידית לאשראי בגין יתרת הערך הנקוב של מכשירים נגזרים.
- כולל מזומנים, מקדמות לרשויות המס, מניות ונכסים אחרים ללא צד נגדי כגון בניינים וציד.

להלן פילוח חשיפות סיכון אשראי לפי צד נגדי ולפי סוגים עיקריים של חשיפות אשראי לאחר הפרשה לחובות מסופקים⁽¹⁾:

31 בדצמבר 2010												
חשיפת אשראי ברוטו ממוצעת	חשיפת אשראי ברוטו ⁽²⁾	אחרים	איגוח	הלוואות לדיוור	עסקים קטנים	קמעונאיות ליחידים	בביטחון נדל"ן מסחרי	תאגידים בנקאיים	תאגידים בנקאיים	סקטור ציבורי	ריבוניות	
במיליוני ש"ח												
263,520	273,395	-	-	41,757	7,946	43,724	43,461	83,982	5,911	4,041	42,573	הלוואות ⁽³⁾
22,796	26,961	-	262	-	-	-	111	2,533	1,673	1,307	21,075	אגרות-חוב ⁽⁴⁾
11,988	11,883	-	-	25	-	3	298	4,794	6,249	513	1	נגזרים ⁽⁵⁾
חשיפות חוץ-מאזניות												
146,052	152,599	-	177	5,125	3,501	45,119	35,366	60,510	1,531	708	562	אחרות
נכסים אחרים ⁽⁶⁾												
*11,254	*12,508	*12,508	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
*455,610	*477,346	*12,508	439	46,907	11,447	88,846	79,236	151,819	15,364	6,569	64,211	סך-הכל

- * הוצג מחדש בעקבות יישום הוראות המפקח על הבנקים בנושא דיווח כספי על זכויות עובדים, בדרך של יישום למפרע החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011. לפרטים נוספים ראה ב"אור" 1(4) לתמצית הדוחות הכספיים.
- לא כולל הפרשה כללית לחובות מסופקים.
  - לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים כנדרש בהוראת באזל 2 (לדוגמא, שיקלול מסגרות לא מנוצלות כאשראי) וכן לפני הפחתת סיכון אשראי כתוצאה מביצוע פעולות מסוימות (לדוגמא, על-ידי שימוש בערבויות).
  - כולל אשראי לציבור, אשראי לממשלה ופקדונות בבנקים מרכזיים.
  - לא כולל את אגרות-החוב הנכללות בתיק הסחיר.
  - שווי הוגן חיובי של נגזרים לרבות תוספת (Add-On) הקבועה בהוראת באזל 2 המשקפת את סכום החשיפה הפוטנציאלית העתידית לאשראי בגין יתרת הערך הנקוב של מכשירים נגזרים.
  - כולל מזומנים, מקדמות לרשויות המס, מניות ונכסים אחרים ללא צד נגדי כגון בניינים וציד.

ביום 1 בינואר 2011 אימץ הבנק לראשונה את הוראת המפקח על הבנקים בדבר "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". בהתאם לדרישות הגילוי לפי נדבך 3 של באזל 2 הוצגו ליום 30 בספטמבר 2011 חשיפות האשראי ברוטו לאחר ניכוי יתרת מחיקות חשבונאיות ולפני ניכוי יתרת ההפרשות בגין הפסדי אשראי (על בסיס פרטני וקבוצתי). נתוני חשיפות האשראי ליום 31 בדצמבר 2010 מוצגים לאחר ניכוי ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים. לפיכך, הנתונים ליום 30 בספטמבר 2011 אינם בני השוואה לנתונים ליום 31 בדצמבר 2010. חשיפות האשראי ברוטו העיקריות נובעות מהלוואות שהעמיד הבנק ללקוחותיו ומחשיפות חוץ-מאזניות הכוללות בעיקר מסגרות אשראי; ערבויות והתחייבויות להעמדת אשראי.

חשיפות האשראי ברוטו ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכמו בסך של כ-509.1 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-488.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2010, לפני ניכוי הפרשות לחובות מסופקים, גידול בסך של כ-20.8 מיליארד ש"ח. חשיפות האשראי בגין תאגידים גדלו בסך של כ-12 מיליארד ש"ח. כמו-כן, חל גידול בחשיפה לתאגידים בנקאיים בסך של כ-4.3 מיליארד ש"ח, גידול בגין הלוואות לדיוור בסך של כ-3.6 מיליארד ש"ח, גידול בחשיפה לחובות בביטחון נדל"ן מסחרי בסך של כ-2.4 מיליארד ש"ח וגידול בחשיפה קמעונאית ליחידים בסך של כ-1.8 מיליארד ש"ח. גידול זה קוזז בעיקר בשל קיטון באגרות-חוב ממשלתיים בסך של כ-3.1 מיליארד ש"ח וקיטון בפקדונות בבנקים מרכזיים ואשראי לממשלות בסך 0.3 מיליארד ש"ח.

כ-33% מחשיפת האשראי ברוטו של הבנק נובעת מחשיפה לתאגידים המטופלים בחטיבה העסקית או לקוחות אחרים שיתרת האשראי הכוללת של כל אחד מהם, המחושבת בהתאם להוראה, עולה על 5 מיליון ש"ח. שקלול נכסי הסיכון בגין לקוחות כאמור מבוצע בהתאם לדירוג של חברות דירוג בינלאומיות או 100% בהיעדר דירוג כאמור.

כ-18% מחשיפת האשראי ברוטו של הבנק נובעת מחשיפה קמעונאית ללקוחות שיתרת האשראי הכוללת של כל אחד מהם, המחושבת בהתאם להוראה, אינה עולה על 5 מיליון ש"ח (לרבות עסקים קטנים). ההוראה מתירה, בכפוף לעמידה בתנאים מסוימים לשקלול נכסי הסיכון בגין חשיפות כאמור ב-75%.

חשיפת האשראי בגין הלוואות לדיוור, המהווה כ-10% מחשיפת האשראי ברוטו של הבנק, כוללת אשראי שניתן לרכישת דירת מגורים אשר יחס ההלוואה לשווי הנכס במועד העמדת ההלוואה (LTV) אינו עולה על 75%. ההוראה מתירה, בכפוף לעמידה בתנאים מסוימים לשקלול נכסי הסיכון בגין חשיפות כאמור ב-35%.

חשיפת האשראי לריבונות, המהווה כ-12% מחשיפת האשראי ברוטו של הבנק, כוללת בעיקרה, פקדונות בבנקים מרכזיים בישראל ובארצות-הברית והשקעה באגרות-חוב שהונפקו על-ידי ממשלת ישראל וממשלת ארצות-הברית.

כ-17% מחשיפת האשראי ברוטו של הבנק נובעת מחשיפה לחובות בביטחון נדל"ן מסחרי הכוללת אשראי שניתן לרכישת נדל"ן מסחרי מניב הכנסה.

להלן פילוח חשיפת האשראי ברוטו לפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי⁽¹⁾ לפי תקופה חוזית לפירעון (שהינה התקופה האחרונה) בהתאם לסוגים העיקריים של המכשירים הפיננסיים:

30 בספטמבר 2011				
עד שנה	משנה עד 5 שנים	מעל 5 שנים	אחר	חשיפת אשראי ברוטו ⁽²⁾
במיליוני ש"ח				
140,810	69,271	87,122	-	297,203
8,154	4,947	10,280	-	23,381
8,667	4,489	5,175	-	18,331
22,954	127,736	7,348	-	158,038
2,583	-	-	9,579	12,162
183,168	206,443	109,925	9,579	509,115

- (1) לאחר ניכוי מחיקות חשבונאית ולפני ניכוי ההפרשות להפסדי אשראי על בסיס פרטני וקבוצתי.
- (2) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים כנדרש בהוראת באזל 2 (לדוגמא, שיקלול מסגרות לא מנוצלות כאשראי) וכן לפני הפחתת סיכון אשראי כתוצאה מביצוע פעולות מסוימות (לדוגמא, על-ידי שימוש בערבויות).
- (3) כולל אשראי לציבור, אשראי לממשלה ופקדונות בבנקים מרכזיים.
- (4) לא כולל את איגרות-החוב הנכללות בתיק הסחיר.
- (5) שווי הוגן חיובי של נגזרים לרבות תוספת (Add-On) המשקפת את סכום החשיפה הפוטנציאלית העתידית לאשראי בגין יתרת הערך הנקוב של מכשירים נגזרים.
- (6) כולל מזומנים, מקדמות לרשויות המס, מניות ונכסים אחרים ללא צד נגדי כגון בניינים וציוד.

להלן פילוח חשיפת האשראי ברוטו לאחר ניכוי הפרשה לחובות מסופקים⁽¹⁾ לפי תקופה חוזית לפירעון (שהינה התקופה האחרונה) בהתאם לסוגים העיקריים של המכשירים הפיננסיים:

31 בדצמבר 2010				
עד שנה	משנה עד 5 שנים	מעל 5 שנים	אחר	חשיפת אשראי ברוטו ⁽²⁾
במיליוני ש"ח				
132,312	60,524	80,559	-	273,395
10,774	5,636	10,551	-	26,961
5,172	2,022	4,689	-	11,883
20,262	126,077	6,260	-	152,599
3,230	-	-	9,278 *	12,508 *
171,750	194,259	102,059	9,278 *	477,346 *

- * הוצג מחדש בעקבות יישום הוראות המפקח על הבנקים בנושא דיווח כספי על זכויות עובדים, בדרך של יישום למפרע החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011. לפיכך נוספים ראה ביאור 1(0) לתמצית הדוחות הכספיים.
- (1) לא כולל הפרשה כללית לחובות מסופקים.
  - (2) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים כנדרש בהוראת באזל 2 (לדוגמא, שיקלול מסגרות לא מנוצלות כאשראי) וכן לפני הפחתת סיכון אשראי כתוצאה מביצוע פעולות מסוימות (לדוגמא, על-ידי שימוש בערבויות).
  - (3) כולל אשראי לציבור, אשראי לממשלה ופקדונות בבנקים מרכזיים.
  - (4) לא כולל את איגרות-החוב הנכללות בתיק הסחיר.
  - (5) שווי הוגן חיובי של נגזרים לרבות תוספת (Add-On) המשקפת את סכום החשיפה הפוטנציאלית העתידית לאשראי בגין יתרת הערך הנקוב של מכשירים נגזרים.
  - (6) כולל מזומנים, מקדמות לרשויות המס, מניות ונכסים אחרים ללא צד נגדי כגון בניינים וציוד.

להלן מידע על הלוואות בעייתיות והפרשות להפסדי אשראי לפי צד נגדי:

30 בספטמבר 2011			
הלוואות פגומות	הלוואות בפיגור	יתרת הפרשה על בסיס פרטני	יתרת הפרשה על בסיס קבוצתי
במיליוני ש"ח			
סקטור ציבורי	-	-	13
תאגידים בנקאיים	-	-	8
תאגידים	4,442	1,623	948
בביטחון נדל"ן מסחרי	3,087	1,433	989
קמעונאיות ליחידים	1,040	438	452
עסקים קטנים	140	89	55
הלוואות לדיור	-	1,096	382
אחרים	-	-	3
סך-הכל	8,709	4,679	2,850

להתפלגות יתרת החובות הבעייתיים לפי ענפי משק, ראה תוספת 3 לסקירת ההנהלה בדבר סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק, להתפלגות חשיפות האשראי לפי אזור גיאוגרפי, ראה תוספת 4 לסקירת ההנהלה בדבר חשיפה למדינות זרות. למידע נוסף בדבר התנועה בהפרשה להפסדי אשראי, ראה ביאור 3 לתמצית הדוחות הכספיים.

הפחתת סיכון האשראי

הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית המקיפה על מנת לקבוע את שקלו של הסיכון שיחולו על הצד הנגדי. הגישה הסטנדרטית מצריכה שימוש בדירוגים בלתי תלויים שהוכנו על-ידי סוכנויות דירוג בינלאומיות. הטבלאות שלהלן מציגות את פירוט חשיפת האשראי ברוטו (לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי על בסיס פרטני וקבוצתי) על-פי משקולות הסיכון תוך פילוח החשיפה בהתאם לצד הנגדי (סגמנטים) לפני ואחרי הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחונות מוכרים.

לפני הפחתת סיכון אשראי

30 בספטמבר 2011								
חשיפת אשראי ברוטו ⁽¹⁾	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	
במיליוני ש"ח								
ריבנויות	60,979	-	858	-	223	-	3,663	56,235
סקטור ציבורי	6,565	-	-	-	5,492	-	1,073	-
תאגידים בנקאיים	19,712	-	507	-	5,370	-	13,835	-
תאגידים	167,497	1,462	160,281	-	4,687	-	1,067	-
בביטחון נדל"ן מסחרי	84,082	1,232	82,850	-	-	-	-	-
קמעונאיות ליחידים	91,006	91	127	90,788	-	-	-	-
עסקים קטנים	11,898	23	25	11,850	-	-	-	-
הלוואות לדיוור	50,269	272	7,048	14,175	-	28,774	-	-
איגוח	432	-	-	-	5	-	427	-
אחרים	12,159	638	8,465	-	-	-	-	3,056
סך-הכל	504,599	3,718	260,161	116,813	15,777	28,774	20,065	59,291

31 בדצמבר 2010								
חשיפת אשראי ברוטו ⁽¹⁾	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	
במיליוני ש"ח								
ריבנויות	64,211	-	881	-	261	-	3,604	59,465
סקטור ציבורי	6,569	-	37	-	6,436	-	96	-
תאגידים בנקאיים	15,364	2	598	-	3,396	-	11,368	-
תאגידים	151,819	1,019	146,785	-	3,440	-	575	-
בביטחון נדל"ן מסחרי	79,236	991	78,245	-	-	-	-	-
קמעונאיות ליחידים	88,846	229	178	88,439	-	-	-	-
עסקים קטנים	11,447	24	31	11,392	-	-	-	-
הלוואות לדיוור	46,907	396	8,955	13,961	-	23,595	-	-
איגוח	439	-	-	-	10	-	429	-
אחרים	*12,508	400	*8,820	-	-	-	-	3,288
סך-הכל	*477,346	3,061	*244,530	113,792	13,543	23,595	16,072	62,753

* הוצג מחדש בעקבות יישום הוראות המפקח על הבנקים בנושא דיווח כספי על זכויות עובדים, בדרך של יישום למפרע החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011. לפרטים נוספים ראה ביאור 1 (4) לתמצית הדוחות הכספיים.
 (1) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים כנדרש בהוראת באזל 2 (לדוגמא, שיקלול מסגרות לא מנוצלות כאשראי) וכן לפני הפחתת סיכון אשראי כתוצאה מביצוע פעולות מסוימות (לדוגמא, על-ידי שימוש בערביות).

לאחר הפחתת סיכון אשראי

30 בספטמבר 2011							
חשיפת אשראי נטו ⁽¹⁾	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%
במיליוני ש"ח							
61,021	-	858	-	223	-	3,705	56,235
6,564	-	-	-	5,491	-	1,073	-
34,571	-	507	-	17,602	-	16,462	-
165,111	1,460	157,898	-	4,686	-	1,067	-
81,311	1,231	80,080	-	-	-	-	-
76,233	91	126	76,016	-	-	-	-
9,923	23	25	9,875	-	-	-	-
50,269	272	7,048	14,175	-	28,774	-	-
432	-	-	-	5	-	427	-
12,159	638	8,465	-	-	-	-	3,056
497,594	3,715	255,007	100,066	28,007	28,774	22,734	59,291

31 בדצמבר 2010							
חשיפת אשראי נטו ⁽¹⁾	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%
במיליוני ש"ח							
64,230	-	881	-	261	-	3,623	59,465
6,568	-	37	-	6,435	-	96	-
29,289	2	598	-	15,224	-	13,465	-
149,763	1,017	144,731	-	3,440	-	575	-
76,538	989	75,549	-	-	-	-	-
74,728	227	178	74,323	-	-	-	-
9,678	24	31	9,623	-	-	-	-
46,905	396	8,955	13,959	-	23,595	-	-
439	-	-	-	10	-	429	-
*12,508	400	*8,820	-	-	-	-	3,288
*470,646	3,055	*239,780	97,905	25,370	23,595	18,188	62,753

* הוצג מחדש בעקבות יישום הוראות המפקח על הבנקים בנושא דיווח כספי על זכויות עובדים, בדרך של יישום למפרע החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011 לפרטים נוספים ראה ביאור 1(0)4 לתמצית הדוחות הכספיים.
 (1) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים כנדרש בהוראת באזל 2 (לדוגמא, שקלול מסגרות לא מנוצלות כאשראי) ולאחר הפחתת סיכון אשראי.

שימוש בביטחונות כשירים לצורך הפחתת סיכון אשראי

הטבלה שלהלן מספקת פירוט של סוגי הביטחונות בהם נעשה שימוש, תוך הצגת החשיפות המכוסות בערבויות, חשיפות המכוסות על-ידי נגזרי אשראי וחשיפות המכוסות באמצעות ביטחונות פיננסיים כשירים על-פי הצד הנגדי:

30 בספטמבר 2011						
חשיפת אשראי ברוטו ⁽¹⁾	חשיפה המכוסה על-ידי ערבויות	חשיפה המכוסה על-ידי נגזרים	סך-הכל סכומים שנגרעו	סך-הכל סכומים שנוספו ⁽²⁾	חשיפה המכוסה על-ידי ביטחון פיננסי ⁽³⁾	חשיפת אשראי נטו ⁽⁴⁾
במיליוני ש"ח						
60,979	-	-	42	-	-	61,021
6,565	-	-	-	-	(1)	6,564
19,712	-	-	-	14,859	-	34,571
167,497	(185)	-	(185)	-	(2,201)	165,111
84,082	(66)	-	(66)	-	(2,705)	81,311
91,006	(13,225)	-	(13,225)	-	(1,548)	76,233
11,898	(1,035)	-	(1,035)	-	(940)	9,923
50,269	-	-	-	-	-	50,269
432	-	-	-	-	-	432
12,159	-	-	-	-	-	12,159
504,599	(14,511)	-	(14,511)	14,901	(7,395)	497,594

31 בדצמבר 2010						
חשיפת אשראי ברוטו ⁽¹⁾	חשיפה המכוסה על-ידי ערבויות	חשיפה המכוסה על-ידי נגזרים	סך-הכל סכומים שנגרעו	סך-הכל סכומים שנוספו	חשיפה המכוסה על-ידי ביטחון פיננסי ⁽³⁾	חשיפת אשראי נטו ⁽⁴⁾
במיליוני ש"ח						
64,211	-	-	-	19	-	64,230
6,569	-	-	-	-	(1)	6,568
15,364	-	-	-	13,925	-	29,289
151,819	(225)	-	(225)	-	(1,831)	149,763
79,236	(72)	-	(72)	-	(2,626)	76,538
88,846	(12,708)	-	(12,708)	-	(1,410)	74,728
11,447	(939)	-	(939)	-	(830)	9,678
46,907	-	-	-	-	(2)	46,905
439	-	-	-	-	-	439
*12,508	-	-	-	-	-	*12,508
*477,346	(13,944)	-	(13,944)	13,944	(6,700)	*470,646

* הוצג מחדש בעקבות יישום הוראות המפקח על הבנקים בנושא דיווח כספי על זכויות עובדים, בדרך של יישום למפרע החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011. לפי פרטים נוספים ראה ביאור 1 ו-4 לתמצית הדוחות הכספיים.

- (1) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים כנדרש בהוראת באזל 2 (לדוגמה, שיקלול מסגרות לא מנוצלות כאשראי) וכן לפני הפחתת סיכון אשראי.
- (2) כולל חשיפות שנוספו בגין עסקות רכש חוזר.
- (3) לאחר התחשבות במקדמי ביטחון.
- (4) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים כנדרש בהוראת באזל 2 (לדוגמה, שיקלול מסגרות לא מנוצלות כאשראי) ולאחר הפחתת סיכון אשראי.

שימוש בביטחונות כשירים הביא לקיטון בחשיפות אשראי המשוקללות במשקולות סיכון של 75%-100%.
 חשיפות אשראי בסך של כ-14.5 מיליארד ש"ח, קיבלו משקל סיכון מופחת של 20%-50% על-ידי שימוש בערבויות של תאגידים בנקאיים.
 בנוסף, שימוש בביטחונות פיננסיים כשירים, הכוללים בעיקר פקדונות משועבדים ואגרות-חוב ממשלתיות, הביא להפחתת חשיפת האשראי
 הכוללת בסך של כ-7.4 מיליארד ש"ח.

סיכון אשראי בגין חכשירים פיננסיים נגזרים

30 בספטמבר 2011						
סך-הכל	נמרי סחורות	מתכות יקרות	נמרי מניות	נמרי מטבע-חוץ וזהב	נמרי ריבית	
במיליוני ש"ח						
*11,481	37	107	304	5,670	5,363	שווי הוגן ברוטו חיובי
7,018	80	39	621	4,650	1,628	ערכי Add On
*18,499	117	146	925	10,320	6,991	חשיפת אשראי, נטו
31 בדצמבר 2010						
סך-הכל	נמרי סחורות	מתכות יקרות	נמרי מניות	נמרי מטבע-חוץ וזהב	נמרי ריבית	
במיליוני ש"ח						
6,495	8	30	239	2,959	3,259	שווי הוגן ברוטו חיובי
5,388	14	12	245	3,812	1,305	ערכי Add On
11,883	22	42	484	6,771	4,564	חשיפת אשראי, נטו

* לפני התאמת סיכון האשראי הגלום בעסקות אלה, הנובע מיישום הוראות FAS 157.

להלן פירוט הערך הנקוב של תיק נמרי האשראי של הבנק, המשמשים לניהול סיכוני תיק האשראי של הבנק (הבנק אינו צד לעסקות CDS שמקורן בפעולות תיווך):

30 בספטמבר 2011			
ערך נקוב במיליוני ש"ח			
בתיק הבנקאי			
סך הערך הנקוב של נמרי אשראי	ההגנה שנמכרה	ההגנה שנרכשה	
587	557	30	נמרי אשראי
31 בדצמבר 2010			
ערך נקוב במיליוני ש"ח			
בתיק הבנקאי			
סך הערך הנקוב של נמרי אשראי	ההגנה שנמכרה	ההגנה שנרכשה	
609	579	30	נמרי אשראי

חשיפות איגוח

חשיפות האיגוח של הבנק נובעות מהחזקה באגרות-חוב של גופי איגוח שונים. הבנק משתמש בדירוג הנמוך מבין שתי סוכנויות דירוג האשראי הבינלאומיות Standard and Poor's Rating Group ו-Moody's Investors Service לצורך ייחוס משקלות הסיכון הרלוונטיות לחשיפות אלה.

להלן פירוט חשיפות האיגוח שנרכשו על-ידי הבנק ודרישות ההון הרלוונטיות:

31 בדצמבר 2010		30 בספטמבר 2011		משקל סיכון	
דרישת ההון	סכום החשיפה	דרישת ההון	סכום החשיפה		
במיליוני ש"ח					
8	429	8	427	20%	AA- עד AAA
-	10	-	5	50%	A+ עד A-
-	-	-	-	100%	BBB+ עד BBB-
-	-	-	-	350%	BB+ עד BB-
-	-	-	-	מנוכה מההון	B+ ומטה או ללא דירוג
8	439	8	432		סך-הכל

דרישות ההון בגין סיכון שוק

31 בדצמבר 2010			30 בספטמבר 2011			סיכון ספציפי
סך-הכל	סיכון כללי	סיכון ספציפי	סך-הכל	סיכון כללי	סיכון ספציפי	
במיליוני ש"ח						
176	126	50	301	192	109	סיכון ריבית
12	6	6	8	4	4	סיכון מניות
305	305	-	273	273	-	סיכון שער חליפין של מטבע-חוץ
493	437	56	582	469	113	סך-הכל

פוזיציות במניות בתיק הבנקאי

להלן פירוט השקעות הבנק במניות בתיק הבנקאי:

31 בדצמבר 2010		30 בספטמבר 2011		
דרישות הון	ערך במאזן ושווי הוגן	דרישות הון	ערך במאזן ושווי הוגן	
במיליוני ש"ח				
⁽¹⁾ 12	64	8	44	השקעות המסוגלות בתיק למסחר
200	2,221	149	1,658	השקעות המסוגלות בתיק הזמין למכירה
212	2,285	157	1,702	סך-הכל השקעות במניות
	1,752		1,128	מזה: נסחר בבורסה
	533		574	מוחזק באופן פרטי
	224		68	רווחים שטרם מומשו הכלולים בהון רובד 2

(1) כולל הקצאת הון בגין סיכון שוק ספציפי וסיכון שוק כללי.

גילוי על המבקר הפנימי

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בקבוצה, ובכלל זה, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית והשיקולים בקביעת תוכנית העבודה השנתית והרב שנתית, נכללו בדוח השנתי לשנת 2010. בתקופת הדוח לא חלו שינויים מהותיים בפרטים אלה.

פועלים בקהילה – מעורבות חברתית ותרומה לקהילה

האסטרטגיה והחזון

כחלק מהחזון, מהאסטרטגיה ומהערכים של קבוצת בנק הפועלים, רואה עצמו הבנק מחוייב למעורבות פעילה ומובילה בחברה ובקהילה, לצד מנהיגותו העסקית ויוזמותיו בתחום הכלכלי, וזאת באמצעות "פועלים בקהילה".

מעורבות זו היא חלק מתפיסה ניהולית מתקדמת, הגורסת כי גוף אשר פועל בתוך הקהילה ושואב מתוכה את עובדיו ואת לקוחותיו כאחד – הינו חלק ממנה, וכגורם מוביל עסקית, עליו גם לחזק, להוביל ולתרום לקידום ולשיפור תנאיהם של בני הקהילה, ובמיוחד החלשים שבהם. ברוח פילוסופיה עסקית זו, מתנהלת בבנק פעילות קהילתית מגוונת ורחבת היקף, אשר מוצאת ביטוי במעורבות חברתית, בתרומות כספיות ובפעילות התנדבותית עניפה, בה משתתפים חברי ההנהלה והעובדים גם יחד. פעילות זו הינה גורם חשוב בתחושת "גאווה היחידה" של העובדים.

פעילות שוטפת

ככל לפעילות הבנק, אשר מבוצעת לטובת הקהילה, מרוכזת תחת מסגרת "פועלים בקהילה", כאשר חלק מהפעילות מבוצע באמצעות "עמותות פועלים בקהילה (ע"ר)" והחלק האחר באפיקים אחרים אשר יפורטו בהמשך.

"פועלים בקהילה" מקדישה תשומת לב מיוחדת לעשייה אל מול ילדים ונוער, מתוך מטרה לקדם את דור העתיד. עם זאת, "פועלים בקהילה" מקיימת פעילות עניפה ומגוונת גם אל מול קהלי יעד נוספים.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 התמקדה פועלים בקהילה בפרויקטים בתחום החינוך, אל מול ילדים, בני נוער ואוכלוסיות ספציפיות, תוך מתן דגש מיוחד על חינוך להתנהלות כלכלית נבונה. פועלים בקהילה מקדישה כמחצית מתקציבה לתחום החינוך. באמצעות אפיקי הפעולה המפורטים להלן ובאמצעות מיגון הפרויקטים שקבוצת הבנק מקדמת, באה המעורבות החברתית של הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 לידי ביטוי בהוצאה כספית של כ-37.2 מיליון ש"ח. תקציב פעילות זו נקבע מדי שנה על-ידי ועדה בראשות יו"ר הדירקטוריון. ההחלטה מתקבלת פרטנית לשנה הנתונה ומאושרת במסגרת התקציב הכולל של הבנק.

להלן פירוט האפיקים והפרויקטים השונים:

פרויקט התנדבותי של העובדים "פועלים בהתנדבות" – מספר זרועות בתוך הבנק מקיימות שיתוף פעולה, מתוך מטרה לסייע לעובדים אשר מעוניינים להתנדב לפעילות למען הקהילה. הזרועות השותפות לפרויקט זה הן: חטיבת משאבי אנוש לוגיסטיקה ורכש, ועד העובדים, מנהלת קשרי הקהילה, מינהלות האזור בחטיבה הקמעונאית ועמותות "הרוח הטובה" ו"מתן". במסגרת שיתוף זה, מוצעת לעובדים קשת רחבה של אפשרויות להתנדבות, במסגרת קבוצתית-סניפית, או במסגרת אישית. עובדים אחרים מסתייעים גם בהם בבנק, לצורך קיום פעולות התנדבותיות בצורה פרטנית.

"עמותת פועלים בקהילה" – התרומות הכספיות לגופים הרבים הנתמכים על-ידי קבוצת הבנק מתבצעות באמצעות "עמותת פועלים בקהילה". התרומות ניתנות לגופים אשר עונים על קריטריונים שנקבעו, כחלק ממדיניות התרומות של העמותה. כבשנים קודמות, גם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011, תרמה עמותת "פועלים בקהילה" למספר רב של תחומים, ביניהם: סיוע לילדים ולנוער, חיזוק אוכלוסיות חלשות ותמיכה במוסדות חינוך, תרבות, רווחה, בריאות ומדע. באמצעות העמותה תורם הבנק למוסדות להשכלה גבוהה, להענקת מלגות לסטודנטים ולתלמידים נזקקים, למימוש יוזמות של העשרה וקידום חינוכי בקרב ילדים ונוער, וכן לילדים המאושפזים בבתי-חולים הזקוקים לסיוע מיוחד כדי להתקדם בלימודיהם. עמותת "פועלים בקהילה" מסייעת לקידום התרבות והאמנות ותורמת לפעילויות מגוונות ברחבי הארץ, כשהיא מתמקדת בתוכניות העשרה לילדים ולנוער, באמצעות פרויקטים חינוכיים חדשניים. העמותה מסייעת להפעלת סדנאות בתי-ספר יהודים וערבים ברחבי הארץ, לקידום ההבנה והדו-קיום בין העמים ולעידוד הסובלנות והדמוקרטיה.

תחום חשוב נוסף, לו תורמת עמותת "פועלים בקהילה" בקביעות, הוא תחום הבריאות. עמותת "פועלים בקהילה" תומכת במספר מרכזים רפואיים, והתרומות העיקריות מיועדות לשיפור תנאי הטיפול והאשפוז של החולים. כמו-כן, מקדמת העמותה פרויקטים שמטרתם שילוב אוכלוסיות עם מוגבלויות בחיי הקהילה. בנוסף, תורמת העמותה לעמותות, המסייעות בהגשמת משאלות של ילדים חולי סרטן.

פרויקט קהילתי "תקרא תצליח" – "פועלים בקהילה" נרתמה לשינוי הרגלי הקריאה של הילדים והנוער בישראל. בנוסף לפעילותה הקהילתית השוטפת, החליטה לצאת בשנת 2004 ביוזמה ממוקדת, שמטרתה שינוי יסודי של הרגלי הקריאה של ילדים ובני נוער בישראל. הפרויקט נמשך גם בשנים 2005 עד 2010 וכן בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011. מטרת הפרויקט היא להעלות את עידוד הקריאה על סדר היום הציבורי. הפרויקט כולל מסע הסברה ציבורי, מימון שעות סיפור ברחבי הארץ, פעילויות בשבוע הספר ושיטופי פעולה עם ערוץ הילדים ואמצעי תקשורת אחרים.

חסויות בעלות אופי חברתי – "פועלים בקהילה" מעורבת בפעילויות חברתיות שונות בקהילה באמצעות מתן חסויות בעלות אופי חברתי, ובעיקר בטיפוח המצוינות בספורט, מימון אירועי תרבות וסיוע למוסדות בריאות.

תרומת מחשבים וציוד נלווה – הבנק מודע לחשיבות הרבה הקיימת בהשקעה טכנולוגית, בחינוך ובקידום ילדים ובני נוער, ועל-כן תורם מחשבים וציוד נלווה מדי שנה. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 תרם הבנק כ-865 מערכות מחשב ובנוסף ציוד נלווה.

"פועלים למען תרבות וטבע בישראל" – הבנק רואה חשיבות עליונה בקירוב העם למורשתו ולתרבותו. במסגרת זו החליט, לאפשר להורים וילדיהם בכל הארץ לטייל בחג וליהנות ממגוון של אתרים פרושים ברחבי המדינה, מבלי שביקורים אלה יטילו עול כספי כבד על שכמן של המשפחות. בחג הפסח בשנת 2005 השיק הבנק פרויקט מיוחד, שבמסגרתו הוזמנו כל תושבי המדינה לביקור – ללא תשלום – באתרים ברחבי ישראל, במהלך חול המועד. מאז, פרויקט זה הפך למסורת והתקיים גם בחג הפסח בשנת 2011.

תמיכה בקידום התרבות והאמנות – מדי שנה מסייע הבנק לקידום התרבות והאמנות באמצעות תרומות וחסויות. בין השאר, הבנק מסייע למוזיאונים ברחבי הארץ. כמו-כן, הבנק מלווה ותומך, באמצעות הסכמים רב-שנתיים, במספר מוסדות תרבות בעלי הכרה בינלאומית, אשר חרטו על דגלם מובילות ומצוינות בתחומם: הבנק תומך בפעילות להקת בת שבע באמצעות מילגות לרקדנים לתקופה של שלוש שנים וכן בתזמורת הפילהרמונית הישראלית ובתיאטרון הקאמרי באמצעות הסכמים לתקופות של שלוש וחמש שנים בהתאמה. בנוסף, מקיים הבנק תערוכות אמנות בבניין ההנהלה הראשית שלו, שהכנסותיהן קודש לעמותות שונות הנוטלות חלק ביוזמה.

פרויקט "פועלים משלוש לחמש" – הבנק נרתם, עם הטכניון – באמצעות ארגון בוגרי הטכניון ואגודת דורשי הטכניון ובשיתוף רשת אורט, לסייע לתלמידים מיושבים מרוחקים, הבאים מרקע סוציו-אקונומי נמוך לשפר את הישגיהם הלימודיים במתמטיקה. המטרה היא להעלות בכ-5 אחוזים את מספר הניגשים לבחינות הבגרות במתמטיקה בהיקף של 5 יחידות לימוד. הירתמותו של הבנק, אפשרה את השתתפותם בפרויקט של כ-2,000 תלמידים ב-22 ישובים בשנת הלימודים 2010.

"מתן – משקיעים בקהילה" (להלן: "מתן") – מאז שנת 1999 נרתם הבנק לפעילות למען הקהילה בשיתוף עם עמותת מתן. באמצעות "קמפיין מתן" נחשפים עובדים מתנדבים לצורכי הקהילה ולחשיבות הנתינה ומעבירים מסר זה לחבריהם. המודל מבוסס על שותפות בין ההנהלה והעובדים במקום העבודה. כל תרומות העובדים וההנהלה ל"מתן" מיועדות למגוון רחב של נושאים חברתיים, במטרה לסייע לקבוצות חלשות בחברה ולחזק אותן. התרומות מחולקות בהליך מיוחד, הכולל בדיקה של הצרכים ושל האפקטיביות. עובדי הבנק נוטלים חלק כמתנדבים בועדת ייעוד הכספים של "מתן", אשר מחליטה על חלוקת הכספים בקהילה וכ"משקיפי מתן", המסייעים בתהליך הבקרה על השימוש בכספי התרומות. "מתן" מחויבת להעביר את התרומות לעמותות, או לנושאים חברתיים על-פי בחירת העובד.

קיימות ואחריות חברתית

הבנק אימץ את הקיימות והאחריות החברתית כיסודות מובילים בפעילותו במסגרת התפישה האסטרטגית שלו, זאת מתוך אמונה עמוקה כי זו חובת המוסרית המקצועית וכי הקהילה שבתוכה הבנק פועל וממנה הוא שואב את כוחו מצפה לזאת ממנו. על בסיס תפישה זו מוביל הבנק תוכנית רחבה וארוכת טווח להטמעת האחריות החברתית בכל רובדי פעילותו: בהתנהלותו הסביבתית, בשותפות עם העובדים, בשרותיו ללקוחותיו ובתרומתו לקהילה ולחברה.

פירוט נרחב על הפעילות בתחום הקיימות והאחריות החברתית נמצא בדוח האחריות החברתית של הבנק הממוקם באתר האינטרנט של הבנק. דוח זה, כמו קודמיו, דורג על-ידי הארגון הבינלאומי Global Reporting Initiative בדירוג הגבוה ביותר, A+. באתר הבנק מוצבת אף גרסה באנגלית של הדוח.

הבנק הינו הארגון העסקי הראשון בארץ ששלושת דוחותיו הראשונים קיבלו את הדירוג המרבי. בחודש ספטמבר 2011 הסתיימה עריכת הדוח הרביעי של הבנק, שמסכם את הפעילות בשנת 2010 וכן פעילות עד סוף הרבעון הראשון של שנת 2011. הדוח עבר בקרת נאותות על-ידי גורמים מקצועיים בישראל, נשלח לארגון ה GRI ודורג אף הוא בדירוג המרבי A+. פרסום דוח זה יהיה במהלך הרבעון הרביעי במתכונת של דוח מלא, דוח מקוצר בעברית ודוח מקוצר באנגלית. הדוחות יהיו במתכונת דיגיטלית ויוצבו באתר הבנק כאשר מהדורה של דוח מקוצר בעברית תופץ למחזיקי עניין פנימיים וחיצוניים.

הבנק הצטרף בחודש ספטמבר 2010 לאמנת מזכיר האו"ם לאחריות חברתית - Global Compact. כחלק מהמחויבות למסגרת גלובלית זו, שלח הבנק בחודש ספטמבר 2011 דוח התקדמות שנתי (COP) annual Communication on Progress, המוצב באתר ארגון האו"ם.

הבנק ממשיך בפיתוח מגוון רחב של יוזמות ופעילויות ברבדים השונים של הקיימות והאחריות החברתית. בתחום הסביבתי ממשיך הבנק לנקוט צעדים לחסכון בצריכת נייר. בשלוש השנים האחרונות צריכת הנייר לשימושים פנימיים ירדה ב-30.1% וצריכת נייר למטרות דיוור ללקוחות ירדה ב-40.1%. החיסכון המצטבר בצריכת הנייר הנמדדת ביחס לשנת 2007 עמד על 1,990 טונות. חיסכון זה שווה ערך למניעת הכריתה של כ-30,000 עצים, המשמשים לייצור נייר. צריכת החשמל ירדה בשיעור של כ-12% למ"ר בהתייחס לשנת הבסיס 2007 כתוצאה מהטמעת נרחבת של מערכות שליטה ובקרה, מחשוב ירוק ועוד.

הבנק ממשיך להרחיב את פעילויותיו בתחום פינוי אחראי של פסולת: נייר וקרטון, פסולת אלקטרונית, נורות פלואורסנט, סוללות, תרופות ישנות, קלטות דיו, בקבוקים ופחיות ועוד, זאת תוך שיתוף העובדים כולל הבאה של פסולת מהבית. בכך מרחיבים את הטיפול האחראי בפסולת לעשרות אלפי עובדים ובני משפחותיהם.

כחלק מקבלת אחריות לקידום חירות פיננסית בקרב לקוחותיו נמשך מהלך של תכנון פיננסי לחיים. מהלך זה הינו מהלך חוצה ארגון, המעניק דגש לגיבוש מגוון כלים, מוצרים, ידע וליווי בנקאי התואמים את צרכי הציבור בשלבים השנים של מעגל החיים. במסגרת מהלך זה פועל הבנק לקידום חינוך להתנהלות פיננסית נכונה ומושכלת בישראל בשלושה תחומים עיקריים: חינוך לניהול נכון של תקציב, חינוך להשקעות הולמות עבור הלקוחות וחינוך לחיסכון.

במסגרת זו למשל הצטרפו למעלה מ-20,000 לקוחות לשרותי הכלי לניהול תקציב, הממוקם באתר הבנק באינטרנט והמותאם למכלול התנועות בחשבון הלקוח.

בנוסף, מוביל הבנק בקרב הארגונים העסקיים בארץ בתרומה לקהילה בתחומי החינוך, הרווחה והתרבות, תוך שימת דגש על טיפוח מצינות בחינוך, מתוך רצון לטפח את היתרון היחסי של החברה הישראלית, הטמון בהון האנושי של המדינה.

דירוגים: בסוף הרבעון הראשון של שנת 2011 הבנק צורף למדד העולמי FTSE4Good, הנחשב למדד מוביל בעולם בקיימות ובהשקעות אחריות. בחודש ספטמבר 2011 במהלך עדכון חצי שנתי הבנק דורג על-ידי ה-FTSE4Good בציון 99.

עניינים אחרים

ביום 29 בנובמבר 2004 הגיעו חוקרים מטעם רשות ההגבלים העסקיים למשרדי ההנהלה הראשית של הבנק ונטלו מסמכים שונים. הרשות לא מסרה לבנק מה העילה לנטילת המסמכים ומהו נושא חקירתה. כפי שפורסם בעיתונות, באותו יום הגיעו חוקרים מטעם רשות ההגבלים העסקיים גם למשרדי ההנהלה של בנק לאומי ונטלו מסמכים. סמוך לאחר מכן בוצעה פעילות דומה במשרדי ההנהלה של בנק דיסקונט ובנק מזרחי טפחות, בחודש יולי 2005, ואחר כך נתבקש הבנק להמציא לרשות חומר נוסף וכמו-כן הוזמנו כמה מעובדי הבנק לחקירה במשרדי הרשות.

ביום 19 במרץ 2008 קיבל הבנק הודעה מטעם רשות ההגבלים העסקיים, אשר לפיה, הממונה על הגבלים עסקיים בוחנת אפשרות להפעיל את סמכותה לפי סעיף 43(א)(1) לחוק ההגבלים העסקיים, תשמ"ח-1988 (להלן: "חוק ההגבלים") ולקבוע כי התקיימו הסדרים כובלים בין הבנק לבין בנק לאומי, בנק דיסקונט, בנק מזרחי טפחות והבנק הבינלאומי שעניינם העברת מידע הנוגע לעמלות. הבנק הגיש לממונה את עמדתו, המגובה בחוות-דעת כלכלית, ואשר בה הדגיש, כי אין כל מקום לייחס לו הסדרים כובלים עם בנקים אחרים. לאחר שהבנק הגיש את טיעונו בכתב, התקיים דיון בין באי-כח כל הבנקים נשואי מכתבה הנ"ל לבין הממונה ובמהלכו הציעה הממונה לבנקים, כי ישולם על-ידיהם סכום מצרפי של 290 מיליון ש"ח (מזה 80 מיליון ש"ח על-ידי הבנק) ויעוגנו כללי התנהגות עתידיים בצו מוסכם לפי סעיף 50א' או 50ב' לחוק ההגבלים העסקיים. הבנק דחה הצעה זו וככל הידוע לו, כך נהגו גם הבנקים האחרים. ביום 26 באפריל 2009 פרסמה הממונה על ההגבלים העסקיים קביעה בהתאם לסמכותה לפי סעיף 43(א)(1) לחוק ההגבלים, ובה קבעה כי עד לשנת 2004 התקיימו הסדרים כובלים בין הבנק לבין בנק לאומי, בנק דיסקונט, בנק מזרחי טפחות והבנק הבינלאומי. בקביעת הממונה נאמר כי העברות מידע שנעשו בין הבנקים כמפורט בקביעה הינן הסדר כובל. בדעת הבנק להגיש ערר על קביעה זו לבית הדין להגבלים עסקיים. בהתאם להוראות סעיף 43 לחוק ההגבלים, קביעה זו יכולה לשמש כראיה לכאורה בכל הליך משפטי אחר.

ביום 6 במרץ 2005 נפתחה חקירה גלויה של משטרת ישראל בקשר לחשד לביצוע עבירות על חוק איסור הלבנת הון. במסגרת החקירה לקחה המשטרה מסמכים ותיעוד ממשרדים שונים של הבנק וממשרדי חברת פועלים שירותי נאמנות בע"מ (להלן: "החברה לנאמנות"). המשטרה זימנה לחקירה עובדים של הבנק ושל החברה לנאמנות, ובהם נושאי משרה.

כמו-כן הוקפאו חשבונות של לקוחות מסוימים, שמקצתם משמשים בטוחה לאשראי.

בהמשך לחקירה זו, הוגשו כתבי אישום בעבירות על החוק לאיסור הלבנת הון כדלקמן: בחודש פברואר 2006 כתב אישום כנגד שני עובדים בדרגי-ביניים באחד מסניפי הבנק; בחודש דצמבר 2009 החליט בית המשפט המחוזי לזכות שני עובדים אלה מכל אשמה. פרקליטות המדינה הגישה ערעור לבית המשפט העליון על זיכוייה של עובדת אחת מהשניים; ביום 18 במאי 2011 מחק בית המשפט העליון את ערעור פרקליטות המדינה וזיכוייה של העובדת הינו סופי; בחודש דצמבר 2008 הוגש כתב אישום נוסף כנגד שני עובדים נוספים בדרגי ביניים באותו סניף; ביום 22 באוגוסט 2010 זיכה בית המשפט המחוזי את שני העובדים האלה מכל אשמה לגופו של עניין וכמו-כן, הורה לבטל את כתב האישום על בסיס "הגנה מן הצדק"; בחודש אוקטובר 2009 הוגש כתב אישום נגד החברה לנאמנות, נגד מי שהיו יו"ר מועצת המנהלים והמנכ"ל של החברה לנאמנות, נגד עורך דינה וכמו-כן, נגד עובדת הבנק.

להערכת הבנק, לפי מידע שבידיו בשלב זה, החשיפה בגין הנושאים שחקירתם ידועה לו אינה מהותית לעסקי הבנק. עם זאת, בשלב זה אין הבנק יכול לאמוד את תוצאות האישומים והשלכותיהם.

ביום 3 במרץ 2010 פרסם דובר המשטרה הודעה כמפורט להלן:

"המשטרה חוקרת את דן דנקנר בקשר לתפקידו כדירקטור וכיו"ר הדירקטוריון של בנק הפועלים בשנים 2009-2005, לאור חשדות לכאורה לביצוע עבירות פליליות מתחום טוהר המידות. החקירה מלווה על-ידי המחלקה הכלכלית בפרקליטות המדינה".

לאחר פרסום ההודעה הני"ל פרסמה דוברת הבנק את ההודעה הבאה:

"החקירה שבה מדובר אינה מתנהלת נגד הבנק. הבנק ממשיך להתנהל בהתאם לתוכניות הרגילות ואין בחקירה כדי להפריע לפעילותו, והוא מקווה שהחקירה תסתיים בהקדם".

גם דובר בנק ישראל פרסם הודעה שבה מסר:

"הפיקוח על הבנקים מבקש להבהיר כי יש לו אמון בבנק הפועלים וכי הוא עוקב אחר ההתפתחויות בנושא".

הבנק קיבל שני מכתבי דרישה בהתאם לסעיף 194 לחוק החברות, התשמ"ט - 1999, (להלן: "הדרישות"), בקשר עם התקשרותה של תרשיש החזקות והשקעות הפועלים בע"מ (להלן: "תרשיש"), שהינה חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, בשנת 2005 בהסכם (להלן: "הסכם הרכישה") לרכישת שליטה בבנק תורכי הידוע כיום בשם בנק פוזיטיף קרדי וה קלקימנה בנקאסי אי.אס. (להלן: "בנק פוזיטיף"), כאשר לפי הסכם הרכישה היתה גם קרן השקעות זרה בשם RP Explorer Master Fund (להלן: "RP"), זכאית להשקיע בהון בנק פוזיטיף במחיר זהה למחיר ההשקעה של תרשיש ולקבל הקצאה של 7.45% מהון המניות המוקצה שלו. לפי הסכמה נוספת בין הבנק ל-RP קיבלה זו מהבנק אופציה לרכוש ממנו, בתנאים ובמועדים מוסכמים, מניות נוספות של בנק פוזיטיף עד לתקרה של כ-7.45% נוספים מהון בנק פוזיטיף, בתנאי שאחזקת תרשיש בבנק פוזיטיף לא תפחת מ-50.1% מההון המונפק שלו.

קרן RP לא ביצעה השקעה כלשהי בבנק פוזיטיף וזאת גם בשים לב להבנות מאוחרות שהושגו עימה. בהמשך לאותן הבנות, אישר הדירקטוריון בשנת 2008 תשלום סכום של 25 מיליון דולר ל-RP לסילוק כל תביעותיה.

אליבא דמגישי הדרישות הני"ל, התשלום האמור ל-RP לא היה ראוי והיה נגוע בעניין אישי של מר דן דנקנר, שכיהן בכל המועדים הרלוונטיים כדירקטור בבנק, שנמנה על קבוצת השליטה בבנק בשנת 2005 וכיהן כיו"ר הדירקטוריון של הבנק בשנת 2008. לפי הטענה האחת, עניינו של מר דנקנר פוסל את הסכם הרכישה מעיקרו; ולפי הטענה השנייה, פוסל עניינו האישי של מר דנקנר את התשלום שעליו הוחלט בשנת 2008. בדרישות נדרש הבנק לתבוע החזר של הסכום האמור של 25 מיליון דולר, בתוספת ריבית, וזאת מאת RP, מר דן דנקנר ומאת דירקטורים נוספים של הבנק (בחלקם דירקטורים שפרשו בינתיים מהדירקטוריון).

הדירקטוריון של הבנק קיים דיונים על שתי הדרישות והחליט לדחותן; לאחר שקבע, בין היתר, כי הענות לכל אחת מהן לא תהיה לטובת הבנק, וזאת גם בשים לב לכך, שספק אם יש סיכוי טוב לזכות בתביעה מעין זו.

לאחר שנדחתה הדרישה הראשונה, פנה בעל המניות אשר הגיש את הדרישה, בבקשה לבית המשפט להתיר לו להגיש תובענה נגזרת בשם הבנק כנגד מר דן דנקנר, כנגד מי שכהנו כחברי הדירקטוריון של הבנק בדצמבר 2005 וכנגד RP (להלן ביחד "הנתבעים").

בבקשה לאישורה של התובענה הנגזרת נטען כי הנתבעים, ביחד ולחוד, הסבו לבנק נזק בסכום של 88 מיליון ש"ח וכי עליהם לפצות את הבנק בסכום זה. כנגד מר דן דנקנר טוען התובע, כי הסכם הרכישה והתשלום האמור ל-RP היו נגועים בעניינו האישי ולא אושרו כדין. כנגד RP טוען התובע, כי ידעה על עניינו האישי של מר דנקנר ועל העדר האישור וכנגד הדירקטורים האחרים נטען, כי לא קיימו את חובת הזהירות שלהם לבנק.

ביום 11 ביולי 2010 הוגשו לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו תובענה נגזרת ובקשה לאישורה כתובענה נגזרת נוספת כנגד מר דן דנקנר, חברי דירקטוריון הבנק שניהנו כדירקטורים בחודש פברואר 2008, תרשיש החזקות והשקעות פועלים בע"מ (להלן: "תרשיש") שהינה חברת בת של הבנק ו-RP (להלן ביחד: "הנתבעים") וכנגד הבנק כנתבע פורמלי, בהן מבקש המבקש מבית המשפט לאשר לו להגיש בשם הבנק תביעה נגזרת כנגד הנתבעים ולחייבם, ביחד ולחוד, לשלם לבנק סכום של כ-72 מיליון ש"ח. עניינן של התובענה והבקשה לאישורה כתובענה נגזרת אלו נוגע להסכם הרכישה הנ"ל ולפיצוי שניתן ל-RP, אשר לטענת המבקש היה גבוה ב-20 מיליון דולר מהפיצוי המוסכם על-פי הסכם הרכישה. המבקש טוען כי התשלום ל-RP בוצע על-ידי הבנק, תוך הפרת אמונים של מקצת הנתבעים והפרה של חובת הזהירות של יתר הנתבעים.

ביום 19 באוקטובר 2010 החליטה נשיאת בית המשפט העליון לאחד את הדיון בשתי הבקשות.

ביום 31 בינואר 2011 זומן מנכ"ל הבנק, מר ציון קינן, לחקירה תחת אזהרה במשטרה, וזאת בקשר עם אישור הלוואה שניתנה בעבר על-ידי הבנק למר דן דנקנר בעת שכיהן כיו"ר דירקטוריון הבנק.

ביום 17 בפברואר 2011 פרסם הבנק הודעה כמפורט להלן:

"בעקבות פרסום הודעת דובר משטרת ישראל בדבר העברה לפרקליטות של חומר חקירה הנוגע למנכ"ל הבנק, קיים הדירקטוריון של הבנק דיון ושמע סקירה מאת יו"ר הדירקטוריון, יאיר סרוסי, על מגעים שקיים במהלך היום בעקבות הודעת המשטרה".

בתום הסקירה פרסם הדירקטוריון את ההודעה הבאה:

"לאחר ששמע את סקירת היו"ר וחוות דעתם של היועצים המשפטיים ועל סמך המידע שהתפרסם והמצוי בידו, אימץ הדירקטוריון את המלצת היו"ר, להמשיך ולפעול בתאום מלא עם בנק ישראל, באופן שיבטיח, המשך פעילותו העסקית השוטפת של בנק הפועלים.

הדירקטוריון מביע אמון במנכ"ל הבנק, ציון קינן, ומביע תקוותו כי בדיקת הפרקליטות תושלם במהירות מירבית ותעלה כי אין מקום להליכים משפטיים כנגדו".

ביום 21 במרץ 2011 אישר דירקטוריון הבנק את מינויו של מר יוסף ירום כדירקטור חיצוני בבנק (בהתאם להוראה 301 להוראות ניהול בבנקאי תקין של המפקח על הבנקים). בתוקף מיום 21 במרץ 2011.

ביום 1 באפריל 2011 נכנס מר צבי נגן לתפקיד מנהל חטיבת טכנולוגיה ומחשוב, במעמד משנה למנכ"ל, במקומו של מר דוד לוזן אשר פרש מהבנק בתום תקופת חוזה העבודה שלו, בסוף חודש מרץ 2011.

ביום 13 בנובמבר 2011 אישר דירקטוריון הבנק את מינויו של פרופ' יאיר טאומן כדירקטור חיצוני בבנק (בהתאם להוראה 301 להוראות ניהול בבנקאי תקין של המפקח על הבנקים). המינוי בתוקף מיום 1 בדצמבר 2011.

דירקטוריון הבנק קיים 26 ישיבות בתקופה ינואר-ספטמבר 2011.

ועדות הדירקטוריון השונות קיימו 156 ישיבות בתקופה ינואר-ספטמבר 2011.

בקרות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, יחתמו מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, על הצהרה על אחריותם לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי, לרבות הערכת האפקטיביות של בקרות אלו, בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם "חוק Sarbanes Oxley" שנחקק בארצות-הברית. ההוראות של שני הסעיפים בחוק הני"ל אוחדו על-ידי המפקח על הבנקים בחודש ספטמבר 2008 בהוראת ניהול בנקאי תקין (הוראה 309), וביוני 2009 שולבו בהוראות הדיווח לציבור.

הוראות אלו מקיימות בבנק ממועד תחולתן:

- הוראת סעיף 302 בדבר האחריות לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי מקיימת בתדירות רבעונית החל מהדוחות הכספיים של ה-30 ביוני 2005.
  - הוראת סעיף 404 בדבר האחריות לבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי מקיימת עבור סוף כל שנה החל מהדוחות הכספיים של ה-31 בדצמבר 2008.
- במסגרת היישום של הוראת סעיף 404, ביצע הבנק, בסיוע חברת ייעוץ ששכר, מיפוי ותייעוד של כל תהליכי הבקרה המהותיים בהתבסס על הוראות ה-SEC (הרשות לניירות-ערך בארצות-הברית) ועל-פי המתודולוגיות המקובלות, תוך שימוש במודל הבקרה של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). כמו-כן, הבנק ביצע, על-פי הדרישות, בחינה שנתית של אפקטיביות נוהלי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי באמצעות בדיקה בפועל של אפקטיביות הבקרות העיקריות.

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2011 ביצע הבנק, בסיוע חברת הייעוץ, על-פי המתודולוגיות המקובלות, עדכון לתייעוד של תהליכי הבקרה המהותיים, וכן בחינת האפקטיביות של נוהלי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי, באמצעות בדיקה מחודשת של אפקטיביות הבקרות העיקריות. עדכון התייעוד ובחינת האפקטיביות הני"ל מבוצעים בבנק על-פי תוכנית עבודה שנקבעה, כשעל-פי המתוכנן, פעילות זו תושלם עד אמצע הרבעון הרביעי של השנה.

הערכת בקרות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת הבנק, בשיתוף עם מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, העריכו ליום 30 בספטמבר 2011 את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק, על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו, כי לתום תקופה זו הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הכספי בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במסגרת יישום הוראות המפקח על הבנקים בדבר מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי מתחילת שנת 2011, הופעלה על-ידי הבנק מערכת ממוחשבת התומכת בטיפול החשבונאי הנגזר מההוראה. יישום ההוראה חייב שינויים בנהלי העבודה הקשורים לאיתור וסיווג חובות בעייתיים, קביעת הפרשות להפסדי אשראי וכמו-כן שינויים בבקרות הקיימות בתהליכים אלה לרבות קביעת בקרות מפצות פרט לכך, במהלך הרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2011 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

ציון קיבין
מנהל כללי

יאיר סרוסי
יו"ר הדירקטוריון

תל-אביב, 29 בנובמבר 2011

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר							
2010				2011			
שיעור ⁽³⁾ הכנסה (הוצאה)				שיעור ⁽³⁾ הכנסה (הוצאה)			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה	כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ⁽²⁾⁽¹⁾	השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ⁽²⁾⁽¹⁾
נגזרים ⁽⁴⁾	נגזרים	מימון ⁽¹⁾	במיליוני ש"ח	נגזרים ⁽⁴⁾	נגזרים	מימון ⁽¹⁾	במיליוני ש"ח
%	%			%	%		
מטבע ישראלי לא-צמוד							
4.11	1,695	167,285		5.18	2,452	192,956	נכסים ⁽⁵⁾
השפעת נגזרים ⁽⁴⁾							
		447	86,991		2,647	140,683	נגזרים משובצים ו-ALM
3.41	2,142	254,276		6.25	5,099	333,639	סך-הכל נכסים
התחייבויות ⁽⁶⁾							
(1.23)	(426)	(138,992)		(2.15)	(881)	(165,040)	השפעת נגזרים ⁽⁴⁾
נגזרים משובצים ו-ALM							
		(542)	(94,415)		(2,866)	(144,925)	סך-הכל התחייבויות
(1.67)	(968)	(233,407)		(4.92)	(3,747)	(309,965)	פער הריבית
1.74	2.88			1.33	3.03		
מטבע ישראלי צמוד למדד							
9.59	1,256	54,244		6.43	915	58,249	נכסים ⁽⁵⁾
השפעת נגזרים ⁽⁴⁾							
		95	6,193		356	9,049	נגזרים משובצים ו-ALM
9.25	1,351	60,437		7.77	1,271	67,298	סך-הכל נכסים
התחייבויות ⁽⁶⁾							
(9.37)	(941)	(41,535)		(6.16)	(678)	(45,053)	השפעת נגזרים ⁽⁴⁾
נגזרים משובצים ו-ALM							
		(377)	(17,679)		(529)	(17,038)	סך-הכל התחייבויות
(9.20)	(1,318)	(59,214)		(8.01)	(1,207)	(62,091)	פער הריבית
0.05	0.22			(0.24)	0.27		

- (1) הנתונים ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ-מאזניות של מכשירים נגזרים).
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במיגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות), ולפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. בשנת 2010 לאחר ניכוי היתרה המאזנית של הפרשה ספציפית לחובות מסופקים.
- (3) מחושב על בסיס שנתי.
- (4) מכשירים נגזרים מגזרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.
- (5) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נוכחה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב ליום 30 בספטמבר 2011 בסך של 23 מיליוני ש"ח, (30 בספטמבר 2010: 166 מיליוני ש"ח) במיגזר הלא-צמוד, בסך של 7 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2010: 85 מיליוני ש"ח) במיגזר צמוד מדד, בסך של 108 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2010: 172 מיליוני ש"ח) במיגזר מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ).
- (6) למעט מכשירים נגזרים.

שיעורי הכנסה והוצאה תוספת 1 (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר							
2010				2011			
שיעור ⁽³⁾ הכנסה (הוצאה)		יתרה		שיעור ⁽³⁾ הכנסה (הוצאה)		יתרה	
כולל	ללא	הכנסות	ממוצעת ⁽²⁾⁽¹⁾ (הוצאות) מימון ⁽¹⁾	כולל	ללא	הכנסות	ממוצעת ⁽²⁾⁽¹⁾ (הוצאות) מימון ⁽¹⁾
השפעת נגזרים ⁽⁴⁾	השפעת נגזרים			השפעת נגזרים ⁽⁴⁾	השפעת נגזרים		
%		במיליוני ש"ח		%		במיליוני ש"ח	
	*(3.66)	(628)	*67,614	31.27	4,663	66,250	נכסים ⁽⁵⁾
							השפעת נגזרים ⁽⁴⁾
		36	12,343		310	10,919	נגזרים מגדרים
		(3,763)	186,449		16,327	190,302	נגזרים משובצים ו-ALM
	*(6.38)	(4,355)	*266,406	35.86	21,300	267,471	סך-הכל נכסים
	*9.05	1,995	*(85,105)	(28.77)	(5,263)	(80,651)	התחייבויות ⁽⁶⁾
							השפעת נגזרים ⁽⁴⁾
		(151)	(12,266)		(429)	(11,199)	נגזרים מגדרים
		2,828	(169,994)		(15,518)	(179,144)	נגזרים משובצים ו-ALM
	*6.81	4,672	*(267,365)	(35.18)	(21,210)	(270,994)	סך-הכל התחייבויות
	0.43	*5.39		0.68	2.50		פער הריבית

מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ)

- * סווג מחדש.
- (1) הנתונים ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ-מאזניות של מכשירים נגזרים).
  - (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במיגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות), ולפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. בשנת 2010 לאחר ניכוי היתרה המאזנית של הפרשה ספציפית לחובות מסופקים.
  - (3) מחושב על בסיס שנתי.
  - (4) מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.
  - (5) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נוכחה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב ליום 30 בספטמבר 2011 בסך של 23 מיליוני ש"ח, (30 בספטמבר 2010: 166 מיליוני ש"ח) במיגזר הלא-צמוד, בסך של 7 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2010: 85 מיליוני ש"ח) במיגזר צמוד מדד, בסך של 108 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2010: 172 מיליוני ש"ח) במיגזר מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ).
  - (6) למעט מכשירים נגזרים.

שיעורי הכנסה והוצאה תוספת 1 (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר							
2010				2011			
שיעור ⁽³⁾ הכנסה (הוצאה)				שיעור ⁽³⁾ הכנסה (הוצאה)			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה	כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ⁽²⁾⁽¹⁾	השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ⁽²⁾⁽¹⁾
נגזרים ⁽⁴⁾	נגזרים	מימון ⁽¹⁾	במיליוני ש"ח	נגזרים ⁽⁴⁾	נגזרים	מימון ⁽¹⁾	במיליוני ש"ח
%	%			%	%		
סך-הכל							
3.25	2,323	*289,143		10.51	8,030	317,455	נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון ⁽⁵⁾
							השפעת נגזרים ⁽⁴⁾
	36	12,343			310	10,919	נגזרים מגדרים
	(3,221)	279,633			19,330	340,034	נגזרים משובצים ו-ALM
(0.59)		(862)		17.62	27,670	668,408	סך-הכל נכסים
0.94	628	*265,632		(9.72)	(6,822)	(290,744)	התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון ⁽⁶⁾
							השפעת נגזרים ⁽⁴⁾
	(151)	(12,266)			(429)	(11,199)	נגזרים מגדרים
	1,909	(282,088)			(18,913)	(341,107)	נגזרים משובצים ו-ALM
1.69	2,386	*559,986		(17.30)	(26,164)	(643,050)	סך-הכל התחייבויות
1.10	4.19			0.32	0.79		פער הריבית

* סווג מחדש.

- (1) הנתונים ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ-מאזניות של מכשירים נגזרים).
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במיגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות), ולפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי בשנת 2010 לאחר ניכוי היתרה המאזנית של הפרשה ספציפית לחובות מסופקים.
- (3) מחושב על בסיס שנתי.
- (4) מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.
- (5) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נוכחה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב ליום 30 בספטמבר 2011 בסך של 23 מיליוני ש"ח, (30 בספטמבר 2010: 166 מיליוני ש"ח) במיגזר הלא-צמוד, בסך של 7 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2010: 85 מיליוני ש"ח) במיגזר צמוד מדד, בסך של 108 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2010: 172 מיליוני ש"ח) במיגזר מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ).
- (6) למעט מכשירים נגזרים.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			
2010		2011	
הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾
199		27	
בגין אופציות			
30		33	
בגין מכשירים נגזרים אחרים (לא כולל אופציות, נגזרים בגידור, ב-ALM ונגזרים משובצים שהופרדו) ⁽²⁾			
311		186	
עמלות מעסקי מימון והכנסות מימון אחרות ⁽⁵⁾			
(11)		(2)	
הוצאות מימון אחרות			
2,053		1,750	
רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי			
(290)		(498)	
הוצאות בגין הפסדי אשראי			
1,763		1,252	
רווח מפעילות מימון לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי			
סך-הכל			
*289,143		317,455	
נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון*** ⁽⁴⁾⁽³⁾			
*9,761		7,740	
נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים ⁽⁶⁾			
***808		1,886	
נכסים כספיים אחרים			
(1,156)		(4,217)	
הפרשה להפסדי אשראי****			
**298,556		322,864	
סך-כל הנכסים הכספיים			
סך-הכל			
*(265,632)		(290,744)	
התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון ⁽⁴⁾			
*(12,580)		(10,591)	
התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים ⁽⁶⁾			
****(4,350)		(2,607)	
התחייבויות כספיות אחרות			
***(282,562)		(303,942)	
סך-כל ההתחייבויות הכספיות			
**15,994		18,922	
סך-הכל עודף נכסים כספיים על התחייבויות כספיות			
6,322		4,841	
נכסים לא-כספיים			
(921)		(733)	
התחייבויות לא כספיות			
**21,395		23,030	
סך-כל האמצעים ההוניים			

* סווג מחדש.

** הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1(ג) (4) לתמצית הדוחות הכספיים.

*** לפני ניכוי הפרשה פרטנית וקבוצתית להפסדי אשראי ולאחר מחיקה חשבונאית. בשנת 2010 לאחר הפרשה ספציפית לחובות מסופקים.

**** בשנת 2010 הפרשה ככלית והפרשה נוספת לחובות מסופקים.

(1) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במיגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות), ולפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. בשנת 2010 לאחר ניכוי היתרה המאזנית של הפרשה ספציפית לחובות מסופקים.

(2) מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.

(3) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נוכתה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב ליום 30 בספטמבר 2011 בסך של 23 מיליוני ש"ח, (30 בספטמבר 2010: 166 מיליוני ש"ח) במיגזר הלא-צמוד, בסך של 7 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2010: 85 מיליוני ש"ח) במיגזר צמוד מדד, בסך של 108 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2010: 172 מיליוני ש"ח) במיגזר מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ).

(4) למעט מכשירים נגזרים.

(5) לרבות רווחים והפסדים ממכירת השקעות באגרות-חוב ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר.

(6) יתרות מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים (לא כולל יתרות חוץ-מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים).

שיעורי הכנסה והוצאה תוספת 1 (המשך)

(במונחים נומינלים)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר							
2010				2011			
שיעור ⁽³⁾ הכנסה (הוצאה)				שיעור ⁽³⁾ הכנסה (הוצאה)			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה	כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ⁽²⁾⁽¹⁾	השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ⁽²⁾⁽¹⁾
נגזרים ⁽⁴⁾	נגזרים	מימון ⁽¹⁾	מימון ⁽¹⁾	נגזרים ⁽⁴⁾	נגזרים	מימון ⁽¹⁾	מימון ⁽¹⁾
במיליוני דולר של				במיליוני דולר של			
ארצות-הברית				ארצות-הברית			
מטבע-חוץ (לרבות מטבע							
ישראלי צמוד למטבע-חוץ)							
נכסים כספיים במטבע-חוץ שהניבו							
				0.61	29	18,917	
	*10.86	466	*17,842				הכנסות מימון ⁽⁵⁾⁽⁶⁾
השפעת נגזרים ⁽⁴⁾							
		11	3,190		92	3,066	נגזרים מגזרים
		6	49,361		(18)	55,213	נגזרים משובצים ו-ALM
2.77		483	*70,393	0.53	103	77,196	סך-הכל נכסים
התחייבויות כספיות במטבע-חוץ							
				2.45	140	(22,677)	שגרמו הוצאות מימון ⁽⁵⁾⁽⁶⁾
	* (7.97)	(427)	* (22,059)				השפעת נגזרים ⁽⁴⁾
		(40)	(3,168)		(119)	(3,144)	נגזרים מגזרים
		(127)	(45,005)		51	(51,889)	נגזרים משובצים ו-ALM
* (3.43)		(594)	* (70,232)	0.37	72	(77,710)	סך-הכל התחייבויות
* (0.66)	* 2.89			0.90	3.06		פער הריבית

* סווג מחדש.

- (1) הנתונים ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ-מאזניות של מכשירים נגזרים).
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במיגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות), ולפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. בשנת 2010 לאחר ניכוי היתרה המאזנית של הפרשה ספציפית לחובות מסופקים.
- (3) מחושב על בסיס שנתי.
- (4) מכשירים נגזרים מגזרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.
- (5) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נוכח/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב ליום 30 בספטמבר 2011 בסך של 23 מיליוני ש"ח, (30 בספטמבר 2010: 166 מיליוני ש"ח) במיגזר הלא-צמוד, בסך של 7 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2010: 85 מיליוני ש"ח) במיגזר צמוד מדד, בסך של 108 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2010: 172 מיליוני ש"ח) במיגזר מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ).
- (6) למעט מכשירים נגזרים.

שיעורי הכנסה והוצאה

תוספת 1 (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר							
2010				2011			
שיעור ⁽³⁾ הכנסה (הוצאה)				שיעור ⁽³⁾ הכנסה (הוצאה)			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה	כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ⁽²⁾⁽¹⁾	השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ⁽²⁾⁽¹⁾
נגזרים ⁽⁴⁾	נגזרים	מימון ⁽¹⁾	במיליוני ש"ח	נגזרים ⁽⁴⁾	נגזרים	מימון ⁽¹⁾	במיליוני ש"ח
%	%			%	%		
מטבע ישראלי לא-צמוד							
3.97	4,809	162,111		4.81	6,770	188,722	נכסים ⁽⁵⁾
השפעת נגזרים ⁽⁴⁾							
	1,734	83,437		3,886	124,009		נגזרים משובצים ו-ALM
3.57	6,543	245,548		4.57	10,656	312,731	סך-הכל נכסים
(1.02)	(1,055)	(138,328)		(1.94)	(2,267)	(156,104)	התחייבויות ⁽⁶⁾
השפעת נגזרים ⁽⁴⁾							
	(2,163)	(90,125)		(4,169)	(131,091)		נגזרים משובצים ו-ALM
(1.88)	(3,218)	(228,453)		(3.00)	(6,436)	(287,195)	סך-הכל התחייבויות
1.69	2.95			1.57	2.87		פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד למדד							
6.67	2,722	54,848		7.76	3,294	57,115	נכסים ⁽⁵⁾
השפעת נגזרים ⁽⁴⁾							
	228	5,693		417	7,675		נגזרים משובצים ו-ALM
6.55	2,950	60,541		7.71	3,711	64,790	סך-הכל נכסים
(6.33)	(1,969)	(41,829)		(7.57)	(2,441)	(43,367)	התחייבויות ⁽⁶⁾
השפעת נגזרים ⁽⁴⁾							
	(1,014)	(16,941)		(713)	(16,452)		נגזרים משובצים ו-ALM
(6.82)	(2,983)	(58,770)		(7.09)	(3,154)	(59,819)	סך-הכל התחייבויות
(0.27)	0.34			0.62	0.19		פער הריבית

- הנתונים ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ-מאזניות של מכשירים נגזרים).
- על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במיגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות), ולפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. בשנת 2010 לאחר ניכוי היתרה המאזנית של הפרשה ספציפית לחובות מסופקים.
- מחושב על בסיס שנתי.
- מכשירים נגזרים מגדירים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.
- מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נוכח/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב ליום 30 בספטמבר 2011 בסך של 9 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2010: 116 מיליוני ש"ח) במיגזר הלא-צמוד, בסך של 13 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2010: 75 מיליוני ש"ח) במיגזר צמוד מדד, בסך של 146 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2010: 178 מיליוני ש"ח) במיגזר מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ).
- למעט מכשירים נגזרים.

שיעורי הכנסה והוצאה תוספת 1 (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר							
2010				2011			
שיעור ⁽³⁾ הכנסה (הוצאה)		יתרה		שיעור ⁽³⁾ הכנסה (הוצאה)		יתרה	
כולל	ללא	הכנסות	ממוצעת ⁽²⁾⁽¹⁾ (הוצאות) מימון ⁽¹⁾	כולל	ללא	הכנסות	ממוצעת ⁽²⁾⁽¹⁾ (הוצאות) מימון ⁽¹⁾
השפעת נגזרים ⁽⁴⁾	השפעת נגזרים			השפעת נגזרים ⁽⁴⁾	השפעת נגזרים		
%	%	במיליוני ש"ח		%	%	במיליוני ש"ח	
(0.12)		(63)	71,020	10.04	4,768	64,062	נכסים ⁽⁵⁾⁽⁶⁾
							השפעת נגזרים ⁽⁴⁾
		465	11,655		597	11,533	נגזרים מגדרים
		1,240	172,565		15,626	181,308	נגזרים משובצים ו-ALM
0.86		1,642	255,240	11.04	20,991	256,903	סך-הכל נכסים
3.33		2,165	(86,403)	(7.71)	(4,660)	(81,307)	התחייבויות ⁽⁶⁾
							השפעת נגזרים ⁽⁴⁾
		(377)	(11,628)		(613)	(11,823)	נגזרים מגדרים
		(2,182)	(156,348)		(14,863)	(166,774)	נגזרים משובצים ו-ALM
(0.21)		(394)	(254,379)	(10.46)	(20,136)	(259,904)	סך-הכל התחייבויות
0.65	3.21			0.58	2.33		פער הריבית

מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ)

- (1) הנתונים ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ-מאזניות של מכשירים נגזרים).
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במיגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות), ולפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי: בשנת 2010 לאחר ניכוי היתרה המאזנית של הפרשה ספציפית לחובות מסופקים.
- (3) מחושב על בסיס שנתי.
- (4) מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.
- (5) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נוכחה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב ליום 30 בספטמבר 2011 בסך של 9 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2010: 116 מיליוני ש"ח) במיגזר הלא-צמוד, בסך של 13 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2010: 75 מיליוני ש"ח) במיגזר צמוד מדד, בסך של 146 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2010: 178 מיליוני ש"ח) במיגזר מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ).
- (6) למעט מכשירים נגזרים.

שיעורי הכנסה והוצאה תוספת 1 (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר							
2010				2011			
שיעור ⁽³⁾ הכנסה (הוצאה)		יתרה		שיעור ⁽³⁾ הכנסה (הוצאה)		יתרה	
כולל	ללא	הכנסות	ממוצעת ⁽²⁾⁽¹⁾	כולל	ללא	הכנסות	ממוצעת ⁽²⁾⁽¹⁾
השפעת	השפעת	(הוצאות)	מימון ⁽¹⁾	השפעת	השפעת	(הוצאות)	מימון ⁽¹⁾
נגזרים ⁽⁴⁾	נגזרים	מימון ⁽¹⁾	במיליוני ש"ח	נגזרים ⁽⁴⁾	נגזרים	מימון ⁽¹⁾	במיליוני ש"ח
%	%	%	%	%	%	%	%
סך-הכל							
נכסים כספיים שהניבו							
3.47	7,468	287,979		6.43	14,832	309,899	הכנסות מימון ⁽⁵⁾
השפעת נגזרים ⁽⁴⁾							
	465	11,655		597	11,533		נגזרים מגדרים
	3,202	261,695		19,929	312,992		נגזרים משובצים ו-ALM
2.65	11,135	561,329		7.50	35,358	634,424	סך-הכל נכסים
התחייבויות כספיות שגרמו							
(0.43)	(859)	(266,560)		(4.47)	(9,368)	(280,778)	הוצאות מימון ⁽⁶⁾
השפעת נגזרים ⁽⁴⁾							
	(377)	(11,628)		(613)	(11,823)		נגזרים מגדרים
	(5,359)	(263,414)		(19,745)	(314,317)		נגזרים משובצים ו-ALM
(1.63)	(6,595)	(541,602)		(6.58)	(29,726)	(606,918)	סך-הכל התחייבויות
1.02	3.04			0.92	1.96		פער הריבית

- (1) הנתונים ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ-מאזניות של מכשירים נגזרים).
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במיגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות), ולפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. בשנת 2010 לאחר ניכוי היתרה המאזנית של הפרשה ספציפית לחובות מסופקים.
- (3) מחושב על בסיס שנתי.
- (4) מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.
- (5) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נוכח/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב ליום 30 בספטמבר 2011 בסך של 9 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2010: 116 מיליוני ש"ח) במיגזר הלא-צמוד, בסך של 13 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2010: 75 מיליוני ש"ח) במיגזר צמוד מדד, בסך של 146 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2010: 178 מיליוני ש"ח) במיגזר מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ).
- (6) למעט מכשירים נגזרים.

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			
2010		2011	
הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾
42		16	
			בגין אופציות
48		20	
			בגין מכשירים נגזרים אחרים (לא כולל אופציות, נגזרים בגידור, ב-ALM ונגזרים משובצים שהופרדו) ⁽²⁾
1,023		479	
			עמלות מעסקי מימון והכנסות מימון אחרות ⁽⁵⁾
(11)		(3)	
			הוצאות מימון אחרות
5,642		6,144	
			רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי
(930)		(839)	
			הוצאות בגין הפסדי אשראי
4,712		5,305	
			רווח מפעילות מימון לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
סך-הכל			
287,979		309,899	
			נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון ^{(4)(3)**}
7,207		7,040	
			נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים ⁽⁶⁾
*2,706		1,768	
			נכסים כספיים אחרים
(1,124)		(4,501)	
			הפרשה להפסדי אשראי***
*296,768		314,206	
			סך-כל הנכסים הכספיים
סך-הכל			
(266,560)		(280,778)	
			התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון ⁽⁴⁾
(9,724)		(10,085)	
			התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים ⁽⁶⁾
*(4,992)		(5,697)	
			התחייבויות כספיות אחרות
*(281,276)		(296,560)	
			סך-כל ההתחייבויות הכספיות
*15,492		17,646	
			סך-הכל עודף נכסים כספיים על התחייבויות כספיות
6,098		5,807	
			נכסים לא-כספיים
(721)		(701)	
			התחייבויות לא כספיות
*20,869		22,752	
			סך-כל האמצעים ההוניים

- * הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1(ג) לתמצית הדוחות הכספיים.
- ** לפני ניכוי הפרשה פרטנית וקבוצתית להפסדי אשראי ולאחר מחיקה חשבונאית. בשנת 2010 לאחר הפרשה ספציפית לחובות מסופקים.
- *** בשנת 2010 הפרשה כללית והפרשה נוספת לחובות מסופקים.
- (1) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במיגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות), ולפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. בשנת 2010 לאחר ניכוי היתרה המאזנית של הפרשה ספציפית לחובות מסופקים.
- (2) מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.
- (3) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נוכתה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב ליום 30 בספטמבר 2011 בסך של 9 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2010: 116 מיליוני ש"ח) במיגזר הלא-צמוד, בסך של 13 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2010: 75 מיליוני ש"ח) במיגזר צמוד מדד, בסך של 146 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2010: 178 מיליוני ש"ח) במיגזר מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ).
- (4) למעט מכשירים נגזרים.
- (5) לרבות רווחים והפסדים ממכירת השקעות באגרות-חוב ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר.
- (6) יתרות מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים (לא כולל יתרות חוץ-מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים).

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר							
2010				2011			
שיעור ⁽³⁾ הכנסה (הוצאה)				שיעור ⁽³⁾ הכנסה (הוצאה)			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה	כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ⁽²⁾⁽¹⁾	השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ⁽²⁾⁽¹⁾
נגזרים ⁽⁴⁾	נגזרים	מימון ⁽¹⁾	במיליון דולר של	נגזרים ⁽⁴⁾	נגזרים	מימון ⁽¹⁾	במיליון דולר של
%	%		ארצות-הברית	%	%		ארצות-הברית
מטבע-חוץ (לרבות מטבע							
ישראלי צמוד למטבע-חוץ)							
	2.58	363	18,800	3.14	427	18,219	נכסים כספיים במטבע-חוץ שהניבו הכנסות מימון ⁽⁶⁾⁽⁵⁾
							השפעת נגזרים ⁽⁴⁾
		126	3,086		177	3,208	נגזרים מגדרים
		1,248	45,899		1,713	52,007	נגזרים משובצים ו-ALM
3.43		1,737	67,785	4.23	2,317	73,434	סך-הכל נכסים
	0.13	22	(22,589)	(0.64)	(110)	(22,899)	התחייבויות כספיות במטבע-חוץ שגרמו הוצאות מימון ⁽⁶⁾⁽⁵⁾
							השפעת נגזרים ⁽⁴⁾
		(100)	(3,078)		(165)	(3,290)	נגזרים מגדרים
		(1,438)	(41,537)		(1,543)	(47,791)	נגזרים משובצים ו-ALM
(3.02)		(1,516)	(67,204)	(3.29)	(1,818)	(73,980)	סך-הכל התחייבויות
0.41	2.71			0.94	2.50		פער הריבית

- (1) הנתונים ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ-מאזניות של מכשירים נגזרים).
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במיזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות), ולפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי: בשנת 2010 לאחר ניכוי היתרה המאזנית של הפרשה ספציפית לחובות מסופקים.
- (3) מחושב על בסיס שנתי.
- (4) מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.
- (5) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נוכח/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב ליום 30 בספטמבר 2011 בסך של 9 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2010: 116 מיליוני ש"ח) במיזר הלא-צמוד, בסך של 13 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2010: 75 מיליוני ש"ח) במיזר צמוד מדד, בסך של 146 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2010: 178 מיליוני ש"ח) במיזר מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ).
- (6) למעט מכשירים נגזרים.

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

ליום 30 בספטמבר 2011

תוספת 2

2010		2010		2011		2011		2011		2011		2011		2011		2011		2011		
31 בדצמבר 2010		30 בספטמבר 2010		30 בספטמבר 2011		30 בספטמבר 2011		30 בספטמבר 2011		30 בספטמבר 2011		30 בספטמבר 2011		30 בספטמבר 2011		30 בספטמבר 2011		30 בספטמבר 2011		
מסך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	מסך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	מסך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	מסך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	מסך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	מסך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	מסך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	מסך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	מסך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	מסך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	מסך חיים ממוצע אפקטיבי
בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח
מטבע ישראלי לא-צמוד																				
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים																				
0.36	5.12	190,144	0.38	4.98	166,760	0.34	5.46	187,783	2,922	-	333	5,079	2,683	6,885	8,653	8,571	152,657	נכסים פיננסיים*		
0.83		109,893	0.84		102,688	0.90		169,177	-	-	348	10,047	6,606	17,803	46,650	50,782	36,941	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)		
0.18		5,370	0.19		5,225	0.20		3,939	-	-	-	-	11	8	1,268	1,381	1,271	אופציות (במונחי נכס הבסיס)		
**0.53		305,407	**0.55		274,673	**0.60		360,899	2,922	-	681	15,126	9,300	24,696	56,571	60,734	190,869	סך-הכל שווי הוגן		
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות																				
0.46	3.99	158,707	0.41	3.48	138,428	0.41	4.11	167,295	37	-	506	3,385	3,222	7,583	9,960	9,462	133,140	התחייבויות פיננסיות*		
0.87		124,622	0.98		110,954	0.99		171,681	-	-	400	11,956	6,204	19,252	51,595	44,479	37,795	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)		
0.28		5,900	0.28		5,560	0.25		6,023	-	-	-	-	-	58	2,240	2,063	1,662	אופציות (במונחי נכס הבסיס)		
**0.63		289,229	**0.66		254,942	**0.70		344,999	37	-	906	15,341	9,426	26,893	63,795	56,004	172,597	סך-הכל שווי הוגן		
מכשירים פיננסיים, נטו																				
		16,178			19,731			15,900	2,885	-	(225)	(215)	(126)	(2,197)	(7,224)	4,730	18,272	החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במיגדר		
								15,900	13,015	13,015		13,240	13,455	13,581	15,778	23,002	18,272	החשיפה המצטברת במיגדר		

* למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
** ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של מסך החיים הממוצע האפקטיבי.

הערות כלליות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מיגדר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי הכולל בגין המכשיר הפיננסי, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי הכולל של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי הכולל של המכשירים הפיננסיים, ראה ב"אור" 8 א לתמצית הדוחות הכספיים.
- שיעור תשואה פנימי הנו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי הכולל בנינו.
- מסך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי הכולל של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיהיה כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- רכיבים אופציונליים המשוייכים במכשירים פיננסיים, לצרכים חשבונאיים, קיבלו ביטוי בתזרימי המזומנים באמצעות מיון לפי תקופות לפירעון.

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

ליום 30 בספטמבר 2011

תוספת 2 (המשך)

31 בדצמבר 2010		30 בספטמבר 2010			30 בספטמבר 2011			ללא תקופת פירעון	מעל 20 שנה	מעל 10 עד 20 שנים	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל שנה עד 3 חודשים	מעל 3 עד 3 חודשים	מעל חודש עד 3 חודשים	עם דרישה עד חודש		
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הון	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הון	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי										סך-הכל שווי הון	
בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח										
מטבע ישראלי צמוד למדד																		
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים																		
נכסים פיננסיים*	2,260	1,612	9,590	19,603	12,644	10,311	2,827	455	1,416	60,718	3,50	3.51	57,376	3.04	3.30	58,727	3.12	3.40
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	114	408	1,149	2,337	1,532	4,227	-	-	-	9,767	4.68	4.68	7,102	4.09	4.09	6,787	4.07	4.07
סך-הכל שווי הון	2,374	2,020	10,739	21,940	14,176	14,538	2,827	455	1,416	70,485	**3.68	**3.68	64,478	**3.39	**3.39	65,514	**3.47	**3.47
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות																		
התחייבויות פיננסיות*	1,701	1,485	5,199	12,738	11,476	12,940	4,231	41	-	49,811	2.01	4.12	45,724	2.20	4.40	45,375	2.19	4.25
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	301	600	2,702	5,170	2,033	6,600	-	-	-	17,406	3.92	3.92	18,113	3.74	3.74	16,219	3.92	3.92
סך-הכל שווי הון	2,002	2,085	7,901	17,908	13,509	19,540	4,231	41	-	67,217	**4.07	**4.07	63,837	***4.21	***4.21	61,594	***4.16	***4.16
מכשירים פיננסיים, נטו																		
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במיגור	372	(65)	2,838	4,032	667	(5,002)	(1,404)	414	1,416	3,268			641			3,920		
החשיפה המצטברת במיגור	372	307	3,145	7,177	7,844	2,842	1,438	1,852	3,268									

* למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הון של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הון של מכשירים פיננסיים מורכבים.
 ** ממוצע משוקלל לפי שווי הון של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
 *** הוצג מחדש.

הערות כלליות:

- (1) פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מיגור של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, ייחסרו לכל מבקש.
- (2) בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה ביאור 8 א לתמצית הדוחות הכספיים.
- (3) שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בינו.
- (4) משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (נידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- (5) רכיבים אופציונליים המשבצים במכשירים פיננסיים, לצרכים חשבונאיים, קיבלו ביטוי בתזרימי המזומנים באמצעות מיון לפי תקופות לפירעון.

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

ליום 30 בספטמבר 2011

תוספת 2 (המשך)

31 בדצמבר 2010		30 בספטמבר 2010			30 בספטמבר 2011														
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	ללא תקופת פירעון	מעל 20 שנה	מעל 10 עד 20 שנים	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל 3 חודשים	מעל חודש עד 3 חודשים	עם דרישה עד חודש	
באחוזים			במיליוני ש"ח			בשנים			במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח								
מטבע-חוץ***																			
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים																			
1.05	3.94	61,823	1.09	2.49	67,327	0.94	3.89	75,355	155	99	566	3,921	2,320	4,952	8,480	10,928	43,934	נכסים פיננסיים*	
1.15		228,904	1.09		246,064	1.03		267,149	-	815	1,326	12,763	14,307	19,534	73,114	76,791	68,499	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	
0.24		17,069	0.26		20,593	0.25		16,597	-	-	-	-	21	230	10,069	3,746	2,531	אופציות (במונחי נכס הבסיס)	
**1.08		307,796	**1.04		333,984	**0.98		359,101	155	914	1,892	16,684	16,648	24,716	91,663	91,465	114,964	סך-הכל שווי הוגן	
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות																			
1.58	1.88	83,963	1.67	1.41	84,589	1.04	1.86	86,696	78	815	2,089	887	715	4,258	17,159	16,400	44,295	התחייבויות פיננסיות*	
1.01		208,631	1.00		230,423	1.00		259,702	-	101	594	16,062	15,015	20,534	66,530	77,811	63,055	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	
0.22		16,482	0.23		20,231	0.24		14,401	-	-	-	-	14	66	8,590	3,771	1,960	אופציות (במונחי נכס הבסיס)	
**1.12		309,076	**1.12		335,243	**0.98		360,799	78	916	2,683	16,949	15,744	24,858	92,279	97,982	109,310	סך-הכל שווי הוגן	
מכשירים פיננסיים, נטו																			
		(1,280)			(1,259)	(1,698)		77	(2)	(791)	(265)	904	(142)	(616)	(6,517)	5,654	החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במיזר		
								(1,698)	(1,775)	(1,773)	(982)	(717)	(1,621)	(1,479)	(863)	5,654	החשיפה המצטברת במיזר		

* למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.

** ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

*** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

הערות כלליות:

- (1) פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מיזר של הנכסים הפיננסיים ושל התחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- (2) בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה ביאור 8 א לתמצית הדוחות הכספיים.
- (3) שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרמי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו.
- (4) משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (נידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- (5) רכיבים אופציונליים המשויכים במכשירים פיננסיים, לצרכים חשבונאיים, קיבלו ביטוי בתזרמי המזומנים באמצעות מיון לפי תקופות לפירעון.

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

ליום 30 בספטמבר 2011

תוספת 2 (המשך)

31 בדצמבר 2010		30 בספטמבר 2010			30 בספטמבר 2011			ללא תקופת פירעון	מעל 20 שנה	מעל 10 עד 20 שנים	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל חודש עד 3 חודשים	עם דרישה עד חודש	
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הון	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הון	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי										סך-הכל שווי הון
בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית																	
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים																	
1.05	4.67	312,979	1.10	4.25	293,337	1.06	4.65	325,558	6,195	554	3,726	19,311	17,647	31,440	26,723	21,111	198,851
1.11		345,584	1.08		355,854	1.06		446,093	-	815	1,674	27,037	22,445	39,674	120,913	127,981	105,554
0.23		22,439	0.25		25,818	0.24		20,536	-	-	-	-	32	238	11,337	5,127	3,802
**1.05		681,002	**1.06		675,009	**1.04		792,187	6,195	1,369	5,400	46,348	40,124	71,352	158,973	154,219	308,207
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות																	
1.38	2.96	288,045	1.48	2.54	268,741	1.20	2.82	303,802	115	856	6,826	17,212	15,413	24,579	32,318	27,347	179,136
1.09		349,472	1.13		359,490	1.11		448,789	-	101	994	34,618	23,252	44,956	120,827	122,890	101,151
0.23		22,382	0.24		25,791	0.24		20,424	-	-	-	-	14	124	10,830	5,834	3,622
**1.19		659,899	**1.24		654,022	**1.12		773,015	115	957	7,820	51,830	38,679	69,659	163,975	156,071	283,909
מכשירים פיננסיים, נטו																	
		21,103			20,987			19,172	6,080	412	(2,420)	(5,482)	1,445	1,693	(5,002)	(1,852)	24,298
								19,172	13,092	12,680		15,100	20,582	19,137	17,444	22,446	24,298

* למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הון של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הון של מכשירים פיננסיים מורכבים.
 ** ממוצע משוקלל לפי שווי הון של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
 *** כולל מניות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון".

הערות כלליות:

- (1) פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מימד של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, ימסרו לכל מבקש.
- (2) בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי הכולל בגין המכשיר הפיננסי, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי הכולל של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי הכולל של המכשירים הפיננסיים, ראה ביאור 8 א לתמצית הדוחות הכספיים.
- (3) שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי הכולל בגינ.
- (4) משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי הכולל של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (נידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- (5) רכיבים אופציונליים המשויכים במכשירים פיננסיים, לצרכים חשבונאיים, קיבלו ביטוי בתזרימי המזומנים באמצעות מיון לפי תקופת פרעון.

ליום 30 בספטמבר 2011								
הפסדי אשראי לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.09.11 ^(א)			סיכון אשראי לציבור*					
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	בסיכון אשראי לציבור נככל:					
			אשראי לציבור פגום	סיכון אשראי בעייתי ^(ב)	סיכון אשראי כולל לציבור	סיכון חוץ-מאזני ^(ג)	סיכון מאזני ^(ד)	
31	(57)	(1)	78	157	2,659	658	2,001	בגין פעילות לווים בישראל
854	(142)	(250)	1,622	2,722	43,466	22,156	21,310	חקלאות
1,027	(1,182)	860	2,618	4,183	72,069	31,962	40,107	תעשייה
26	(2)	3	64	87	5,241	2,346	2,895	בניו ונדל"ן ^(ה)
256	(54)	124	286	827	25,951	7,852	18,099	חשמל ומים
102	(61)	20	399	450	7,598	1,224	6,374	מסחר
21	(9)	(11)	31	68	8,138	2,217	5,921	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
54	30	(137)	56	283	11,436	4,271	7,165	תחבורה ואחסנה
278	(121)	(53)	1,369	2,183	37,873	16,735	21,138	תקשורת ושירותי מחשב
141	(40)	35	96	183	14,560	4,567	9,993	שירותים פיננסיים
38	(68)	26	57	249	8,368	2,025	6,343	שירותים עסקיים אחרים
352	(13)	40	-	1,037	46,810	1,797	45,013	שירותים ציבוריים וקהילתיים
925	(152)	162	920	1,163	79,032	36,929	42,103	אנשים פרטיים - הלואות לדיוור
4,105	(1,871)	818	7,596	13,592	363,201	134,739	228,462	אנשים פרטיים - אחר
403	(6)	18	1,113	1,572	49,657	20,308	29,349	סך-הכל בגין פעילות לווים בישראל
4,508	(1,877)	836	8,709	15,164	412,858	155,047	257,811	בגין פעילות לווים בחו"ל
								סך-הכל
								סיכון אשראי שנכלל בענפי המשק השונים:
103	-	8	360	646	5,828	2,501	3,327	תנועות ההתיישבות ^(ז)
14	-	2	-	29	4,855	535	4,320	רשויות מקומיות ^(ח)

* סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני, סיכון אשראי בעייתי ואשראי לציבור פגום מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

(1) אשראי לציבור, השקעות באגרות-חוב של הציבור, חובות אחרים של הציבור, ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור בסך של 2,48,625, 3,728, 307, ו-5,151 מיליוני ש"ח בהתאמה.

(2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה (לא כולל מסגרות לא מנוצלות של כרטיסי אשראי באחריות בנקים אחרים בסך של כ-10,125 מיליוני ש"ח).

(3) כולל סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלואות לדיוור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלואות לדיוור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(5) קיבוצים ומושבים, ארגונים אזרחיים וארציים ותאגידים שבשליטת תנועת התיישבות.

(6) לרבות תאגידים בשליטתם.

(7) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של כ-423 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-2,187 מיליוני ש"ח שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי חשב (המשך)

(במיליוני ש"ח)

ליום 30 בספטמבר 2010					
בנין פעילות לווים בישראל	סיכון מאזני ⁽¹⁾	סיכון אשראי חוץ-מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי כולל לציבור*	הוצאה בנין הפרשה ספציפית לחובות מסופקים בעייתיים ⁽³⁾	יתרות חובות
חקלאות	1,723	638	2,361	1	116
תעשייה	17,977	21,777	39,754	137	2,561
בניו ונדל"ן ⁽⁶⁾	39,846	26,897	66,743	149	4,577
חשמל ומים	2,654	1,832	4,486	-	3
מסחר	15,576	7,721	23,297	33	697
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	5,737	1,146	6,883	3	623
תחבורה ואחסנה	5,761	2,088	7,849	(40)	121
תקשורת ושירותי מחשב	5,790	3,077	8,867	(3)	578
שירותים פיננסיים	19,295	16,573	35,868	226	3,003
שירותים עסקיים אחרים	8,210	4,305	12,515	33	324
שירותים ציבוריים וקהילתיים	6,769	1,601	8,370	2	215
אנשים פרטיים - הלוואות לדור	38,089	**4,028	**42,117	11	782
אנשים פרטיים - אחר	37,069	33,933	71,002	250	847
סך-הכל בנין פעילות לווים בישראל	204,496	125,616	330,112	802	14,447
בנין פעילות לווים בחו"ל	25,859	19,656	45,515	44	1,684
סך-הכל	230,355	**145,272	**375,627	846	16,131
סיכון אשראי שנכלל בענפי המשק השונים:					
תנועות ההתיישבות ⁽⁴⁾	3,455	1,300	4,755	(1)	574
רשויות מקומיות ⁽⁵⁾	4,193	390	4,583	-	37

* נתוני סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק הוצגו מחדש כחלק מהיערכות הבנק ליישום הוראת בנק ישראל בנושא חובות פגומים, וההסתמכות על נתונים אלה לצורך קביעת הפרשה הקבוצתית. כחלק מהיערכות זו, ביצע הבנק מהלך של בחינה מחודשת של סיווג הלווים לפי ענפי משק. להלן נתונים בדבר סיכון האשראי הכולל לציבור כפי שפורסם ליום 30 בספטמבר 2010 לענפי המשק העיקריים שהוצגו מחדש: בענף שירותים עסקיים אחרים - כ-20.5 מיליארד ש"ח (מזה: בנין פעילות לווים בישראל כ-19.3 מיליארד ש"ח), בענף מסחר - כ-20.6 מיליארד ש"ח (מזה: בנין פעילות לווים בישראל כ-19.0 מיליארד ש"ח), בענף בניו ונדל"ן - כ-70.4 מיליארד ש"ח (מזה: בנין פעילות לווים בישראל כ-62.2 מיליארד ש"ח), בענף תעשייה - כ-46.7 מיליארד ש"ח (מזה: בנין פעילות לווים בישראל כ-42.3 מיליארד ש"ח), בענף אנשים פרטיים - אחר - כ-80.7 מיליארד ש"ח (מזה: בנין פעילות לווים בישראל כ-74.4 מיליארד ש"ח). נתוני סיכון האשראי החוץ-מאזני בנין יתרות מסגרות לא מנוצלות של הלוואות לדור הוצגו מחדש להכללת סך של כ-3.3 מיליארד ש"ח שלא נכללו בתקופה קודמת.

- **
- (1) אשראי לציבור, השקעות באגרות-חוב של הציבור, נירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר מהציבור, נכסים אחרים בנין מכשירים נגזרים כנגד הציבור בסך של 221,846, 4,528, 0-3,981 מיליוני ש"ח בהתאמה.
  - (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה (לא כולל מסגרות לא מנוצלות של כרטיסי אשראי באחריות בנקים אחרים בסך של כ-11,383 מיליוני ש"ח).
  - (3) יתרות חובות בעייתיים בניכוי אשראי המכוסה בביטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים. כולל רכיבי סיכון חוץ-מאזני.
  - (4) קיבוצים ומושבים, ארגונים אזרחיים וארציים ותאגידים שבשליטת תנועת התיישבות.
  - (5) לרבות תאגידים בשליטתם.
  - (6) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של כ-330 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-1,066 מיליוני ש"ח בנין הלוואות, שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

סיכון האשראי ויתרות החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי הפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי חשב (המשך) 3

ליום 31 בדצמבר 2010					
בגין פעילות לווים בישראל	סיכון אשראי מאזני ⁽¹⁾	סיכון אשראי חוץ-מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי כולל לציבור	הוצאה שנתית בגין הפרשה ספציפית לחובות מסופקים בעייתיים ⁽³⁾	יתרות חובות בעייתיים ⁽³⁾
חקלאות	1,903	641	2,544	(6)	157
תעשייה	17,899	23,073	40,972	231	2,231
בניו ונדל"ן ⁽⁶⁾	39,284	28,460	67,744	320	5,074
חשמל ומים	2,875	1,738	4,613	-	64
מסחר	15,885	8,018	23,903	109	683
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	5,493	1,373	6,866	(10)	498
תחבורה ואחסנה	5,837	2,164	8,001	(39)	258
תקשורת ושירותי מחשב	6,173	4,159	10,332	(9)	537
שירותים פיננסיים	18,331	14,093	32,424	46	1,979
שירותים עסקיים אחרים	8,763	3,924	12,687	46	144
שירותים ציבוריים וקהילתיים	6,707	1,767	8,474	6	164
אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור	39,860	4,684	44,544	-	733
אנשים פרטיים - אחר	39,158	33,598	72,756	355	914
סך-הכל בגין פעילות לווים בישראל	208,168	127,692	335,860	1,049	13,436
בגין פעילות לווים בחו"ל	25,299	18,198	43,497	53	1,459
סך-הכל	233,467	145,890	379,357	1,102	14,895
סיכון אשראי שנכלל בענפי המשק השונים:					
תנועות ההתיישבות ⁽⁴⁾	3,189	1,270	4,459	(23)	666
רשויות מקומיות ⁽⁵⁾	4,260	248	4,508	-	37

- אשראי לציבור, השקעות באגרות-חוב של הציבור, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר מהציבור, נכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור בסך של 4,180, 226,320 ו-2,967 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה (לא כולל מסגרות לא מנוצלות של כרטיסי אשראי באחריות בנקים אחרים בסך של כ-9,744 מיליוני ש"ח).
- יתרות חובות בעייתיים בניכוי אשראי המכוסה בביטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצות לווים. כולל רכיבי סיכון חוץ-מאזני.
- קבוצים ומושבים, ארמנים אזוריים וארציים ותאגידים שבשליטת תנועת ההתיישבות.
- לרבות תאגידים בשליטתם.
- כולל סיכון אשראי מאזני בסך של כ-363 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-1,690 מיליוני ש"ח שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

סיכון האשראי ויתרות החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.

חשיפות למדינות זרות⁽¹⁾

תוספת 4

(במיליוני ש"ח)

חלק א' – מידע בדבר סך-כך החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך:

ליום 30 בספטמבר 2011																
חשיפה מאזנית מעבר לגבול	חשיפה חוץ-מאזנית ⁽²⁾				חשיפה מאזנית						חשיפה מאזנית מעבר לגבול			המדינה		
	לפירעון מעל שנה		מזה: סיכון אשראי חוץ-מאזנית חוץ-מאזני בעייתי ⁽⁴⁾		חובות פגומים ⁽⁴⁾	סיכון אשראי מסחרי מאזני בעייתי ⁽⁴⁾	סך-כל החשיפה המאזנית	חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים		חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות	חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	לאחרים		לבנקים	לממשלות ⁽³⁾
	לפירעון מעל שנה	לפירעון עד שנה	מזה: סיכון אשראי חוץ-מאזנית חוץ-מאזני בעייתי ⁽⁴⁾	סך חשיפה חוץ-מאזנית חוץ-מאזני בעייתי ⁽⁴⁾				חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים	חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות							
2,158	1,623	87	12,631	236	397	14,983	11,202	7,815	19,017	2,128	1,652	1	א. ארצות-הברית			
148	869	-	3,466	-	-	4,638	3,621	-	3,621	278	739	-	ב. שוויץ			
3,998	1,631	3	11,099	1	37	6,910	1,281	297	1,578	2,719	2,910	-	ג. אנגליה			
56	61	-	766	126	126	3,066	2,949	303	3,252	45	72	-	ד. תורכיה			
1,166	645	-	2,906	8	8	1,811	-	-	-	707	962	142	ה. גרמניה			
1,491	731	-	4,430	1	-	2,222	-	-	-	505	1,717	-	ו. צרפת			
2	129	-	189	-	3	131	-	-	-	113	18	-	ז. אירלנד			
119	49	-	253	-	-	168	-	-	-	50	105	13	ח. ספרד			
1	2	-	-	-	-	3	-	-	-	1	2	-	ט. פורטוגל			
1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	י. יוון			
40	25	-	33	-	5	65	-	-	-	53	12	-	יא. איטליה			
3,380	5,031	1	3,869	48	37	8,770	359	6	365	6,340	1,364	707	יב. אחרות			
סך-כל החשיפות למדינות זרות																
12,560	10,796	91	39,643	420	613	42,768	19,412	8,421	27,833	12,940	9,553	863	סך החשיפות למדינות LDC			
702	423	1	2,203	159	161	4,433	3,308	309	3,617	671	416	38				

חשיפה מאזנית למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים. חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה. חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי התחייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה).

שורת "סך-הכל מדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים". הסכום כולל את נתוני תורכיה, כמפורט בטבלה לעיל.

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערביות, ביטחונות נזילים ונגזרי אשראי.
- (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לוח.
- (3) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.
- (4) סיכון אשראי מאזני חוץ-מאזני, סיכון אשראי מסחרי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לוח ושל קבוצת לווים.

חשיפות למדינות זרות⁽¹⁾ תוספת 4 (המשך)

(במיליוני ש"ח)

חלק אי - מידע בדבר סך-כך החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך (המשך):

ליום 30 בספטמבר 2010													
חשיפה מאזנית מעבר לגבול	חשיפה חוץ-מאזנית ⁽²⁾			חשיפה מאזנית						חשיפה מאזנית מעבר לגבול			המדינה
	לפירעון מעל שנה	לפירעון עד שנה	סיכון מזה: סיכון חוץ-מאזנית אשראי חוץ-מאזני בעייתית ⁽⁴⁾	יטרת חובות סך חשיפה בעייתיים ⁽⁴⁾	סך-כל החשיפה המאזנית	חשיפה מאזנית נטו לאחר ניכוי התחייבויות מקומיות	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות	חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	חשיפה מאזנית של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים	לאחרים	לבנקים ⁽³⁾	לממשלות ⁽³⁾	
2,264	951	61	12,121	563	4,414	1,199	10,361	11,560	1,355	1,789	71	א. ארצות-הברית	
227	685	-	3,817	-	4,504	3,592	-	3,592	442	470	-	ב. שוויץ	
1,203	975	3	7,437	20	3,118	940	441	1,381	918	1,252	8	ג. אנגליה	
8	74	-	952	77	3,111	3,029	240	3,269	66	16	-	ד. תורכיה	
757	2,077	-	2,723	8	2,834	-	-	-	744	1,753	337	ה. גרמניה	
456	975	-	2,059	-	1,431	-	-	-	350	929	152	ו. צרפת	
22	209	-	185	25	231	-	-	-	196	35	-	ז. אירלנד	
95	83	-	527	-	178	-	-	-	12	154	12	ח. ספרד	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ט. פורטוגל	
-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	1	-	י. יוון	
30	456	-	18	-	486	-	-	-	31	426	29	יא. איטליה*	
4,458	4,375	1	3,122	16	9,119	286	4	290	5,967	1,830	1,036	יב. אחרות*	
9,520	10,861	65	32,962	709	29,427	9,046	11,046	20,092	10,081	8,655	1,645	סך-כך החשיפות למדינות זרות	
283	458	-	1,734	77	4,038	3,297	243	3,540	519	213	9	סך החשיפות למדינות LDC	

חשיפה מאזנית למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים. חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה. חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי התחייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה). שורת "סך-הכל מדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים". הסכום כולל את נתוני תורכיה, כמפורט בטבלה לעיל.

* סווג מחדש, נתוני החשיפה לאיטליה שנכללו במדינות אחרות, מוצגים בנפרד.

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערביות, ביטחונות נזילים ונגזרי אשראי.
- (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (3) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.
- (4) יטרת חובות בעייתיים בניכוי חובות המכוסים בביטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושק קבוצת לווים. לא כולל רכיבי סיכון חוץ-מאזני.

חשיפות למדינות זרות⁽¹⁾ תוספת 4 (המשך)

(במיליוני ש"ח)

חלק א' – מידע בדבר סך-כך החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך (המשך):

ליום 31 בדצמבר 2010												
חשיפה מאזנית מעבר לגבול	חשיפה חוץ-מאזנית ⁽²⁾			חשיפה מאזנית							חשיפה מאזנית מעבר לגבול	
	לפירעון עד לפירעון מעל שנה	מזה: סיכון אשראי	סך חשיפה	יורת חובות	סך-כל החשיפה	חשיפה מאזנית נטו	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות	חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים	לאחרים	לבנקים ⁽³⁾	לממשלות ⁽³⁾
2,074	1,097	99	11,483	413	4,762	1,591	9,529	11,120	1,729	1,441	1	א. ארצות-הברית
163	718	-	3,746	-	4,479	3,598	-	3,598	329	552	-	ב. שוויץ
1,739	1,637	4	8,565	32	4,303	927	304	1,231	1,738	1,638	-	ג. אנגליה
58	31	-	1,197	68	2,757	2,668	531	3,199	38	51	-	ד. תורכיה
961	1,228	-	3,432	9	2,189	-	-	-	838	1,173	178	ה. גרמניה
769	859	-	4,377	1	1,628	-	-	-	493	1,073	62	ו. צרפת
18	197	-	178	-	215	-	-	-	197	16	2	ז. אירלנד
100	86	-	115	-	186	-	-	-	32	129	25	ח. ספרד
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ט. פורטוגל
-	2	-	1	-	2	-	-	-	1	-	1	י. יוון
46	90	-	23	-	136	-	-	-	45	62	29	יא. איטליה*
3,644	4,318	-	2,411	1	8,143	181	146	327	5,079	1,760	1,123	יב. אחרות*
9,572	10,263	103	35,528	524	28,800	8,965	10,510	19,475	10,519	7,895	1,421	סך-כך החשיפות למדינות זרות
419	252	-	1,865	69	3,500	2,829	676	3,505	447	208	16	סך החשיפות למדינות LDC

חשיפה מאזנית למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים. חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה. חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי התחייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה). שורת "סך-הכל מדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים". הסכום כולל את נתוני תורכיה, כמפורט בטבלה לעיל.

* סווג מחדש, נתוני החשיפה לאיטליה שנכללו במדינות אחרות, מוצגים בנפרד.

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערביות, ביטחונות נזילים ונגזרי אשראי.
- (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (3) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.
- (4) יורת חובות בעייתיים בניכוי חובות המכוסים בביטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים. לא כולל רכיבי סיכון חוץ-מאזני.

חלק ב' – מידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או בין 15% לבין 20% מההון, לפי הנמוך.

שם המדינה:

קבנה

סכום החשיפות המאזניות המצרפי למדינות זרות על בסיס מאוחד שפורטו בחלק זה הינו 2,821 מיליוני ש"ח ליום 30.9.2011 (ליום 30.9.2010: 2,883 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.2010: 2,235 מיליוני ש"ח).

הערה:

בנתוני ספטמבר 2011 נכללות מדינות שאינן עוברות את סך החשיפה הנדרש, היות שמדינות אלה נכללו בנתוני דצמבר 2010.

חשיפות למדינות זרות⁽¹⁾

תוספת 4 (המשך)

(במיליוני ש"ח)

חלק ג' - מידע בדבר חשיפה מאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות.

א. תנועה בסכום החשיפה המאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות אשר פורטו בחלק אי לעיל.

לתקופה של שלושה חודשים המסתיימת ביום 30.09.2011					
סך-הכל	ספרד	איטליה	פורטוגל	אירלנד	יוון
385	175	64	4	141	1
22	11	4		7	
(39)	(18)	(3)	(1)	(17)	
368	168	65	3	131	1

לתקופה של תשעה חודשים המסתיימת ביום 30.09.2011					
סך-הכל	ספרד	איטליה	פורטוגל	אירלנד	יוון
539	186	136		215	2
48	34	4	3	7	
(221)	(52)	(78)		(91)	
2		3			(1)
368	168	65	3	131	1

לתקופה של שלושה חודשים המסתיימת ביום 30.09.2010					
סך-הכל	ספרד	איטליה	פורטוגל	אירלנד	יוון
1,260	531	503	2	223	1
15	7			8	
(362)	(360)		(2)		
(17)		(17)			
896	178	486		231	1

לתקופה של תשעה חודשים המסתיימת ביום 30.09.2010					
סך-הכל	ספרד	איטליה	פורטוגל	אירלנד	יוון
1,492	618	537	5	331	1
23	15			8	
(608)	(455)	(40)	(5)	(108)	
(11)		(11)			
896	178	486		231	1

אני, ציון קינן, מצהיר כ:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30.9.2011 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
  - (א) קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
  - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
  - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
  - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
  - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

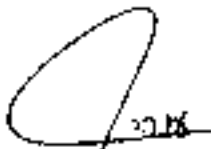

ציון קינן
מנהל כללי

תל-אביב, 29 בנובמבר 2011

אני, עופר לוי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30.9.2011 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
  - (א) קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
  - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
  - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לראוי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
  - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
  - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

עופר לוי

משנה למנכ"ל, חשבונאי ראשי

תל-אביב, 29 בנובמבר 2011

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק הפועלים בע"מ וחברות בנות שלו (להלן - "הבנק"), הכולל את המאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 30 בספטמבר 2011 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלוש חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על-ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישמו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נוהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 6(ג) בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות שהוגשו כנגד קבוצת הבנק.

זיו האפט

רואי חשבון

סומך חייקין

רואי חשבון

תל-אביב, 29 בנובמבר 2011

תמצית מאזן מאוחד

ליום 30 בספטמבר 2011

(במיליוני ש"ח)

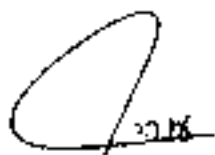
30 בספטמבר		31 בדצמבר	
2010	2011	2010	2011
מבוקר	בבלתי מבוקר	מבוקר	בבלתי מבוקר
נכסים			
37,236	49,964	50,331	מזומנים ופקדונות בבנקים
28,935	27,789	31,604	ניירות-ערך
10	10	16	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
***232,377	248,625	***236,671	אשראי לציבור
***11,712	(4,048)	***11,383	הפרשה להפסדי אשראי
220,665	244,577	225,288	אשראי לציבור, נטו
296	524	339	אשראי לממשלות
125	129	132	השקעות בחברות כלולות
3,669	3,622	3,803	בניינים וציוד
**98	48	**65	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
**8,598	11,294	**6,472	נכסים בגין מכשירים נגזרים
***3,194	4,036	***3,039	נכסים אחרים
***302,826	341,993	***321,089	סך-כל הנכסים
התחייבויות והון			
217,554	242,931	233,965	פקדונות הציבור
4,885	7,007	4,834	פקדונות מבנקים
1,423	1,133	1,335	פקדונות הממשלה
820	1,332	386	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
25,920	32,050	27,608	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
**12,074	13,829	**10,249	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
***18,016	20,350	***19,814	התחייבויות אחרות
***280,692	318,632	***298,191	סך-כל ההתחייבויות
***21,779	23,076	***22,561	הון מיוחס לבעלי המניות של הבנק
355	285	337	זכויות שאינן מקבולת שליטה
***22,134	23,361	***22,898	סך-כל ההון
***302,826	341,993	***321,089	סך-כל ההתחייבויות וההון

* ביום 1.1.2011 אימץ הבנק לראשונה את הוראת המפקח על הבנקים בדבר "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". מספרי ההשוואה לשנים קודמות לא הוצגו מחדש, ולכן הנתונים ליום 30.9.2011 אינם בני השוואה לנתונים המסומנים ב-* בשנת 2010. להסברים נוספים לגבי השפעת האימוץ לראשונה של ההוראה ראה ביאור 1(א) להלן.

** הנתונים סווגו מחדש כדי להתאים לכותרות הסעיפים ולשיטת ההצגה בתקופה השוטפת בעקבות היישום לראשונה של תקני חשבונאות מסוימים ראה ביאור 1ג להלן.

*** הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1(א) להלן.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

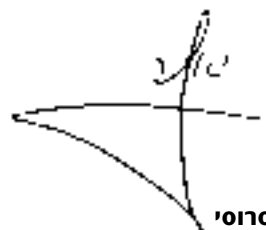
עופר לוי

משנה למנכ"ל, חשבונאי ראשי

ציון קינן

מנהל כללי

יאיר סרוסי

יו"ר הדירקטוריון

תל-אביב, 29 בנובמבר 2011

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד

לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2010		2011		2010	
מבוקר		בלתי מבוקר		מבוקר	
7,775	רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי	2,053	1,750	9	
1,030	הוצאות בגין הפסדי אשראי	290	498	3	
6,745	רווח מפעילות מימון לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי	1,763	1,252		
הכנסות תפעוליות ואחרות					
4,811	עמלות תפעוליות	1,159	1,175		
77	רווחים מהשקעות במניות, נטו	6	9	10	
**164	הכנסות אחרות	**21	23		
**5,052	סך-כל ההכנסות התפעוליות והאחרות	**1,186	1,207		
הוצאות תפעוליות ואחרות					
**4,631	משכורות והוצאות נלוות	1,172	1,110		
1,518	אחזקה ופחת בניינים וציוד	383	392		
*141	הפחתות וירידת-ערך של נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין	*7	3		
*2,001	הוצאות אחרות	*502	528		
**8,291	סך-כל ההוצאות התפעוליות והאחרות	2,064	2,033		
**3,506	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים	**885	426		
**1,342	הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח מפעולות רגילות	**355	(29)		
**2,164	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים	**530	455		
3	חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) מפעולות רגילות של חברות כלולות לאחר מיסים	2	(2)		
	רווח נקי מפעולות רגילות:				
**2,167	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	**532	453		
18	הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(16)	17		
**2,185	המיוחס לבעלי מניות הבנק	**516	470		
16	רווח מפעולות בלתי-רגילות, לאחר מיסים, לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	2	1		
	רווח נקי:				
**2,183	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	**534	454		
18	הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(16)	17		
**2,201	המיוחס לבעלי מניות הבנק	**518	471		
רווח למניה רגילה:					
	רווח בסיסי:				
**1.65	רווח נקי מפעולות רגילות המיוחס לבעלי מניות הבנק	**0.39	0.36		
0.01	רווח מפעולות בלתי-רגילות לאחר מיסים	-	-		
**1.66	סך-הכל	**0.39	0.36		
	רווח מדולל:				
**1.64	רווח נקי מפעולות רגילות המיוחס לבעלי מניות הבנק	**0.39	0.35		
0.01	רווח מפעולות בלתי-רגילות לאחר מיסים	-	-		
**1.65	סך-הכל	**0.39	0.35		

* הנתונים סווגו מחדש כדי להתאים לכותרות הסעיפים ולשיטת ההצגה בתקופה השוטפת.
 ** הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביולי 2011. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1(4) להלן.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011									
סך-הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	עודפים	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר		סך הון וקרנות הון	קרנות הון		הון מניות ופרמיה*
				רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור תזרים מזומנים	התאמות בגין הצגת נירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן		אחרות	מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	
23,041	309	22,732	14,228	(16)	247	8,273	(21)	215	8,079
									יתרה ליום 30 ביוני 2011
454	(17)	471	471						רווח נקי לתקופה
(24)		(24)				(24)			רכישה עצמית של מניות
(103)	(2)	(101)			(101)				התאמות בגין הצגת נירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
(33)		(33)			(33)				התאמות בגין הצגת נירות-ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
31	1	30			30				השפעת המס המתייחס
								(3)	3
									מימוש אופציות למניות
1		1		1					רווחים, נטו, מגידור תזרים מזומנים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
(6)	(6)								דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
23,361	285	23,076	**14,699	(15)	143	8,249	(21)	212	8,058
									יתרה ליום 30 בספטמבר 2011

* בניכוי 4,593,853 מניות שנרכשו על-ידי הבנק בעלות כוללת של כ-76 מיליוני ש"ח.
** כולל סך של 2,734 מיליוני ש"ח שאינם ניתנים לחלוקה כדיבידנד.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון
לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011
(המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010										
סך-הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	עודפים	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר			סך הון וקרנות הון	קרנות הון		הון מניות ופרמיה*
				רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור תזרים מזומנים	התאמות בגין הצגת ניירות-ערך מתרגום**	התאמות בגין זמינים למכירה לפי שווי הוגן		אחרות	מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	
***21,498	337	***21,161	***12,568	(36)	(110)	511	8,228	(21)	141	8,108
יתרה ליום 30 ביוני 2010										
***534	16	***518	***518	רווח נקי לתקופה						
112		112		התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן						
(25)	(1)	(24)		התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד						
(10)		(10)		השפעת המס המתייחס						
15		15					15		15	
הטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות										
1		1					1		(4)	5
מימוש/פקיעה אופציות למניות										
10		10		10	רווחים, נטו, מגידור תזרים מזומנים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד					
(4)		(4)		(4)	השפעת המס המתייחס					
(4)	(4)			דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה						
7	7			גידול בזכויות שאינן מקנות שליטה						
***22,134	355	***21,779	***13,086	(30)	(110)	589	8,244	(21)	152	8,113
יתרה ליום 30 בספטמבר 2010										

* בניכוי 700,000 מניות שנרכשו על-ידי הבנק בעלות כוללת של כ-10 מיליוני ש"ח.

** התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חו"ל.

*** הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011. כתוצאה מהשפעת היישום למפרע קטנה יתרת הפתיחה של העודפים לתקופה בסך של 506 מיליוני ש"ח. לפרטים נוספים, ראה ביאור ו(ג) (4) להלן.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון
לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011
(המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011										
סך-הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	עודפים	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר			סך הון וקרנות הון	קרנות הון		הון מניות ופרמיה*
				רווחים (הפסדים), נטו, בגין גידור תזרים מזומנים	התאמות בגין הצגת ניירות-ערך מתרגום**	התאמות בגין זמינים למכירה לפי שווי הוגן		אחרות	מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	
****22,898	337	****22,561	****13,799	(24)	(110)	553	8,343	(21)	217	8,147
יתרה ליום 31 בדצמבר 2010										
(816)	(9)	(807)	(807)	השפעה מצטברת נטו ממס של יישום לראשונה ביום 1.1.2011 של ההוראה בנושא מדידת חובות פגומים והפרשה להפסדי אשראי						
(40)	(3)	(37)	(97)	110			(50)	(5)		(45)
השפעה מצטברת נטו ממס של יישום לראשונה ביום 1.1.2011 של תקני IFRS מסויימים										
2,039	(35)	2,074	2,074	רווח (הפסד) נקי לתקופה						
(66)		(66)					(66)			(66)
רכישה עצמית של מניות										
(511)	(7)	(504)		(504)						
התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן										
(43)		(43)		(43)						
התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד										
139	2	137		137						
השפעת המס המתייחס										
(270)		(270)	(270)							
דיבידנד ששולם										
26	6	20					20	20		
הטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות										
2		2					2	(20)		22
מימוש אופציות למניות										
14		14		14						
רווחים, נטו, מגידור תזרים מזומנים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד										
(5)		(5)		(5)						
השפעת המס המתייחס										
(6)	(6)									
דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה										
23,361	285	23,076	****14,699	(15)	143	8,249	(21)	212	212	8,058
יתרה ליום 30 בספטמבר 2011										

* ביכוי 4,593,853 מניות שנרכשו על-ידי הבנק בעלות כוללת של כ-76 מיליוני ש"ח.

** התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חו"ל.

*** כולל סך של 2,734 מיליוני ש"ח שאינם ניתנים לחלוקה כדיבידנד.

**** הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011. כתוצאה מהשפעת היישום למפרע קטנה יתרת הפתיחה של העודפים לתקופה בסך של 528 מיליוני ש"ח. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1(4) להלן.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון
לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011
(המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010										
סך-הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	עודפים	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר			סך הון וקרנות הון	קרנות הון		הון מניות ופרמיה*
				רווחים (הפסדים), נטו, בגין גידור תזרים מזומנים	התאמות בגין הצגת ניירות-ערך מתרגום**	התאמות בגין זמינים למכירה לפי שווי הוגן		אחרות	מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	
***20,447	350	***20,097	***11,598	(46)	(110)	442	8,213	(19)	154	8,078
יתרה ליום 31 בדצמבר 2009										
רווח נקי לתקופה										
***1,494	6	***1,488	***1,488							
התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן										
286		286				286				
התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד										
(90)		(90)				(90)				
השפעת המס המתייחס										
(49)		(49)				(49)				
הטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות										
29		29				29	29			
מימוש/פקיעה אופציות למניות										
2		2				2	(2)	(31)		35
רווחים, נטו, מגידור תזרים מזומנים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד										
25		25		25						
השפעת המס המתייחס										
(9)		(9)		(9)						
דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה										
(4)	(4)									
גידול בזכויות שאינן מקנות שליטה										
3	3									
***22,134	355	***21,779	***13,086	(30)	(110)	589	8,244	(21)	152	8,113
יתרה ליום 30 בספטמבר 2010										

* בניכוי 700,000 מניות שנרכשו על-ידי הבנק בעלות כוללת של כ-10 מיליוני ש"ח.

** התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חו"ל.

*** הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011. כתוצאה מהשפעת היישום למפרע קטנה יתרת הפתיחה של העודפים לתקופה בסך של 501 מיליוני ש"ח. לפרטים נוספים, ראה ביאור ו(ג) (4) להלן.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון
לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011
(המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010										
סך-הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	עודפים	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר			סך הון וקרנות הון	קרנות הון		הון מניות ופרמיה*
				רווחים (הפסדים), נטו, בגין גידור תזרים מזומנים	התאמות בגין הצגת ניירות-ערך מתרגום**	התאמות בגין זמינים למכירה לפי שווי הוגן		אחרות	מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	
***20,447	350	***20,097	***11,598	(46)	(110)	442	8,213	(19)	154	8,078
יתרה ליום 31 בדצמבר 2009										
רווח נקי לתקופה										
***2,183	(18)	***2,201	***2,201							
התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן										
216		216				216				
התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד										
(77)	7	(84)				(84)				
השפעת המס המתייחס										
(22)	(1)	(21)				(21)				
הטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות										
126		126				126			126	
מימוש/פקיעה אופציות למניות										
4		4				4		(2)	(63)	69
רווחים, נטו, מגידור תזרים מזומנים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד										
33		33		33						
השפעת המס המתייחס										
(11)		(11)		(11)						
דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה										
(4)	(4)									
גידול בזכויות שאינן מקנות שליטה										
3	3									
***22,898	337	***22,561	***13,799	(24)	(110)	553	8,343	(21)	217	8,147
יתרה ליום 31 בדצמבר 2010										

* בניכוי 653,853 מניות שנרכשו על-ידי הבנק בעלות כוללת של כ-10 מיליוני ש"ח.

** התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חו"ל.

*** הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011. כתוצאה מהשפעת היישום למפרע קטנה יתרת הפתיחה של העודפים לתקופה בסך של 501 מיליוני ש"ח. לפרטים נוספים, ראה ביאור ו(ג) (4) להלן.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על תזרימי מזומנים

לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		מבוקר
	2010	2011	2010	2011	
מבוקר			בלתי מבוקר		
					תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
	*2,183	*1,494	*534	454	רווח נקי לתקופה
		2,039			התאמות הדרושות כדי להציג את תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת:
	-	4	(2)	2	חלקו של הבנק (ברוחים) בהפסדים בלתי מחולקים של חברות כלולות
	715	531	181	180	פחת על בניינים וציוד
	151	115	9	7	הפחתות
	1,030	930	290	498	הוצאות בגין הפסדי אשראי
	(433)	(436)	(512)	(399)	רווח ממימוש והתאמה של נירות-ערך זמינים למכירה ומוחזקים לפידיון
	(52)	(32)	-	(12)	רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של נירות-ערך למסחר
	(12)	(1)	(1)	-	רווח ממימוש בניינים וציוד
	114	27	10	(17)	שינוי בהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות
	*70	*57	*22	17	שינוי בהתחייבויות בגין זכויות עובדים
	*38	*(13)	*(30)	6	מיסים נדחים, נטו
	372	272	337	403	הפרשי התאמה שנכללו בפעולות השקעה ומימון
	*4,176	*2,948	*838	1,139	מזומנים, נטו, מפעילות שוטפת
					תזרימי מזומנים לפעילות בנכסים
	477	162	(7)	(487)	פקדונות בבנקים, נטו
	(137)	(80)	-	(1)	רכישת אגרות-חוב מוחזקות לפידיון
	112	54	1	7	תמורה מפידיון אגרות-חוב מוחזקות לפידיון
	(13,282)	(5,112)	(2,129)	(2,419)	רכישת נירות-ערך זמינים למכירה
	9,485	6,847	1,660	3,353	תמורה ממימוש נירות-ערך זמינים למכירה
	904	(1,927)	(1,184)	(753)	נירות-ערך למסחר, נטו
	(16)	(10)	(10)	(3)	נירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נטו
	(10,602)	(5,815)	(3,243)	(11,005)	אשראי לציבור, נטו
	(121)	(78)	(62)	(201)	אשראי לממשלות, נטו
	(18)	(15)	-	(1)	רכישת זכויות בחברות כלולות
	-	-	-	-	תמורה ממימוש השקעות בחברות כלולות
	(687)	(357)	(120)	(141)	רכישת בניינים וציוד
	26	3	2	-	תמורה ממימוש בניינים וציוד
	(1,132)	(3,402)	383	(4,332)	נכסים אחרים, נטו
	(14,991)	(9,730)	(4,709)	(15,983)	מזומנים, נטו, לפעילות בנכסים

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים החל מיום 30 ביוני 2011. לפרטים נוספים, ראה ביאור ו(4) להלן.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על תזרימי מזומנים

לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2010	2011	2010	2011	
מבוקר		בלתי מבוקר			
תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות)					
בהתחייבויות ובהון					
1,972	(14,439)	8,966	(7,683)	9,694	פקדונות מהציבור, נטו
(1,621)	(1,570)	2,173	(2,494)	1,331	פקדונות מבנקים, נטו
(216)	(128)	(202)	(12)	(6)	פקדונות מהממשלה, נטו
(408)	26	946	349	405	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר, נטו
6,155	4,331	4,665	3,128	1,843	הנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
(2,031)	(1,795)	(865)	(100)	(158)	פידיין אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
*4,613	*4,601	3,416	*1,116	4,650	התחייבויות אחרות, נטו
4	2	2	1	-	הנפקת מניות ואופציות
-	-	(66)	-	(24)	רכישה עצמית של מניות
-	-	(270)	-	(270)	דיבידנד ששולם לבעלי-מניות הבנק
(4)	-	(6)	-	(6)	דיבידנד ששולם לבעלי-מניות חיצוניים בחברות מאוחדות
*8,464	*8,972	18,759	*5,695	17,459	מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) בהתחייבויות ובהון
(2,351)	(15,754)	(794)	(9,566)	2,615	גידול (קיסון) במזומנים
51,625	51,625	49,274	45,437	45,865	יתרת מזומנים לתחילת התקופה
49,274	35,871	48,480	35,871	48,480	יתרת מזומנים לסוף התקופה

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים החל מיום 30 ביוני 2011. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1(ג) להלן.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2011

ביאור 1

עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

תמצית הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2011 נערכה לפי כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ולפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. כללי החשבונאות שלפיהם נערכה תמצית דוחות כספיים אלה יושמו בעיקריות לכללים שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2010 למעט המפורט בסעיף ג' להלן. יש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2010 והביאורים הנלווים להם.

ב. סיווג מחדש עקב יישום לראשונה של תקני חשבונאות

בעקבות היישום לראשונה של תקני חשבונאות מסוימים והוראות הפיקוח על הבנקים (ראה סעיף ג' 1-3 להלן) סעיפים מסוימים במסגרת הדוחות הכספיים ומספרי השוואה סווג מחדש כדי להתאים לכותרות הסעיפים ולדרישות הדיווח בתקופה השוטפת. פרט, סווג מחדש: פריטים שנכללו בתמצית מאזן מאוחד:

- נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין בסך של 98 מיליוני ש"ח ושל 65 מיליוני ש"ח, אשר במאזנים ליום 30 בספטמבר 2010 וליום 31 בדצמבר 2010, בהתאמה, נכללו במסגרת סעיף נכסים אחרים, הוצגו במאזן ליום 30 בספטמבר 2011 בשורה נפרדת.
- נכסים בגין מכשירים נגזרים בסך של 8,598 מיליוני ש"ח ושל 6,472 מיליוני ש"ח, אשר במאזנים ליום 30 בספטמבר 2010 וליום 31 בדצמבר 2010, בהתאמה, נכללו במסגרת סעיף נכסים אחרים, הוצגו במאזן ליום 30 בספטמבר 2011 בשורה נפרדת.
- התחייבויות בגין מכשירים נגזרים בסך של 12,074 מיליוני ש"ח ושל 10,249 מיליוני ש"ח, אשר במאזנים ליום 30 בספטמבר 2010 וליום 31 בדצמבר 2010, בהתאמה, נכללו במסגרת סעיף התחייבויות אחרות, הוצגו במאזן ליום 30 בספטמבר 2011 בשורה נפרדת.
- נתוני אשראי לציבור, נטו ליום 30 בספטמבר 2010 וליום 31 בדצמבר 2010 סווג מחדש כדי להתאים להצגה בסכום ברוטו החל מיום 1 בינואר 2011. פריטים שנכללו בתמצית דוח רווח והפסד מאוחד:
- הוצאות בגין הפחתות וירידות ערך של נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין בסך של 7 מיליוני ש"ח ו-107 מיליוני ש"ח סווג מחדש מהוצאות אחרות והוצגו בשורה נפרדת לתקופות של שלושה חודשים ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010 בהתאמה. כמו-כן, סכום של 141 מיליוני ש"ח סווג כאמור בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010.

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

1. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי ותיקון הוראות בנושא טיפול בחובות בעייתיים

בהתאם להוראה החדשה של המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי מיישם הבנק, החל מיום 1 בינואר 2011, את תקני החשבונאות האמריקאיים בנושא (ASC 310) ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארצות-הברית ושל הרשות לניירות-ערך בארצות-הברית, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור. העקרונות המנחים שבבסיס ההוראה החדשה מהווים שינוי מהותי ביחס להוראות הקודמות בנושא סיווג ומדידה של חובות בעייתיים, המפורטות בביאור 1(ז) בדוחות הכספיים לשנת 2010.

אשראי לציבור ויתרות חוב אחרות

ההוראה מיושמת לגבי כל יתרות החוב, כגון, פקדונות בבנקים, אגרות-חוב, ניירות-ערך ששאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה וכו'. אשראי לציבור ויתרות חוב אחרות לגביהם לא נקבעו בהוראות הדיווח לציבור כללים ספציפיים בדבר מדידת הפרשה להפסדי אשראי (כגון: אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וכד') מדווחים בספרי הבנק לפי יתרת חוב רשומה. יתרת החוב הרשומה מוגדרת כיתרת החוב, לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות, אך לפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב. יתרת החוב הרשומה אינה כוללת ריבית צבורה שלא הוכרה, או שהוכרה בעבר ולאחר מכן בוטלה. יובהר כי לפני 1 בינואר 2011 הבנק יישם כללים שונים לפיהם יתרת החוב בספרי הבנק כללה את מרכיב הריבית שנצברה לפני שהחוב סווג כחוב בעייתי שאינו נושא הכנסה. לאור זאת, יתרות אשראי שהוצגו בתקופות שלפני תקופת יישום ההוראה לראשונה אינן ברות השוואה ליתרות האשראי המדווחות לאחר תחילת יישומה. לגבי יתרות חוב אחרות, לגביהן קיימים כללים ספציפיים בדבר מדידה והכרה של הפרשה לירידת-ערך (כגון: אגרות-חוב) הבנק ממשיך ליישם את אותם כללי מדידה.

הפרשה להפסדי אשראי

בהתאם להוראה, הבנק נדרש לקיים הפרשה להפסדי אשראי ברמה נאותה, על-מנת לכסות הפסדי אשראי צפויים, בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף, הבנק נדרש לקיים, כחשבון התחייבותי נפרד, הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ-מאזניים, כגון התקשרויות למתן אשראי, מסגרות אשראי שלא נוצלו וערבויות.

ההפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי מוערכת באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" ו"הפרשה קבוצתית". כמו-כן, הבנק בוחן את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי.

ההפרשה פרטנית להפסדי אשראי - הבנק בחר לזהות לצורך בחינה פרטנית חובות שסך יתרם החוזית (ללא ניכוי מחיקות חשבונאיות, ריבית שלא הוכרה, הפרשה להפסדי אשראי וביטחונות), מקובצות ברמת הלקוח, הינה מעל 1 מיליון ש"ח (בחברת כרטיסי אשראי מאוחדת מעל 500 אלפי ש"ח). בנוסף, מזהה הבנק לצורך בחינה פרטנית, חובות מסוימים בעלי מאפייני בעייתיות אחרים וכן חובות לקוחות בארגון מחדש של חוב בעייתי, אשר ההפרשה לירידת-ערך בגינם אינה נכללת בהפרשה להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי. הפרשה פרטנית להפסדי אשראי נבחנת לגבי כל חוב מסווג כפגום. חוב מסווג כפגום כאשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים צפוי שהבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. בכל מקרה, חוב מסווג כחוב פגום כאשר קרן או ריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר. כמו-כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי סיווג כחוב פגום, אלא אם לפני הארגון מחדש ולאחריו נערכה בגינו הפרשה מערית להפסדי אשראי לפי שיטת עומק הפיגור בהתאם לנספח להוראת ניהול בנקאי תקן מספר 314 בדבר חובות בעייתיים בהלוואות לדיוור בבנק למשכנתאות.

ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי מוערכת בהתבסס על תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית המקורית של החוב. כאשר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר הבנק קובע שצפויה תפיסת נכס, ההפרשה הפרטנית מוערכת בהתבסס על השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו חוב.

ההפרשה הפרטנית הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ-מאזניים תוערך בהתאם לכללים שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי Contingencies ASC 450 (טיפול חשבונאי בתלויות).

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי מחושבת כדי לשקף הפרשות לירידת-ערך בגין הפסדי אשראי בלתי מזוהים פרטנית הגלומים בקבוצות גדולות של חובות קטנים בעלי מאפייני סיכון דומים, וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, למעט הלוואות לדיור, מחושבת בהתאם לכללים שנקבעו ב-ASC 450 ובהתאם להוראת המפקח על הבנקים, בהתבסס על שיעורי הפסד היסטוריים בענפי משק שונים, בחלוקה בין אשראי בעייתי לאשראי לא בעייתי; בשנים 2008, 2009 ו-2010 וכן על שיעורי מחיקות חשבונאיות נטו שנרשמו בפועל בתקופות שלאחר מועד היישום לראשונה, תוך התחשבות בנתונים נוספים. לרבות ממוחזר בהיקפי האשראי בכל ענף ותנאים ענפיים, נתונים מקרו כלכליים, הערכת איכות כללית של האשראי לענף משק, שינויים בנפח ובמגמה של יתרות בפיגור ויתרות פגומות והשפעות השינויים בריכוזיות האשראי, כל זאת תוך הבאה בחשבון של אי וודאויות הנוצרות בגין ליקויים בתהליכי חיתום אשראי, בתהליכי ביצוע הפרשות להפסדי אשראי וקביעת מחיקות חשבונאיות. בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, סכום ההפרשה הקבוצתית בתום כל תקופת דיווח לא יפחת מסכום ההפרשה הכללית והנוספת שהיו מחושבות לאותו מועד, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 315, מגולם בשיעור המס.

הפרשה מזערית בגין הלוואות לדיור מחושבת לפי נוסחה שקבע המפקח על הבנקים, בהתחשב בעומק הפיגור, באופן שבו שיעורי ההפרשה גדלים ככל שמעמיק הפיגור. במועד תחילת יישום ההוראה החדשה, נכנס לתוקף תיקון לנספח להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314, חובות בעייתיים בהלוואות לדיור בבנק למשכנתאות, המרחיב את תחולת חישוב ההפרשה לפי נוסחת עומק הפיגור לכלל ההלוואות לדיור, למעט הלוואות שאינן נפרעות בתשלומים תקופתיים והלוואות הממנות פעילות בעלת אופי עסקי. בנוסף, בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, מחושבת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור שניתנו החל משנת 2009 ואילך, ואשר היחס בין החוב לבין שווי הנכס המשועבד במועד העמדת ההלוואה (LTV) גבוה מ-60%.

בהתאם להנחיות של המפקח על הבנקים, ההפרשה הקבוצתית הנדרשת בהתייחס לסיכון אשראי חוץ-מאזני מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני (כמפורט לעיל), תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי של סיכון האשראי החוץ-מאזני. שיעור המימוש לאשראי מחושב בהתבסס על מקדמי המרה לאשראי כמפורט בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203, מדידה והלימות הון-סיכון אשראי-הגישה הסטנדרטית, בהתאמות מסוימות הפרשה זו לא מנוכה מסעיף אשראי לציבור והיא נכללת בסעיף התחייבויות אחרות במאזן.

בהתאם להוראה, הבנק מסווג את כל החובות הבעייתיים שלו ואת פריטי האשראי החוץ-מאזני הבעייתיים בסיווגים: פגום (כמפורט לעיל), נחות או השגחה מיוחדת. סיכון אשראי נחות כולל סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני שאינו מוגן באופן מספק על-ידי השווי הנוכחי המבוסס ויכולת התשלום של החייב או של הביטחון ששועבד, אם קיים. לסיכון אשראי שסווג כאמור נדרש שתהייה חולשות מוגדרות היטב, אשר מסכנות את מימוש החוב, שכן קיימת אפשרות ברורה שהתאגיד הבנקאי יספוג הפסד מסוים, אם הליקויים לא יתוקנו. סיכון אשראי חוץ-מאזני יסווג כנחות אם קיימת הסתברות שהינה לפחות אפשרית לכך שההתחייבות התלויה בגין הסעיף החוץ-מאזני תתממש, ובנוסף - החובות שיתכן שירכשו כתוצאה מהתממשות ההתחייבות התלויה ראויים לסיווג של חובות נחותים.

סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת, כולל סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני בעל חולשות פוטנציאליות שראוי שקיבלו תשומת לב מיוחדת של ההנהלה. אם לא יטופלו, התוצאה של חולשות פוטנציאליות אלו עלולה להיות התדרדרות בסיכויים לפירעון של האשראי או במעמד של התאגיד הבנקאי כנושה בתאריך עתיד מסוים. סיכון אשראי חוץ-מאזני יסווג בהשגחה מיוחדת אם קיימת הסתברות שהינה לפחות אפשרית לכך, שההתחייבות התלויה בגין הסעיף החוץ-מאזני תתממש, ובנוסף - החובות שיתכן שירכשו כתוצאה מהתממשות ההתחייבות התלויה ראויים לסיווג של חובות בהשגחה מיוחדת.

הכרה בהכנסה

במועד סיווג החוב כפגום הבנק מפסיק לצבור בגינו הכנסות ריבית. כמו-כן, במועד סיווג החוב כפגום הבנק מבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו וטרם נגבו, ואשר הוכרו כהכנסה ברווח והפסד. החוב ממשיך להיות מסווג כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית, כל עוד לא בוטל לגבי הסיווג כחוב פגום. עם זאת, חוב אשר פורמאלית עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי ולאחר הארגון מחדש קיים ביטחון סביר שהחוב יפרע ויצע בהתאם לתנאי החדשים, מטופל כחוב פגום שצובר הכנסות ריבית. בנוסף, בעת גביה במזומן, כאשר צפוי כי החוב יפרע במלואו, ניתן להכיר בהכנסות מימון בגובה הכנסות הריבית שהיו נצברות בתקופת הדיווח על היתרה הרשומה הנותרת של החוב לפי השיעור החוזי. היתרה שהתקבלה במזומן מעבר לסכום זה ואשר לא נרשמה כהקטנת היתרה הרשומה הנותרת, תרשם כנביית מחיקות חשבונאיות קודמות. כאשר קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת של חוב פגום, כל התשלומים שהתקבלו ישמשו להקטנת הקרן במידה הנדרשת להסרת ספק זה. כתוצאה מכך, בעקבות יישום ההוראה החדשה, סכומי גביה שבעבר היו נרשמים כהכנסות מימון מסויגים כעת כהקטנה של הוצאות בגין הפסדי אשראי. לגבי חובות שנבחנים ומופרשים על בסיס קבוצתי אשר מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, הבנק אינו מפסיק צבירת הכנסות ריבית, עד למחיקתם חשבונאית.

ארגון מחדש של חוב בעייתי

חובות שאורגנו מחדש, לרבות כאלה שטרם הארגון מחדש נבחנו על בסיס קבוצתי, מסווגים כחובות פגומים ומוערכים על בסיס פרטני לצורך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי או מחיקה חשבונאית. לאור העובדה שהחוב שלגביו בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי לא יפרע בהתאם לתנאים החוזיים המקוריים שלו, החוב ממשיך להיות מסווג כחוב פגום גם לאחר שהחייב חוזר למסלול פירעון בהתאם לתנאים החדשים.

מחיקה חשבונאית

הבנק מוחק חשבונאית כל חוב או חלק ממנו המוערך על בסיס פרטני שנחשב כאינו בר גביה ובעל ערך נמוך כך שהותרתו כנכס אינה מוצדקת, או חוב בגינו מנהל הבנק מאמץ גביה ארוכי טווח (המוגדרים ברוב המקרים כתקופה העולה על שנתיים). במקרה בו מדובר בחוב אשר ההפרשה הפרטנית בגינו מוערכת בהתבסס על השווי ההוגן של הביטחון, הבנק מוחק חשבונאית כל יתרת חוב העולה על השווי ההוגן של הביטחון. לגבי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת הפיגור שלהם (ברוב המקרים מעל 150 ימי פיגור רצופים) ועל פרמטרים בעייתיים אחרים. יובהר כי מחיקות חשבונאיות אינן כרוכות ביותר משפטי וכן מקטינות את יתרת החוב המדווחת לצרכים חשבונאיים בלבד, תוך יצירת בסיס עלות חדש לחוב בספרי הבנק.

השפעת היישום לראשונה

- ההוראה מיושמת החל מיום 1 בינואר 2011, בדרך של מכאן ולהבא. במועד היישום לראשונה הבנק, בין היתר:
- מחק חשבונאית כל חוב אשר במועד זה עמד בתנאים למחיקה חשבונאית;
  - סיווג בסיווג של השגחה מיוחדת, נחות, או פגום, כל חוב אשר עמד בתנאים לסיווג כאמור. לעניין זה יובהר כי למרות ההגדרה לפיה חוב בעייתי שאורגן מחדש אינו חוב פגום, הבנק לא סיווג כפגום חוב, אשר אורגן מחדש לפני יום 1 בינואר 2007, כל עוד שהחוב אינו פגום בהתבסס על התנאים שנקבעו בהסכם הארגון מחדש;
  - ביטל את כל הכנסות הריבית שנצברו ולא שולמו בגין כל חוב אשר במועד זה עמד בתנאים המתחייבים;
  - התאים את יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים ליום 1 בינואר 2011 לדרישות ההוראה; וכן
  - התאים את יתרת המיסים השוטפים והמיסים הנדחים לקבל ולשלם, ליום 1 בינואר 2011.
- השפעת יישום ההוראה לראשונה בסך 807 מיליוני ש"ח (נטו ממס) נזקפה כהקטנת יתרת העודפים ליום 1 בינואר 2011.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2011

ביאור 1

עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

2. תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי

בתמצית דוחות רבעוניים מאוחדים אלו יושמו לראשונה תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) בנושאים המפורטים להלן והפרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) שמתייחסות ליישומם:

- IFRS 2, תשלום מבוסס מניות;
- IFRS 3 (2008), צירופי עסקים;
- IFRS 5, נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו;
- IAS 8, מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות;
- IAS 10, אירועים לאחר תקופת הדיווח;
- IAS 16, רכוש קבוע;
- IAS 17, חכירות;
- IAS 20, הטיפול החשבונאי במענקים ממשלתיים וגילוי לגבי סיוע ממשלתי;
- IAS 21, השפעות השינויים בשערי חליפין של מטבע-חוץ;
- IAS 27 (2008), דוחות כספיים מאוחדים ונפרדים;
- IAS 28, השקעות בחברות כלולות;
- IAS 29, דיווח כספי בכלכלות היפר-אינפלציוניות;
- IAS 31, זכויות בעסקות משותפות;
- IAS 33, רווח למניה;
- IAS 34, דיווח כספי לתקופות ביניים;
- IAS 36, ירידת-ערך נכסים;
- IAS 38, נכסים בלתי מוחשיים;
- IAS 40, נדל"ן להשקעה.

יישום תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי בוצע בהתאם לעקרונות שלהלן:

- במקרים שבהם עולה סוגיה מהותית אשר אינה מקבלת מענה בתקנים הבינלאומיים או בהוראות היישום של המפקח, הבנק מטפל בסוגיה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית שחלים ספציפית על נושאים אלו;
- במקרים בהם לא קיימת התייחסות ספציפית בתקנים או בפרשנויות לנושאים מהותיים או שקיימות מספר חלופות לטיפול בנושא מהותי, הבנק פועל לפי הנחיות יישום ספציפיות שנקבעו על-ידי המפקח;
- במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה לתקן בינלאומי אחר שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, הבנק פועל בהתאם להוראות התקן הבינלאומי;
- במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה לתקן בינלאומי שלא אומץ בהוראות הדיווח לציבור, הבנק פועל בהתאם להוראות הדיווח ובהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל;

להלן עיקרי המדיניות החשבונאית המיושמת בנושאים שלהלן והשפעת היישום לראשונה:

2.1 IFRS 3 (2008), צירופי עסקים, IAS 27 (2008), דוחות כספיים מאוחדים ונפרדים, IAS 28, השקעות בחברות כלולות ו-IAS 31, זכויות בעסקות משותפות

בסיס האיחוד

בשל היישום לראשונה של IFRS 3 (2008) ו-IAS 27 (2008) הקבוצה שיתנה את המדיניות החשבונאית המיושמת בטיפול בצירופי עסקים ועסקות עם זכויות שאינן מקנות שליטה.

צירופי עסקים

הבנק מיישם לגבי כל צירופי העסקים את שיטת הרכישה (acquisition method). עבור רכישות אשר תבצענה לאחר יום 1 בינואר 2011, המוניטין יוכר למועד הרכישה לפי השווי ההוגן של התמורה שהועברה, לרבות סכומים שהוכרו בגין זכויות כלשהן שאינן מקנות שליטה בנרכשת, וכן השווי ההוגן למועד הרכישה של זכויות הונות בנרכשת שהוחזקו קודם לכן על-ידי הרוכשת, בניכוי הסכום נטו שיוחס ברכישה לנכסים הניתנים לזיהוי שנרכשו ושל ההתייבויות שניטלו. התמורה שהועברה כוללת את השווי ההוגן של הנכסים שהועברו לבעלים הקודמים של הנרכשת, התייבויות שהתהוו לרוכש מול הבעלים הקודמים של הנרכשת וזכויות הונות שהונפקו על-ידי הבנק, בצירוף עסקים שהושג בשלבים, ההפרש בין השווי ההוגן למועד הרכישה של הזכויות הונות בנרכשת שהוחזקו קודם לכן על-ידי הבנק לבין הערך הפנקסני לאותו מועד נזקף לדוח רווח והפסד במסגרת סעיף רווח מפעולות בלתי-רגילות. כמו-כן, התמורה שהועברה כוללת את השווי ההוגן של תמורה מותנית. לאחר מועד הרכישה, הבנק מכיר בשינויים בשווי ההוגן של התמורה המותנית המסווגת כהתייבויות פיננסיות בדוח רווח והפסד.

חברות בנות

חברות בנות הינן שיויות הנשלטות על-ידי הקבוצה. הדוחות הכספיים של חברות בנות נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים מיום השגת השליטה ועד ליום הפסקת השליטה. בבחינת קיום השליטה נלקחות בחשבון זכויות הצבעה פוטנציאליות שניתן לממשן באופן מיידי. הבנק מפעיל שיקול דעת בקביעת מועד הרכישה ובאם השליטה התקבלה. המדיניות החשבונאית של חברות בנות שונתה במידת הצורך על מנת להתאימה למדיניות החשבונאית שאומצה על-ידי הבנק.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2011

ביאור 1

עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

זכויות שאינן מקנות שליטה

זכויות שאינן מקנות שליטה הן ההון בחברה בת שאינו ניתן לייחוס, במישרין או בעקיפין, לחברה האם. זכויות שאינן מקנות שליטה, שהינן מכשירים המקנים זכות בעלות בהווה והמעניקים למחזיק בהן חלק בנכסים נטו במקרה של פירוק (לדוגמה: מניות רגילות), נמדדות במועד צירוף העסקים בשווי הוגן. מכשירים אחרים העומדים בהגדרה של זכויות שאינן מקנות שליטה (לדוגמה: אופציות למניות רגילות) נמדדים בשווי הוגן או לפי הוראות תקני IFRS רלוונטיים אחרים.

הקצאת פריטי הרווח והרווח הכולל האחר בין בעלי המניות

רווח או הפסד וכל רכיב של רווח כולל אחר מיוחסים לבעלים של הבנק ולזכויות שאינן מקנות שליטה של הבנק. זכויות שאינן מקנות שליטה של הבנק וכל זכויות שאינן מקנות שליטה גם אם כתוצאה מכך יתרת הזכויות שאינן מקנות שליטה תהיה שלילית.

עסקות עם זכויות שאינן מקנות שליטה, תוך שימור שליטה

עסקות עם זכויות שאינן מקנות שליטה תוך שימור שליטה, מטופלות כעסקות הוניות. כל הפרש בין התמורה ששולמה או התקבלה לשינוי בזכויות שאינן מקנות שליטה נזקף ישירות להון.

אובדן שליטה

בעת אובדן שליטה, הבנק גורע את הנכסים ואת ההתחייבויות של החברה הבת, זכויות כלשהן שאינן מקנות שליטה ורכיבים אחרים של הון המיוחסים לחברה הבת. אם נותרת השקעה כלשהי בחברה הבת לשעבר, אזי יתרת ההשקעה נמדדת לפי שוויה ההוגן במועד אובדן השליטה. ההפרש בין התמורה ושוויה ההוגן של יתרת ההשקעה לבין היתרות שנגרעו מוכר ברווח והפסד בסעיף רווח מפעולות בלתי-רגילות, לאחר מיסים. החל מאותו מועד, ההשקעה הנותרת מטופלת לפי שיטת השווי המאזני או כנכס פיננסי זמין למכירה, בהתאם למידת ההשפעה של הבנק בחברה המתייחסת.

השקעה בחברות כלולות

חברות כלולות הינן ישויות בהן יש לקבוצה השפעה מהותית על המדיניות הכספית והתפעולית, אך לא הושגה בהן שליטה. השקעה בחברות כלולות מטופלת בהתאם לשיטת השווי המאזני ומכירה לראשונה לפי עלותה. עלות ההשקעה כוללת עלויות עסקה. הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את חלקה של הקבוצה בהכנסות ובהוצאות, ברווח או הפסד וברווח כולל אחר של ישויות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, לאחר התיאומים הנדרשים כדי להתאים את המדיניות החשבונאית לזו של הבנק.

כאשר חלקה של הקבוצה בהפסדים עולה על ערך הזכויות של הקבוצה בחברה המטופלת בהתאם לשיטת השווי המאזני, הערך בספרים של אותן זכויות (כולל כל השקעה לזמן ארוך) מופחת לאפס והקבוצה אינה מכירה בהפסדים נוספים, אלא אם לקבוצה יש מחויבות לתמיכה בחברה המוחזקת או אם שילמה הקבוצה סכומים בעבורה.

אובדן השפעה מהותית

ישום שיטת השווי המאזני מפסיק החל מאותו מועד בו אבדה ההשפעה המהותית ויתרת ההשקעה מטופלת בהשקעה כנכס פיננסי. במועד זה, הקבוצה מודדת בשווי הוגן השקעה כלשהי שנותרה לה בחברה הכלולה לשעבר ומכירה ברווח או הפסד בסעיף "רווח מפעולות בלתי-רגילות, לאחר מיסים" בכל הפרש בין השווי ההוגן של השקעה כלשהי שנותרה ותמורה כלשהי ממימוש של חלק מההשקעה בחברה הכלולה לבין הערך בספרים של ההשקעה במועד זה. הסכומים שהוכרו בקרנות הון דרך רווח כולל אחר בהתייחס לאותה חברה כלולה מסווגים מחדש לרווח הפסד או לעודפים, באותו אופן שהיה נדרש אילו החברה הכלולה היתה מממשת בעצמה את הנכסים או ההתחייבויות המתייחסים.

שינוי בשיעורי החזקה בחברות כלולות תוך שימור השפעה מהותית

בעת עלייה בשיעור החזקה בחברה כלולה המטופלת בהתאם לשיטת השווי המאזני תוך שימור ההשפעה המהותית, הבנק מיישם את שיטת הרכישה רק בגין אחוזי החזקה הנוספים בעוד שהחזקה הקודמת נותרת ללא שינוי.

בעת ירידה בשיעור החזקה בחברה כלולה המטופלת בהתאם לשיטת השווי המאזני תוך שימור ההשפעה המהותית, הבנק גורע חלק יחסי מהשקעתו ומכיר ברווח או הפסד מהמכירה במסגרת סעיף "רווח מפעולות בלתי-רגילות, לאחר מיסים".

כמו-כן, באותו מועד, חלק יחסי מהסכומים שהוכרו בקרנות הון דרך רווח כולל אחר בהתייחס לאותה חברה כלולה מסווג מחדש לדוח רווח או הפסד או לעודפים, באותו אופן שהיה נדרש אילו החברה הכלולה היתה מממשת בעצמה את הנכסים או ההתחייבויות המתייחסים.

עסקות בין חברתיות

יתרות הדדיות והכנסות והוצאות שטרם מומשו, הנובעות מעסקות בין חברתיות, בוטלו במסגרת הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים. רווחים שטרם מומשו הנובעים מעסקות עם חברות כלולות, בוטלו כנגד ההשקעה לפי זכויות הקבוצה בהשקעות אלו. הפסדים שטרם מומשו בוטלו באותו אופן לפיו בוטלו רווחים שטרם מומשו, כל עוד לא היתה קיימת ראייה לירידת-ערך.

השפעת היישום לראשונה

בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, הבנק אימץ את ההקלה שנקבעה ב- IFRS 1, אימוץ לראשונה של תקני דיווח כספי בינלאומיים, ביחס לצירופי עסקים. בהתאם לכך, הוראות (2008) IFRS 3 לא יושמו למפרע לגבי צירופי עסקים, רכישות של חברות כלולות ורכישות של זכויות מיעוט שהתרחשו לפני 1 בינואר 2011. לפיכך, עבור רכישות אשר אירעו לפני 1 בינואר 2011 המוביטין שהוכר ועודפי העלות שנוצרו מייצגים את הסכומים שהוכרו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל. ליישום לראשונה של התקנים לא היתה השפעה מהותית.

2.2 IAS 21, השפעת השינויים בשערי חליפין של מטבע-חוץ

עסקות במטבע-חוץ

עסקות במטבע-חוץ מתורגמות למטבעות הפעילות הרלוונטיים של הבנק ושלוותיו לפי שער החליפין שבתוקף בתאריכי העסקות. נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע-חוץ במועד הדיווח, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף לאותו יום. נכסים והתחייבויות לא-כספיים הנקובים במטבעות חוץ והנמדדים לפי שווי הון, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף ביום בו נקבע השווי הון. הפרשי שער הנובעים מתרגום למטבע הפעילות מוכרים ברווח והפסד, פרט להפרשים הנובעים מתרגום למטבע הפעילות של מכשירים פיננסיים הוניים לא-כספיים המסווגים כזמינים למכירה, התחייבויות פיננסיות המגדרות השקעות בפעילות חוץ, הלוואות לפעילות חוץ המהוות חלק מההשקעה נטו בפעילות החוץ, או גידורי תזרים מזומנים, אשר מוכרים ברווח כולל אחר. פריטים לא-כספיים הנקובים במטבע-חוץ והנמדדים לפי עלות היסטורית, מתורגמים לפי שער החליפין שבתוקף למועד העסקה.

פעילות חוץ

הנכסים וההתחייבויות של פעילויות חוץ, כולל מוניטין והתאמות לשווי הון שנוצרו ברכישה, תורגמו לשי"ח לפי שער החליפין שבתוקף למועד הדיווח. ההכנסות וההוצאות של פעילויות החוץ, תורגמו לשי"ח לפי שער החליפין שבתוקף במועדי העסקות.

הפרשי השער בגין התרגום מוכרים ברווח כולל אחר החל מיום 1 בינואר 2011. מועד אימוץ IAS 21, השפעות השינויים בשערי החליפין של מטבע-חוץ, ומצגים בהון בקרן תרגום של פעילויות חוץ (להלן: "התאמות מתרגום").

כאשר פעילות חוץ הינה חברה בת שאינה בבעלות מלאה של הקבוצה, החלק היחסי של הפרשי השער בגין פעילות החוץ מוקצה לזכויות שאינן מקנות שליטה.

שלוחות בנקאיות בחו"ל

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים לפני אימוץ IFRS, שלוחה בנקאית בחו"ל של תאגיד בנקאי סווגה כפעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה זהה למטבע הפעילות של התאגיד הבנקאי. בהתאם ל-IFRS, כדי לקבוע את מטבע הפעילות, על התאגיד הבנקאי לשקול, בין היתר, את הגורמים הבאים:

- המטבע אשר משפיע בעיקר על מחירי המכירה של הסחורות והשירותים (בדרך כלל יהיה זה המטבע שבו נקובים ומסולקים מחירי המכירה של הסחורות והשירותים) והמטבע של המדינה אשר הכוחות התחרותיים והפיקוח (רגולציה) שלה קובעים בעיקר את מחירי המכירה של הסחורות והשירותים.
  - המטבע אשר משפיע בעיקר על עלויות העבודה, החומרים ועלויות אחרות להספקת סחורות או שירותים (בדרך כלל, יהיה זה המטבע שבו נקובות ומסולקות עלויות אלה).
  - גורמים נוספים היכולים לספק ראיה למטבע הפעילות של הישות, כגון: המטבע בו מופקים מקורות כספיים מפעילויות מימון והמטבע בו בדרך כלל מוחזקים תקבולים מפעילות שוטפת.
  - יחסיה של השלוחה עם התאגיד הבנקאי - אם יש לפעילות החוץ מידה ניכרת של עצמאות, אם עסקות של השלוחה עם התאגיד הבנקאי מהוות שיעור גבוה או נמוך מפעילות החוץ, אם תזרימי המזומנים מפעילות החוץ משפיעים באופן ישיר על תזרימי המזומנים של התאגיד הבנקאי והם זמינים בנקל להעברה אליה ואם תזרימי המזומנים מפעילות החוץ מספיקים למימון התחייבויותיה הקיימות והחזויות באופן רגיל של הישות, ללא העמדת מקורות על-ידי התאגיד הבנקאי.
- הבנק ביצע בחינה מחודשת של השלוחות הבנקאיות בחו"ל, זאת בהתאם לכללי ה-IFRS והנחיות המפקח על הבנקים. בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, שני סיווג של שלוחה בנקאית כפעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה משקל דרוש קבלת הנחיה מקדמית ממנהל יחידת דיווח כספי בפקוח על הבנקים. לאור זאת, עד לקבלת הנחיה מקדמית כאמור, ממשיך הבנק לטפל בשלוחות הבנקאיות בחו"ל כפעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה זהה למטבע הפעילות של הבנק.

השפעת היישום לראשונה

בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים בנוגע לאופן היישום לראשונה, יישם הבנק את ההקלה שנקבעה ב-IFRS I, אימוץ לראשונה של תקני דיווח כספי בינלאומיים, ביחס להפרשי תרגום מצטברים, תוך יישום התקן בדרך של מאנא ולהבא החל מהדוחות הכספיים לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2011. לאור זאת, קרן הון בחובה מהפרשי תרגום בסך 110 מיליוני ש"ח, סווגה ביום המעבר לתירת העודפים.

2.3 IAS 16, רכוש קבוע (בניינים וציוד)

הכרה ומדידה

פריטי רכוש קבוע נמדדים לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת-ערך. העלות כוללת יציאות הניתנות לייחוס במישרין לרכישת הנכס. עלות נכסים שהוקמו באופן עצמי כוללת את עלות החומרים ושכר העבודה הישיר, וכן כל עלות נוספת שניתן לייחס במישרין להבאת הנכס למיקום ולמצב הדרושים לכך שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה.

כאשר לחלקי רכוש קבוע משמעותיים יש אורך חיים שונה, הם מטופלים כפריטים נפרדים (רכיבים משמעותיים) של הרכוש הקבוע. רווח או הפסד מגריעת פריט רכוש קבוע נקבעים לפי השוואת התמורה מגריעת הנכס לערכו בספרים, ומוכרים נטו, בסעיף "רווח מפעולות בלתי-רגילות, לאחר מיסים" בדוח רווח והפסד.

עלויות עוקבות

עלות החלפת חלק מפריט רכוש קבוע מוכרת כחלק מהערך בספרים של אותו פריט אם צפוי כי ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בחלק שהוחלף יזרמו אל הבנק ואם עלותו ניתנת למדידה באופן מהימן. הערך בספרים של החלק שהוחלף נגרע. עלויות תחזוקה שוטפות של פריט רכוש קבוע נקופות לרווח והפסד עם התהוותן.

פחת

פחת נזקף לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של כל חלק מפריטי הרכוש הקבוע, מאחר ושיטה זו משקפת את הבניית הצריכה החזויה של ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בנכס בצורה הטובה ביותר. נכסים חכרים מופחתים על פני התקופה הקצרה מבין תקופת החכירה ותקופת השימוש בנכסים. קרקעות שבבעלות הבנק אינן מופחתות.

האומדנים בדבר שיטת הפחת, אורך החיים השימושיים וערך השייר נבחנים מחדש לפחות בכל סוף שנת כספים ומותאמים בעת הצורך. הבנק יישם את התקן בדרך של יישום למפרע. ליישום התקן לא היתה השפעה מהותית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2011

ביאור 1

עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

2.4 IAS 17, חכירות

חכירות, לרבות חכירות של קרקעות ממינהל מקרקעי ישראל או מצדדים שלישיים אחרים בהן נושא הבנק באופן מהותי בכל הסיכונים וההשואות מהנכס, מסווגת כחכירות מימוניות. בעת ההכרה לראשונה נמדדים הנכסים החכורים בסכום השווה לנמוך מבין השווי ההוגן והערך הנוכחי של דמי החכירה המינימאליים העתידיים. תשלומים עתידיים למימוש אופציה להארכת תקופת החכירה מול מנהל מקרקעי ישראל אינם מוכרים כחלק מהנכס וההתחייבות המתייחסת מאחר והם מהווים דמי חכירה מותנים, הנגזרים משווי ההוגן של הקרקע במועדי היחידש העתידיים של הסכם החכירה. לאחר ההכרה לראשונה, מטופל הנכס בהתאם למדיניות החשבונאית הנהוגה לגבי נכס זה.

יתר החכירות מסווגות כחכירות תפעוליות, כאשר הנכסים החכורים אינם מוכרים באופן של הקבוצה. תשלומים במסגרת חכירה תפעולית נזקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה. תמריצי חכירה שנתקבלו מוכרים כחלק בלתי נפרד מסך-כל הוצאות החכירה לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה.

קביעה אם הסדר מכיל חכירה

בתחילת ההסדר או בעת בחינתו מחדש, הבנק קובע אם הסדר הוא חכירה או אם הוא מכיל חכירה. נכס ספציפי כפוף לחכירה אם קיום ההסדר תלוי בשימוש בנכס או בנכסים ספציפיים. הסדר מעביר זכות לשימוש בנכס אם הוא מעביר את הזכות לשלוט בשימוש בנכס.

השפעת היישום לראשונה

הבנק יישם את התקן בדרך של יישום למפרע. בהתאם לכך, זכויות בקרקע בחכירה מימונית מופחתות במלואן לאורך תקופת החכירה. כתוצאה מכך, השפעת יישום IAS 17 בבנק באה לידי ביטוי בהפחתת קרקעות בחכירה מימונית לאורך תקופת החכירה אשר מסתכמת בקטון יתרת העודפים בסך של כ-37 מיליון ש"ח.

2.5 IAS 38, נכסים בלתי מוחשיים

מוניטין

למידע בדבר מדידת המוניטין בעת ההכרה לראשונה ראה סעיף 2.1 לעיל. בתקופות עוקבות מוניטין נמדד לפי עלות בניכוי הפסדים מירידת-ערך שנצברו.

עלויות תוכנה

תוכנה אשר נרכשה על-ידי הבנק נמדדת לפי עלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת-ערך. עלויות הקשורות לפיתוח תוכנה או התאמתה לצורך שימוש עצמי מהוונות אם ורק אם: ניתן למדוד באופן מהימן את עלויות הפיתוח; התוכנה ישימה מבחינה טכנית ומסחרית; צפויות הטבות כלכליות עתידיות; ולבנק כוונה ומקורות מספיקים על מנת להשלים את הפיתוח ולהשתמש בתוכנה. העלויות שהוכרו כנכס בלתי מוחשי כוללות עלויות ישירות של חומרים ושירותים ושכר עבודה ישיר לעובדים. עלויות אלו נמדדות לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת-ערך. עלויות תקורה שלא ניתן לייחסן באופן ישיר לפיתוח התוכנה ועלויות מחקר מוכרות כהוצאה עם התהוותן.

הפחתה

הפחתה נזקפת לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של נכסים בלתי מוחשיים, לרבות נכסי התוכנה, החל מהמועד שבו הנכסים זמינים לשימוש.

מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים בלתי מוגדר אינם מופחתים באופן שיטתי; אלא נבחנים לפחות אחת לשנה לצורך ירידת-ערך. נכסים בלתי מוחשיים אשר נוצרים בבנק (כגון: תוכנות בתהליך פיתוח) אינם מופחתים באופן שיטתי כל עוד הם אינם זמינים לשימוש. לפיכך, נכסים בלתי מוחשיים אלה נבחנים לירידת-ערך לפחות אחת לשנה, עד למועד בו הופכים להיות זמינים לשימוש.

עלויות עוקבות

עלויות עוקבות מוכרות כנכס בלתי מוחשי אך ורק כאשר הן מגדילות את ההטבה הכלכלית העתידית הגלומה בנכס בניגוד הן הוצאו. יתר העלויות, לרבות עלויות הקשורות למוניטין או למותגים שפותחו באופן עצמי, נזקפות לדוח רווח והפסד עם התהוותן.

השפעת היישום לראשונה

הבנק יישם את התקן בדרך של יישום למפרע. ליישום התקן לא היתה השפעה מהותית.

2.6 IAS 40, נדל"ן להשקעה

נדל"ן להשקעה הוא נדל"ן (קרקע או מבנה - או חלק ממבנה - או שניהם) המוחזק (על-ידי הבנק כבעלים או בחכירה מימונית) לצורך הפקת הכנסות שכירות או לשם עליית ערך הונית או שניהם, ושלא לצורך:

- שימוש בהספקת שירותים או למטרות מנהלתיות; או
- מכירה במהלך העסקים הרגיל.

נדל"ן להשקעה נמדד לראשונה לפי עלות הרכישה בתוספת עלויות עסקה. בתקופות עוקבות הנדל"ן להשקעה נמדד לפי עלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת-ערך.

השפעת היישום לראשונה

הבנק יישם את התקן בדרך של יישום למפרע. ליישום התקן לא היתה השפעה מהותית.

2.7 IAS 36, ירידת-ערך נכסים

ירידת-ערך נכסים שאינם פיננסיים

הערך בספרים של הנכסים הלא פיננסיים של הקבוצה, למעט נכסי מיסים נדחים ולרבות השקעות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, נבדק בכל מועד דיווח כדי לקבוע האם קיימים סימנים המצביעים על ירידת-ערך. באם קיימים סימנים כאמור, מחושב אומדן של הסכום בר ההשבה של הנכס. בתקופות העוקבות למועד ההכרה לראשונה, מבוצעת אחת לשנה בתאריך קבוע עבור כל נכס, הערכה של סכום בר ההשבה של נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים בלתי מוגדר או שאינם זמינים לשימוש או באופן תכוף יותר, אם קיימים סימנים לירידת-ערך. הסכום בר ההשבה של נכס או של יחידה מניבת מזומנים הינו הגבוה מבין שווי השימוש ומחיר המכירה נטו (שווי הוגן, בניכוי הוצאות מכירה).

בקביעת שווי השימוש, מהוונת הקבוצה את תזרימי המזומנים העתידיים החזויים לפי שיעור היוון לפני מיסים, המשקף את הערכות השוק לגבי ערך הזמן של הכסף והסיכונים הספציפיים המתייחסים לנכס. למטרת בחינת ירידת-ערך, הנכסים אשר אינם ניתנים לבחינה פרטנית מקובצים יחד לקבוצת הנכסים הקטנה ביותר אשר מניבה תזרימי מזומנים משימוש מתמשך, אשר הינם בלתי תלויים בעיקרם בנכסים ובקבוצות אחרות (להלן: "יחידה מניבת מזומנים"). למטרת בחינת ירידת-ערך של מוניטין, יחידות מניבות מזומנים אליהן הוקצה מוניטין יקובצו כך שהרמה בה תיבחן ירידת הערך תשקף את הרמה הנמוכה ביותר בה המוניטין נתון למעקב למטרת דיווח פנימי אך לא תהיה גדולה ממיגור פעילות (לפני קיבוצו מיגורים דומים).

נכסי מטה הבנק אינם מפיקים תזרימי מזומנים נפרדים ומשורתיים יותר מיחידה מניבת מזומנים אחת. חלק מנכסי המטה מוקצים ליחידות מניבות מזומנים על בסיס סביר ועקבי ובחנינים לירידת-ערך כחלק מבחינת ירידת-ערך בגין יחידות מניבות מזומנים להן הם מוקצים.

הפסדים מירידת-ערך מוכרים כאשר הערך בספרים של הנכס או של יחידה מניבת מזומנים אליה הנכס משתייך עולה על הסכום בר ההשבה, ונזקפים לרווח והפסד. הפסדים מירידת-ערך שהוכרו לגבי יחידות מניבות מזומנים, מוקצים תחילה להפחתת הערך בספרים של מוניטין שיוחס ליחידות אלה, ולאחר מכן להפחתת הערך בספרים של הנכסים האחרים ביחידה מניבת המזומנים, באופן יחסי.

הפסד מירידת-ערך מוקצה בין הבעלים של החברה לזכויות שאינן מקנות שליטה לפי אותו בסיס שהרווח או ההפסד מוקצה.

הפסד מירידת-ערך מוניטין אינו מבוטל. באשר לנכסים אחרים, הפסדים מירידת-ערך שהוכרו בתקופות קודמות נבדקים מחדש בכל מועד דיווח כדי לקבוע האם קיימים סימנים לכך שההפסדים קטנו או לא קיימים עוד. הפסד מירידת-ערך מבוטל אם חל שינוי באומדנים ששימשו לקביעת הסכום בר ההשבה, אך ורק במידה שהערך בספרים של הנכס, אחרי ביטול ההפסד מירידת-ערך, אינו עולה על הערך בספרים בניכוי פחת או הפחתות, שהיה נקבע אלמלא הוכר הפסד מירידת-ערך.

ירידת-ערך של עלויות פיתוח עצמי של תוכנות מחשב

בנוסף לסממנים לבחינת קיום ירידת-ערך שנקבעו ב-IAS 36, ירידת-ערך נכסים, בחינת קיום ירידת-ערך לגבי עלויות פיתוח עצמי של תוכנות מחשב מתבצע גם בהתקיים הסממנים שצוינו בכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית SOP 98-1 Accounting For The Costs Of Computer Software Developed Or Obtained For Internal Use (ASC 350-40):

- 1) לא צפוי כי התוכנה תספק שירותים פוטנציאליים משמעותיים;
- 2) חל שינוי מהותי באופן או בהיקף השימוש בתוכנה או בשימוש הצפוי בתוכנה;
- 3) בוצע או יבוצע בעתיד שינוי מהותי בתוכנה;
- 4) העלויות לפיתוח או הסבת התוכנה המיועדת לשימוש עצמי חורגות משמעותית מהסכומים שצפצפו מראש;
- 5) לא צפוי יותר שפיתוח התוכנה יושלם ויעשה בה שימוש.

באם מתקיים סימן אחד או יותר מהסימנים שצוינו לעיל, נדרש לבחון ירידת-ערך בהתאם לכללים שנקבעו ב-IAS 36, ירידת-ערך נכסים.

השקעות בחברות כלולות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

השקעה בחברה כלולה נבחנת לירידת-ערך, כאשר קיימת ראייה אובייקטיבית המצביעה על ירידת-ערך בהתאם ל-IAS 39, מכשירים פיננסיים הכרה ומדידה, ובהתאם להחלטת רשות ניירות-ערך 4-1 קווים מנחים לבחינת הצורך בהפחתת השקעות קבע. מוניטין המהווה חלק מחשבון ההשקעה בחברה הכלולה אינו מוכר כנכס נפרד ולכן אינו נבחן בנפרד לירידת-ערך. ירידת הערך נבחנת ביחס להשקעה בכללותה. במידה וקיימת ראייה אובייקטיבית המצביעה על כך שיתכן שנפגם ערכה של ההשקעה, הבנק מבצע הערכה של סכום בר ההשבה של ההשקעה שהינו הגבוה מבין שווי השימוש ומחיר המכירה נטו שלה.

בקביעת שווי שימוש של השקעה בחברה כלולה הבנק אומדן את חלקו בערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים, אשר חזוי שיופקו על-ידי החברה הכלולה, כולל תזרימי המזומנים מהפעילויות של החברה הכלולה והתמורה ממימושה הסופי של ההשקעה, או את הערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים אשר חזוי כי ינבעו מדידינדים שיתקבלו ומהמימוש הסופי.

הפסד מירידת-ערך מוכר כאשר הערך בספרים של ההשקעה, לאחר יישום שיטת השווי המאזני, עולה על הסכום בר ההשבה, ומוכר בסעיף "חלק התאגיד הבנקאי ברווחים או בהפסדים מפעולות רגילות של חברות כלולות, לאחר מיסים" בדוח רווח והפסד. הפסד מירידת-ערך אינו מוקצה לנכס כלשהו, לרבות למוניטין המהווה חלק מחשבון ההשקעה בחברה כלולה או בישות בשליטה משותפת. הפסד מירידת-ערך יבוטל אם ורק אם חלו שינויים באומדנים ששימשו בקביעת הסכום בר ההשבה של ההשקעה מהמועד בו הוכר לאחרונה ההפסד מירידת-ערך. הערך בספרים של ההשקעה, אחרי ביטול ההפסד מירידת-ערך, לא יעלה על הערך בספרים של ההשקעה שהיה נקבע לפי שיטת השווי המאזני אילולא הוכר הפסד מירידת-ערך. ביטול הפסד מירידת-ערך יוכר בסעיף "חלק התאגיד הבנקאי ברווחים או בהפסדים מפעולות רגילות של חברות כלולות, לאחר מיסים".

השפעת היישום לראשונה

הבנק יישם את התקן בדרך של יישום למפרע. ליישום התקן לא היתה השפעה מהותית.

2.8 IFRS 5, נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו

נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה

נכסים לא שוטפים (או קבוצות ממוש המורכבות מנכסים והתחייבויות) שצפוי כי יומשו בדרך של מכירה או חלוקה ולא בדרך של שימוש מתמשך (למעט נכסים שנפסו בין חובות פנויים), מסווגים כנכסים המוחזקים למכירה או חלוקה. מיד לאחר סיווגם כמוחזקים למכירה או לחלוקה, נמדדים הנכסים (או הקבוצה המיועדת לסילוק), לפי הנמוך מבין הערך בספרים והשווי ההוגן, בניכוי עלויות מכירה.

בתקופות עוקבות, נכסים ברי פחת המסווגים כמוחזקים למכירה או לחלוקה אינם מופחתים הפחתה תקופתית, והשקעות חברות כלולות המסווגות כמוחזקות למכירה אינן מטופלות בהתאם לשיטת השווי המאזני. כל הפסד מירידת-ערך של קבוצה המיועדת לסילוק, מיוחס לראשונה למוניטין ולאחר מכן, באופן יחסי, לנכסים ולהתחייבויות הנותרים, פרט לכך שלא מיוחס הפסד לנכסים שאינם בתחולת התקן, כגון: נכסים פיננסיים ונכסי מיסים נדחים הממשיכים להימדד לפי המדיניות החשבונאית של הקבוצה. הפסדים מירידת-ערך בעת הסיווג הראשוני של נכס כמוחזק למכירה, וכן רווחים או הפסדים עוקבים כתוצאה מהמדידה מחדש, נזקפים לרווח והפסד. רווחים מוכרים עד לסכום המצטבר של הפסד מירידת-ערך שנרשם בעבר.

פעילות מופסקת

פעילות מופסקת הינה מרכיב של עסקי הקבוצה, המייצג קו עסקים משמעותי נפרד או אזור גיאוגרפי משמעותי נפרד של פעילות שמומש, המוחזק למכירה או לחלוקה או שהינה חברה בת שנרכשה במטרה למכירה. הסיווג כפעילות מופסקת נעשה במועד בו מומשה הפעילות או כאשר היא מקימת את הקריטריונים לסיווג כמוחזקת למכירה, אם הדבר קרה קודם לכן. בגין כל פעילות מופסקת הוצגו מחדש מספרי ההשוואה בדוח רווח והפסד, כאילו הופסקה הפעילות מתחילת תקופת ההשוואה המוקדמת ביותר.

השפעת היישום לראשונה

יישום התקן הינו בדרך של מאכן ולהבא החל מהדוחות הכספיים לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2011. לאור זאת, לא קיימת השפעה מיישום התקן לראשונה.

2.9 IFRS 2, תשלום מבוסס מניות

השווי ההוגן במועד ההענקה של מענקי תשלום מבוסס מניות לעובדים נזקף כהוצאת שכר במקביל לנידול בהון על פני התקופה בה מושגת זכאות בלתי מותנית למענקים. הסכום שנזקף כהוצאה בגין מענקי תשלום מבוסס מניות, המותנים בתנאי הבשלה שהינם תנאי שירות או תנאי ביצוע שאינם תנאי שוק, מותאם על מנת לשקף את מספר המענקים אשר צפויים להבשיל. עבור מענקי תשלום מבוסס מניות המותנים בתנאים שאינם תנאי הבשלה או בתנאי הבשלה שהינם תנאי ביצוע המהווים תנאי שוק, הבנק מביא בחשבון תנאים אלו באמידת השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים. לכן, הבנק מכיר בהוצאה בגין מענקים אלו ללא קשר להתקיימותם של תנאים אלה.

השווי ההוגן של הסכום המגיע לעובדים בגין זכויות לעליית ערך מניות, המסולקות בזמן, נזקף כהוצאה, כנגד ידול מקביל בהתחייבויות, על פני התקופה בה מושגת זכאות העובדים לתשלום. ההתחייבות נמדדת מחדש בכל מועד דיווח, עד מועד הסילוק, כל שינוי בשווי ההוגן של ההתחייבות נזקף כהוצאת שכר ברווח והפסד. בעסקות בהן מעניק הבנק לעובדי חברות בנות זכויות למכשירי ההוניים, מטפל הבנק בהענקה כעסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במכשירים הוניים.

השפעת היישום לראשונה

הענקות הוניות שהוענקו לאחר 7 בנובמבר 2002 ולפני ה-15 במרץ 2005 מטופלות למפרע בהתאם ל-IFRS 2. בהתאם לכך, בוצע תיקון במדידה וברישום של תוכנית האופציות שהוענקו בתקופה האמורה. בעקבות התיקון נכללה התאמה ביתרת העודפים בסך של כ-50 מיליון ש"ח כנגד התאמה מקבילה ביתרת קרן ההון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות ופרמיה על מניות.

2.10 IAS 33, רווח למניה

הרווח הבסיסי למניה מחושב על-ידי חלוקת הרווח או ההפסד המיוחסים לבעלי המניות הרגילות של הקבוצה במספר הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שהיו במחזור במשך התקופה, לאחר התאמה בגין מניות באוצר.

הרווח המדולל למניה נקבע על-ידי התאמת הרווח או ההפסד המתייחס לבעלי המניות הרגילות והתאמת הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שבמחזור, לאחר התאמה בגין מניות באוצר, בגין ההשפעות של כל המניות הרגילות הפוטנציאליות המדוללות, הכוללות כתבי אופציה למניות וכתבי אופציה למניות שהוענקו לעובדים. ליישום התקן לא היה השפעה על אופן חישוב הרווח למניה.

3. 157 FAS, מדידות שווי הוגן (ASC 820-10, FAS 159)

חלופת השווי ההוגן עבור נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות (ASC 825-10) ו-ASU 2010-06, שיפור גילוי לגבי מדידת שווי הוגן.

3.1 157 FAS, מדידות שווי הוגן (ASC 820-10) ו-ASU 2010-06, שיפור גילוי לגבי מדידת שווי הוגן

157 FAS (ASC 820-10) ממדיר שווי הוגן וקובע מסגרת עבודה עקבית למדידת שווי הוגן על-ידי הגדרת טכניקות הערכת שווי הוגן לגבי נכסים והתחייבויות וקביעת מדרג שווי הוגן והנחיות יישום מפורטות.

שווי הוגן מוגדר כסכום/מחיר אשר היה מתקבל ממכירת נכס או היה משולם לצורך סילוק התחייבות בעסקת בין מוכר מוצן לקונה מוצן במועד המדידה. בין היתר, התקן מחייב לצורך הערכת שווי הוגן, לעשות שימוש מרבי ככל שניתן בנתונים נצפים ולמזער שימוש בנתונים לא נצפים. נתונים נצפים מייצגים מידע הזמין בשוק המתקבל ממקורות בלתי תלויים ואילו נתונים לא נצפים משקפים את ההנחות של התאגיד הבנקאי. 157 FAS מפרט היררכיה של טכניקות מדידה בהתבסס על השאלה האם הנתונים ששימושו לצורך קביעת שווי הוגן הינם נצפים או לא נצפים. סוגים אלו של נתונים יוצרים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:

- נתוני רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים.
- נתוני רמה 2: מחירים מצוטטים לנכסים או להתחייבויות דומים בשווקים פעילים; מחירים מצוטטים לנכסים זהים או להתחייבויות זהות בשווקים שאינם פעילים; מחירים הנגזרים ממודלים להערכה אשר כל הנתונים המשמעותיים בהם הינם נצפים בשוק או נתמכים על-ידי נתוני שוק נצפים.
- נתוני רמה 3: נתונים לא נצפים עבור הנכס או ההתחייבות הנובעים ממודלים להערכה אשר אחד או יותר מהנתונים המשמעותיים בהם הינם לא נצפים.

היררכיה זו דורשת שימוש בנתוני שוק נצפים, כאשר מידע זה קיים. כאשר הדבר אינו אפשרי, הבנק שוקל מידע שוק נצפה ורלוונטי במסגרת הערכתו. היקף ותדירות העסקות, גודל מרווח ה-bid-ask וכן גודל ההתאמה הנדרשת כאשר משווים עסקות דומות הינם כולם גורמים אשר נלקחים בחשבון כאשר קובעים את הנזילות של שווקים ואת הרלוונטיות של מחירים נצפים באותם שווקים.

יישום הכללים שנקבעו ב-FAS 157 מחייב הפסקת השימוש בפקטור גודל ההחזקה (blockage factor) בחישוב השווי והגון וכן מחליף את ההנחיות של 3-02-ETF (ASC 815-10), סוגיות בטיפול החשבונאי בחוזים נגזרים המוחזקים לצורך מסחר וחוזים בסחר באנרגיה ופעילויות ניהול סיכונים, האוסרות את ההכרה ברווחים של היום הראשון (day one profits) והמחייבות לקבוע את השווי והגון של מכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל לפי מחיר העסקה.

ניירות-ערך

השווי והגון של ניירות-ערך למסחר וניירות-ערך זמינים למכירה נקבע על סמך מחירי שוק מצוטטים בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר נייר הערך, הערכה מבוצעת לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. אם מחיר שוק מצוטט אינו זמין, אומדן השווי והגון מתבסס על המידע הזמין הטוב ביותר תוך שימוש מרבי בנתונים נצפים ותוך הבאה בחשבון של הסיכונים הגלויים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי, אי סחירות וכיוצא באלה).

מכשירים פיננסיים נגזרים

מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי ובהיעדר שוק עיקרי, לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים הוערכו לפי מודלים אשר לוקחים בחשבון את הסיכונים הגלויים במכשיר הנגזר (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא באלה).

הערכה של סיכון אשראי וסיכון לאי ביצוע

התקן דורש מהתאגיד הבנקאי לשקף את סיכון האשראי ואת הסיכון לאי ביצוע (nonperformance risk) במדידת השווי והגון של חוב, לרבות מכשירים נגזרים, הנמדדים בשווי הגון. סיכון אי ביצוע כולל את סיכון האשראי של התאגיד הבנקאי, אך לא מוגבל לסיכון זה בלבד. הבנק מעריך את סיכון האשראי במכשירים נגזרים באופן המפורט להלן:

- כאשר בגין החשיפה קיימים ביטחונות נזילים מספקים המבטיחים ספציפית ברמת ודאות משפטית גבוהה את המכשיר הנגזר, הבנק מניח כי סיכון האשראי הגלוי הינו אפס ולא מבצע התאמות לשווי הגון בגין איכות האשראי של הצד הנגדי.
  - כאשר החשיפה בגין הצד הנגדי על בסיס מאוחד הינה מהותית - הבנק מבצע הערכת שווי הגון בהתבסס על אינדיקציות מעסקות בשוק פעיל לאיכות האשראי של הצד הנגדי, ככל שהאינדיקציות כאמור זמינות במאמצים סבירים. הבנק מזרז את האינדיקציות, בין היתר, ממחירים של מכשירי חוב של הצד הנגדי הנסחרים בשוק פעיל וממחירים של נגזרי אשראי שהבסיס שלהם הוא איכות האשראי של הצד הנגדי. במידה ולא קיימות אינדיקציות כאמור, הבנק מחשב את ההתאמות בהתבסס על דירוגים פנימיים (כגון: אומדנים לשיעורי כשל צפויים ושיעורי הפסדי אשראי בעת כשל).
- בנוסף, הבנק מבצע בדיקת סבירות לתוצאות המתקבלות בהערכה הפנימית ביחס לשינויים במרווחים בשוק, ומבצע את ההתאמות המתחייבות, לפי העניין. להרחבה לגבי השיטות וההנחות העיקריות המשמשות לצורך אומדן השווי והגון של המכשירים הפיננסיים, ראה ביאור 8 להלן, בדבר יתרות ואומדני שווי הגון של מכשירים פיננסיים.

דרישות הגילוי

FAS 157 מרחיב את דרישות הגילוי בנוגע למדידות שווי הגון. בנוסף, ASU 2010-06 שיפור גילוי לגבי מדידת שווי הגון דורש הכללת גילויים נוספים כגון גילוי לסכומים של מעברים משמעותיים ממדידת שווי הגון לפי רמה 2 למדידה לפי רמה 1 ולהיפך, וכן הכללת הסברים למעברים אלו. כמו-כן, נדרש גילוי לגבי סכומים ברוטו של השינויים במדידת שווי הגון לפי רמה 3 אשר נובעים מפעולות רכישה, מכירה, הנפקה ופירעון. הגילויים החדשים נדרשים על בסיס רבעוני. דרישות הגילוי כאמור נכללו בדוחות כספיים אלה. עם זאת, לא קיימת חובת יישום של דרישות הגילוי הנ"ל על דוחות כספיים לתקופות שהוצגו לפני יישום התקן לראשונה. לאור זאת, בדוחות כספיים אלה לא נכללו מספרי השוואה לגילויים החדשים.

השפעת היישום לראשונה

הבנק יישם את התקן החל מיום 1 בינואר 2011 בדרך של מכאן ולהבא. השפעת ההערכה של סיכון אשראי וסיכון לאי ביצוע בגין מכשירים פיננסיים הנמדדים בשווי הגון לא היתה מהותית.

3.2 FAS 159, חלופת השווי והגון עבור נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות (ASC 825-10)

FAS 159 (ASC 825-10) מאפשר לתאגיד בנקאי לבחור, במועדי בחירה מוגדרים, למדוד בשווי הגון מכשירים פיננסיים ופריטים מסוימים אחרים (הפריטים הכשירים), אשר בהתאם להוראות הדיווח לציבור לא נדרש למדוד אותם בשווי הגון. רווחים והפסדים שטרם מומשו בגין השינויים בשווי הגון של הפריטים לגביהם נבחרה חלופת השווי והגון, מדווחים בדוח רווח והפסד בכל מועד דיווח עוקב. כמו-כן, עלויות ועמלות מראש הקשורות לפריטים לגביהם נבחרה חלופת השווי והגון מוכרות ברווח והפסד במועד התהוותן. בחירת יישום חלופת השווי והגון כאמור לעיל הינה לגבי כל מכשיר בנפרד (instrument-by-instrument) ואינה ניתנת לביטול.

בנוסף, FAS 159 (ASC 825-10) קובע דרישות הצגה וגילוי המיועדות לסייע להשוואה בין תאגידים בנקאיים הבוחרים בבסיס מדידה שונים לסוגים דומים של נכסים והתחייבויות.

למרות האמור לעיל, בהנחיות הפיקוח על הבנקים ליישום התקן הובהר כי תאגיד בנקאי לא יבחר בחלופת השווי והגון, אלא אם התאגיד הבנקאי פיתח מראש ידע, מערכות, נהלים ובקורות ברמה גבוהה שיאפשרו לו למדוד את הפריט ברמה גבוהה של מהימנות. לפיכך, הבנק אינו רשאי לבחור בחלופת השווי והגון לגבי נכס כלשהו שמתאים לסיווג לרמה 2 או לרמה 3 במדרג השווי והגון, או לגבי התחייבות כלשהי, אלא אם קיבל לכך אישור מראש מהמפקח על הבנקים.

בשלב זה, הבנק בחר שלא למדוד בשווי הגון מכשירים פיננסיים ופריטים מסוימים אחרים, אשר בהתאם להוראות הדיווח לציבור לא נדרש למדוד אותם בשווי הגון, לפיכך ליישום התקן לא היתה השפעה.

ביאור 1

עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

4. הנחיות והבהרות בדבר חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים

ביום 27 במרץ 2011 פורסם חוזר הפיקוח על הבנקים בנושא הנחיות והבהרות בדבר חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים. החוזר קובע הנחיות בדבר בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים תוך דרישה לשיתוף אקטואר מוסמך, זיהוי ומיון התחייבויות בין זכויות עובדים, קיום בקרת פנימיות לצורך הסתמכות על הערכת האקטואר ותיקופה וכן דרישה למתן גילוי במסגרת המדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאים בדבר השפעה הכמותית של אומדנים שונים ששימשו לצורך הערכת התחייבויות התאגיד הבנקאי לזכויות עובדים.

בנוסף, קובע החוזר כי תאגיד בנקאי שצופה כי ישולמו לקבוצת עובדים הטבות מעבר לתנאים החוזיים, יביא בחשבון את שיעור העובדים שצפויים לעזוב (לרבות עובדים שצפויים לפרוש במסגרת תוכניות פרישה מרצון או בעת קבלת תנאים מועדפים אחרים) ואת ההטבות שהם צפויים לקבל בעת עזיבתם. במצב זה ההתחייבות בגין תשלום פיצויי פיטורין לקבוצת העובדים תוצג בדוח הכספי בסכום הגבוה מבין סכום ההתחייבויות שיחושב על בסיס אקטוארי, המביא בחשבון את העלות הנוספת שצפוי שתגרום לתאגיד הבנקאי בגין מתן הטבות כאמור, לבין סכום ההתחייבויות שמחושב כמכפלת השכר החודשי של העובד במספר שנות הוותק שלו כנדרש בגילוי דעת 20 של לשכת רואי חשבון בישראל.

הבנק יישם את ההנחיות לנבי מדידת הטבות צפויות מעבר לתנאים החוזיים, בדרך של יישום למפרע. מספרי ההשוואה הוצגו מחדש.

להלן השפעת היישום למפרע על כל אחת מתקופות הדיווח שנתונתה נכללים בדוחות:

השפעת היישום למפרע על סעיפי המאזן

31.12.10			30.09.10			
כפי שדווח בעבר	השפעת היישום למפרע	כפי שדווח למפרע אלו	כפי שדווח בעבר	השפעת היישום למפרע	כפי שדווח למפרע אלו	
מבוקר			בלתי מבוקר			
3,039	213	2,826	3,194	211	2,983	נכסים אחרים
19,814	741	19,073	18,016	739	17,277	התחייבויות אחרות
22,561	(528)	23,089	21,779	(528)	22,307	הון מיוחס לבעלי המניות של הבנק
13.9%	(0.2%)	14.1%	13.7%	(0.2%)	13.9%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
8.0%	(0.2%)	8.2%	7.9%	(0.2%)	8.1%	יחס הון ליבה לרכיבי סיכון

השפעת היישום למפרע על דוח רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010			לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2010			לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2010			
כמוצג בדוחות אלו	השפעת היישום למפרע	כפי שדווח בעבר	כמוצג בדוחות אלו	השפעת היישום למפרע	כפי שדווח בעבר	כמוצג בדוחות אלו	השפעת היישום למפרע	כפי שדווח בעבר	
מבוקר			בלתי מבוקר						
164	(57)	221	133	(31)	164	21	(31)	52	הכנסות אחרות
4,631	(19)	4,650	3,328	5	3,323	1,172	-	1,172	משכורות והוצאות נלוות
3,506	(38)	3,544	2,468	(36)	2,504	885	(31)	916	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
1,342	(11)	1,353	974	(9)	983	355	(9)	364	הפרשה למיסים על הרווח (הפסד) מפעולות רגילות
2,164	(27)	2,191	1,494	(27)	1,521	530	(22)	552	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
2,201	(27)	2,228	1,488	(27)	1,515	518	(22)	540	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
1.66	(0.02)	1.68	1.12	(0.02)	1.14	0.39	(0.02)	0.41	הרווח הבסיסי למניה
1.65	(0.02)	1.67	1.11	(0.02)	1.13	0.39	(0.01)	0.40	הרווח המדולל למניה

השפעת היישום למפרע על דוח תזרימי מזומנים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010			לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2010			לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2010		
כפי שדווח	כפי שדווח	כפי שדווח	כפי שדווח	כפי שדווח	כפי שדווח	כפי שדווח	כפי שדווח	כפי שדווח
למפרע	למפרע	למפרע	למפרע	למפרע	למפרע	למפרע	למפרע	למפרע
מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר
4,176	(5)	4,181	2,948	(20)	2,968	838	(7)	845
8,464	5	8,459	(8,972)	20	(8,992)	(5,695)	7	(5,702)

5. עדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-02, קביעה של מלווה בדבר ארגון מחדש של חוב בעייתי

במהלך חודש אפריל 2011 פרסם ה-FASB עדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-02 בנושא קביעה של מלווה בדבר ארגון מחדש של חוב בעייתי. בהתאם לתקינה אמריקאית בנושא (ASC 310), חוב שאורגן מחדש כחוב בעייתי הינו חוב אשר עבר פורמאליט ארגון מחדש, במסגרתו מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב - הבנק העניק ויתור כלוהו.

העדכון מספק הנחיות נוספות המבהירות מתי יחשב ארגון מחדש של חוב כארגון מחדש של חוב בעייתי במסגרתו הוענק על-ידי נותן האשראי ויתור. בפרט, נכללו הנחיות וכללים איכותיים לקביעה האם במסגרת ארגון מחדש של חוב הוענק ויתור, גם אם בהתאם לתנאים החדשים הריבית החוזית גבוהה יותר מהריבית החוזית המקורית אך עדיין נמוכה בהשוואה לריבית בשוק לגבי הלוואות בעלות מאפייני סיכון דומים ובהתחשב במכלול התנאים שנקבעו במסגרת הארגון מחדש. בנוסף, בהתאם לתקינה הקיימת, דחייה לא משמעותית בתשלומים לא מהווה ויתור. ה-ASU מספק רשימה של סממנים שעשויים להצביע על כך שהעיקוב אינו מהותי. לצורך קביעה האם הלווה הינו בקשיים ידרש הבנק, בין היתר, להעריך האם צפוי שהלווה יקלע לאירוע הכשל בעתיד הנראה לעין. במידה ואירוע הכשל כאמור הינו צפוי (probable) על הבנק להסיק כי הלווה נמצא בקשיים פיננסיים.

הכללים שנקבעו ב-ASU לצורך זיהוי ההסדרים שיוגדרו כארגון מחדש של חוב בעייתי אומצו על-ידי הפיקוח על הבנקים ונכנסו לתוקף לתקופות המתחילות לאחר ה-15 ביוני 2011 (כלומר החל מיום 1 ביולי 2011) וחלים לצורך קביעה האם הארגון מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי לגבי כל הסדר חוב שבוצע החל מיום 1 בינואר 2011. השינויים באופן המדידה של הפרשה להפסדי אשראי יושמו באופן של מאן ולהבא, כך שעדכון ההפרשה שנדרש לחשב על בסיס פרטני נרשם ברבעון השלישי של שנת 2011. ליישום ה-ASU לראשונה לא היתה השפעה מהותית על תוצאות הבנק.

ד. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

1. בחודש דצמבר 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות 23, הטיפול החשבונאי בעסקות בין ישות לבין בעל שליטה בה. התקן מחליף את תקנות נירות-ערך (הצגת פעולות בין תאגיד לבין בעל שליטה בו בדוחות הכספיים), התשנ"ו-1996, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. התקן קובע כי נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה בין הישות לבין בעל השליטה בה ימדדו במועד העסקה לפי שווי הוגן וההפרש בין השווי הוגן לבין התמורה שנוקפה בעסקה ייקף להון העצמי. הפרש בחובה מהווה במהותו דיבידנד ולכן מקטין את יתרת העודפים. הפרש בזכות מהווה במהותו השקעת בעלים ולכן יוצג בסעיף נפרד בהון העצמי שייקרא "קרן הון מעסקה בין ישות לבין בעל השליטה בה".

התקן דן בשלוש סוגיות הנוגעות לעסקות בין ישות לבין בעל השליטה בה, כדלקמן: (1) העברת נכס לישות מבעל השליטה, או לחילופין, העברת נכס מהישות לבעל השליטה; (2) נטילת התחייבות של הישות כלפי צד שלישי, במלוואה או בחלקה, על-ידי בעל השליטה, שיפוי הישות על-ידי בעל השליטה בה בגין הוצאה, וויתור בעל השליטה לישות על חוב שמגיע לו מהישות, במלוואה או בחלקה; ו-(3) הלוואות שניתנו לבעל השליטה או הלוואות שהתקבלו מבעל השליטה. כמו-כן, קובע התקן את הגילוי שיש לתת בדוחות הכספיים בנוגע לעסקות בין הישות לבין בעל השליטה בה במהלך התקופה.

ביום 2 באוקטובר 2011 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת חוזר בנושא אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסויימים. במסגרת טיוטת החוזר נקבע, בין היתר, כי החל מיום 1 בינואר 2012, לצורך טיפול חשבונאי בפעולות בין תאגיד בנקאי לבין בעל שליטה בו ובין חברה בשליטת התאגיד הבנקאי, יש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית. במצבים בהם בכללים כאמור לא קיימת התייחסות לאופן הטיפול, יישומו הכללים שנקבעו בתקן 23, זאת בעקבות לעקרונות אימוץ תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי. להערכת הבנק, ליישום התקן לא צפויה להיות השפעה מהותית.

2. בחודש יולי 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 29, אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים. התקן קובע כי ישויות הכפופות לחוק ניירות-ערך, התשכ"ח-1968 ומחויבות לדווח על-פי תקנותיו של חוק זה, יערכו את דוחותיהן הכספיים לפי תקני IFRS לתקופות המתחילות החל מיום 1 בינואר 2008. האמור לא חל על תאגידים בנקאיים שדוחותיהם הכספיים ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

בחודש יוני 2009 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) אשר קובע את אופן האימוץ הצפוי של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) על-ידי תאגידים בנקאיים. בהתאם לחוזר, תאריך היעד לדיווח של תאגידים בנקאיים בהתאם לתקני ה-IFRS הינו:

- בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - ביום 1 בינואר 2011. יחד עם זאת, תקני IFRS בנושאים המפורטים להלן טרם נכנסו לתוקף והם יאומצו בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים לכשיפורסמו בנוגע לעיתוי ולאופן יישומם לראשונה:
  - IAS 7, דוחות תזרים מזומנים;
  - IAS 12, מיסים על ההכנסה;
  - IAS 19, הטבות עובד;
  - IAS 23, עלויות אשראי;
  - IAS 24, גילויים בהקשר לצד קשור.

ביום 2 באוקטובר 2011 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת חוזר בנושא אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסויימים. במסגרת הטיטה נקבע, בין היתר, כי תקני דיווח כספי בינלאומיים אלו, למעט IAS 19, יישומו על-ידי תאגידים בנקאיים החל מיום 1 בינואר 2012. בעת היישום לראשונה של תקני דיווח כספי בינלאומיים אלה הבנקים נדרשים לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בתקנים, לרבות תיקון למפרע של מספרי השוואה אם הדבר נדרש. הבנק בחון את ההשפעה הצפויה מיישום התקנים לראשונה.

- בנושאים בליבת העסק הבנקאי - החל מיום 1 בינואר 2013, כאשר בכונת הפיקוח על הבנקים לקבל במהלך שנת 2011 החלטה סופית בנושא זה. ההחלטה הסופית תקבע בהתאם בלוח הזמנים שיקבע בארצות-הברית ובהתקדמות תהליך ההתכנסות בין גופי התקינה הבינלאומית והאמריקאית. בנוסף, הובהר כי לאחר השלמת תהליך התאמת ההוראות לתקנים הבינלאומיים תיוותר סמכותו של הפיקוח על הבנקים לקבוע בההרות מחייבות לגבי אופן יישום הדרישות בתקנים הבינלאומיים, וכן לקבוע הוראות נוספות במקרים שבהם הדבר מתחייב לנוכח דרישות רשויות פיקוח במדינות מפותחות בעולם או בנושאים שלגביהם לא קיימת התייחסות בתקנים הבינלאומיים. בנוסף, הפיקוח על הבנקים ישמור על סמכותו לקבוע דרישות גילוי ודיווח.

להלן פרטים נוספים בדבר התקנים שיאומצו:

- תקן חשבונאות בינלאומי 12 (IAS 12), בדבר מיסים על ההכנסה. התקן קובע את הטיפול החשבונאי במיסים על ההכנסה. בהתאם לתקן, ההכרה במיסים נדחים תבצע בהתייחס להפרשים זמניים בין הערך בספרים של נכסים והתחייבויות לבין ערכם לצורכי מס, למעט חריגים הקיימים בתקן על פיהם לא יזכרו מיסים נדחים בגין הפרשים זמניים. המיסים הנדחים יימדדו בהתאם לשיעורי המס החזויים לחול בתקופה שבה ימומשו הפרשים הזמניים, בהתבסס על שיעורי המס וחוקי המס אשר נחקקו או אשר חקיקתם הושלמה למעשה עד לסוף תקופת המאזן. התחייבויות או נכסי מיסים שוטפים בגין התקופה השוטפת ובגין תקופות קודמות ימדדו לפי הסכום שחזוי שישולם לרשויות המס/שיושב מרשויות המס, תוך שימוש בשיעורי המס ובחוקי המס אשר נחקקו או אשר חקיקתם הושלמה למעשה, עד לסוף תקופת המאזן.
- עוד קבועה התקן כי נכסי מיסים נדחים יזכרו בספרים בגין הפסדים מועברים, יזכרו מס והפרשים זמניים. כאשר צפוי שבעתיד תהיה הכנסה חייבת, שכנגדה ניתן יהיה לנצל אותם. כאשר בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים הגדרת המונח צפוי (probable) תהיה בעקבות ליישום של המונח "יותר סביר מאשר לא" (more likely than not) וזאת חרף תרגום המונח probable בהוראות הדיווח לציבור בהקשר של נכסי מיסים נדחים כ"אינו מוטל בספק" (beyond any reasonable doubt).

כמו-כן נמצבים שבהם מתקיימים תנאי חוסר ודאות במיסים על ההכנסה, תאגידים בנקאיים יידרשו ליישם את הכללים שנקבעו בההרהר FIN 48 בדבר חוסר ודאות במיסים על ההכנסה, כל עוד אלה אינם סותרים את תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים. זאת בדרך של קביעת מדיניות, נהלים ויישום דרישות תיעוד בכל הקשור לפוזיציות מס בדרגות אי ודאות שונה.

- תקן חשבונאות בינלאומי 7 (IAS 7), בדבר דוח על תזרימי מזומנים. התקן קובע כי יש לתת מידע לגבי השינויים שחלו בתקופת הדיווח במזומנים ובשווי מזומנים באמצעות דוח על תזרימי המזומנים. בהתאם להוראות המפקח, הדוח על תזרימי המזומנים יעשה תוך שימוש בשיטה העקיפה, ובהתבסס על הרווח לאחר מיסים.
- תזרימי המזומנים יסווג לתזרימי מזומנים מפעילות שוטפת, פעילות השקעה ופעילות מימון. במקביל, במסגרת האימוץ הצפוי של התקן על-ידי הפיקוח על הבנקים נקבע אילו פעילויות ייחשבו כעיקריות לייצור הכנסות וכתוצאה מכך יסווגו במסגרת הפעילות השוטפת. כמו-כן, נקבעו הנחיות בנוגע להצגה בנטו. ההשפעה של שינויים בשער החליפין על מזומנים ושוי מזומנים המוחזקים במטבע-חוץ או העומדים לפירעון במטבע-חוץ תוצג בנפרד מיתר השינוי במזומנים ושוי מזומנים. לתזרימי מזומנים מריבית ומדיבידנדים שנתקבלו או ששולמו וכן לתזרימי מזומנים הנובעים ממיסים על ההכנסה ינתן גילוי בנפרד.
- כמו-כן, הותאם דוח תזרים לשינויים אחרים שחלו בהוראות הדיווח לציבור בהתאם לאימוץ של תקני IFRS מסויימים.

- תקן חשבונאות בינלאומי 23 (IAS 23), בדבר עלויות אשראי. התקן קובע כי על ישות להוון עלויות אשראי אשר מתייחסות ישירות לרכישה והקמה או לייצור של נכס כשיר. נכס כשיר הוא נכס שנדרשת תקופת זמן משמעותית להכנתו לשימוש המיועד או מכירתו והוא כולל נכסים קבועים, נדל"ן להשקעה ומלאי הדורש פרק זמן ממושך כדי להביאו למצב מכירה. עם זאת, במסגרת האימוץ הצפוי של התקן על ידי הפיקוח על הבנקים הובהר כי תאגיד בנקאי לא יהוון עלויות אשראי, מבלי שקבע מדיניות, נהלים ובקורות ברורים באשר לקריטריונים להכרה בנכסים כנכסים ובאשר לעלויות האשראי שיהווו.

- תקן חשבונאות בינלאומי 24 (IAS 24), בדבר גילויים בהקשר של צד קשור. התקן קובע את דרישות הגילוי שעל ישות לתת על יחסיה עם צד קשור וכן על עסקות ויתרות שטרם נפרעו עם צד קשור. בנוסף, נדרש מתן גילוי על נגמול לאנשי מפתח ניהוליים. אנשי מפתח ניהוליים ייחשבו כאנשים שיש להם סמכות ואחריות לתכנון פעילות הישות, להכוננה ושליטה עליהן במישורן או בעקיפין, לרבות דירקטור כלשהו (פעיל או לא פעיל) של ישות זו.
- במסגרת האימוץ הצפוי של התקן על-ידי הפיקוח על הבנקים תותאם מתכונת הדיווח על מנת לענות הן על דרישות הגילוי של IAS 24 והן על הגילויים הנדרשים מכוח תקנות ניירות-ערך התשי"ג, 2010.

3. במהלך חודש אפריל 2011 פרסם FASB-ה-EDCON תקינה חשבונאית ASU 2011-03 בנושא בחינה מחדש של שליטה אפקטיבית בעסקות רכש חוזר, אשר מהווה עדכון לכללים שנקבעו ב-FAS 166 (ASC 860).

על-פי העדכון, נדרש לשנות את האופן שבו מוערך קיום שליטה אפקטיבית בידי מעביר בעסקות רכש חוזר. הערכת קיום שליטה אפקטיבית תתמקד בזכויות החוזיות ובהתחייבויות החוזיות של המעביר, ולכן לא יובא בחשבון (1) קריטריון שדורש שלמעביר תהיה יכולת לרכוש ניירות שהועברו גם במקרה כשל של הנעבר, וכן (2) הנחיות בנושא דרישת הביטחונות בקשר לקריטריון הניל. קריטריונים נוספים לבחינת קיום השליטה האפקטיבית לא שוננו על-ידי ה-ASU. קריטריונים אלה מצביעים כי למעביר נותרת שליטה אפקטיבית על הנכסים שהועברו (ולכן העברת הנכסים טפול כחוב מובטח) אם מתקיימים כל התנאים שלהלן:

- הנכסים שיירכשו חזרה או יפדו זהים או זהים במהות לנכסים שהועברו;
- ההסכם הוא לרכוש אותם חזרה או לפדות אותם לפני מועד הפירעון, במחיר קבוע או במחיר הניתן לקביעה; ו-
- ההסכם נערך בעת ובעונה אחת עם ההעברה.

העדכון יחול לגבי התקופות המתחילות לאחר 15 בדצמבר 2011 (כלומר החל מיום 1 בינואר 2012) ויושם באופן של מאן ולהבא לגבי עסקות חדשות ועסקות קיימות ששוננו בתחילת התקופה הרבעונית או השנתית הראשונה שלאחר מועד כניסתו לתוקף. יישום מוקדם אינו מותר. הבנק בוחר את השלכות היישום לראשונה של עדכון התקינה החשבונאית.

4. מערכת חדשה של תקני דיווח כספי חדשים בנושא איחוד דוחות כספיים ונושאים נילווים:

בחודש מאי 2011 פורסמה על-ידי ה-IASB מערכת התקנים החדשה שהינה חלק מפרויקט האיחוד המשותף של ה-IASB וה-FASB, ומחליפה למעשה את התקינה הקיימת בנושא איחוד דוחות כספיים ועסקות משותפות וכן כוללת מספר שינויים ביחס לחברות כלולות. בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, תאגיד בנקאי יעדכן באופן שוטף את הטיפול החשבונאי בנושאים אשר אומצו בהוראות הדיווח לציבור. עדכון כאמור נדרש לפי מועד התחילה ולפי הוראות המעבר שיקבעו בתקני דיווח כספי בינלאומיים חדשים שיפורסמו בנושאים אלה ובהתאם לעקרונות האימוץ ולהבהרות של הפיקוח על הבנקים. לאור זאת, היישום של הכללים שנקבעו במערכת החדשה של התקנים בנושא איחוד דוחות כספיים ונושאים נילווים יבוצע בכפוף להנחיות שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור, בין היתר, בדבר יישום התקן בנושאים בהם נקבעו או אומצו בהוראות הדיווח לציבור כללים ספציפיים השונים מאלה שנקבעו בתקן ו/או ההנחיות המתייחסות אליו.

א. תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 10, דוחות כספיים מאוחדים:

התקן מחליף את הנחיות IAS 27, דוחות כספיים מאוחדים ונפרדים ואת הנחיות SIC 12, איחוד - ישויות למטרות מיוחדות לעניין איחוד דוחות כספיים, כך שהנחיות IAS 27 ימשיכו להיות תקפות רק לעניין דוחות כספיים נפרדים.

התקן מציג מודל שליטה חדש לצורך קביעה האם משקיע שולט במוחזקת ולכן עליו לאחד אותה. מודל זה נדרש להיות מיושם ביחס לכל הישויות המוחזקות, הן ישויות המצויות כיום בתחולת IAS 27 והן ישויות מוחזקות המצויות כיום בתחולת SIC 12. בהתאם למודל, משקיע שולט במוחזקת כאשר הוא חשף או זכאי לתשואות משתנות הנובעות ממעורבותו במוחזקת, והוא בעל יכולת להשפיע על תשואות אלו באמצעות הכוח (power) שלו באותה מוחזקת.

נסיבות "דה פקטו" יובאו בחשבון לצורך הערכת שליטה, כך שהתקן כולל למעשה מודל של שליטה אפקטיבית. כלומר, אם מתקיימת שליטה אפקטיבית ידרש איחוד דוחות. בנוסף, בהערכת קיומה של שליטה, יובאו בחשבון כל זכויות ההצבעה הפוטנציאליות שהן משמעותיות, גם אם אינן ניתנות למימוש באופן מיידי. בהתייחס לזכויות הצבעה פוטנציאליות, יש לבחון את המבנה שלהן, את הסיבות לקיומן וכן את התנאים של אותן זכויות.

התקן יישם לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2013 או לאחר מכן בדרך של יישום למפרע. יישום מוקדם אפשרי, בכפוף למתן גילוי וכן בכפוף לאימוץ מוקדם של שני התקנים הנוספים שפורסמו במקביל - IFRS 11 הסדרים משותפים ו-IFRS 12 גילויים בדבר זכויות בישויות אחרות.

ב. תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 12, גילויים בדבר זכויות בישויות אחרות:

התקן מכיל דרישות גילוי מקיפות ביחס לזכויות בחברות בנות, בהסדרים משותפים, בחברות כלולות ובישויות מובנות (structured entities). "ישויות מובנות" הן ישויות שבניות כך שזכויות הצבעה וזכויות דומות אינן הגורם הדומיננטי בקביעה מי שולט בהן. ההגדרה של זכויות בתקן היא רחבה וכוללת מעורבות חוזית ו/או לא חוזית שחושפת את הבנק לשינויים בתשואות כתוצאה מביצועי הישות המוחזקת.

מטרת דרישות הגילוי החדשות היא לאפשר למשתמשים בדוחות הכספיים להבין את המהות והסיכונים הנובעים מהזכויות של הבנק בישויות אחרות, וכן להבין את ההשפעה של אותן זכויות על המאזן של הבנק, תוצאות פעילותו ותזרימי המזומנים שלו. הדבר בא לידי ביטוי בדרישות גילוי נרחבות ומקיפות. בין השאר: שיקול דעת והנחות משמעותיות שבאו לידי ביטוי בקביעת מהותן של זכויות בישויות ובהסדרים, זכויות בחברות בנות, זכויות בהסדרים משותפים ובחברות כלולות וזכויות בישויות מובנות.

התקן יישם לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2013 או לאחר מכן. יישום מוקדם אפשרי בכפוף לאימוץ מוקדם של שני התקנים הנוספים שפורסמו במקביל - IFRS 11 הסדרים משותפים ו-IFRS 10 דוחות כספיים מאוחדים. יחד עם זאת, ניתן לכלול את דרישות הגילוי הנוספות הנדרשות תחת IFRS 12 באופן מוקדם מבלי ליישם באימוץ מוקדם את התקנים הנוספים.

הבנק טרם החל בבחינת ההשלכות של אימוץ התקנים על הדוחות הכספיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2011

ביאור 1

עיקרי המדיניות החשבונאית
(המשך)

5. עדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-04, מדידת שווי הוגן
עדכון תקינה חשבונאית זה מעדכן את ההנחיות לגבי אופן מדידת שווי הוגן שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי (ASU 820-10) FAS 157. העדכונים שנכללו ב-ASU כוללים הבהרות של ה-FASB בנוגע לכוונותיו בדבר אופן היישום של כללי מדידת שווי הוגן ובדבר דרישות הגילוי הקיימות כיום, וכן עדכונים אשר קובעים עקרונות או דרישות ספציפיות בדבר מדידת שווי הוגן ובדבר דרישות הגילוי לגבי מדידות השווי הוגן.
בין היתר, במסגרת העדכונים נכללו הבהרות נוספות והנחיות ספציפיות בדבר מדידת השווי הוגן של מכשירים פיננסיים אשר מנהלים במסגרת פורטפוליו, נקבעו כללים למדידת שווי הוגן של מכשירים המסווגים על-ידי הישות המדווחת בהן וכן הבהרות לגבי יישום פרמיות או ניכונות בחישוב שווי הוגן של יחידה חשבונאית של נכס או התחייבות. בנוסף, דורש התקן דרישות גילוי נוספות המפורטות להלן:
(1) לגבי מדידות שווי הוגן שסווגו בהיררכית השווי הוגן במסגרת רמה 3 (level 3):
תהליך הערכה שמיושם על-ידי הישות המדווחת;
ניתוח רגישות של מדידת השווי הוגן לשינויים בנתונים לא נצפים ויחסים הדדיים בין נתונים לא נצפים אלו, אם קיימים.
(2) שימוש בנכס לא פיננסי באופן השונה מהשימוש המיטבי (highest and best use), כאשר הנכס נמדד לפי שווי הוגן במאזן או כאשר שווי הוגן נכלל במסגרת הגילויים בהתאם להנחת השימוש המיטבי.
(3) סיווג לרמות במסגרת היררכית השווי הוגן לגבי פריטים אשר לא נמדדים לפי שווי הוגן במאזן, אך אשר נדרש גילוי לגבי שוויים הוגן.

התקן יישם לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2012. יישום מוקדם אינו אפשרי. העדכונים שנקבעו ב-ASU יישמו באופן פרוספקטיבי. הבנק טרם החל בבחינת ההשלכות של אימוץ התקן על הדוחות הכספיים.

6. טיטת הוראות בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא מדידת הכנסות ריבית ביום 21 בספטמבר 2011 פורסמה טיטת הוראות אשר נועדה להתאים את הוראות הדיווח לציבור לצורך:
• קביעת אופן ההצגה של דוח רווח והפסד - ההוראה מתאימה את מתכונת דוח רווח והפסד לאופן ההצגה המקובל בעולם ובארצות-הברית. המתכונת החדשה משנה את אופן ההצגה של מרכיבי הרווח המימוני בגוף דוח רווח והפסד ובביאורים הנלווים לו; מבטלת אבחנה בין עמלות מעסקי מימון לבין עמלות תפעוליות; משנה סיווג של הפרשי הצמדה על הקרן כחלק מ"ריבית" וכן משנה סיווג ושימוש של סעיפים אחרים של דוח רווח והפסד. בנוסף, ההוראה מבטלת את סעיף "רווח מפעולות בלתי-רגילות" ומאמצת את הגישה הנהוגה בארצות-הברית לפיה פריטים מיוחדים מוגדרים כפריטים אשר "אינם רגילים" ו"אינם שכיחים" וכן קובעת כי סיווג אירוע כלשהו כפריט מיוחד יתאפשר רק באישור מראש של הפיקוח על הבנקים. כמו-כן, ההוראה קובעת שינויים למתכונת ביאורים נוספים בדוחות הכספיים.
יישום ההוראות בנוגע למתכונת דוח רווח והפסד יבוצע החל מהדוח לציבור לרבעון הראשון של שנת 2012, באופן של יישום למפרע. מיישום ההוראות לראשונה לא צפויה השפעה למעט שינוי הצגת:
• אימוץ הכללים שנקבעו במסגרת תקני חשבונאות מקובלים בארצות-הברית בנושא "עמלות שאינן ניתנות להחזרה ועלויות אחרות" - ההוראה קובעת כללים לטיפול בעמלות מיצירת הלוואות ובעלויות ישירות ליצירת הלוואות. העמלות והעלויות הכשירות בהתאם לקריטריונים שנקבעו בהוראה לא יוכרו באופן מיידי בדוח רווח והפסד אלא יובאו בחשבון בחישוב שיעור הריבית האפקטיבי של הלוואה. בנוסף, ההוראה משנה טיפול בעמלות ועלויות הקשורות להתחייבויות להקצאת אשראי לרבות עסקות בכרטיסי אשראי. כמו-כן, בהוראה נקבעו כללים בנוגע לטיפול בשינויים בתנאי החוב אשר לא מהווים ארגון מחדש של חוב בעייתי; טיפול בפירעונות מוקדמים של חובות וכן טיפול בעסקות מתן אשראי אחרות כגון עסקות סינדיקציה.
הכללים שנקבעו בהוראה מהווים שינוי משמעותי לעומת הכללים הקיימים כיום בהוראות הדיווח לציבור. היערכות ליישום הכללים שנקבעו בהוראה הינה מורכבת ובכונת הפיקוח על הבנקים ללוות את תהליך היערכות של התאגידים הבנקאיים, במיוחד בכל הקשור לזיהוי העלויות הכשירות. בהתאם לטיטת החוזר נקבע כי הכללים בנושא יישמו מיום 1 בינואר 2013 ואילך. ההוראות בקשר לשינוי בהגדרת "ריבית" בגין חובות פגומים יישמו לגבי חובות שסווגו כפגומים מיום 1 בינואר 2012 ואילך בלבד.
הבנק לומד את טיטת הוראה ובוחן את ההשלכות הצפויות מיישומה לראשונה.

הרכב הסעיף:

ליום 30 בספטמבר 2011				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(1) אגרות-חוב מוחזקות לפידיון				
אגרות-חוב ומילונות:				
ממשלתיים	56	-	-	56
של אחרים	847	55	-	902
סך-כך אגרות-חוב מוחזקות לפידיון	903	55	-	958
(2) ניירות-ערך זמינים למכירה				
אגרות-חוב ומילונות:				
ממשלתיים	19,205	144	(75)	19,205
של אחרים	3,273	58	(35)	3,273
סך-כך אגרות-חוב זמינות למכירה	22,478	202	(110)	22,478
מניות:				
של אחרים	1,658	194	(43)	⁽¹⁾ 1,658
סך-כך ניירות הערך הזמינים למכירה	24,136	⁽²⁾ 396	⁽²⁾ (153)	⁽¹⁾ 24,136
(3) ניירות-ערך למסחר				
אגרות-חוב ומילונות:				
ממשלתיים	1,911	12	-	1,911
של אחרים	795	1	-	795
סך-כך אגרות-חוב למסחר	2,706	13	-	2,706
מניות:				
של אחרים	44	56	(12)	44
סך-כך ניירות הערך למסחר	2,750	⁽³⁾ 13	⁽³⁾ (12)	2,750
סך-כך ניירות הערך ⁽⁴⁾	27,789	464	(165)	⁽¹⁾ 27,844

- * נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
- (1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 574 מיליוני ש"ח.
  - (2) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
  - (3) נזקפו לדוח רווח והפסד.
  - (4) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-4.1 מיליארד ש"ח שועבדו למלווים.

הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב - ראה ביאור 9.
- ב. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות במניות - ראה ביאור 10.

ביאור 2
ניירות-ערך (המשך)

4 פירוט נוסף על בסיס מאוחד לגבי ניירות-ערך זמינים למכירה מגובי נכסים

ליום 30 בספטמבר 2011			
רווח כולל אחר מצטבר			
שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו*	רווחים שטרם מומשו*	עלות מופחתת (במניית-עלות)
**247	-	-	247

ניירות-ערך מגובי נכסים (ABS):
אשראי שאינו לאנשים פרטיים

* נכללו בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
** לאחר תאריך המאזן נפרעה במלואה מרבית ההשקעה.

5 מידע לגבי אגרות-חוב פגומות

להלן יתרת החוב הרשומה של:

ליום 30 בספטמבר 2011	
43	אגרות-חוב פגומות שצוברות הכנסות ריבית
7	אגרות-חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית
50	סך-הכל יתרות חוב רשומות

ליום 30 בספטמבר 2010				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניית-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(1) אגרות-חוב מוחזקות לפידיון				
אגרות-חוב ומילונות:				
759	759	84	-	843
759	759	84	-	843
של אחרים				
סך-כל אגרות-חוב מוחזקות לפידיון				
(2) ניירות-ערך זמינים למכירה				
אגרות-חוב ומילונות:				
16,430	16,122	339	(31)	16,430
4,698	4,593	130	(25)	4,698
21,128	20,715	469	(56)	21,128
מניות:				
1,817	1,401	416	-	⁽¹⁾ 1,817
22,945	22,116	⁽²⁾ 885	⁽²⁾ (56)	⁽¹⁾ 22,945
(3) ניירות-ערך למסחר				
אגרות-חוב ומילונות:				
4,607	4,609	5	(7)	4,607
567	565	3	(1)	567
5,174	5,174	8	(8)	5,174
מניות:				
57	66	-	(9)	57
5,231	5,240	⁽³⁾ 8	⁽³⁾ (17)	5,231
28,935	28,115	977	(73)	⁽¹⁾ 29,019

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
 (1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 523 מיליוני ש"ח.
 (2) כוללים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
 (3) נזקפו לדוח רווח והפסד.
 (4) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-3.1 מיליארד ש"ח שועבדו למלווים.

4 פירוט נוסף על בסיס מאוחד לגבי ניירות-ערך זמינים למכירה מגובי נכסים

ליום 30 בספטמבר 2010			
רווח כולל אחר מצטבר			
שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו*	רווחים שטרם מומשו*	עלות מופחתת (במניית-עלות)
273	(16)	-	289

ניירות-ערך מגובי נכסים (ABS):

אשראי שאינו לאנשים פרטיים

* נכללו בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

5 פירוט נוסף לגבי ניירות-ערך זמינים למכירה מגובי נכסים שבגינם כלולים הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן

ליום 30 בספטמבר 2010					
סך-הכל		12 חודשים ומעלה		פחות מ-12 חודשים	
הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן
(16)	261	(16)	261	-	-

ניירות-ערך מגובי נכסים (ABS):

אשראי שאינו לאנשים פרטיים

ליום 31 בדצמבר 2010				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(1) אגרות-חוב מוחזקות לפידיון				
אגרות-חוב ומילונות:				
ממשלתיים	53	-	-	53
של אחרים	740	72	-	812
סך-כך אגרות-חוב מוחזקות לפידיון	793	72	-	865
(2) ניירות-ערך זמינים למכירה				
אגרות-חוב ומילונות:				
ממשלתיים	21,740	221	(29)	21,740
של אחרים	4,430	120	(24)	4,430
סך-כך אגרות-חוב זמינות למכירה	26,170	341	(53)	26,170
מניות:				
של אחרים	2,221	1,724	(2)	⁽¹⁾ 2,221
סך-כך ניירות הערך הזמינים למכירה	28,391	⁽²⁾ 840	⁽²⁾ (55)	⁽¹⁾ 28,391
(3) ניירות-ערך למסחר				
אגרות-חוב ומילונות:				
ממשלתיים	1,800	3	(1)	1,800
של אחרים	554	2	-	556
סך-כך אגרות-חוב למסחר	2,352	5	(1)	2,356
מניות:				
של אחרים	64	72	(9)	64
סך-כך ניירות הערך למסחר	2,424	⁽³⁾ 6	⁽³⁾ (10)	2,420
סך-כך ניירות הערך ⁽⁴⁾	31,604	30,823	(65)	⁽¹⁾ 31,676

- * נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
- (1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 533 מיליוני ש"ח.
- (2) כוללים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
- (3) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (4) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-2.8 מיליארד ש"ח שועבדו למלווים.

ביאור 2
ניירות-ערך (המשך)

4 פירוט נוסף על בסיס מאוחד לגבי ניירות-ערך זמינים למכירה מגובי נכסים

ליום 31 בדצמבר 2010			
רווח כולל אחר מצטבר			
שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו*	רווחים שטרם מומשו*	עלות מופחתת (במניית-עלות)
262	(15)	-	277

ניירות-ערך מגובי נכסים (ABS):

אשראי שאינו לאנשים פרטיים

* נכללו בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

5 פירוט נוסף לגבי ניירות-ערך זמינים למכירה מגובי נכסים שבגינם כלולים הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן

ליום 31 בדצמבר 2010					
סך-הכל		12 חודשים ומעלה		פחות מ-12 חודשים	
הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן
(15)	252	(15)	252	-	-

ניירות-ערך מגובי נכסים (ABS):

אשראי שאינו לאנשים פרטיים

כללי
החל מיום 1 בינואר 2011 מיישם הבנק הוראה חדשה של הפיקוח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים. סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי. בתמצית דוחות כספיים רבעוניים מאוחדים אלה נכלל גילוי לפי המתכונת החדשה המותאם לדרישות הדיווח בהתאם להוראה כאמור. לאור העובדה שההוראה החדשה יושמה באופן של מכאן ולהבא ללא הצגה מחדש של מספרי ההשוואה, לצורך השוואתיות הגילוי, יוצגו להלן נתוני התקופה הנוכחית מול יתרות מתאימות ליום 31 בדצמבר 2010 (נתוני פרופורמה), לו ההוראה היתה מיושמת לראשונה בשנה זו. נתוני הפרופורמה פורסמו לראשונה בדוחות הכספיים לשנת 2010. בעקבות הבהרות שנתקבלו מהפיקוח על הבנקים ובדיקות שערך הבנק במהלך התקופה, בוצעו מספר שינויים בנתוני הפרופורמה.

א. האשראי לציבור

נתוני פרופורמה				30 בספטמבר 2011			
31 בדצמבר 2010		יתרת חוב רשומה	יתרת חוב נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב רשומה	יתרת חוב נטו	
132,682	4,110	136,792	143,893	3,055	146,948		אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני*
91,527	903	92,430	100,684	993	101,677		אשראי לציבור שנבדק על בסיס קבוצתי**
224,209	5,013	229,222	244,577	4,048	248,625		סך-הכל אשראי לציבור
377	3	380	479	5	484		מזה: התחייבויות לקוחות עבור קיבולים

* רבות אשראי שנבחן על בסיס פרטני ונמצא שהוא אינו פגום. ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי זה חושבה על בסיס קבוצתי.
** אשראי שההפרשה להפסדי אשראי בגינו מוערכת על בסיס קבוצתי בשיטת עומק הפיגור לפי נספח להוראת ניהול בנקאי תקן מספר 314, ואשראי אחר שלא נבדק פרטנית, אשר ההפרשה להפסדי אשראי בגינו חושבה על בסיס קבוצתי.

ב. אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני:
1. אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני כולל:

נתוני פרופורמה				30 בספטמבר 2011			
31 בדצמבר 2010		יתרת חוב רשומה	יתרת חוב נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב רשומה	יתרת חוב נטו	
8,214	2,944	11,158	7,120	1,589	8,709		אשראי לציבור פגום*
370	13	383	465	17	482		אשראי לציבור שאינו פגום, בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים**
124,098	1,153	125,251	136,308	1,449	137,757		אשראי לציבור אחר שאינו פגום**
124,468	1,166	125,634	136,773	1,466	138,239		סך-הכל אשראי לציבור שאינו פגום**
132,682	4,110	136,792	143,893	3,055	146,948		סך-הכל אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני

* אשראי פגום אינו צובר הכנסות ריבית, למעט אשראי מסויים בארגון מחדש כמצויין בסעיף קטן 4 להלן.
** אשראי שנבדק על בסיס פרטני ונמצא שאינו פגום. ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי זה חושבה על בסיס קבוצתי.

מידע נוסף על אשראי לציבור פגום שנבדק על בסיס פרטני

נתוני פרופורמה	31 בדצמבר 2010	30 בספטמבר 2011

2.

אשראי לציבור פגום בגינו קיימת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני	8,482	5,554
אשראי לציבור פגום בגינו לא קיימת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני	2,676	3,155
סך-הכל אשראי לציבור פגום	11,158	8,709

3.

אשראי לציבור פגום שנמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	7,744	5,634
אשראי לציבור פגום שנמדד לפי שווי ביטחון	3,414	3,075
סך-הכל אשראי לציבור פגום	11,158	8,709

4. אשראי בעייתי בארגון מחדש, במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי

נתוני פרופורמה			30 בספטמבר 2011			
31 בדצמבר 2010						
יתרת חוב נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב רשומה	יתרת חוב נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב רשומה	
2,424	915	3,339	2,995	573	3,568	שינוי צובר הכנסות ריבית
271	-	271	330	-	330	צובר הכנסות ריבית
2,695	915	3,610	3,325	573	3,898	סך-הכל אשראי (נכלל באשראי לציבור פגום)

התחייבויות לתת אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של אשראי בעייתי, במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי, הסתכמו ליום 30 בספטמבר 2011 בסך 184 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2010: 151 מיליוני ש"ח).

5.

לשלושה חודשים לתשעה חודשים	שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011	שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011
9,858	9,046	יתרת חוב רשומה ממוצעת של אשראי לציבור פגום בתקופת הדיווח
123	45	סך הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין אשראי זה בפרק הזמן בו סווג כפגום*
678	214	סך הכנסות ריבית שהיו נרשמות בתקופת הדיווח אילו היה אשראי זה צובר ריבית לפי תנאיו המקוריים
95	35	* מזה: הכנסות ריבית שנרשמו לפי השיטה החשבונאית של בסיס מזומן

ג. אשראי לציבור שנבדק על בסיס קבוצתי כולל:

1. הלוואות לדיר שביגין נעשתה הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי עומק פיגור לפי הנספח להוראת ניהול בנקאי תקין
נספר 314:

30 בספטמבר 2011							
עומק הפיגור							
סך-הכל	יתרות בגין הלוואות בפיגור שמוחזרו***	סך-הכל מעל 3 חודשים	בפיגור של יותר מ-90 ימים				בפיגור של 30 ימים עד 90 ימים
			מעל 33 חודשים	מעל 15 חודשים עד 33 חודשים	מעל 6 חודשים עד 15 חודשים	מעל 3 חודשים עד 6 חודשים	
174	15	150	105	17	17	11	9
51	6	45	44	1	-	-	-
1,683	398	704	159	84	194	267	581
297	143	154	89	37	28	-	-
1,386	255	550	70	47	166	267	581
נתוני פרופורמה							
31 בדצמבר 2010							
עומק הפיגור							
סך-הכל	יתרות בגין הלוואות בפיגור שמוחזרו***	סך-הכל מעל 3 חודשים	בפיגור של יותר מ-90 ימים				בפיגור של 30 ימים עד 90 ימים
			מעל 33 חודשים	מעל 15 חודשים עד 33 חודשים	מעל 6 חודשים עד 15 חודשים	מעל 3 חודשים עד 6 חודשים	
179	15	155	101	22	22	10	9
47	5	42	41	1	-	-	-
1,769	417	760	161	93	234	272	592
310	147	163	90	40	33	-	-
1,459	270	597	71	53	201	272	592

* בגין ריבית על סכומים שבפיגור.

** כולל יתרת הפרשה פרטנית מעבר למתחייב בהתאם לשטת עומק הפיגור, לא כולל יתרת הפרשה לריבית ויתרת הפרשה קבוצתית בגין הלוואות לדיר.

*** הלוואות בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה, שטרם הגיע מועד פרעון.

- ג. אשראי לציבור שנבדק על בסיס קבוצתי כולל (המשך):
 2. אשראי אחר שלא נבדק פרטנית, אשר הפרשה להפסדי אשראי בגינו חושבה על בסיס קבוצתי:

נתוני פרפורמה					
31 בדצמבר 2010			30 בספטמבר 2011		
יתרת חוב	הפרשה	יתרת חוב	יתרת חוב	הפרשה	יתרת חוב
נטו	להפסדי אשראי	רשומה	נטו	להפסדי אשראי	רשומה
בלתי מבוקר					
111	46	157	73	47	120
אשראי לציבור שאינו פגום, בפיגור של 90 ימים או יותר					
365	37	402	366	34	400
אשראי לציבור שאינו פגום, בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים					
48,036	459	48,495	51,532	530	52,062
אשראי לציבור אחר שאינו פגום					
48,512	542	49,054	51,971	611	52,582
סך-הכל					

ד. הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי			
סך-הכל	על בסיס קבוצתי		
	אחר*	לפי עומק פיגור	על בסיס פרטני
4,678	2,326	298	2,054
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ⁽¹⁾ ליום 30 ביוני 2011 (בלתי מבוקר)			
שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011 (בלתי מבוקר):			
498	272	6	220
הוצאות בגין הפסדי אשראי			
(697)	(74)	(7)	(616)
מחיקות חשבונאיות			
37	29	-	8
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות			
(660)	(45)	(7)	(608)
מחיקות חשבונאיות, נטו			
4,516	2,553	297	1,666
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2011			
468	391	-	77
מזה: יתרת הפרשה שלא נכתה מסעיף אשראי לציבור			

* לרבות הפרשה על בסיס קבוצתי בגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים.
 (1) סכום זה הוצג לפני יום 1.1.2011 בסעיף "הפרשה לחובות מסופקים".

הערה:

בהתאם להוראות החדשות בנושא מדידת חובות פגומים והפרשה להפסדי אשראי, החל מיום 1.1.2011 תאגידים בנקאיים אינם נדרשים לשמור הפרשה כללית, נוספת ומיוחדת לחובות מסופקים.

ד. הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך):

הפרשה להפסדי אשראי			
על בסיס קבוצתי			
סך-הכל	אחר*	לפי עומק פיגור	על בסיס פרטני
11,589	1,032⁽⁴⁾	261⁽³⁾	10,296⁽²⁾
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ⁽¹⁾ ליום 31 בדצמבר 2010 (מבוקר)			
תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011 (בלתי מבוקר):			
(7,712)	-	-	(7,712)
מחיקות חשבונאיות נטו שהוכרו ליום 1.1.2011**			
1,677	1,067	49	561
שינויים אחרים בהפרשה להפסדי אשראי ליום 1.1.2011 (נזקפו להון)**			
5,554	2,099	310	3,145
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 1 בינואר 2011			
839	657	-	182
הוצאות בגין הפסדי אשראי			
(2,042)	(323)	(13)	(1,706)
מחיקות חשבונאיות			
165	120	-	45
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות			
(1,877)	(203)	(13)	(1,661)
מחיקות חשבונאיות, נטו			
4,516	2,553	297	1,666
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2011			
468	391	-	77
מזה: יתרת הפרשה שלא נכתה מסעיף אשראי לציבור			
הרכב יתרת הפרשה ליום 30 בספטמבר 2011 (בלתי מבוקר):			
4,048	2,162	297	1,589
בגין אשראי לציבור			
11	11	-	-
בגין חובות שאינם אשראי לציבור			
457	380	-	77
בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (נכלל בסעיף התחייבויות אחרות)			
4,516	2,553	297	1,666
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2011			
הרכב יתרת הפרשה ליום 31 בדצמבר 2010 (נתוני פרופורמה) ⁽⁵⁾ (בלתי מבוקר):			
5,013	1,759	310	2,944
בגין אשראי לציבור			
5	5	-	-
בגין חובות שאינם אשראי לציבור			
536	335	-	201
בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (נכלל בסעיף התחייבויות אחרות)			
5,554	2,099	310	3,145
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2010			

* לרבות הפרשה על בסיס קבוצתי בגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים.
 ** כתוצאה מיישום לראשונה של ההוראות החדשות בנושא מדידת חובות פגומים והפרשה להפסדי אשראי.
 (1) סכום זה הוצג לפני יום 1.1.2011 בסעיף "הפרשה לחובות מסופקים".
 (2) סכום זה הוצג לפני יום 1.1.2011 בסעיף "הפרשה ספציפית אחרת".
 (3) סכום זה הוצג לפני יום 1.1.2011 בסעיף "הפרשה ספציפית לפי עומק פיגור".
 (4) סכום זה הוצג לפני יום 1.1.2011 בסעיף "הפרשה נוספת".
 (5) המידע מוצג במידה שהתיקון לנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314 היה מיושם לראשונה ביום 31 בדצמבר 2010.

הערה:

בהתאם להוראות החדשות בנושא מדידת חובות פגומים והפרשה להפסדי אשראי, החל מיום 1.1.2011 תאגידים בנקאיים אינם נדרשים לשמור הפרשה כללית, נוספת ומיוחדת לחובות מסופקים.

ה. פרטים נוספים על הלוואות לדיור ואופן חישוב ההפרשה להפסדי אשראי

30 בספטמבר 2011						
יתרת הפרשה להפסדי אשראי			הלוואות לדיור פגומות או בפיגור של יותר מ-90 ימים		הלוואות לדיור	
אחרת*			לפי עומק פיגור	יתרת חוב רשומה	סכום בפיגור***	יתרת חוב רשומה
סך-הכל	על בסיס פרטני	על בסיס קבוצתי				
382	-	85	297	1,096	165	49,095
הלוואות לדיור שחובה לחשב בגין את ההפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור**						
-	-	-	-	-	-	50
הלוואות לדיור אחרות ⁽²⁾						
382	-	85	***297	1,096	165	****49,145
סך-הכל						

נתוני פרפורמה⁽¹⁾

31 בדצמבר 2010

יתרת הפרשה להפסדי אשראי			הלוואות לדיור פגומות או בפיגור של יותר מ-90 ימים		הלוואות לדיור	
אחרת*			לפי עומק פיגור	יתרת חוב רשומה	סכום בפיגור***	יתרת חוב רשומה
סך-הכל	על בסיס פרטני	על בסיס קבוצתי				
360	-	50	310	1,169	170	43,376
הלוואות לדיור שחובה לחשב בגין את ההפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור						
1	-	1	-	-	-	76
הלוואות לדיור אחרות ⁽²⁾						
361	-	51	***310	1,169	170	****43,452
סך-הכל						

- * יתרת ההפרשה כוללת גם הפרשה קבוצתית בגין הלוואות לדיור שניתנו החל משנת 2009 ואילך, אשר היחס בין החוב לבין שווי הנכס המשועבד, במועד העמדת ההלוואה (LTV) גבוה מ-60%.
- ** מזה: הלוואות לכל מטרה במשכון דירת מגורים בסך של כ-4,022 מיליוני ש"ח.
- *** כולל ריבית על סכום הפיגור.
- **** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי עומק הפיגור בסך של כ-12 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.10: 11 מיליוני ש"ח).
- ***** מזה: הלוואות לדיור בריבית משתנה בסך של כ-34,593 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.10: 29,278 מיליוני ש"ח).
- (1) המידע מוצג במידה שהתיקון לנספח להוראת ניהול בנקאי תקין 314 היה מיושם לראשונה ביום 31 בדצמבר 2010.
- (2) בקבוצה זו נכללו הלוואות לדיור שאינן נפרעות בתשלומים חודשיים או רבעוניים והלוואות למימון נדל"ן מסחרי.

א. הלימות הון בנתוני המאחד

31 בדצמבר *2010	30 בספטמבר *2010	30 בספטמבר 2011
במיליוני ש"ח		
מבוקר	בלתי מבוקר	

1. הון לצורך חישוב יחס ההון

22,251	21,416	23,130	הון ליבה
24,579	23,724	25,517	הון רוברד 1, לאחר ניכויים
13,968	13,588	15,323	הון רוברד 2, לאחר ניכויים
38,547	37,312	40,840	סך-כל הון כולל

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

252,277	245,940	273,624	סיכון אשראי
5,483	7,177	6,471	סיכונים שוק
19,154	18,972	19,382	סיכון תפעולי
276,914	272,089	299,477	סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון

באחוזים

3. יחס ההון לרכיבי הסיכון

8.04%	7.87%	7.72%	יחס הון ליבה לרכיבי סיכון
8.88%	8.72%	8.52%	יחס הון רוברד 1 לרכיבי סיכון
13.92%	13.71%	13.64%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.00%	9.00%	9.00%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים

ב. חברות בת משמעותיות

ישראל

**13.70%	**13.20%	13.70%	יחס הון רוברד 1 לרכיבי סיכון
**13.70%	**13.20%	13.90%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.00%	9.00%	9.00%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים

בנק הפועלים שוויץ

22.08%	18.60%	21.53%	יחס הון רוברד 1 לרכיבי סיכון
22.08%	18.60%	21.53%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
8.00%	8.00%	***11.20%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית

בנק פוזיטיף

27.49%	25.83%	22.49%	יחס הון רוברד 1 לרכיבי סיכון
24.35%	24.93%	19.94%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
12.00%	12.00%	12.00%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1(4) לעיל.

** הוצג מחדש.

*** ביום 30 במרץ 2011 פרסם הבנק המרכזי השוויצרי חוזר בדבר הלימות הון בתוקף מיום 1 ביולי 2011. במסגרת החוזר סווגו הגופים הפיננסיים בשוויץ למספר קטגוריות בהתאם לקריטריונים שנקבעו. בנק הפועלים שוויץ שייך לקטגוריה בה ידרש לעמוד ביחס הון כולל מזערי בשיעור של 11.2%, במקום 8% כפי שהיה עד מועד יישום ההוראה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2011

(במיליוני ש"ח)

ביאור 4 הלימות הון (המשך)

ג. רכיבי הון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר 2010	30 בספטמבר 2010	30 בספטמבר 2011	
מבוקר	בלתי מבוקר		
1. הון רובד 1			
22,898***	22,134***	23,361	הון
2,328	2,308	2,387	מכשירי הון מורכבים
(65)	(98)	(48)	בניכוי: נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
(529)	(559)	(128)	בניכוי: רווחים נטו בגין התאמות לשווי הוגן של ניירות-ערך זמינים למכירה וגידורי תזרים מזומנים
(53)	(51)	(55)	בניכוי: השקעות בחברות שאינן ריאליות שיש בהן השפעה מהותית
-	(10)	-	בניכוי: ניכויים אחרים מהון רובד 1
*24,579	*23,724	25,517	סך-הכל הון רובד 1
2. הון רובד 2			
א. הון רובד 2 עליון			
45% מסכום הרווחים נטו, לפני השפעת המס המתייחס, בגין התאמות לשווי הוגן של ניירות-ערך זמינים למכירה			
353	373	110	הפרשה כללית לחובות מסופקים
674	676	674	מכשירי הון מורכבים
2,635	2,619	2,696	
ב. הון רובד 2 תחתון			
10,359	9,981	11,898	כתבי התחייבות נדחים
ג. ניכויים מהון רובד 2			
(53)	(50)	(55)	השקעות בחברות שאינן ריאליות שיש בהן השפעה מהותית
-	(11)	-	ניכויים אחרים מהון רובד 2
13,968	13,588	15,323	סך-הכל הון רובד 2
*38,547	*37,312	40,840	סך-הכל הון כולל

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים החל מהדוחות הכספיים ליום 30 יוני 2011. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1(ג) לעיל.
** סוג מחדש.

ד. יעד הלימות הון

הלימות הון מחושבת בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 בדבר "מדידה והלימות הון". על-פי החלטת הדיקטוריון מיום 30 בדצמבר 2010, הוחלט שיעד יחס הון ליבה של הבנק יעמוד על שיעור שלא יפחת מ-7.5% ויעד יחס ההון הכולל של הבנק לא יפחת מ-12.5%.

ה. רכישה עצמית

ביום 11 בנובמבר 2010 אישר המפקח על הבנקים לבצע רכישה עצמית של 12,750,000 מניות לצורכי תוכנית התגמול לעובדים וכן לבצע רכישה עצמית נוספת של עד 14,000,000 מניות לצורכי תוכנית התגמול למנהלים בכירים בהתאם לכמות המוסכמת בחוזים האישיים שנחתמו וחתמו עם מנהלים בכירים ביחס לשלוש השנים הבאות (לפרטים נוספים ראה ביאור 15 ו-16 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010). תוכנית הרכישה אושרה על-ידי דירקטוריון הבנק ביום 30 במרץ 2011. יתרת המניות שרכש הבנק עד ליום 30 בספטמבר 2011 מסתכמת ב-4,593,853 מניות רגילות (מניות אלו נחשבות לרדומות על-פי הוראת חוק החברות ואינן זכאיות להשתתף בהצבעות ולקבל דיבידנד).

ו. דיבידנד

ביום 30 יוני 2011 הכריז הבנק על חלוקת דיבידנד בסך של כ-270 מיליוני ש"ח, המהווה 20.4 אמרות לכל מניה בת 1 ש"ח עג. הדיבידנד שולם ביום 27 ביולי 2011.

ליום 30 בספטמבר 2011						
סך-הכל	פריטים לא-כספיים*	מטבע-חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
		אחר	אירו	דולר	צמוד למדד המחירים	לא-צמוד
נכסים						
49,964	-	877	521	17,336	167	31,063
מזומנים ופקדונות בבנקים						
27,789	1,702	1,517	1,649	5,532	2,925	14,464
ניירות-ערך						
10	-	10	-	-	-	-
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר						
244,577	421	9,427	6,950	29,963	56,153	141,663
אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾						
524	-	-	176	245	-	103
אשראי לממשלות						
129	129	-	-	-	-	-
השקעות בחברות כלולות						
3,622	3,622	-	-	-	-	-
בנינים וציוד						
48	48	-	-	-	-	-
נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין						
11,294	17	1,088	328	7,656	101	2,104
נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾						
4,036	577	70	184	131	(52)	3,126
נכסים אחרים						
341,993	6,516	12,989	9,808	60,863	59,294	192,523
סך-כל הנכסים						
התחייבויות						
242,931	421	6,237	12,864	58,117	20,567	144,725
פקדונות הציבור						
7,007	-	110	1,019	3,297	785	1,796
פקדונות מבנקים						
1,133	-	-	-	138	759	236
פקדונות הממשלה						
1,332	-	217	-	1,115	-	-
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר						
32,050	-	259	74	1,567	24,314	5,836
אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים						
13,829	-	1,196	425	7,331	2,282	2,595
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾						
20,350	519	104	221	1,227	153	18,126
התחייבויות אחרות						
318,632	940	8,123	14,603	72,792	48,860	173,314
סך-כל ההתחייבויות						
23,361	5,576	4,866	(4,795)	(11,929)	10,434	19,209
עודף נכסים (התחייבויות)						
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
		(6,036)	3,262	10,076	(5,458)	(1,844)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
		525	1,007	461	-	(1,993)
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
		248	304	(276)	-	(276)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
	5,576	(397)	(222)	(1,668)	4,976	15,096
סך-הכל כללי						
		684	1,626	425	-	(2,735)
אופציות בכסף, נטו (סכום נקוב מהוון)						
		669	776	(421)	-	(1,024)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (סכום נקוב מהוון)						

* לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא-כסף.

(1) כולל צמודי מטבע-חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

(3) החל מיום 1 בינואר 2011 מיישם הבנק את הוראות FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן. יתרות הנכסים וההתחייבויות בגין מכשירים נגזרים, המוצגות בביאור זה, הינן

נטו לאחר ייחוס ההשפעות הנובעות מיישום התקן המסתכם לסך של (13) מיליוני ש"ח, השפעות אלה הוצגו במיגזר הלא-צמוד.

ליום 30 בספטמבר 2010						
סך-הכל	פריטים לא-כספיים*	מטבע-חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי	
		אחר	אירו	דולר	צמוד למדד המחירים	לא-צמוד
נכסים						
37,236	-	2,209	896	11,143	200	22,788
28,935	1,874	1,562	2,291	6,123	2,699	14,386
10	-	10	-	-	-	-
220,665	193	8,244	7,616	25,690	50,901	128,021
296	-	-	60	221	9	6
125	125	-	-	-	-	-
3,669	3,669	-	-	-	-	-
98	98	-	-	-	-	-
8,598	87	1,174	1,279	4,097	106	1,855
***3,194	517	35	221	321	379	***1,721
***302,826	6,563	13,234	12,363	47,595	54,294	***168,777
התחייבויות						
217,554	193	6,089	13,588	58,023	20,376	119,285
4,885	-	136	408	2,480	708	1,153
1,423	-	-	-	142	1,034	247
820	-	820	-	-	-	-
25,920	-	237	62	923	19,633	5,065
12,074	-	1,388	1,398	4,432	2,154	2,702
***18,016	589	114	163	1,245	114	***15,791
***280,692	782	8,784	15,619	67,245	44,019	***144,243
***22,134	5,781	4,450	(3,256)	(19,650)	10,275	***24,534
עודף נכסים (התחייבויות)						
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
		(4,489)	2,380	18,498	(8,964)	(7,425)
		(318)	374	485	-	(541)
		(207)	612	(614)	-	209
	5,781	(564)	110	(1,281)	1,311	***16,777
		3	706	209	-	(918)
		(648)	1,840	(3,255)	-	2,063

* לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא-כספי.

** הנתונים סווגו מחדש כדי להתאים להוראות הדיווח לציבור.

*** הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים, החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1(ג)4 לעיל.

(1) כולל צמודי מטבע-חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות לחובות מסופקים - חלקן מלווים שזוהו ספציפית, וחלקן לפי יחס של כל בסיס הצמדה לסך של כל האשראי לציבור.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2011

מבוקר
(במיליוני ש"ח)

ביאור 5
נכסים והתחייבויות
לפי בסיסי הצמדה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2010						
סך-הכל	פריטים לא כספיים*	מטבע-חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי	
		אחר	אירו	דולר	צמוד למדד המחירים	לא-צמוד
נכסים						
50,331	-	1,010	643	8,849	201	39,628
מזומנים ופקדונות בבנקים						
31,604	2,285	1,496	2,067	5,595	2,794	17,367
ניירות-ערך						
16	-	16	-	-	-	-
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר						
225,288	205	8,212	6,971	25,472	52,901	131,527
אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾						
339	-	-	94	240	-	5
אשראי לממשלות						
132	132	-	-	-	-	-
השקעות בחברות כלולות						
3,803	3,803	-	-	-	-	-
בנינים וציוד						
65	65	-	-	-	-	-
נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין**						
6,472	9	947	349	2,899	281	1,987
נכסים בגין מכשירים נגזרים**						
***3,039	529	33	242	253	8	***1,974
נכסים אחרים**						
***321,089	7,028	11,714	10,366	43,308	56,185	***192,488
סך כל הנכסים						
התחייבויות						
233,965	205	6,257	13,173	58,207	19,421	136,702
פקדונות הציבור						
4,834	-	37	377	2,399	631	1,390
פקדונות מבנקים						
1,335	-	-	-	132	881	322
פקדונות הממשלה						
386	-	386	-	-	-	-
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר						
27,608	-	459	58	886	20,296	5,909
אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים						
10,249	-	1,240	489	3,249	2,432	2,839
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים**						
***19,814	564	151	220	1,208	150	***17,521
התחייבויות אחרות**						
***298,191	769	8,530	14,317	66,081	43,811	***164,683
סך כל ההתחייבויות						
***22,898	6,259	3,184	(3,951)	(22,773)	12,374	***27,805
עודף נכסים (התחייבויות)						
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
		(3,700)	4,032	20,832	(7,280)	(13,884)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
		(315)	(139)	376	-	78
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
		181	(35)	458	-	(604)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
	6,259	(650)	(93)	(1,107)	5,094	***13,395
סך הכל כללי						
		36	(210)	278	-	(104)
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						
		95	(586)	1,423	-	(932)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (סכום נקוב מהוון)						

* לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא-כספי.

** הנתונים סווגו מחדש כדי להתאים להוראות הדיווח לציבור.

*** הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים. החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1(ג)(4) לעיל.

(1) כולל צמודי מטבע-חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות לחובות מסופקים - חלקן מלווים שזוהו ספציפית, וחלקן לפי יחס של כל בסיס הצמדה לסך של כל האשראי לציבור.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2011

(במיליוני ש"ח)

ביאור 6 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

30 בספטמבר	31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2011	2010	2010	2011
בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	
יתרת הפרשה להפסדי אשראי		יתרות החוזים*	
א. מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים:			
עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:			
1	1,417	1,198	1,743
(1) אשראי תעודות			
17	6,626	6,411	7,205
(2) ערבויות להבטחת אשראי			
38	10,067	10,119	12,917
(3) ערבויות לרוכשי דירות			
130	16,488	16,237	18,676
(4) ערבויות והתחייבויות אחרות			
68	29,688	30,483	31,386
(5) מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו⁽¹⁾			
96	36,561	**34,265	33,370
(6) מסגרות חו"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה, שלא נוצלו			
67	26,433	***26,231	27,907
(7) התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ושעדיין לא ניתן			
40	15,474	***12,296	15,601
(8) התחייבויות להוצאת ערבויות			
ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות:			
	166	149	240
(1) התחייבויות לרכישת ניירות ערך			
	51	121	102
(2) הקמה של בניינים וציוד ורכישתם			
(3) דמי שכירות של בניינים וציוד בשל התקשרויות לתקופה העולה על שלוש שנים מתאריך המאזן, לתשלום בשנים הבאות:			
	108	106	125
בשנה הראשונה			
	108	104	125
בשנה השנייה			
	108	104	125
בשנה השלישית			
	105	103	120
בשנה הרביעית			
	98	103	114
בשנה החמישית			
	610	623	692
מעל חמש שנים			
	1,137	1,143	1,301
סך-הכל דמי שכירות של בניינים וציוד			

* יתרות החוזים או הסכומים הנקובים הינם לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

** הוצג מחדש. יתרות מסגרות לא מנוצלות של הלוואות לדיר הוצגו מחדש להכללת סך של כ-3.3 מיליארד ש"ח שלא נכללו בתקופה קודמת.

*** סווג מחדש.

(1) לא כולל מסגרות לא מנוצלות של כרטיסי אשראי באחריות בנקים אחרים בסך של כ-10,125 מיליוני ש"ח (10:30.9:11,383 מיליוני ש"ח, 10:31.12:9,744 מיליוני ש"ח).

ג. תביעות משפטיות

קבוצת הבנק (הבנק וחברות מאוחדות שלו) הינה צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, שנקטו נגדה לקוחותיה, לקוחותיה בעבר וכן צדדים שלישיים שונים, שראו את עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילותה במהלך עסקיה הרגיל. עילות התביעות נגד קבוצת הבנק שונות ומגוונות. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה.

סכום החשיפה הנוספת בשל תביעות שהוגשו נגד קבוצת הבנק בנושאים שונים ליום 30 בספטמבר 2011, שאפשרות התממשותן הינה אפשרית (Reasonably Possible), משתכם בכ- 131 מיליוני ש"ח.

(א) לפרטים בדבר פירוט התביעות והבקשות לאישור תובענות כתובענות ייצוגיות בסכומים מהותיים, ראה ביאור 19ד(א) בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010. למועד פרסום הדוחות הכספיים לא חלו שינויים מהותיים, ביחס למפורט בדוחות הכספיים הנ"ל בקשר לתביעות נגד קבוצת הבנק למעט המפורט להלן:

1. באשר לתביעה שצויינה בביאור 19ד(א)5) בדוחות הכספיים לשנת 2010, שהוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו ביום 28 בספטמבר 2008 בגין גביית עמלה מלקוחות העוסקים במסחר בשוק "אופציות על מדד תל-אביב 25", באמצעות מנהלי תיקים עצמאיים- התביעה והבקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית כנגד הבנק, נמחקו על-ידי בית המשפט המחוזי, ביום 10 באוקטובר 2011.

2. באשר לתביעה שצויינה בביאור 19ד(א)6) בדוחות הכספיים לשנת 2010, שהוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים ביום 4 באוגוסט 2008 בגין מכירת קרנות הנאמנות על-ידי הבנק - התביעה והבקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית, נדחו על-ידי בית המשפט המחוזי, ביום 27 במרץ 2011.

ביום 19 במאי 2011 הוגש ערעור לבית המשפט העליון על החלטת בית המשפט המחוזי לדחות את התביעה ואת הבקשה. הערעור בתיק זה הוגש במאוחד עם הערעור על פסק הדין שניתן בתביעה שצויינה בביאור 19ד(א)7) בדוחות הכספיים לשנת 2010 וכן עם ערעור על דחיית תביעות ובקשות דומות שהוגשו נגד בנקים וגופים פיננסיים אחרים בנושא זה. ביום 9 באוקטובר 2011 נמחק הערעור על-ידי בית המשפט העליון.

3. באשר לתביעה שצויינה בביאור 19ד(א)7) בדוחות הכספיים לשנת 2010, שהוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים ביום 4 באוגוסט 2008 בגין מכירת קופות הגמל על-ידי הבנק - התביעה והבקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית, נדחו על-ידי בית המשפט המחוזי, ביום 27 במרץ 2011.

ביום 19 במאי 2011 הוגש ערעור לבית המשפט העליון על החלטת בית המשפט המחוזי לדחות את התביעה. הערעור בתיק זה הוגש במאוחד עם הערעור על פסק הדין שניתן בתביעה שצויינה בביאור 19ד(א)6) בדוחות הכספיים לשנת 2010 וכן עם ערעור על דחיית תביעות ובקשות דומות שהוגשו נגד בנקים וגופים פיננסיים אחרים בנושא זה. ביום 9 באוקטובר 2011 נמחק הערעור על-ידי בית המשפט העליון.

4. באשר לתביעה שצויינה בביאור 19ד(א)12) בדוחות הכספיים לשנת 2010, שהוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו ביום 12 בספטמבר 2006 כנגד הבנק, בנק לאומי לישראל בע"מ ובנק דיסקונט לישראל בע"מ בגין גביית תשלומי ריבית מוזמנים וכן תשלומים בגין תוספת סיכון, עמלות הקצאת אשראי ודמי ניהול אחידים אצל כל הנתבעים - ביום 21 בנובמבר 2011 נמסרה לבית המשפט העליון הודעה נוספת מטעם היועץ המשפטי לממשלה, שלפיה הפך את עמדתו והינו סבור, שהבקשה ראויה להיות נדונה כתביעה ייצוגית. לא נמסר הסבר לשינוי בעמדה.

(ב) כמו-כן, תלויות ועומדות נגד קבוצת הבנק תובענות, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, כמפורט להלן. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכויי הליכים משפטיים אלה ולפיכך לא בוצעה בגינן הפרשה:

1. ביום 23 באוקטובר 2011 הוגשה למחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו בקשה לאישור תובענה נגד הבנק ותובענה נגד ארבעה חברי הנהלת הבנק שסיהנו בשנת 2006 ("הנתבעים") ונגד הבנק כנתבע פורמלי. עניין של הבקשה והתביעה הנמרת הינו לדברי התובע, כשלים שנפלו לכאורה לטענת התובע, בהתנהלותם של הנתבעים בקשר עם מכשירים פיננסיים שנוכחו והוחזקו על-ידי הבנק ברבעון השני של 2006 ולאחריו.

התובע מבסס את תביעתו על דוח שלטענתו הזמינו הנתבעים במהלך שנת 2006 מחברה חיצונית ואשר מסקנותיו היו לטענתו, כי סדרות ה-MBS שנוכחו על-ידי הבנק, היו אגרות-חוב מגובות במשכנתאות של גורמים פרטיים, ולפיכך מסוכנות יותר ביחס לסדרות MBS של סוכנויות של ממשלת ארצות-הברית. לטענת התובע התשארה העודפת על אותן אגרות-חוב, לא הצדיקה את הסיכון שבאחזקתן. לטענת התובע, הנתבעים התעלמו ממצאי הדוח, לא המירו את סדרות ה-MBS בסדרות מסוכנות פחות לכאורה, ואף המשיכו כביכול לרכוש סדרות MBS באותה רמת סיכון, גם לאחר קבלת הדוח.

עוד טוען התובע שהנתבעים הסתירו את ממצאי הדוח מדירקטוריון הבנק.

לטענת התובע, הפסדים שנגרמו לבנק מהשקעה בביירות-ערך מסוג MBS עולים על כך של מיליארד דולר ואילו היו הנתבעים דואגים לכך שהבנק יממש את סדרות ה-MBS או לחילופין ימיר את הסדרות הנ"ל בסדרות מסוכנות פחות לכאורה, לא היה נגרם לבנק הפסד כלל.

התובע מבקש מבית המשפט לקבוע כי הנתבעים הפרו את החובות המוטלות עליהם כלפי הבנק מכח הדין, ובשל כך לחייב אותם לשלם לבנק את הנזקים הכספיים שנגרמו לבנק.

2. ביום 21 בספטמבר 2011 הוגשו לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז נגד הבנק ונגד שני בנקים נוספים (להלן: "הבנקים המשיבים") כתב תביעה ובקשה לאישורה וניהולה כתביעה ייצוגית. סכומה הכולל של התביעה כנגד כל הבנקים המשיבים הועמד על סכום של 927 מיליוני ש"ח ואילו חלקו של הבנק הועמד על סכום של 280 מיליוני ש"ח.

עילתה של התביעה, לטענת המבקשים, הינה בגביית יתר הנובעת, כביכול, מגבייה אסורה של "ריבית דריבית" בהלוואות לדיור שלקחו המבקשים מהבנקים המשיבים וכן מכך, שבחישובי הריבית מתעלמים הבנקים המשיבים מכך שהריבית כבר שולמה ושתשלומים קודמים פרעו גם חלק מההקדן.

3. התקבלו בבנק הודעות מפסגות קופות-גמל ופנסיה בע"מ (להלן: "פסגות") ומכלל פנסיה גמל בע"מ (להלן: "כלל"), כי בחודש יולי 2011 הוגשה לביהמ"ש המחוזי בתל-אביב-יפו תביעה ובקשה להכיר בה כתובענה ייצוגית נגד פסגות וכלל ונגד 4 נתבעים אחרים, המנהלים קופות-גמל וקרנות השתלמות. התובעים טוענים שתביעתם כי הנתבעים יצרו אפליה שלא כדין בין עמיתים קופות גמל בכך שנתנו רק לחלק מהם הטבות בתשלום בדמי ניהול.

התובעים דורשים להשוות את זכויות כל העמיתים בקופות הגמל כך שכולם ישלמו דמי ניהול זהים ואחידים בשיעור הנמוך ביותר שנגבה ממי המעמיתים או לחילופין בשיעור ממוצע אחיד שיקבע.

כמו-כן, דורשים התובעים החזר דמי הניהול שניגבו ביתר מעמיתים שהופלו לטענתם לרעה בחמש השנים האחרונות.

התביעה הנ"ל לא הוגשה נגד הבנק, אולם מאחר שהיא מתייחסת לתקופה של 5 השנים האחרונות שבה הבנק, (באמצעות חברות שבעלותו), ניהל כשנתיים חלק מקופות הגמל המנוהלות היום על-ידי פסגות וכלל, הודיעו פסגות וכלל לבנק כי אם בעקבות התביעה יישת עליון חיוב כספי המתייחס לקופות הגמל שנוהלו על-ידי הבנק בתקופת הניהול של הבנק, אז הן ידרשו לקבל מהבנק שיפוי ופיצוי בגין כך.

פסגות וכלל הודיעו כי הן לומדות את התביעה והבקשה. אין להן בשלב זה תחשיב כספי לגבי החלק בגינו ניתן לדרוש מהבנק שיפוי ופיצוי ואין להן בשלב זה הערכה בדבר סיכויי התביעה.

- 4.** ביום 13 ביולי 2011 הוגשו לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו כתב תביעה ובקשה לאישורה וניהולה כתביעה ייצוגית נגד הבנק, נגד שלושה בנקים נוספים (להלן: "הבנקים המשיבים") ונגד חברת שירותי בנק אוטומטיים בע"מ הנמצאת בבעלות הבנקים המשיבים (להלן: "שבי"א"). סכומה הכולל של התביעה הייצוגית כנגד כל הבנקים המשיבים וכנגד שבי"א הועמד על סכום של כ-153 מיליוני ש"ח. עניין של התביעה והבקשה היתה בטענה, כי לקוח העושה שימוש במכשירי בנק אוטומטיים של שבי"א מחוייב, בנוסף לעמלה בגין המשיכה המחוייבת עם ביצוע המשיכה, גם בעמלה בגין ביצוע פעולה בערוץ ישיר המחוייבת בחשבון הבנק של הלקוח, וזאת מבלי שהלקוח קיבל על כך הודעה במהלך ביצוע המשיכה.
- 5.** ביום 16 באוגוסט 2010 הוגשה ל-US Bankruptcy Court of the Southern District of New York (להלן: "Bankruptcy Court") תביעה נגד Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd. (להלן: "הפועלים שווייץ") ונגד אחרים. התובעת, Fairfield Sentry Ltd. באמצעות מפקחיה (להלן: "הקרן"), היא קרן שבה השקיעו לקוחות הפועלים שווייץ. תביעה זו תוקנה והורחבה. התביעה עומדת על סך של כ-27 מיליון דולר ארצות-הברית. התביעה נגד הפועלים שווייץ היא אחת מתביעות דומות רבות שהקרן הגישה, ושבחן נדרשים הנתבעים להשיב לקרן את כל הפדיונות שמשכו מהקרן במהלך מספר שנים קודם לפירוקה (להלן: "תביעות Fairfield"). לפועלים שווייץ יש טענות הגנה כנגד התביעה, הן בהיבטים המהותיים שלה והן בהיבטים פרוצדורליים, בין היתר לרבות עצם שמכותו של בית המשפט לדון בתביעות נגד הבנק.
- במהלך חודש ספטמבר 2011 ניתנו שתי החלטות שיפוטיות, אשר עשויה להיות להן השפעה על תביעות Fairfield: האחת, החלטה של בית המשפט ב-BVI (מקום התאגדותה של קרן Fairfield), לפיה קרן Fairfield קיבלה בשעתו תמורה נאותה עבור כספי הפדיונות שנמשכו ממנה. השנייה, החלטה של בית המשפט הפדרלי בניו-יורק, לפיה אין ל-Bankruptcy Court סמכות עניינית לדון בתביעות Fairfield. בעקבות שתי החלטות אלה, הורה Bankruptcy Court על עיכוב הדיון בתביעות Fairfield המתנהלות בפניו, זאת עד לסיום הליכי הערעור על שתי החלטות האמורות. התביעה נגד הפועלים שווייץ מעוררת שורה של שאלות משפטיות תקדימיות מורכבות. לאור זאת, לא ניתן להעריך בשלב זה את סיכויי התביעה.
- 6.** מפרסומים באמצעי התקשורת נודע לבנק על הגשתה של בקשה לאישור תביעה ייצוגית נגד שלוש חברות כרטיסי אשראי ובהן חברת ישראלכרט ונגד בנקים ובהם הבנק, לפי אותם פרסומים היקף התביעה הינו 4.9 מיליארד ש"ח וענינה שיעור העמלות שחברות כרטיסי אשראי גבו. הבנק וחברת ישראלכרט לא קיבלו את הבקשה האמורה עד לאישור הדוחות הכספיים של הבנק ולפיכך אין הבנק יודע מה סכום התביעה המיוחס לו ולחברת ישראלכרט ואין ביכולתו לגבש עמדה באשר לבקשה זו.

ד. בהמשך להסדר בין ישראלכרט לבין הממונה על ההגבלים העסקיים לפיו הכרזת ישראלכרט כבעלת מונופולין בסליקת כרטיסי החיוב ישראלכרט ומסטרקארד תבטל ובמסגרת מינוי הממונה שיקבע מה הם הרכיבים הנכללים בעקרונות שנקבעו לעניין חישוב עמלה צולבת אשר נקבעו על-ידי בית הדין בהליך אחר שבין חלק מחברות כרטיסי האשראי, ואשר ישראלכרט לא היתה צד בו כמפורט בביאור 19(ג)10) בדוחות הכספיים של שנת 2010, הממונה הגיש את חוות דעתו ביום 23 במאי 2011. בהמשך להחלטת בית הדין מיום 7 באוגוסט 2011 הוחלט על הארכת ההיתר הזמני שניתן עד ליום 31 בדצמבר 2011, ובלבד ששיעור העמלה הצולבת הממוצעת לא יעלה על 0.875% החל מיום 1 בנובמבר 2011. מבקשות האישור, בניהן ישראלכרט, הגישו חוות דעת מומחים וכעת צפוי שייקבע הרכב בית הדין ויקבעו המועדים לחקירת המומחים. החלטה של בית הדין עשויה להשפיע לרעה על הכנסות קבוצת הבנק בעתיד, אולם בשלב זה אין ביכולת הבנק להעריך את היקפה. כמו-כן, כמוזכר בביאור 19(ג)10) בדוחות הכספיים של שנת 2010, בחודש פברואר 2011 הונחה על שולחן הכנסות ועברה בקריאה ראשונה הצעת חוק ממשלתית העוסקת, בין היתר, בתחום הניכיון, באפשרות שהמפקח יורה על סליקה צולבת במותגם בעלי נתח שוק של 10% ומעלה ובתחום רישוי סליקת כרטיסי אשראי. בחודש אוגוסט 2011 אושרה בחליאת הכנסת הצעת חוק ממשלתית העוסקת, בין היתר, בתחום הניכיון, וכן בהוראה כי מנפיק שהנפיק 10% או יותר ממספר כרטיסי החיוב שהונפקו בישראל או מנפיק אשר באמצעות כרטיסי החיוב שהנפיק בוצעו 10% לפחות מסכום העסקות שבוצעו בישראל, יחוייב להתקשר עם סולק לצורך ביצוע סליקה צולבת של עסקות בכרטיסי החיוב שהנפיק. תחילת הוראת חוק זה הינה תשעה חודשים לאחר כניסת החוק לתוקף. להערכת הבנק, לחוק תהיה השפעה לרעה על הכנסות קבוצת הבנק בעתיד, אולם בשלב זה אין ביכולת הבנק להעריך את היקפה.

ה. יישויות בעלות זכויות משתנות (VIE)

הבנק מספק קווי נזילות לגופי איגוד שבהם צדדים שלישיים משמשים כיוצרים. הקווים המסופקים על-ידי הבנק מהווים חלק קטן יחסית מסך קווי הנזילות של אותם גופי איגוד. הבנק אינו מספק חיזוקי אשראי לגופים אלו, אך קווי הנזילות המסופקים לגופי איגוד כאמור לעיל ליום 30 בספטמבר 2011 הסתכם ב-185 מיליוני ש"ח (50 מיליוני דולר), בהשוואה ל-177 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2010. עד ליום 30 בספטמבר 2011 לא בוצעה משיכה מאף אחד מהקווים האלו. בהתחשב בעובדה שבדרך כלל הבנק מספק חלק קטן יחסית מסך קווי הנזילות לגופי איגוד אלו ואינו מספק להם תמיכה מסוגים אחרים, הבנק קבע כי הוא אינו מחזיק בזכויות משתנות אשר הופכות אותו לנהנה העיקרי ב-VIE כלשהן של אותם גופי איגוד.

1. ביום 31 בינואר 2011 זומן מנכ"ל הבנק, מר ציון קינן, לחקירה תחת אזהרה במשטרה, וזאת בקשר עם אישור הלואה שניתנה בעבר על-ידי הבנק למר דן דנקנר בעת שכיהן כיו"ר דירקטוריון הבנק.

ביום 17 בפברואר 2011 פרסם הבנק הודעה כמפורט להלן:
"בעקבות פרסום הודעת דובר משטרת ישראל בדבר העברה לפרקליטות של חומר חקירה הנוגע למנכ"ל הבנק, קיים הדירקטוריון של הבנק דיון ושמע סקירה מאת יו"ר הדירקטוריון, יאיר סרוסי, על מגעים שקיים במהלך היום בעקבות הודעת המשטרה".
בתום הסקירה פרסם הדירקטוריון את ההודעה הבאה:
"לאחר שמע את סקירת היו"ר וחוות דעתם של היועצים המשפטיים ועל סמך המידע שהתפרסם והמצוי בידו, אימץ הדירקטוריון את המלצת היו"ר, להמשיך ולפעול בתאום מלא עם בנק ישראל, באופן שיבטיח, המשך פעילותו העסקית השוטפת של בנק הפועלים.
הדירקטוריון מביע אמון במנכ"ל הבנק, ציון קינן, ומביע תקוותו כי בדיקת הפרקליטות תושלם במהירות מירבית ותעלה כי אין מקום להליכים משפטיים כנגדו".

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2011

ביאור 6

התחייבויות תלויות
והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ביום 3 במרץ 2010 פרסם דובר המשטרה הודעה כמפורט להלן:
"המשטרה חוקרת את דן דנקנר בקשר לתפקידו כדירקטור וכיו"ר הדירקטוריון של בנק הפועלים בשנים 2009-2005, לאור חשדות לכאורה לביצוע עבירות פליליות מתחום טוהר המידות. החקירה מלווה על-ידי המחלקה הכלכלית בפרקליטות המדינה".
לאחר פרסום ההודעה הני"ל פרסמה דוברת הבנק את ההודעה הבאה:
"החקירה שבה מדובר אינה מתנהלת נגד הבנק. הבנק ממשיך להתנהל בהתאם לתוכניות הרגילות ואין בחקירה כדי להפריע לפעילותו, והוא מקווה שהחקירה תסתיים בהקדם".
גם דובר בנק ישראל פרסם הודעה שבה מסר:
"הפיקוח על הבנקים מבקש להבהיר כי יש לו אמון בבנק הפועלים וכי הוא עוקב אחר ההתפתחויות בנושא".

הבנק קיבל שני מכתבי דרישה בהתאם לסעיף 194 לחוק החברות, התשמ"ט-1999, (להלן: "הדרישות"), בקשר עם התקשרותה של תרשיש החזקות והשקעות הפועלים בע"מ (להלן: "תרשיש"), שהינה חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, בשנת 2005 בהסכם (להלן: "הסכם הרכישה") לרכישת שליטה בבנק תורכי הידוע כיום בשם בנק פוזיטיף קרדי וה לקלימנה בנקאסי אי.אס. (להלן: "בנק פוזיטיף"), כאשר לפי הסכם הרכישה היתה גם קרן השקעות זרה בשם RP Explorer Master Fund (להלן: "RP"), זכאית להשקיע בהון בנק פוזיטיף במחיר זהה למחיר ההשקעה של תרשיש ולקבל הקצאה של 7.45% מהון המניות המוקצה שלו. לפי הסכמה נוספת בין הבנק ל-RP קיבלה זו מהבנק אופציה לרכוש ממנו, בתנאים ובמועדים מוסכמים, מניות נוספות של בנק פוזיטיף עד לתקרה של כ-7.45% נוספים מהון בנק פוזיטיף, בתנאי שאחזקת תרשיש בבנק פוזיטיף לא תפחת מ-50.1% מההון המונפק שלו.
קרן RP לא ביצעה השקעה כלשהי בבנק פוזיטיף וזאת גם בשים לב להבנות מאוחרות שהושגו עימה. בהמשך לאותן הבנות, אישר הדירקטוריון בשנת 2008 תשלום סכום של 25 מיליון דולר ל-RP לסיכוק כל תביעותיה.
אליבא דמגיש הדרישות הני"ל, התשלום האמור ל-RP לא היה ראוי והיה נמוע בעניין אישי של מר דן דנקנר, שכהן בכל המועדים הרלוונטיים כדירקטור בבנק, שנמנה על קבוצת השליטה בבנק בשנת 2005 וכיהן כיו"ר הדירקטוריון של הבנק בשנת 2008. לפי הטענה האחת, עניינו של מר דנקנר פוסל את הסכם הרכישה מעיקרו; ולפי הטענה השנייה, פוסל עניינו האישי של מר דנקנר את התשלום שעליו הוחלט בשנת 2008.
בדרישות נדרש הבנק לתבוע חזרו של הסכום האמור של 25 מיליון דולר, בתוספת ריבית, וזאת מאת RP, מר דן דנקנר ומאת דירקטורים נוספים של הבנק (בחלקם דירקטורים שפרשו בינתיים מהדירקטוריון).
הדירקטוריון של הבנק קיים דיונים על שתי הדרישות והחליט לדחותן; לאחר שקבע, בין היתר, כי הענות לכל אחת מהן לא תהיה לטובת הבנק, וזאת גם בשים לב לכך, שספק אם יש סיכוי טוב לזכות בתביעה מעין זו.
לאחר שנדחתה הדרישה הראשונה, פנה בעל המניות אשר הגיש את הדרישה, בבקשה לבית המשפט להתיר לו להגיש תובענה נגזרת בשם הבנק כנגד מר דן דנקנר, כנגד מי שכהנו כחברי הדירקטוריון של הבנק בדצמבר 2005 וכנגד RP (להלן ביחד: "הנתבעים").
בבקשה לאישורה של התובענה הנגזרת נטען כי הנתבעים, ביחד ולחוד, הסבו לבנק נזק בסכום של 88 מיליון ש"ח וכי עליהם לפצות את הבנק בסכום זה. כנגד מר דן דנקנר טוען התובע, כי הסכם הרכישה והתשלום האמור ל-RP היו נגועים בעניינו האישי ולא אושרו כדין, כנגד RP טוען התובע, כי ידעה על עניינו האישי של מר דנקנר ועל העדר האישור וכנגד הדירקטורים האחרים נטען, כי לא קיימו את חובת הזהירות שלהם לבנק.
ביום 11 ביולי 2010 הוגשו לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו תובענה נגזרת ובקשה לאישורה כתובענה נגזרת נוספת כנגד מר דן דנקנר, חברי דירקטוריון הבנק שכהנו כדירקטורים בחודש פברואר 2008, תרשיש החזקות והשקעות פועלים בע"מ (להלן: "תרשיש") שהינה חברה בת של הבנק ו-RP (להלן ביחד: "הנתבעים") וכנגד הבנק כנתבע פורמלי, בהן מבקש המבקש מבית המשפט לאשר לו להגיש בשם הבנק תביעה נגזרת כנגד הנתבעים ולחייבם, ביחד ולחוד, לשלם לבנק סכום של כ-72 מיליון ש"ח. עניינן של התובענה והבקשה לאישורה כתובענה נגזרת אלו נוגע להסכם הרכישה הני"ל ולפיצוי שניתן ל-RP, אשר לטענת המבקש היה גבוה ב-20 מיליון דולר מהפיצוי המוסכם על-פי הסכם הרכישה. המבקש טוען כי התשלום ל-RP בוצע על-ידי הבנק, תוך הפרת אמונים של מקצת הנתבעים והפרה של חובת הזהירות של יתר הנתבעים.
ביום 19 באוקטובר 2010 החליטה נשיאת בית המשפט העליון לאחד את הדיון בשתי הבקשות.

ביאור 7

פעילות במכשירים נגזרים -
היקף, סיכוני אשראי
ומועדי פירעון

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

ליום 30 בספטמבר 2011						
סך-הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגן מניות	חוזי מטבע-חוץ	חוזי ריבית		
				שקל-מדד	אחר	
1. נגזרים מגדרים*						
9,859	-	-	-	9,859	-	Swaps
9,859	-	-	-	9,859	-	סך-הכל נגזרים מגדרים
4,036	-	-	-	4,036	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
2. נגזרים ALM***						
11,509	-	-	17	11,492	-	חוזי Futures
198,692	1,884	46	147,505	40,322	8,935	חוזי Forward
חוזי אופציה אחרים						
518	-	-	148	370	-	אופציות שנקנו
199,225	-	-	30,962	166,152	2,111	Swaps
409,944	1,884	46	178,632	218,336	11,046	סך-הכל נגזרי ALM
83,916	-	-	-	82,269	1,647	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
3. נגזרים אחרים*						
35,796	591	-	35,205	-	-	חוזי Forward
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה						
10,888	-	8,419	2,469	-	-	אופציות שנכתבו
10,888	-	8,419	2,469	-	-	אופציות שנקנו
חוזי אופציה אחרים						
72,046	1,083	4,747	32,591	33,625	-	אופציות שנכתבו
68,385	767	856	31,495	35,267	-	אופציות שנקנו
1,287	-	837	-	450	-	Swaps
199,290	2,441	23,278	104,229	69,342	-	סך-הכל נגזרים אחרים
4. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט						
557	557	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב
30	30	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב
10,276	-	-	10,276	-	-	חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט
629,956	4,912	23,324	293,137	297,537	11,046	סך-כל הסכום הנקוב

* למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט.

** נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 7

פעילות במכשירים נגזרים -
היקף, סיכוני אשראי
ומועדי פירעון (המשך)

ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים*

ליום 30 בספטמבר 2011						
סך-הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגן מניות	חוזי מטבע-חוץ	חוזי ריבית		
				שקל-מדד	אחר	
1. נגזרים מגזרים**						
93	-	-	-	93	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
511	-	-	-	511	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
2. נגזרים ALM***						
8,821	130	5	3,655	4,962	69	שווי הוגן ברוטו חיובי
11,044	130	5	5,004	5,545	360	שווי הוגן ברוטו שלילי
3. נגזרים אחרים**						
2,563	31	299	1,994	239	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
2,470	43	303	1,877	247	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
4. נגזרי אשראי						
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב:						
1	1	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
6	6	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב:						
3	3	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
11,481	165	304	5,649	5,294	69	סך-הכל שווי הוגן ברוטו חיובי
14,031	179	308	6,881	6,303	360	סך-הכל שווי הוגן ברוטו שלילי

* החל מיום 1 בינואר 2011 מיישם הבנק את הוראות FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן. יתרות הנכסים וההתחייבויות, המוצגות בביאור זה, הינן ברוטו לפני ייחוס ההשפעות הנובעות מיישום התקן המסתכמות לסך של (13) מיליוני ש"ח.

** למעט נגזרי אשראי.

*** נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 7

פעילות במכשירים נגזרים -
היקף, סיכונים אשראי
ומועדי פירעון (המשך)

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

ליום 30 בספטמבר 2010						
סך-הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגן מניות	חוזי מטבע-חוץ	חוזי ריבית		
				שקל-מדד	אחר	
1. נגזרים מגדרים*						
12,757	-	-	441	12,316	-	Swaps
12,757	-	-	441	12,316	-	סך-הכל נגזרים מגדרים
3,123	-	-	-	3,123	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
2. נגזרים ALM***						
13,779	-	-	17	13,762	-	חוזי Futures
151,740	1,293	39	100,063	40,571	9,774	חוזי Forward
חוזי אופציה אחרים						
511	-	-	146	365	-	אופציות שנקנו
147,051	-	-	22,534	124,517	-	Swaps
313,081	1,293	39	122,760	179,215	9,774	סך-הכל נגזרי ALM
63,758	-	-	-	63,758	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
3. נגזרים אחרים*						
242	-	-	-	242	-	חוזי Futures
15,852	62	-	15,790	-	-	חוזי Forward
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה						
11,348	-	9,385	1,963	-	-	אופציות שנכתבו
11,348	-	9,385	1,963	-	-	אופציות שנקנו
חוזי אופציה אחרים						
65,460	744	4,990	40,019	19,707	-	אופציות שנכתבו
57,987	734	1,161	38,005	18,087	-	אופציות שנקנו
14,810	-	495	14,146	169	-	Swaps
177,047	1,540	25,416	111,886	38,205	-	סך-הכל נגזרים אחרים
4. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט						
600	600	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב
10,714	-	-	10,714	-	-	חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט
514,199	3,433	25,455	245,801	229,736	9,774	סך-כל הסכום הנקוב

* למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט.

** נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 7

פעילות במכשירים נגזרים -
היקף, סיכוני אשראי
ומועדי פירעון (המשך)

ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

ליום 30 בספטמבר 2010						
סך-הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגן מניות	חוזי מטבע-חוץ	חוזי ריבית		
				שקל-מדד	אחר	
1. נגזרים מגדרים*						
125	-	-	2	123	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
428	-	-	12	416	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
2. נגזרים ALM***						
6,297	58	-	2,236	3,979	24	שווי הוגן ברוטו חיובי
9,602	58	-	4,382	4,994	168	שווי הוגן ברוטו שלילי
3. נגזרים אחרים*						
2,195	21	286	1,329	559	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
2,096	19	196	1,318	563	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
4. נגזרי אשראי						
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב:						
4	4	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
8,617	79	286	3,567	4,661	24	סך-הכל שווי הוגן ברוטו חיובי
12,130	81	196	5,712	5,973	168	סך-הכל שווי הוגן ברוטו שלילי

* למעט נגזרי אשראי.

** נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 7

פעילות במכשירים נגזרים -
היקף, סיכוני אשראי
ומועדי פירעון (המשך)

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

ליום 31 בדצמבר 2010						
סך-הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגן מניות	חוזי מטבע-חוץ	חוזי ריבית		
				שקל-מדד	אחר	
1. נגזרים מגדרים*						
11,806	-	-	-	11,806	-	Swaps
11,806	-	-	-	11,806	-	סך-הכל נגזרים מגדרים
3,354	-	-	-	3,354	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
2. נגזרים ALM***						
9,800	-	-	16	9,784	-	חוזי Futures
129,575	1,449	38	92,353	28,495	7,240	חוזי Forward
חוזי אופציה אחרים						
497	-	-	142	355	-	אופציות שנקנו
152,432	-	-	23,804	127,711	917	Swaps
292,304	1,449	38	116,315	166,345	8,157	סך-הכל נגזרי ALM
65,910	-	-	-	65,097	813	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
3. נגזרים אחרים*						
710	-	-	-	710	-	חוזי Futures
26,993	60	-	26,933	-	-	חוזי Forward
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה						
10,656	-	8,741	1,915	-	-	אופציות שנכתבו
10,658	-	8,741	1,917	-	-	אופציות שנקנו
חוזי אופציה אחרים						
62,144	1,139	4,801	40,551	15,653	-	אופציות שנכתבו
56,019	989	700	39,699	14,631	-	אופציות שנקנו
628	-	303	-	325	-	Swaps
167,808	2,188	23,286	111,015	31,319	-	סך-הכל נגזרים אחרים
4. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט						
579	579	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב
30	30	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב
24,512	-	-	24,512	-	-	חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט
497,039	4,246	23,324	251,842	209,470	8,157	סך-כל הסכום הנקוב

* למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט.

** נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 7

פעילות במכשירים נגזרים -
היקף, סיכונים אשראי
ומועדי פירעון (המשך)

ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

ליום 31 בדצמבר 2010						
סך-הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגן מניות	חוזי מטבע-חוץ	חוזי ריבית		
				שקל-מדד	אחר	
1. נגזרים מגדרים*						
58	-	-	-	58	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
438	-	-	-	438	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
2. נגזרים ALM***						
4,833	49	-	1,778	2,980	26	שווי הוגן ברוטו חיובי
8,279	48	-	4,335	3,586	310	שווי הוגן ברוטו שלילי
3. נגזרים אחרים*						
1,604	24	239	1,146	195	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
1,600	25	229	1,145	201	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
4. נגזרי אשראי						
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב:						
2	2	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
6,495	73	239	2,924	3,233	26	סך-הכל שווי הוגן ברוטו חיובי
10,319	75	229	5,480	4,225	310	סך-הכל שווי הוגן ברוטו שלילי

* למעט נגזרי אשראי.

** נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 7

פעילות במכשירים נגזרים -
היקף, סיכונים אשראי
ומועדי פירעון (המשך)

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

ליום 30 בספטמבר 2011						
בלתי מבוקר						
סך-הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות	
11,481	4,076	-	850	6,295	260	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
11,481	4,076	-	850	6,295	260	יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים ⁽²⁾
52,429	16,583	253	3,888	31,701	4	סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
63,910	20,659	253	4,738	37,996	264	סך-הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים

ליום 30 בספטמבר 2010						
בלתי מבוקר						
סך-הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות	
8,617	3,412	1	615	4,428	161	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
8,617	3,412	1	615	4,428	161	יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים
40,970	12,679	41	3,076	25,169	5	סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
49,587	16,091	42	3,691	29,597	166	סך-הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים

ליום 31 בדצמבר 2010						
מבוקר						
סך-הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות	
6,495	2,306	-	474	3,493	222	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
6,495	2,306	-	474	3,493	222	יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים
40,311	11,011	42	3,126	26,130	2	סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
46,806	13,317	42	3,600	29,623	224	סך-הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים

- (1) מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך 19 מיליוני ש"ח (30.9.10: 19 מיליוני ש"ח 31.12.2010: 23 מיליוני ש"ח).
 (2) יתרת הנכסים הינה ברוטו לפני ייחוס השפעות מיישום של הוראה FAS157 בדבר מדידת שווי הוגן המסתכמות לסך של 168 מיליוני ש"ח. לפרטים נוספים ראה ביאור 8(א) להלן.
 (3) סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לוזה.

ביאור 7

פעילות במכשירים נגזרים -
היקף, סיכוני אשראי
ומועדי פירעון (המשך)

ד. פירוט מועדי פירעון (סכומי ערך נקוב)

ליום 30 בספטמבר 2011				
סך-הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים
בלתי מבוקר				
				חוזי ריבית
11,046	2,029	5,250	2,766	1,001
				שקל-מדד
297,537	52,677	93,193	76,525	75,142
				אחר
293,137	18,084	14,757	102,193	158,103
				חוזי מטבע
23,324	688	4,438	1,160	17,038
				חוזים בגין מניות
4,912	-	632	1,812	2,468
				חוזי סחורות ואחרים (כולל נגזרי אשראי)
629,956	73,478	118,270	184,456	253,752
				סך-הכל
ליום 30 בספטמבר 2010				
בלתי מבוקר				
514,199	73,425	79,808	127,823	233,143
				סך-הכל
ליום 31 בדצמבר 2010				
מבוקר				
497,039	74,759	75,516	104,542	242,222
				סך-הכל

ביאור 8

יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

ליום 30 בספטמבר 2011			
יתרות במאזן			
שווי הוגן	סך-הכל	(2)	(1)
נכסים פיננסיים			
49,956	49,964	47,437	2,527
מזומנים ופקדונות בבנקים			
27,844	27,789	903	26,886
ניירות-ערך*			
10	10	-	10
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר			
246,440	244,577	243,694	883
אשראי לציבור, נטו			
525	524	524	-
אשראי לממשלות			
11,294	11,294	-	11,294
נכסים בגין מכשירים נגזרים			
1,204	1,205	105	1,100
נכסים פיננסיים אחרים			
337,273	335,363	292,663	42,700
סך-כל הנכסים הפיננסיים			
התחייבויות פיננסיות			
244,741	242,931	242,048	883
פקדונות הציבור			
7,235	7,007	7,007	-
פקדונות מבנקים			
1,210	1,133	1,133	-
פקדונות הממשלה			
1,333	1,332	1,115	217
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר			
33,639	32,050	32,050	-
אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים			
13,829	13,829	-	13,829
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
16,065	16,151	14,038	2,113
התחייבויות פיננסיות אחרות			
318,052	314,433	297,391	17,042
סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות			

* כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 574 מיליוני ש"ח.

הערות:

- (1) מכשירים פיננסיים שבהם היתרה במאזן זהה לשווי הוגן.
- (2) מכשירים פיננסיים אחרים לגביהם חושב השווי ההוגן.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2011

ביאור 8

יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומן העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן המוצגת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מיומש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכולו להיות שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת הזכויות שאינן מקנות שליטה ואת השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירעון. בשל כל אלו, יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק חי. כמו-כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

פקדונות בבנקים, אגרות-חוב ומלוות שאינם נסחרים ואשראי למחשלה – שיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקות דומות במועד הדיווח;

ניירות-ערך סחירים – לפי שווי שוק בשוק העיקרי.

אשראי לציבור – השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים מנוכחים בשיעור ניכיון מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית). תקבולים אלה הונו בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה.

בדרך כלל שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית לפיו נעשות בבנק עסקות דומות במועד הדיווח. השווי ההוגן של חובות פגומים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. בכל מקרה, שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקותיו במועד הדיווח.

תזרימי המזומן העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות.

מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי יוחסו לתקופות שבהן מוין אותו חוב, מקום בו ניתן לעשות זאת (לדוגמה, כאשר חושבה הפרשה על בסיס פרטני לפי ערך נוכחי של תזרים מזומנים). בהעדר נתונים אלה מחיקות חשבונאיות ויתרת הפרשות מיוחסים באופן יחסי ליתרת האשראי לפי תקופות לפירעון בסוף התקופה.

פקדונות, אגרות-חוב וכתבי התחייבות – בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור ריבית בו התאגיד מגייס פקדונות דומים, או בהנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות דומים (אם מחיר מצוטט בשוק פעיל אינו זמין), על-ידי הבנק, ביום הדיווח. לגבי אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים אשר נסחרים כנכס בשוק פעיל, השווי ההוגן מבוסס על מחירי שוק מצוטטים או על ציטוטי סוחרים עבור התחייבות זהה הנסחרת כנכס בשוק פעיל.

השאלות בין לקוחות – מוצגים כאשראי ופקדונות ונמדדים לפי ערכם בבורסה של ניירות הערך המושאלים.

מכשירים נגזרים – מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי.

מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

מידת השווי ההוגן של מכשירים נגזרים מתחשבת בין היתר בסיכון האשראי הגלום בעסקות אלו.

אומדן השווי ההוגן של נכסים בגין מכשירים נגזרים, משקף גם את סיכון האשראי של הצד הנגדי, ואומדן השווי ההוגן של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משקף גם את סיכון האשראי של הבנק.

להלן ההתאמה של נכסים והתחייבויות בגין מכשירים נגזרים, כאמור לעיל, נכון ליום 30 בספטמבר 2011:

במיליוני ש"ח	
בלתי מבוקר	
11,481	נכסים בגין מכשירים נגזרים
(168)	התאמה בגין סיכון האשראי של נכסים בגין מכשירים נגזרים
14,031	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(155)	התאמה בגין סיכון האשראי של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

נכסים והתחייבויות אשר מדידת השווי ההוגן בגינם מתבססת על נתוני רמה 3 – פריטים ששוים ההוגן נקבע על סמך מחיר אינדיקטיבי מגורם בלתי תלוי, מחיר אינדיקטיבי של צד נגדי לעסקה, מודלים להערכה אשר חלק מהנתונים המשמעותיים בהם אינם נצפים וכן פריטים ששוים ההוגן נקבע על סמך מחשבוני פנימיים או לשכות שירות אשר חלק מהנתונים בהם אינם נצפים.

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

ליום 30 בספטמבר 2011			
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
יתרה מאזנית	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים			
ניירות-ערך זמינים למכירה:			
19,205	-	3,191	16,014
אגרות-חוב ממשלתיות			
3,026	63	1,035	1,928
אגרות-חוב של אחרים			
247	247	-	-
ניירות-ערך מגובי נכסים			
1,084	-	-	1,084
מניות סחירות			
ניירות-ערך למסחר:			
1,911	-	-	1,911
אגרות-חוב ממשלתיות			
795	-	-	795
אגרות-חוב של אחרים			
44	-	-	44
מניות סחירות			
נכסים בגין מכשירים נגזרים:			
69	-	69	-
חוזי שקל-מדד			
5,294	102	5,192	-
חוזי ריבית אחרים			
5,649	19	5,592	38
חוזי מטבע-חוץ			
304	77	6	221
חוזי מניות			
165	12	153	-
חוזי סחורות ואחרים			
883	-	-	883
אשראי בגין השאלות בין לקוחות			
223	-	-	223
נכסים בגין פעילות בשוק המעוף			
38,899	520	15,238	23,141
סך-כל הנכסים			
התחייבויות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:			
360	-	360	-
חוזי שקל-מדד			
6,303	111	6,192	-
חוזי ריבית אחרים			
6,881	-	6,843	38
חוזי מטבע-חוץ			
308	81	6	221
חוזי מניות			
179	15	164	-
חוזי סחורות ואחרים			
883	-	-	883
פקדונות בגין השאלות בין לקוחות			
223	-	-	223
התחייבויות בגין פעילות בשוק המעוף			
15,137	207	13,565	1,365
סך-כל ההתחייבויות			

ביאור 8

יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. שינויים בפרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2010 והפסד ⁽¹⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח	רווחים (הפסדים) שהונחו בהון ⁽²⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח	רכישות	הנפקות	סילוקים	העברות מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2011	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2011
--	----------------------------------	--	----------------------------------	--------	--------	---------	-------------------	--------------------------------	---

נכסים

ניירות-ערך זמינים למכירה:

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
347*	8	(5)	-	-	-	(287)	-	63	5 ⁽¹⁾
262	10	15	-	-	-	(40)	-	247	24
-	-	-	-	-	-	-	-	-	- ⁽¹⁾

ניירות-ערך למסחר:

-	-	-	-	-	-	-	-	-	- ⁽²⁾
-	-	-	-	-	-	-	-	-	- ⁽²⁾
-	-	-	-	-	-	-	-	-	- ⁽²⁾

יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו:

-	-	-	-	-	-	-	-	-	- ⁽¹⁾
(4)	(10)	-	62	(62)	5	-	(9)	(15) ⁽¹⁾	(15) ⁽¹⁾
12	(6)	-	-	-	12	1	(4)	19	- ⁽¹⁾
10	(73)	-	32	(8)	35	-	(4)	2	(2) ⁽¹⁾
(1)	(2)	-	-	-	-	-	(3)	(1)	(1) ⁽¹⁾
626*	(73)	10	94	(70)	(275)	1	313	15	-

* הוצג מחדש.

- (1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף רווח מפעילות מימון (לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי).
 (2) רווחים (הפסדים) שנכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2011

בלתי מבוקר
(במיליוני ש"ח)

ביאור 8

יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

שווי הוגן ליום 30 ביוני 2011	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽¹⁾	רכישות	הנפקות	סילוקים	העברות מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2011	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2011
נכסים								
ניירות-ערך זמינים למכירה:								
-	-	-	-	-	-	-	-	אגרות-חוב ממשלתיות
90	5	(8)	-	-	(24)	-	63	אגרות-חוב של אחרים
229	23	-	-	-	(5)	-	247	ניירות-ערך מגובי נכסים
-	-	-	-	-	-	-	-	מניות סחירות
ניירות-ערך למסחר:								
-	-	-	-	-	-	-	-	אגרות-חוב ממשלתיות
-	-	-	-	-	-	-	-	אגרות-חוב של אחרים
-	-	-	-	-	-	-	-	מניות סחירות
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו:								
-	-	-	-	-	-	-	-	חוזי שקל-מדד
(12)	(14)	-	29	(17)	5	-	(9)	חוזי ריבית אחרים
13	(6)	-	-	(1)	12	1	19	חוזי מטבע-חוץ
17	(69)	-	21	(1)	28	-	(4)	חוזי מניות
2	(7)	-	-	2	-	-	(3)	חוזי סחורות ואחרים
339	(68)	(8)	50	(17)	16	1	313	סך-הכל

(1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף רווח מפעילות מימון (לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי).

(2) רווחים (הפסדים) שנכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.

ד. במהלך התקופה לא היו מעברים של פריטים הנמדדים לפי שווי הוגן ממדידה ברמה 2 למדידה ברמה 1.

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2010	2011	2010	2011	
א. בגין נכסים*				
6,552	11,864	2,322	5,797	מאשראי לציבור
(3)	22	(11)	24	מאשראי לממשלה
(212)	652	(453)	1,036	מפקדונות בבנקים
210	589	88	252	מפקדונות בבנק ישראל ומזומנים
1	3	1	-	מניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
582	1,227	250	585	מאגרות-חוב
26	11	14	(6)	מנכסים אחרים
7,156	14,368	2,211	7,688	
ב. בגין התחייבויות*				
855	(7,032)	1,166	(5,728)	על פקדונות הציבור
(48)	(61)	(15)	(26)	על פקדונות הממשלה
(146)	(67)	(50)	(189)	על פקדונות מבנקים
(2)	(63)	(25)	(27)	על ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
(1,124)	(1,681)	(462)	(596)	על אגרות-חוב וכתבי התחייבויות נדחים
3	(22)	10	(35)	על התחייבויות אחרות
(462)	(8,926)	624	(6,601)	
ג. בגין מכשירים נגזרים ופעילויות גידור				
3	6	1	2	חלק לא אפקטיבי ביחסי הגידור**
(2,157)	184	(1,312)	417	הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM***
90	36	229	60	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים
(2,064)	226	(1,082)	479	
ד. אחר*				
250	287	82	92	עמלות מעיסקי מימון
10	-	-	-	רווחים ממימוש אגרות-חוב מוחזקות לפידיון, נטו
296	55	94	60	רווחים ממימוש וירידת-ערך אגרות-חוב זמינות למכירה, נטו
15	15	(2)	11	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר, נטו
452	122	137	23	הכנסות מימון אחרות
(11)	(3)	(11)	(2)	הוצאות מימון אחרות
1,012	476	300	184	
5,642	6,144	2,053	1,750	סך-כל הרווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,275	(701)	924	(1,106)	מזה: הפרשי שער, נטו
ה. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הרווח מפעילות מימון:				
(312)	(464)	(112)	(342)	הוצאות מימון בגין נכסים (סעיף א')****
397	442	(4)	221	הכנסות (הוצאות) מימון בגין התחייבויות (סעיף ב')****

* כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

** חוסר אפקטיביות הנובע מגידור שווי הוגן.

*** מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי הגידור.

**** פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיפי משנה א' ו-ב' בביאור על הרווח המאוחד מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי.

ביאור 10
רווחים מהשקעות
במניות, נטו

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2010	2011	2010	2011	
19	66	3	26	רווחים ממכירת מניות זמינות למכירה
(1)	(23)	-	(19)	הפסדים ממכירת מניות זמינות למכירה ⁽¹⁾
17	6	2	1	רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו
2	32	1	1	דיבידנד ממניות זמינות למכירה ולמסחר
37	81	6	9	סך-כך הרווחים מהשקעות במניות, נטו

(1) לרבות הפרשה לירידת-ערך.

בנוסף לזכויות המתוארות בביאור 15 בדוחות הכספיים לשנת 2010, בעקבות יישום חוזר המפקח על הבנקים הודן בהנחיות והבהרות בדבר חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים (ראה גם ביאור 1(4) לעיל), כלל הבנק במסגרת החישוב האקטוארי של ההתחייבות בגין זכויות עובדים, התחייבות בגין עובדים שהנהלת הבנק צופה שהם יפרשו בפרישה מוקדמת או בעת קבלת תנאים מועדפים אחרים.

בהתאם לכך, חושבה הפרשה לפרישה מוקדמת, לפי הגבוה מבין חישוב אקטוארי, המביא בחשבון את העלות הנוספת שצפוי שתיגרם לבנק בגין מתן הטבות כאמור, לבין סכום ההתחייבות שמחושב כנדרש בגילוי דעת 20 של לשכת רואי חשבון בישראל.

בנוסף, עודכנה הפרשה להטבות אחרות בסיום ולאחר העסקה הכלולה בדוחות הכספיים, על מנת לשקף את שיעורי העזיבה המביאים בחשבון את צפי ההנהלה לפרישת עובדים במסגרת פרישה מוקדמת או בעת קבלת תנאים מועדפים אחרים.

ההתחייבות חושבה בהתבסס על חישוב אקטוארי הלווקח בחשבון, בין היתר:

1. תוספת שכר ריאלית בשיעור של 1% לשנה עבור עובדים פעילים ו-0% ריאלי לעובדים שפרשו.
2. שיעורי עזיבה לפיצויים מוגדלים ולפרישה מוקדמת בהתאם לניסיון הבנק תוך התחשבות, בין היתר, בגיל העובד ומגדר. שיעורים אלה משקפים את ציפיות ההנהלה והחלטותיה בדבר פרישת עובדים בתנאים מועדפים.
3. שיעור היוון 4% ריאלי, על-פי הוראות המפקח על הבנקים.
4. שיעור תמותה ונכות המבוסס על לוחות תמותה עדכניים שמפרסם האקטואר הראשי במשרד האוצר.

הערכת האקטואר עבור התקופה המסתיימת ביום 30 ביוני 2011 בגין ההתחייבות לזכויות עובדים מפורסמת באתר המגניא של הרשות לניירות-ערך שכתובתו: www.magna.isa.gov.il.

להלן פירוט ההתחייבות נטו, בגין זכויות עובדים:

ליום	ליום	
31 בדצמבר	30 בספטמבר	
*2010	2011	
במיליוני ש"ח		
1,064	1,102	פרישה מוקדמת
582	534	פנסיה לעובדים שפרשו
26	28	מענק יובל
123	273	הפרשה למענק בגין ימי מחלה שלא נוצלו, בניכוי יעודה למחלה
541	559	הטבות אחרות בסיום ולאחר העסקה
2,336	2,496	סך-הכך

* הוצג מחדש.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011							
סך-הכל	אחרים והתאמות	מיגזר ניהול פיננסי	המיגזר העסקי	המיגזר המסחרי	מיגזר עסקים קטנים	מיגזר הבנקאות הפרטית	מיגזר משקי הבית
רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:							
1,750	-	637	2,250	190	17	(2,154)	810
-	-	(884)	(1,657)	2	291	2,493	(245)
הכנסות (הוצאות) תפעוליות ואחרות:							
1,207	175	20	105	47	149	388	323
-	84	-	2	(5)	(14)	(51)	(16)
סך ההכנסות (הפסד) הוצאות בגין הפסדי אשראי							
2,957	259	(227)	700	234	443	676	872
498	-	-	365	48	18	15	52
רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי המניות בבנק							
471	4	(13)	79	55	143	98	105
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי המניות בבנק מההון הממוצע)							
8.5%	-	(3.0%)	3.2%	10.1%	36.3%	28.3%	13.4%

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011							
סך-הכל	אחרים והתאמות	מיגזר ניהול פיננסי	המיגזר העסקי	המיגזר המסחרי	מיגזר עסקים קטנים	מיגזר הבנקאות הפרטית	מיגזר משקי הבית
רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:							
6,144	-	(157)	4,281	853	709	(2,043)	2,501
-	-	439	(2,502)	(278)	151	2,997	(807)
הכנסות תפעוליות ואחרות:							
3,706	523	92	389	141	443	1,172	946
-	268	-	2	(18)	(46)	(156)	(50)
סך ההכנסות הוצאות בגין הפסדי אשראי							
9,850	791	374	2,170	698	1,257	1,970	2,590
839	-	-	395	113	80	60	191
רווח נקי המיוחס לבעלי המניות בבנק							
2,074	21	252	760	187	334	229	291
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי המניות בבנק מההון הממוצע)							
12.4%	-	16.5%	10.9%	11.8%	26.6%	21.2%	12.4%

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010**							
מיגזר	מיגזר	מיגזר	מיגזר	מיגזר	מיגזר	מיגזר	מיגזר
משיקי הבית	הבנקאות הפרטית	עסקים קטנים	המסחרי	המיגזר העסקי	מיגזר ניהול פיננסי	אחרים והתאמות	סך-הכל
רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:							
-	713	602	459	397	770	(888)	2,053
-	(197)	(353)	(210)	(223)	(82)	1,065	-
הכנסות (הוצאות) תפעוליות ואחרות:							
-	321	379	132	41	123	2	1,186
-	(14)	(46)	(13)	(6)	2	-	77
סך ההכנסות							
	823	582	368	209	813	179	3,239
הוצאות בגין הפסדי אשראי							
	77	5	18	44	146	-	290
רווח נקי המיוחס לבעלי המניות בבנק							
	51	29	72	34	275	28	518
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי המניות בבנק מההון הממוצע)							
	6.7%	9.8%	18.3%	7.5%	13.7%	3.3%	10.0%

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010**							
מיגזר	מיגזר	מיגזר	מיגזר	מיגזר	מיגזר	מיגזר	מיגזר
משיקי הבית	הבנקאות הפרטית	עסקים קטנים	המסחרי	המיגזר העסקי	מיגזר ניהול פיננסי	אחרים והתאמות	סך-הכל
רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:							
-	1,970	1,038	958	883	2,238	(1,445)	5,642
-	(491)	(315)	(214)	(371)	(254)	1,645	-
הכנסות (הוצאות) תפעוליות ואחרות:							
-	925	1,170	402	126	493	20	3,737
-	(41)	(154)	(43)	(19)	1	-	256
סך ההכנסות							
	2,363	1,739	1,103	619	2,478	220	9,379
הוצאות בגין הפסדי אשראי							
	212	28	112	126	452	-	930
רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי המניות בבנק							
	169	134	219	93	876	(95)	1,488
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי המניות בבנק מההון הממוצע)							
	7.2%	14.1%	18.3%	7.0%	14.5%	(4.1%)	9.6%

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1(4) לעיל.

** סוג מחדש, כמפורט בביאור 32 בדוחות הכספיים לשנת 2011.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010*							
סך-הכל	אחרים והתאמות	מיגזר ניהול פיננסי	המיגזר העסקי	המיגזר המסחרי	מיגזר עסקים קטנים	מיגזר הבנקאות הפרטית	מיגזר משקי הבית
רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:							
7,775	-	(3,146)	2,808	1,180	1,457	2,122	3,354
-	-	3,540	(145)	(492)	(441)	(1,125)	(1,337)
הכנסות תפעוליות ואחרות:							
5,052	785	72	629	170	560	1,584	1,252
-	348	-	-	(25)	(58)	(207)	(58)
12,827	1,133	466	3,292	833	1,518	2,374	3,211
1,030	-	-	435	118	139	29	309
רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי המניות בבנק							
2,201	113	(7)	1,260	175	308	163	189
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי המניות בבנק מההון הממוצע)							
10.4%	-	(0.3%)	15.2%	9.7%	19.1%	14.6%	6.2%

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2011. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1(ג)4 לעיל.